מיספר 2453 ח' אלול תשמ"ד, 5.9.1984 שנה 48 המחיר: 500 שקלים (כולל מע"מ)

תשולם הזה
המישחק נמשך

והמדינה
עולה באש

חדש מ„עלית"

עוגת שוקולד משפחתית

חדש מעלית-
עוגת שוקולד
שלא תגמר גם אחרי שכל הילדים
יתנפלו עליה. עוגת שוקולד משפחתית
(גדולה) של עלית. זוהי עוגת שוקולד
נפלאה מ„עלית" שעושה את
השוקולד הטוב ביותר בארץ.
אפשר לגוון את העוגה עם
קצפת, קרם שוקולד וגלידה -
מה שתרצי. לבחירתך עוד
עוגות טעימות לא פחות:
עוגת שיש, עוגת צימוקים,
עוגה אנגלית
ועוגת לימון. כולן עלית.

עוגת עלית
את אפית
עלית

מכתבים

איש תשמ"ד

מי יקשט את שערו של גיליון העולם הזה בראש השנה?

בבואכם לבחור את איש־השנה של שנת תשמ"ד, אני מקווה שתשימו לב גם למשמעות החבויה בשמה של השנה. השורש שמ"ד מתאים באופן מדהים לאיש שסימל יותר מכל את הכיוון שאליו הידרדרה ישראל בשנה האחרונה: מאיר כהנא. **יהלומה שימשי**, באר־שבע

אני מציע את שימעון פרס הבלתי־נלאה, המגלגל את הסלע בסבלנות לראש ההר, וחוזר ומגלגל אותו בכל פעם מחדש, ועוד פעם ועוד פעם — מבלי להתלונן כשהסלע מידרדר לתחתית. תתרן או לא, אמין או לא, עיקבי או לא — יש משהו מרתק בגורלו של האיש הזה, שהנשיא הטיל עליו להרכיב את הממשלה הבאה.

דויד בין, תל־אביב

אני מציעה לכם לחרוג הפעם מהמסורת, ולבחור שני אנשי־שנה: צמד התאומים הסיאמיים שימעון פרס ויצחק שמיר. וזאת מהסיבה הבאה: שניהם הבינו כי אם ייפרדו, יבוא מייד הקץ על הקאריירה הפוליטית של כל אחד מהם, אך אם יתאחדו — יוכלו לנהל את ישראל ללא כל הגבלות, מלבד אלה המתחייבות מההסכם ביניהם.

רחמים זיו, חיפה

... מנחם ליבני, מנהיג המחתרת היהודית. גם המתנגדים וגם המזדהים מסכימים, שפעולות המחתרת והחשיפה שלה היו האירוע החשוב ביותר בשנה החולפת. **ציפי ישועה**, ירושלים

• • •

פני הדור כפני השביתה

המורים משתוקקים להאריך את חופשת־הקיץ.

הכל נזעקים בשל מצבו המידרדר והולך של החינוך בארץ. המדינה שקועה בבעיות־יסוד קשות ביותר, אבל המורים — מי שאמורים להוביל את החינוך ולהעמיד דורות חדשים של אזרחים טובים — עוד לא הספיקו "להתאושש" מן החופש הגדול וכבר מאיימים בשביתה.

דווקא עכשיו?

במקום להירתם מייד לחריש עמוק בשדה החינוך — דבר שעלה כתביעה ספונטאנית במיגזרים שונים של הציבור, "לאור" בחירתו של כהנא לכנסת — עסוקים המורים בדאגה למשכורותיהם ולתנאיהם האישיים.

אכן, פני הדור כפני מוריו.

מרים שמואלי, כפר־סבא

גם אני, אילו הייתי מורה, הייתי שובתת. מדוע לא? המורים אינם צריכים לדאוג לילדיהם, שאינם נמצאים בבוקר בבית־הספר. הם — המורים עצמם — הרי נמצאים בבית ויכולים לשמור על הילדים ואפילו ללמד אותם בבית. אבל לנו, העובדים האחרים — אין סידור לילדים המושבתים. אנחנו איננו יכולים לשבת איתם בבית ובוודאי שלא ללמד אותם.

ליאורה כהן, בת־ים

• • •

הצבעתי מערך"

הקורא זיהה את תמונתו בדיווח על ההפגנה נגד מאיר כהנא בשערי הכנסת (העולם הזה 15.8.84).

ליד תמונתי כתבתם שאני אחד מאנשיו של כהנא, שבאו להפריע להפגנה של הוועד נגד גזענות.

רצוני לומר: אין אני מאנשי כהנא, ובבחירות האחרונות הצבעתי מערך.

אני ערכתי במקום הפגנת־יחיד, שאמצעי התיקשורת התעלמו ממנה לחלוטין, במתכוון. הפגנת־היחיד שלי היתה נגד המפגינים הצבועים, שרובם היו אשכנזים, אשר אינם מתביישים להפגין נגד הגזענות, כשהם עצמם מתנשאים כלפי עדות־המיזרח בכל התחומים, ושותקים כאשר האפליה היא לטובתם.

דבר נוסף: היו ביניהם הרבה אנשים מקיבוצים, ושתי שאלות לי אליהם: מה עם הערבים "הפראיירים" שעובדים אצלם במחיר זעום? ומה הם אומרים על בני הנוער הקיבוצי, שרבים מהם הכריזו, כי הם מצדדים בגירוש הערבים מהארץ, ודיברו בסיגנון לא פחות חריף מזה של מאיר כהנא?

לסיום, רצוני להזכיר לכם את תוכן השלט שנשאתי בהפגנה, ושממנו התעלמתם, כמו שאר אמצעי־התיקשורת: "ומה עם ההתנשאות והאפליה של האשכנזים כלפי עדות־המיזרח?"

(המשך בעמוד 4)

מי הילל את אבן?

בסיעת המערך לא דיברו השבוע בשיבחו של **אבא אבן**: בתחילה הכין את עצמו למישרת יו"ר הכנסת, למרות שהתפקיד הובטח כבר **לשלמה הילל**, מתוך תיקווה שמתחרהו יוותר. אך הח"כים ששמעו על הבגידה בהילל הודיעו, כי לא יצביעו בעד אבן, והוא נאלץ להסיר את מועמדותו בבושת־פנים.

7

כתבת השער הקדמי:

הארנבת החדשה של שימעון פרס

סידרת גילויים מרהימה של "העולם הזה" על המתרחש מאחורי הקלעים של המשא־ומתן: הידיעה על הסכם תמ"י־ליכוד היתה ברווז. יצחק שמיר לא רצה לפוצץ את ההסכם ולא התכוון ברצינות להקים 27 התנחלויות. אריאל שרון רוצה בכל מחיר להיות שר תחת שימעון פרס. דויד לוי מנסה לטרפד ממשלה רחבה, ושימעון פרס למוד האכזבות שולף ארנבת חדשה מכובעו: ממשלת מערך־ליברלים. כלא חרות. האם ייאלץ לבלוע את כובעו פעם נוספת?

10 11

להיות אשה עד הסוף

יהודית רביץ שינתה תיסריטית ייצאה בתקליט חדש. "גיליתי בעצמי רבית מפיימת. החלטתי להיות אשה עד הסוף", אומרת הזמרת, הממ־פרת על יחידתה בבאר־שבע. על התפתחותה בימרת ועל ה־שינוי העצום שחל באישיותה.

39

כתבת השער האחורי:

היפה שגורשה

"את לא דליה לביא!" צעקו השוטרים הגרמניים על מירה שחר. **השפילו אותה, האשימו אותה כי עבדה במינכן ללא רשיון, וגירשו אותה ליש־ראל. היא חושדת כי יורד ישראלי, שבעבר דחתה את חיזוריו, הוא שהלשין עליה.**

36

אבי תורת הכייסות

משה טוב, איש־המישטרה שלחם ב־כייסי־הארץ. רוצה לכתוב ספר על כל שיטות־הכייסות הידועות לו. אלא שהוא מהסס: אין כייס בישראל היודע כל־כך הרבה סודות מיקצועיים כמוהו – ולה־גיש לעבריינים ספר־לי־מוד פשוט לא מתחשק לו.

60

מה באמת קרה בכפר אום־אל־פחם

מטר אבנים ניתך מלמעלה. עכני גאז מדמיע התפשטו למטה. הקרב היה בעיצומו. מה שהחל כהפגנה ערבית־יהודית נגד הפאשיזם, הפך לעימות אלים בין אזרחים וישוטרים. כיצד זה קרה?

12

קיסר חסר ביקורת

מוכ"ל ההסתדרות, **ישראל קיסר**, החליט להקים ועדה פנימית שתבחן ותבקר את מוסדות הביקורת ההסתדרותיים, כדי להבטיח שלא יצמח **יעקב לוינסון** חדש. אך ברגע האחרון הוא נבהל — ומינה צוות של אומרי־כן. המבטיח שלא תהיה שום ביקורת.

50

יהלומים ואפר

היהלומן אלברט סבג **טוען, כי שני שותפיו – הכדורסלן** אמנון אבידן **ואביו – גזלו ממנו במירמה חמי־שה מיליון דולר ולא הותי־רו מרכושו אלא עפר ואפר.**

27

מות הסנדק

לא רבים התאבלו השבוע על מותו של **סייר ג'מאיל**, מייסד הפלאנגות. הטרגדיה הלבנונית נוצרה במידה רבה ביוזמתו של הרוקח שהעריץ את היטלר, שהוליך שולל את הסורים והישראלים והשאיר אחריו מילחמת־אזרחים נמשכת.

17

שואבי השומנים

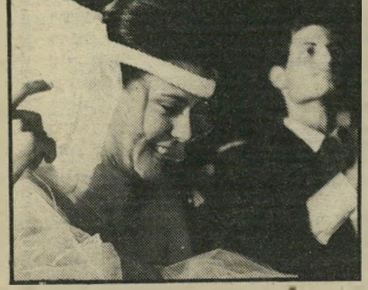
גם בארץ כבר אפשר לרזות כמעט בן רגע. העולם הזה **ראה וצילם את שאי־בת־השומן הראשונה שבוצעה בישראל על־ידי המומחה האמ־ריקאי שהמציא מכונה חדשה לביצוע ניתוח זה.**

28

"מעשה זמיר"

יוסף הרנוי. **הנאשם ברצח הילדה בשכם, בטוח שיצחק זמיר מתנכל לו כי הוא מתנחל. "הכל יזום מלמעלה," ניסה לשכנע את השופטים.**

55

חתונת הקצפת

בין דוכנים עמוסי גלידה וקצפת באו בברית־הנישואין **עופרה** בתו של **מיקי שטראוס**, איש מוצרי־החלב **ודן** בנו של **שלמה** (צ'יץ') **להט**, ראש עיריית תל־אביב. בחתונה שנערכה ב־בנהריה נכחו 1500 אורחים. וביניהם גם **שימעון פרס ועזר וייצמן.**

56

המדורים הקבועים:

מיכתבים	3	זה יגיב זה	31
קורא יקר	5	לילות ישראל	32
בלונים	5	חלון ראווה שבוע האופנה	34
תשקיף	6	תשבצוסן	38
במדינה	7	הוריוסקופ מזל בתולה	43
עלי דפנה	8	מיכתבים לחיתי	44
הנדון השמאלן הנוראי	9	שידור	47
יומן אישי	21	אתה והשקל	49
אנשים	22	תמרורים	50
מה הם אומרים, שימשון שושני מנשה דווידזון יונה שימשי מרדכי קופ מיכאל שני ירדן לוינסון	24	רחל מרחמת על כל היעולם הזה	52
		הדוי	61
		זה היה העולם הזה שהיה	62

מכתבים

(המשך מעמוד 3)

אגב, אני יודע, אפליה והתנשאות

קורא מדוד
גם המערך גם הליכוד

יש גם במערך, שבו בחרתי, וגם ב־ליכוד. **דויד מדוד**, ירושלים

• • •

הריווחיות לא מנגל לכל

בשולי המשבר הכלכלי יתנהלו בוודאי גם ויכוחים פילוסופיים. להלן היריה ה־ראשונה:

הפילוסופיה הכלכלית הקפיט־ליסטית, הנהוגה בישראל שנים רבות, מבוססת על הרווח כגורם מרכזי וקובע. אם יש למיפעל רווחים — קיומו מוצדק, אם אין לו רווחים — דינו סגירה, פיטורין ואבטלה. חינויתו למדינה בתחומים אחרים איננה נחשבת. רק הרווח.

פילוסופיה כלכלית־חברתית זו יש לשנות מן היסוד. הגורם המרכזי בכלכלה ובחברה צריך להיות: קיום בכבוד של כל אזרח מעמלו. ואין זה משנה אם יש רווחים, אם אין. הרווחים של המיפעל הם גורם מישני. כמובן שצריך לשאוף לריווחיות, אולם זו איננה תנאי לקיומו של מיפעל. הצורך החברתי והלאומי צריך לעמוד לפני הריווחיות.

יש תחומים ביטחוניים, התייש־בותיים ותעסוקתיים, אשר בהם הקיום, הייצור והמוצר עצמו חשובים למדינה ולאנשיה הרבה יותר מהריווחיות. היא רצויה, דרושה, אולם לא הכרחית ולא צריכה לקבוע את גורלו של מיפעל כלכלי ואחר בישראל.

למשל, כל משק השירותים אינו בנוי על ריווחיות, ותפקידו הוא לספק שירותים נאותים לאזרח.

עמי ליבנה, עין־חרוד מאוחד

• • •

הליברל והרוצחים

את סיגנון עלילות־הדם המצויאו אנשי־כמורה ב־ימי־הביניים. כיום מש־תמש בו ח"כ ליברלי.

כאשר התבקש ח"כ אוריאל לין לסייע במאבק נגד ההסתה של מאיר כהנא, הוא הגיב בהצעה לפעול גם נגד מה שקרוי בפיו „ריבוי מעשי הרצח שבוצעו על־ידי ערבים על רקע לאומני, כדוגמת רציחתם של נאווה אלימלך, דני כץ, מאיה זינגר, אורלי דובי, דפנה כרמון ואחרים."

תמהני, מניין שאב ח"כ לין את האינפורמציה הזאת. הנאשם ברצח אורלי דובי הוא יהודי; רוצחיה של מאיה זינגר לא נתפסו, והאנשים שנעצרו ונחקרו על־ידי המישטרה בקשר לרצח הזה היו יהודים; גם רוצחי נאווה אלימלך לא נתפסו, והמישטרה הכחישה בתוקף את דיברי רפאל איתן, שטען כי נאווה אלימלך נרצחה על־ידי ערבים; ובאשר לדני כץ — אכן, בביצוע מעשה רצח זה מואשמים ערבים, אך המישפט עודנו מתנהל. וכידוע, קובע החוק הישראלי כי הנאשם הוא בבחינת חף־מפשע אלא אם הורשע על־ידי בית־המישפט — ורין זה חל על הנאשמים האלה בדיוק כמו על הנאשם ברציחתה של אורלי דובי.

דבריו של ח"כ אוריאל לין, המאשים את הערבים בביצוע מיספר רב של מעשי־רצח, מבלי שיהיה לו כל בסיס וכל הוכחה לטענות אלה, מהווים למעשה הסתה גזענית חמורה, ה־מזכירה את עלילות־הדם נגד היהודים.

אוריאל לין הוא חבר המיפלגה הליברלית. אם אלה הם ה„ליברלים"

ח"כ לין
כמרים וליבראל

של מדינת־ישראל, מצבנו כנראה חמור מאוד.

אדם כלר, תל־אביב

• • •

תחתונים קטנים — מסקנות גדולות

מעשה נורא אירע לקורא ברחובה הראשי של חולון, והוא מיהר להריץ פתשגן למערכת.

תמהתי לאן נעלמו גבולות החוצפה והבושה, כשראיתי לאור היום שלוש נערות בגיל 15 מטיילות ברחוב הראשי של חולון, כשאחת מהן לובשת תחתון־מיקרו, מהסוג שמדגימות דוגמניות־צילום מפוקפקות.

כשהכריז אברהם שפירא, השומר המפורסם מפתח־תיקווה: „זה נוער, זה? זה בררה!" הוא טעה רק ברבר אחד — לא הנוער בררה אלא מחנכיו, הוריו מוריו ומנהיגיו.

אכן, כל הכבוד לנו, בני עם־התנ"ך, צמודי המזוזות, אור לגויים!

ישראל ברי־דג, חולון

• • •

כל הכבוד ל„זהו זה"

שעות נעימות של בידור לכל המישפחה.

אחת הצורות הפופולאריות ביותר לבילוי זמנם של הילדים בחופש הגדול היתה הצפיה בטלוויזיה. מתוך השפע שהוצע על המירקע אני רוצה לציין את התוכנית זהו זה, ששודרה פעמיים בשבוע (ופעמיים בשידור חוזר). כל הכבוד לעושי התוכנית. הם הצליחו לספק שעות נעימות של בידור והרחבת־אופקים לכל המישפחה.

בעיקר הצטיינה התוכנית בחריגה מן הבנאליות והשמאלצות, המאפיינת לא פעם תוכניות־ילדים, ובהומור מקורי ומרענן.

חנן אלאור, חיפה

יד מדריכה ומכוונת

כמה אנשים נשמו בוודאי לרווחה. מעכשיו הם יכולים לשחק את מישחקם החנפני והלקקני, מבלי שמישהו יקלקל להם את השורה.

עד עכשיו, כאשר חשבו אנשים אלה, המגדירים את עצמם כאנשי־סיפרות, לגמור עניינים בינם לבין עצמם, שם אותם דן עומר ללעג והעמידם במקום הראוי להם. אלה המורגלים ב„שמור לי ושמור לך – היום אתה זוכה בפרס הספרותי ואני יושב בוועדה הממליצה ומחר להיפך" – לא יכלו לסבול את היו־שר המיקצועי של עומר והעלילו עליו עלילות־כזב.

בכל כוחם ניסו להוכיח, כי גם עומר ניתן לקניה. ייתכן. מה שברור, שאותם ניתן לקנות הרבה יותר בקלות והרבה יותר בזול. נכון, גם לעומר היו אנשים – כמו פנחס שדה, עמוס קינן ויהודה עמיחי – שבהם כמעט שלא נגע לרעה, אך הוא עשה זאת מתוך שיקולים ענייניים.

אין כמעט אחד, שחיצו הדוקרני של עומר לא פגע בו. הוא עורר את הסיפרות מתנומתה. הכניס פילפל בכמה נרדמים והוכיח, כי מדור סיפרותי יכול לעניין לא רק את הכותבים בו.

אני, לפחות, חב לו חוב של כבוד. עכשיו, אחרי שהחזיר את נישמתו לזה שנתן לו את שנינותו ואומץ־ליבו, אני יכול לומר את שבחיו. אולי הייתי צריך לומר לו אותם עוד בחייו.

דן עומר קטל את אחד מסיפרויי בקטילה, שנראתה בקריאה ראשונה כאכזרית. לאחר ההלם וקריאה חוזרת בביקורתו הבנתי, כי לא האכזריות שיחקה פה אלא האיכפתיות. הוא הבין, מן הסתם, כי יש לו כאן עסק עם אדם, שלא ייעלם מחר מנוף הסיפרות. לא כל מבקר היה מקדיש לכותב אלמוני חצי מדור עם תמונה וכותרת ענקית.

את הספר האחרון שלי שיבח בצורה יוצאת מן הכלל, ולדעתי אף מוגזמת. גם במיקרה זה, כמו קודם, היה עומר מבקר הסיפרות היחידי שהתייחס לסיפרי. האחרים אפילו לא טרחו לציין את פירסום הספר במדורי הספרים החדשים בעיתונות.

דן עומר היה המבקר היחידי ש„היה בשטח", שחש את הדופק, שהיה חלק ממציאות סיפרותית אמיתית. הוא לא הירשה לעצמו להתעלם מכותב צעיר, שפירסם את סיפרו הראשון בגיל 20 ומצי. הוא ידע כי הוא חייב להתייחס לכותב.

חבל שדן עומר איננו עוד. חבל ש„נעלמה יד מדריכה ומכוונת.

יגאל גלאי, תל־אביב

● *הקורא גלאי הוא סופר ועיתונאי. סיפרו האחרון:* ***דברים בגלגל.***

מותו של נמר

כשישבנו, בקיץ 1980, בחדר־העבודה שלו (ונראה היה כי החדר, בין אלפי הספרים, עם פינת הכתיבה ליד החלון, הוא־הוא הבית, העיקר, ושאר חלקיו שלוחות מישניות, חשובות פחות) דיבר על ההתקף הראשון.

הוא נראה חיוור מאוד, שחימות עורו הטיבעית כמו נמו־גה עם החולי („אני ייקה־תימני".) הרזון המסויים מאוד כאילו אמר הכל, וגם בקולו היה שינוי. ישבתי די קרוב והוא נראה סחוט, אפילו נפחד משהו.

„תמיד אומרים במיקרים כאלה שזהו אות־אזהרה," אמר, כדובר לעצמו בלבד. „אתה יודע, אולי אני באמת צריך להאט את הקצב..."

הוא אף־פעם לא האט את הקצב.

כל־כך הרבה רשימות, טורים, יותר מדי עיתונים, תחקירים לגורמים שונים, שיחות בדידו, חברות במערכות (לא רק סיפרו־תיות). המירוץ הקדחתני להוסיף עוד ספר למדף, הידידויות, התיכונוים, כל זה נגמר עכשיו.

איש אינטנסיבי כזה; דומה היה כאילו אמר (והוא אמר לי זאת לא פעם): „או בלהט, או – לא־כלום." איזה מירשם בדוק לנסיון האפי להיטיב בהישגים, לשאון אל הפסגות; ואיזה מירשם בדוק לבערה המהירה, מהירה־מדי, כמו אצל כל אלה הנופלים על מישמרתם.

וכלום לא היה זה הוא עצמו שסיפר וכתב, בדברי הימים של הסיפרות כפי שנצפו על־ידי דן עומר, „...כי המשוררים בוערים מהר. מתים צעירים..." פארפרא־זה על ניסוחה הידוע יותר של עדנה סנט־וינסנט־מיליי, „אני נר, בוער בשתי קצוותיו."

למות צעיר. איזו טרגדיה ל־קרוביו, אבידה ללא מוצא ויחד עם זאת – וזה נורא לכתוב את זה, אבל צריך – כמה אופייני. האיש הצנום והאמיץ הזה היה, קרוב לוודאי, הראשון לאשר זאת.

אולי, באמת – ארץ אוכלת. ולא רק בשדותיה. עכשיו, כבר ידענו, גם בשדות אחרים.

כמו אצל קאמי, שאותו אהב והחזיק כמופת (ואשר אף הוא מת צעיר, בשיאו, בתאונה מטופשת) היתה השמש הגדולה, שאותה אהב כל־כך, נוראה ורבת־חסד, בעת ובעונה אחת.

וכאן, בארץ השמש, ישב עומר וקדח את שורותיו על החלום הישראלי, העולה באש.

אצבעותיי ממאנות לרשום לו הספדים או 'הערכות' – מייד עולות פניו המזוקנות (כל־כולו שיער) וצוחקות אותו לעג מר וצורב, שהיה מסימניו המובהקים ביותר. אף־על־פי־כן אני מוצא חובה לרשום, לציין, כי דן עבד תמיד כנגד הזמן. היתה זו אמונתו החריפה (לעיתים נוקבת מדי, נוקבת לריק), שכל האמנים צריכים לעבוד כך – ורק כך. והזמן, כידוע, מתעב את אלה שאינם נסחפים במימיו, אינם שטים וניגרים – כמוסכם, כמצוות. ואז, כרגיל, הזמן עויין אותם, מבקש לטבע, לאבדם – את היחידים, את המתנגדים – בין מימיו הגועשים. „הזמן" – ואתה יכול לתת כאן כל מטבע שתבחר: המימסד, האקדמיה, קליקות־הסיפרות, החברה – היה במיקרה הטוב אנטגוניסטי מאוד לדן.

הוא היה בוטה מדי, או „ריא־ליסטי" מדי, כה שונה ואחר מה־מירחים ה„סטי־קטואליים", השטף המימי של ה„פיחים, עו„פי־לים. התייפיפויות מתפייטות בפרוזה ו„מארגים עדינים־מור־כבים של סימבוליקה", שהם כל־כך. „עכשיו", מרביתה־מהותה של מה שמכונה הסיפרות העברית.

„הזמן" בחר לטבע בצורה ה־ישנה, האלימה, האופיינית לו: הם התעלמו ממנו, או שלעגו לו ונ־אצו. קרבות־חצר ברמה של בוץ־

עזמר
זקוף, נחוש, בלתי־נסוג

קרסוליים, מחול שדים של טיס־ני־נייר של להק תככן, שכמעט מעולם אינו מגביה עוף.

אכן, הוא אסף אותם ב„גא־לונים". האמת הפשוטה שהיה איש ריב ומדון. וכך, אכן, ראה את עצמו. „יש לי מריבה עם ה־סיפרות העברית." כתב לי באחד ממכתביו, מריר ומאוכזב, דחוי – אבל זקוף, נחוש, בלתי־נסוג. ממשיך בשלו.

הוא כתב שירה אנרגטית, חרי־גה. מלאת המיית נפשו, שהיתה כולה אהבה לסיפרות (וכי מי יכול לריב את ריבו אם לא האוהב האמיתי, המסור?) ופרוזה חיקה, מפוכחת, שהיתה לא־מעט חדש־נית, נועזת בהמראותיה. וכל יום רביעי בשבוע היה הנמר שלו נוהם מעל דפי העולם הזה, מתחשבן, מלטף, מסתתר בבוש, שוב מגיח, נוגס, אבל תמיד בשליחות „ער־העד, הירוק־תמיד, של הסיפרות.

איש עתיר־ידע, מפתיע בהת־רשמויותיו, שהיה גם חבר טוב – ואין לך דבר נדיר מזה בבריכה הנמוכה שהיא קרת הסיפרות שלנו. כשהתחלתי מפרסם את ספריי, היה הוא הראשון (ובין הבודדים) ששם לב – ושידע לבטא את שימת־הלב הזו (אותה נעדר הוא־עצמו עד לאחרונה). שאין חיונית ממנה. אוויר־לנשימה. לסופר הצעיר באשר הוא. „הדבר הנבון ביותר שאצלך, אריק," אמר, כמי שמכיר שעצה טובה. אשר אצלו שוב אינה ניתנת לביצוע, כבר נלקחה ויושמה. „שאתה רחוק מכל זה, זאב בודד, מנוע מהחרבונות, האהבה העצ־מית, השחיתויות הקטנות והמ־גוחכות, כל מה שהוא ליד הסיפרות."

רציתי לומר לו – ואמרתי זאת אז, בקיץ הגורלי של '80 – כמה חבל שאינך עושה כן. אתה עצמך. כי זו הרי, אחרי הכל, כל התורה כולה, בשתי מילים: „אתה עצמך".

כל השאר – חסר חשיבות, או מישני, או עיסוקם של האחרים.

אבל – כרגיל – היתה חובת ההתפרנסות, והיצר, והיו גם ה־צדדים האחרים של אישיותו המגוונת.

הנחמה האמיתית, הראויה, מומלצת לכל מי שהכירו או מב־קש להכירו עכשיו (פוסט־מורטם) – היא הספרים הלא־מע־טים שהשאיר, יכולתו האמיצה והחרוצה להספיק. עד שכרע ליבו בפעם השניה – לתמיד.

אריה קרישק, חולון

● *הקורא קרישק הוא העורך הראשי לשעבר של הוצאת הספרים* ***כתר*** *ומחברם של שיבעה ספרים. ביניהם:* ***עושה שלום****,* ***האיש שבקיר****.*

העולם הזה
בלי משוא פנים

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי ♦ המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טל. 03־232262/3/4. תא־דואר 136 ♦ העורך הראשי: אורי אבנרי ♦ עורך־משנה: דוב איתן ♦ עורך תבנית: יוסי שנון ♦ עורכי ביתוב: ענת ישראלי וגיורא נוימן ♦ צלמי מערכת: ציון צפרייר ענת סרגוסטי וציפי מנשה ♦ עורך דפוס: יפתח שביט ♦ ראש המינהלה: אברהם סיטון ♦ מחלקת המודעות: רפי זכרוני ♦ המו"ל: "העולם הזה" בע"מ ♦ הדפסה: "הדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב ♦ הפצה: "גד" בע"מ

בלונים

מאת **דניאלה שמי**

שר־הפנים יוסף בורג בין אריה איבצן ואברהם תורגמן

לוי י.

חודש אלול נכנס — ושוב מזדקרת שאלה, שהתייצבה לפנינו 33 פעמים קודמות: מי הוא איש־השנה?

השנה קשה בחירה זו יותר מרגיל. לכן אנו מעוניינים יותר מתמיד לשתף אותך בהכרעה.

אנא, חשוב. אילו היה זה תלוי רק בך: במי היית בוחר? מיהו האיש או האשה, הישראלי או הזר, הצעיר או הקשיש, אשר השפיע, לדעתך, על חיי הארם הישראלי יותר מכל אחר, לטובה או לרעה, והמסמל את ההתפתחות או המאורע החשוב ביותר של תשמ"ד?

חשוב־נא וכתוב לנו.

נערה ושמה איריס

אין זה מקובל שהעולם הזה מקדיש לנושא אחד שני שערים רצופים. מה גם כשאין הנושא עומד ברומו של עולם ואינו נוגע לגורל המדינה.

אבל זה קרה בשבועיים האחרונים.

לפני שבועיים הופיע דיוקנה של איריס דוידסקו בשער האחורי (העולם הזה 22.8.84), בלוויית שתי המילים: "איפה איריס?" בכתבה קצרה נאמר כי מצבה של איריס נואש, ושאחרי טיפול לגמילה מסמים קשים היא נעלמה מן האופק.

שבוע לאחר מכן הוקדש חלק מן השער האחורי לאותו הנושא. שוב הופיע תצלומה של איריס — והפעם תצלום מעודכן — ונאמר כי איריס מספרת על חוויותיה מבתי־חולים לחולי־נפש.

על הנסיבות שגרמו לכך מספרת שולמית יריב, שהתחילה בקאריירה העיתונאית שלה בהעולם הזה לפני קרוב ל־25 שנים, כשנקראה עריין שולה תבור.

מספרת שולה:

אחד הקשרים האנושיים המרגשים ביותר שהיו לי, במיסגרת העבודה העיתונאית שלי, היה הקשר שיצרתי עם איריס דוידסקו.

גיליתי אותה בדיוק לפני 15 שנה. היה זה כשהגעתי לכפר הירוק, שבו למדה, כדי לחפש את הנערה היפהפיה ששמעתי עליה רבות.

אחרי שהוכתרה כמלכת המים 1971 בטקס שהייתי אחראית לו, המשכתי לשמור על קשר הדוק עם הנערה.

ב־1975 פירסמה איריס ספר־שירים בשם דברים שאינם. היא כתבה בהקדשה "לשולה, אינני יודעת — אם לא היית קיימת — הייתי מגיעה לרגע זה — בו אני מקדישה לך, בהוקרה, הערכה ואהבה רבה, איריס."

לפני כמה שנים עזבתי את הארץ. הקשר שלי עם איריס נותק. כשחזרתי והתחלתי לעבור שוב בהעולם הזה, ניסיתי למצוא את איריס. איריס פשוט נעלמה. חיפשתי אותה בכל מקום. לבסוף הגעתי לפסיכיאטר שטיפל בה בבית־החולים אברבנאל. הבנתי מדבריו שמצבה קשה. אז פניתי בקריאה מעל גבי העתון, בשער אחורי: איפה איריס?

למחרת פירסום הכתבה הגיעה איריס לביתי, כשהיא מלווה על־ידי אביה. זר־דליות יפהפה היה בידה. היא היתה נרגשת והתלוננה שבמשך השנים רדפה אותה העיתונות. לולא שמעה שחזרתי, לא היתה יוצאת מהאלמוניות, שאותה כפתה על עצמה כדי לשקם את חייה.

הראיון שלי איתה נערך בהפסקות, שבהן פרצה בבכי. הווידוי שלה זיעזע אותי מאוד.

איריס דוידסקו עם שולמית יריב (1971)
"בהוקרה, הערכה ואהבה רבה..."

דבר תשקיף

חזית ממורמרים בעבודה

ראש מטה הבחירות של המערך, מוטה גור, עומד לצאת בקרוב בהתקפה גלויה על שימעון פרס.

גור זועם על כך שהוא הוצא ממעגל מקבלי ההחלטות וצוות המשא־ומתן של העבודה. לדבריו, לא יתכן שפרס יגולל עליו את האשמה לתוצאות הבחירות ויתעלם מחלקו שלו במפלה.

לגור יצטרף, בהתקפה אישית על פרס, גם אבא אבן, שנאלץ לחזור בו בבושת פנים מרצונו להיות יושב־ראש הכנסת.

אבן גורס, שפרס הוליך אותו שולל שלוש פעמים בארבעת החודשים האחרונים, החל מהרחקתו מתפקיד המיועד לתיק החוץ. הוא החליט לשבור את הכלים ולתקוף את פרס חזיתית.

שרון אולץ לנסוע

אריאל שרון נאלץ בעל־כורחו לצאת לניו־יורק, להמשך מישפט־הדיבה שהוא מנהל שם נגד השבועון „טיים".

מאחורי הקלעים ניסו פרקליטיו לדחות את הדיון למועד מאוחר, עד אחרי סיום הדיונים על הרכבת הממשלה. השופט אברהם („אייבי") סופר הציע, ששרון יבוא ב־14 בספטמבר, אך שרון לא הסכים לתאריך זה, שבו עשויה להיות מוצגת ממשלה חדשה.

השופט האמריקאי איים בדחיית התביעה, אם שרון ימשיך לזלזל בבית־המישפט האמריקאי, ולכן הוא מיהר לצאת השבוע לארצות־הברית.

האגודה נגד ישיבת ש"ס

היחסים המתוחים בין אגודת־ישראל ש"ס כבר באים לידי ביטוי בחלוקת שדכנית־החנאה שכל מיפלגה מעניקה לבוחריה.

חברי מועצת עיריית באר־שבע מטעם האגודה מסרבים לאשר פתיחת ישיבה של חוזרים בתשובה, המקורבים לש"ס. הנימוק שלהם הוא שהישיבה קרובה מדי למיקווה העירונית, ויקים חשש שהציבור הרע יפקוד את החוזרים בתשובה והם יציפו ברוחצות במיקווה.

השבוי למישמרת הצעירה

השבוע ייבחר אפרים („זיגי") זינגר למזכיר הארצי של המישמרת הצעירה של מיפלגת־העבודה. הוא מועמד מוסכם, שיחליף את ח"כ חיים רמון.

זינגר היה שבוי במשך שמונה חודשים בידי הסורים במילחמת יום־הכיפורים. תפקידו האחרון: יושב־ראש המישמרת־הצעירה של תנועת העבודה הציונית.

דובר ישראלי לצד"ל

צה"ל מינה באחרונה את רב־סרן דני ליש, מלישכת דובר צה"ל בתל־אביב, כממונה תיקשורתי בדרום־לבנון, במיסגרת יחידת־הקישור שם.

כתוצאה מכך גדל היקף הסירסומים בארץ ובעולם על צה"ל — צבא דרום לבנון — ועל מפקדו, אנטואן לאחד.

פרשת חפץ שניה

במטה הארצי בירושלים מתרוצצת שמועה שממסב"ל המישטרה, אריה איבצן, עומד להסתבך בפרשת „אסף חפץ מס' 2" — גם הפעם סביב האזנות חוקיות, שיעוררו זעם רב בציבור.

מסיבה זו הספיקו רבים מהמשרתים במטה הארצי לשוחח בעניניי עבודה אפילו בטלפון שבביתם.

שושנה פרץ — שליחת בית"ר בחו"ל?

שושנה פרץ, אמה של ליסה פרץ, ביקשה לברר אם היא תוכל לצאת עם מישפחתה לשליחות בחו"ל, מטעם תנועת־הנוער של בית"ר.

פרץ עדיין לא פנתה בדרך המקובלת ליושב־ראש העולמי של האירגון, שלמה גרבין. אך גם אם היא תעשה כן, קטנים סיכוייה לזכות בתפקיד מסוג זה, מפני שהיא אינה בוגרת תנועת בית"ר ואין לה רקע תנועתי.

פורשי זיגל יושתקו

אגף־החקירות של המישטרה שוקל להחתים כל חוקר ביחידה־הארצית לחקירות־הונאה על מיסמך, שבו הוא יתחייב שלא לשוחח עם עיתונאים, גם אחרי פרישתו מהיחידה של בנימין זיגל.

בדרך זו מקווה המישטרה למנוע מהציבור קבלת מידע על חיסולם של היחידה ושל התיקים הרגישים שמצויים במישרדיה.

תיתכן פניה לערכאות של סורשים, כדי לבחון את חוקיות המיסמך.

חקירה ביחידה המרכזית

היחידה לחקירות סנים במישטרה — היח"ס — משלימה חקירה נגד קצין ביחידה המרכזית בתל־אביב החשוד בהעלמת ראיות מסלון ידוע למוצרי־חשמל בתל־אביב. הראיה שבה מדובר: קופסת־גפרורים מלאה בחשיש.

הקצין עבר בעבר בזמן חופשתו באותו סלון.

הפדרציה בקשיים

הפדרציה הספרדית מצויה באחרונה בקשיים רבים. אחת התוצאות של קשיים אלה: סגירת מישרדים של הפדרציה במקומות שונים בארץ. הקשיים נובעים הן מירידת כוחה של תמ"י והן מה„ברוגז" של המיליונר ניסים גאון עם ממשלת ישראל.

מתיחות קוליץ־אונגר

צורת ההצטרפות של „יחד" למערך יצרה מישקעים אצל שני אנשי־העסקים המקורבים לעזר וייצמן, דויד קוליץ ורמי אונגר. בצמרת „יחד" אומרים, שבין השניים עבר חתול שחור.

ישראלים מחפצלים מטוסי זאיר

חברה בינלאומית, שבראשה עומדים ישראלים, תתפעל את חברת התעופה הלאומית של זאיר.

מאחורי הפרוויקט עומד איש־העסקים הישראלי דויד („דודו") מור, הנציג הכלכלי של זאיר בארץ, ומועמד מס' 43 ברשימת הליכוד לכנסת.

חברת ההפעלה תירשם בדרום־אמריקה.

איגוד השידור האירופי לארץ

ב־16 בספטמבר יתקיים בירושלים כינוס של איגוד השידור האירופי.

הקונגרס, שיימשך שלושה ימים, נערך בכל שנה במדינה אחרת מחברות האיגוד. בכינוס משתתפים חשבים ואנשי־כספים, וזו הפעם הראשונה שהוא נערך בישראל. עד כה לא נערך כינוס כזה בארץ, בגלל החרם הערבי.

המשתתפים באים על חשבונם, ורשות־השידור דואגת רק לסיורים, לאירגון אולם ולארוחת־ערב חגיגית לבאים.

בוקר טוב ישראל

במיסגרת שידורי־החורף של הטלוויזיה הישראלית, נמצאת בתיכנון תוכנית־בוקר שתתחיל בשש ו־30 ושתכלול חדשות וראיונות קצרים עם אנשים, דוגמת התוכנית האמריקאית „בוקר טוב, אמריקה".

לנדסברגר משתחרר

העבריין הישראלי יורם לנדסברגר, השפוט בהולנד על מעשה שוד, ישתחרר מכילאו מקרוב. עדיין לא ברור אם ינסה לשוב ארצה.

„השיירה" לבית־המישפט

„השיירה" — מיבצע הבחירות הפרטי של השר אריאל שרון — עשויה להגיע בקרוב לבית הדין לעבודה. **סעיפים בשכר שנפעי ב„שיירה" בחודש יולי עדיין לא קיבלו את שכרם. הם ההדיעו שיפנו לערכאות.**

הבנקים שבים לפרסם

המאזנים החיוביים החצי־שנתיים של הבנקים יביאו בקרוב לגידול בהיקף הסירסום שלהם.

הירידה בפירסום החלה לפני קצת פחות משנה, בעיקבות משבר המניות הבנקאיות.

נשלל רישיון האלוף

רישיון הנהיגה של האלוף (מיל') שלמה אראל, לשעבר מפקד חיל־הים, נשלל בגלל עבירת־תנועה של נהיגה במהירות־יתר, זו הפעם השניה בשנתיים האחרונות.

אראל, לשעבר יושב־ראש מועצת המנהלים של מספנות־ישראל, פנה באמצעות סניגורו לבית־המישפט וביקש רחיה, כדי לנסות ולבטל את גזר־הדין בדרך מינהלית.

האסירים נגד המחתרת

„הוועד למען האסיר" ויזם הצבת מישמרת־מחאה קבועה מול מישכן הכנסת וליד בתיהם של שרי־הפנים, יוסף בורג, מפכ"ל־המישטרה, אריה איבצן, ונציב שירות בתי־הסוהר, מרדכי ורטהיימר.

הוועד, שבראשו עומד האסיר לשעבר רמי חוקיימה, ושחברים בו אסירים לשעבר ובני־משפחות של כלואים, יהודים וערבים, דורש שהאסירים בכל בתי־הסוהר בארץ יקבלו תנאים זהים לתנאי המאסר והמעצר של חברי־המחתרת.

הוועד גם ידרוש חנינה בהיקף גדול לקראת החגים.

במדינה

העם

מישחק הרוטציה

ישראל בוערת, וראשי המיפלגות מנגנים בנבל כמו נירון קיסר

מילת־השבוע בישראל היתה „רוטציה".

מילה לאטינית זו, המתארת את התנועה הסיבובית („רוטה" — גלגל, „רוטארה" — להסתובב על ציר), בוטאה במבטא רוסי ומארוקאי, אנגלי ותימני. היא היתה מילת־מפתח, מילת־קסם.

מחלת־הרוח הפוליטית שתקפה את המערכת הישראלית מאז הבחירות (ואולי כבר הרבה זמן לפניהן) מצאה בה את ביטויה המושלם.

לרטין ולהתרטין. בעבר נוסתה השיטה במישור הפרלמנטרי. כשלא היו למיפלגה די כסאות כדי לחלקן בין ראשיה, נקבעו הסכמי־רוטציה, שחייבו נבחר אחד לפנות את מקומו לטובת נבחר אחר.

כמעט כל ההסכמים האלה הופרו בעבר. מלבד כמה חריגים באגודת־ישראל ובשל"י. הפרו הנבחרים דרך־קבע התחייבות זו. אחרי שנקבע שאין לכפות את ביצוע הרוטציה בדרך חוקית, לא נותרה אלא אמונת הפוליטיקאים איש ביושר רעהו — אמונה השואפת לאפס.

עתה, בגלל התיקו שנקבע בבחירות, הועלתה שיטה כושלת ומכשילה זו למישור הממשלתי. במשך כל השבוע נערך מחול־שדים סביב הרוטציה (ראה עמודים 10 – 11). רוטציה בין ראשי המערך והליכוד — היכן? באילו מישרות? מתי? ומי יהיה הראשון לרטץ ולהתרטץ?

רוטציה יומית. בציבור נפוצו על כך ברייחות ללא־ספור.

אם לקבל את עיקרון הרוטציה, מה הגבול?

רוטציה תוך שנתיים וחודש, כהצעת המערך, נותנת יתרון עצום לראשון התופס את המקום. שנתיים הן תקופה ארוכה בחיים הפוליטיים. תוך שנתיים אפשר לריב, להתפלג, למצוא סיבות בעלות חשיבות לאומית ואנושית עליונה להפרת ההסכם.

הליכוד הציע רוטציה בכל שנה, בתנאי שהוא יהיה הפותח. אך גם זה נראה הרבה. מדוע לא רוטציה בכל חודש? בכל שבוע?

ואולי רוטציה יומית — בימים זוגיים ישלוט איש־הליכוד, בימים בלתי־זוגיים איש־המערך. ובשבתות — הר"ר יוסף בורג הבלתי־נמנע?

ראש מיפלצתי. כל זה היה מוכרח לצור יחס של בוז כלפי המערכת המדינית הדמוקרטית.

התחושה הכללית היתה ש„רומא בוערת, ונירון קיסר מנגן בנבל". הקיסרים הקטנים של המיפלגות בוורדאי הוכיחו בשבועות אלה כי האינטרס האישי העלוב שלהם, או האינטרס המיפלגתי העלוב לא־פחות, חשוב בעיניהם לאין־שיעור יותר מאשר גורל המשק המתמוטט והדמוקרטיה המושפלת עד עפר.

היה זה כאילו החליטו העסקנים, כולם יחד וכל אחד מהם לחוד: „אחריי המבול." והמבול הוא הפאשיזם האנטי־דמוקרטי והאלים, המרים את ראשו המיפלצתי בגלוי (ראה עמודים 12 – 16).

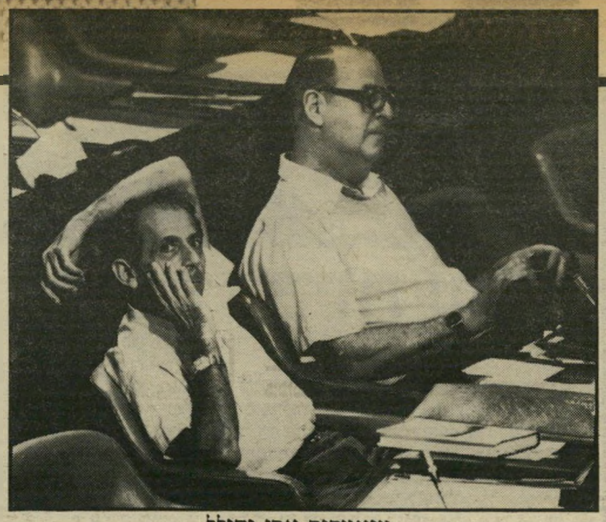
משטרה

יום נקם ושילם

הקרב נגמר, כהנא לא בא, המזדהים היהודים הלכו הביתה ואנשי אום־אל־פחם נשארו עם המישטרה

„כהנא לא בא, ניצחנו!" כך הכריז ברמקול ראש־מועצת אום־אל־פחם ב־יום הרביעי שעבר (ראה עמודים 12 – 16). הכרזתו זכתה במחיאות־כפיים

(המשך בעמוד 8)

מועמדים אבן והילל
התיקווה היחידה

ג משקיפים מנוסים בפוליטיקה הישראלית מתייחסים בפליאה מסויימת להיבטים חדשים, מפתיעים במיקצת, בהתנהגותו של היו"ר הזמני של הכנסת, אבא אבן.

ותיק־הח"כים־שאינם־שרים מנסה להפיק את מירב היתרונות, שהוא זכאי להם בגין גילו המתקדם. יתכן שחינוכו הבריטי גורם לו לראות בחיוב זכויות־יתר, המוענקות בעטיין של נסיבות ביולוגיות או מישפחתיות, או כפרס עבור ותק ושירותים מיוחדים לממלכה.

אבן מטפח במשך שנים רבות מעין פולחן של הערצה עצמית, שהיא אחראית, אולי, לבדידות האופפת אותו בזירה הפוליטית בישראל. רק ח"כ אהרון דראל, שגם אותו פוקדת שתיקה מוזרה נוכח מכירת החיסול של שימעון פרס, מנפנף בכרטיס־החבר שלו במועדון־מערי־אבן. חברים אחרים בסיעת המערך בכנסת מתייחסים עריין לאבן כנטע זר, אנגלו־סאכסי מהוקצע, אבל סופר־עצבני. המייצג במיפלגתו ערכים אסתטיים והתנהגותיים זרים, שהם בלתי־מובנים בחבורה זו.

למזלו של אבן, הוא עדיין ניזון מהערצתם הנלהבת של יהודי ארצות־הברית. גם שם הנוף השתנה, אבל הגרעין הקשה של אוהדי אבן עדיין קיים. בשנות ה־50, כשגריר בארצות־הברית ובאו"ם, הוא עורר התלהבות מובנת בקרב דור ראשון ושני של מהגרים ממיזרח אירופה, ששליטתם בשפה האנגלית היתה בינונית ופחות. העובדה שאבן הפליג בנאומים מדהימים באנגלית העשירה שלו, וגימד אפילו את הנציגים הפרוטסטנטיים של ארצות־הברית, העניקה להם תחושת גאווה אדירה. זה היה די מזמן, לפני שהמתעמלים של ישראל העלו סומק של בושה על פניהם של חברי הוועד היהודי האמריקאי למען הספורט בישראל; אריאל שרון התדיין עם טיים במישפט־דיבה מביך, והיומן וושינגטון טיימס כתב. סוף־סוף, את האמת על הכישלון הצבאי של רפאל איתן בלבנון. אבן ייצר יוקרה, וזכה בתמורה מלאה מיהודי ארצות־הברית. זהו, בעצם, הנכס העיקרי של אבן כעסקן פוליטי מהשורה.

תמיכה בהחרמה

א כל בשבועות האחרונים התגלה, לפתע, אבא אבן חדש. איש שאפתן, שאיננו מוכן לקבל „לאו" כתשובה, עסקן מזיע בקדחתנות של סוף־הקיץ, ממרפק את דרכו ללישכת יו"ר הכנסת, אפילו הודף קלות את שר־התחבורה חיים קורפו, שניסה לעמוד בדרכו. שבוע בלישכת היו"ר, כשהוא מוקף, בפעם הראשונה מזה עשר שנים, בפקידים ועוזרים הנתונים למרותו, הספיקו לו כדי להגיע לכלל החלטה, שזה בעצם מתאים לו.

לפני שבועיים עוד רמז, שאין זה לפי כבודו להיות ממלא־מקום של גיסו, הנשיא חיים הרצוג, שכן יו"ר הכנסת הוא ממלא־מקומו הקבוע של נשיא־המדינה. אלא שהסנוביזם הקר שלו כלפי הגיס הזוטר, לכאורה, לא שרד זמן רב. בראיון שהעניק להעולם הזה לפני חודשים (העולם הזה 4.7.84) הפליט אבן שהוא איש תנועת־העבודה במובן האידיאולוגי של המלה. „לא כמו שימחה דיניץ וחיים הרצוג."

אלא שכל הדיבורים האלה נמוגו, כשאבן הבין סוף־סוף את המשמעות האמיתית של תוצאות הבחירות. לא רק מישרד־החוץ אבד. אולי לעד. בשל בוגדנותו המסורתית של שימעון פרס, שהבטיח את המישרה ליצחק נבון. אפילו מושב יותר צנוע בקבינט החדש — אם יקום — עלול להישאר בגדר של מישאלת־לב. צריך לחטוף מייד, מכל הבא ליד. הזדמנות נוספת ספק אם תשוב.

באותו ראיון התחייב אבן, באורח שאינו משתמע לשתי פנים, לפרוש ממיפלגת־העבודה אם יקים פרס ממשלת „אחדות לאומית". הצהרה זו לא התקבלה באמון מלא. ואבן נשאל שוב ושוב, נחזר בתקיפות רבה על נחישות־דעתו המוחלטת „להתפלג" אם תקום ממשלת מערך־ליכוד. אבן לא הסתפק במחוייבות שלו־עצמו לפילוג. הוא גרס שגם אהרון דראל יפרוש עימו.

מובן שאבן לא נקט בשום צעד מחאה נגד מהלכיו של פרס. לא רק „האחדות הלאומית", אלא גם מכירת מצע־העבודה, על כל סעיפיו, והקרבתו למולך השאפתנות חסרת־המצרים של פרס לתפקיד ראש־הממשלה, לא גרמו לפרישה. ההפך הוא הנכון. אבן היה אחד הראשונים שהכיר בפומבי „בצרך" בהקמת ממשלה כזאת. הוא תמך עד הסוף, בצערי פרס, ובכללם החרמת נציגי מחנה־השלום והציבור הערבי, שגבלה לא רק בגזענות, אלא גם בהתאבדות פוליטית.

אבן לא ימלא את מקום הגיס

ביום הראשון השבוע הדליף אבן, באמצעות כתבים המקורבים אליו, שראשי מיפלגת־העבודה פנו אליו, וביקשו ממנו שיקבל על עצמו את מישרת יו"ר־הכנסת. ניסוח הידיעה היה אופייני. אל אבן פנו „אישים", שדיברו על דעת כל ארבעת חברי „כנופיית הארבעה" (פרס, נבון, רבין וברלב).

להיתלות במו ידיו

ד ח"כים, ששמעו על הבגידה בשלמה הילל, שהמישרה הובטחה לו, נרעשו. הם הודיעו שלא יצביעו בעד אבן — וזה נאלץ להסיר בחיפזון את מועמדותו. הוא נימק זאת באופן אלגנטי באי־רצונו לפגוע בהילל.

לתופעה כזאת יש תקדים, בראשית 1966 רצתה כל הנהגת המערך בזאב שרף כיו"ר הסיעה וכיו"ר הנהלת הקואליציה. הח"כים מהשורה התקוממו נגד התכתיב מהצמרת — שהיתה מורכבת מכל השרים המרכזיים, ובכללם לוי אשכול, גולדה מאיר ופינחס ספיר — ובבחירות החשאיות שנערכו כשל שרף, ונבחר אחר.

הפעם יש לצמרת הרבה פחות סמכות מאשר ב־1966, מה גם שבקרב חברי־הסיעה שוררת התמרמרות עצומה נגד ההנהגה. במשך השבת השמיעו חברי סיעה רבים דברי ביקורת חמורים כלפי הארבעה שנוסחו בסיגנון שאינו ראוי לדפוס.

בעיקר חלה ירידה עצומה ביוקרתו של פרס. יתכן שהוא על סף ראשות־הממשלה, אבל המחיר שהוא כבר משלם הוא אדיר.

שלמה הילל (61) הוא מועמד בעייתי לתפקיד יו"ר־הכנסת. הוא נץ קיצוני בכנסת לאומנית, ויחסו לאוכלוסיה הערבית ירוע עוד מיום האדמה ב־1976. אבל בסיעת המערך רואים את הדברים אחרת. הוא נחשב כאיש הגון, שקט, נעדר־מרפקים. מוצאו המיזרחי ועברו הביטחוני פועלים אף הם למענו. כך גם ההבטחות שקיבל, בתקופה של רגישות כלפי הבטחות, המופרות בסיטונות על־ידי פרס.

יתכן שאבן גילה את הקו השאפתני באופיו בתקופה מאוחרת מדי בחייו.

חיים ברעם ■

גיסים הרצוג ואבן
מי הגיס הצוערי?

עני דפנה

ישראל — פרוטקציה!

ביום הרביעי הגיש מישרד־האוצר לוועדת־הכספים של הכנסת בקשה שהוגדרה על־ידי חברי־הכנסת דן **תיכון** כ־תמוהה".

הבקשה התייחסה לפדיון מוקדם של מילווות־מרצון לחברת ישר־אלקטרה. „רן תיכון," סיפרו לי חברי־הוועדה, „הריח שהעסק תמוה, והתחיל לשאול שאלות מביכות."

אט־אט, יצא המרצע מהשק: פתק, שהועבר לתיכון במהלך הישיבה, והמצוי אצלו עד עצם היום הזה („אמרתי לך מזמן שאני שומר פתקים: את כולם!") הבהיר שבק־פתקים: את כולם!") הבהיר שבק־את האוצר היא טובה אישית לח־בר־הכנסת **אלי קולאם** (ליברלי, גם הוא). „השמועות בוועדה אמרו שבעל־החברה הוא חבר אישי של קולאס," סיפר לי אחד מחברי־הוועדה. חבר אחר אמר: „אילו היתה החברה מצהירה בבירור על קשייה, אולי היינו עוזרים לה. יש אפילו תקנה, שעל פיה ניתן לפדות כפדיון מוקדם מילווות מרצון למיפעלים הנמצאים בקשיים. אולם בצורה החשוורה שהעניין הובא — זה הריח מפרוטקציה!"

בקשת האוצר אכן נדחתה ברוב של תישעה נגד שיבעה. אז ביקש היו"ר המהולל, **אברהם שפירא**, הצבעה חוזרת. „הסברנו לו שזה נוגד את הנוהל," הסביר לי אחד מחברי־הוועדה, והדגיש: „בקשתו זו רק אימתה את חשדותינו, שמשהו כאן מריח."

חברי־הוועדה, שדיברו עימי על הנושא, העלו השערות שאולי הפעיל קולאס, מי שהיה עוזרו של שר־התעשיה **גדעון פת**, את קשריו עם מעבידו־לשעבר. אולי. „אולי הוא הצליח להתברג אפילו בסדר־היום העמוס של **יגאל (כהן־אורגד)**." עקץ חבר־הוועדה.

כאן מגיע תורי לתרום לפיענוח התעלומה: בשבת, לפני ארבעה שבועות, שאל אותי קולאס טלפונית: „איפה אורגד? אני צריך אותו דחוף!" בצהרי יום הראשון, למחרת, כשהייתי עם צלם העולם הזה במישרדו של קולאס בתל־אביב, קישרו אותי עם אורגד, ולפני שהעביר לי קולאס את השפופרת, הוא אמר לאורגד כמה מישפטים. שהבל שלא ניתנה לי הרשות לצטטם. לאחר שהסתיימה השיחה, הוא פלט לעברי: „אה, סתם, חבר שלי ביקש ממני משהו..."

תהרגו אותי אם זה קשור.

באשר לאורגד: „אני הייתי מסדר את זה גם אילולא הפנייה של קולאס. אמרתי לו פשוט שיחכה בסבלנות," הוא הסביר לי.

הביקור

אז בסוף כולם נכנסו לכלא: מי ברעש וביחסי־ציבור, ומי בשקט יח־סי. השקט (הארעי) שייך לשני חברי־הכנסת הליברליים: **פינחס גולד־שטיין** ו**בני שליטא**. השניים עברו את מחסומי כלא תל־מונד ביום הרביעי, בשעה 14 30, והתקבלו אחר כבוד, המעורר תמיהות רבות, לאור הכבוד המפוקפק, לו זכו יומיים קודם לכן, חברי־הכנסת **יאיר צבן** (מפ"ם), **מרדכי בר־און** (ר"ץ) ו**מרדכי וירשובסקי** (שינוי). אה, ואיך שכחתי — שוב, בני שליטא.

במה שונה יום הרביעי מיום שני? לרב־שר יוסף בורג ולעושי דברו במשטרה — הפיתרונים.

ביקורם של גולדשטיין ושליטא ארך שעתיים תמימות. „נפגשנו עם כולם: לא, לא זוכר כמה הם... אולי — 20?" שיתף אותי גולדשטיין בחוויו־תיו הטריות. „הם שומרים על מוראל גבוה!" למה לא, עם כל הקרנבל סביבם?

חברי־הכנסת, שהגיעו על פי בקשתה של מישפחת ניר, בעלת נציגות נכבדה בתל־מונד — „נדמה לי שני בנים," מנסה גולדשטיין להיזכר, יעצו לעצורים, שוויתרו על ערכי הדין שלהם, להשתמש בשירו־תיהם.

ולבסוף — בשורה: פינחס גולדשטיין הבטיח לי תגיגית ופומ־בית לפנות לשירות בתי־הסוהר, כדי שיאפשר פגישות עם עיתונאים. זאת יעשה לאחר שיחזור מחו"ל, כמובן. נקווה, שלהבדיל מחברי־הכנסת לא יזכו העיתונאים ליחס של איפה ואיפה, על פי השקפותיהם הפולי־טיות.

רוצה להיות שר!

כותרת זו כבר הופיעה במרור: זה לא שאני חוזרת על עצמי, אלא שיש עליה קופצים רבים.

הפעם מדובר בסגן־השר **מיכאל דקל**: בליל־השבת התקיימה בביתו של דקל התכנסות ספונטנית־מאורגנת להפליא, בת 30 אנשים לערך.

בעל־הבית הודיע לאורחיו על כוונתו הנחרצת להיות שר בממשלה הבאה. השמועות על הקיצוץ המתחייב בתיקים המגיעים לחרות מההסכמים רוגמת ההסכם עם אגודת־ישראל, שלא לדבר על התיקים המגיעים למערך אם תקום ממשלת־אחדות־לאומית, פשוט לא הגיעו לאוזניו.

דקל, אישׁ־שלומו של יצחק שמיר, הודיע לכל הנוכחים ש„יצחק הבטיח לי" על הצהרה זו חזר טלפונית באוזני המצלצלים, שהריחו „אקשן".

בחרות טוענים **מרני מילוא**, איש שלומו השני של שמיר, לא התלהב (בלשון המעטה) מהיציאה־לקרב של דקל.

טרמפים

באחד מלילות השבוע החולף, בשעה 2200, עמד אדם מיואש בעליה לקסטל, לצד מכוניתו המקולקלת, וניסה (ללא הצלחה) לעצור טרמפ לביתו בראשון. אדם זה לא היה אלא **אורי פורת**, מנכ"ל רשות־השידור, שלרשותו עומדת רנו ישנה.

מצבו של פורת אינו משקף חס־וחלילה. את מצבם של שאר הבכירים ברשות־השידור: יושב־ראש הרשות מיכה יגון השיג, מיד עם כניסתו לתפקידו, את המילה האחרונה בשוק המכתיות — פיז'ו 505. העוזר ליושב־ראש, **נחמן רן**, נוסע אף הוא בפיז'ו 505 חדישה. גם **טוביה סער**, מנהלה הבלתי־מורגש של הטלוויזיה, אינו מסתפק בפחות.

מה באשר למנהל הרדיו, **גדעון לב־ארי**? **יוסף לפיד**, מנכ"לה הקודם של הרשות, גילה צניעות מפתיעה לפני סיום תפקידו, והעביר את מכוניתו ללב־ארי. לעצמו (ובעיקר — ליורשו) הוא הותיר רנו ישנה, ובכך מילכד אותו: פורת, התובע השכם והערב צימצומים בהוצאות רשות־השידור, אינו יכול, כמובן, שלא לתת דוגמה, ולרכוש לעצמו מכונית חדשה.

כך מצא בשעה לילית. עוצר טרמפים.

לתשומת־ליבם של הנוהגים בכביש ירושלים־ראשון־לציון!

פגישה רחופה

אין שחר לדברי **עודד שחר**! בקביעה זו הפתיע שר־האוצר, **יגאל כהן־אורגד**, את עם־ישראל לפני שבועיים, בהתקפה חריפה על הכתב הכלכלי של הטלוויזיה.

רבדל
שתי עיניים משש

בעיקבות ההופעה היו בכניין הטלוויזיה דיבורים על הצורך לשקול צעדי־תגובה. רובר אף על החרמה. בינתיים יושרו ההדורים: **מיכאל קרפין**, עורך מבט, התקבל לשיחה רחופה בארבע עיניים (חלקה התנהל בשש, בנוכחות דוברת־האוצר, **ארי־אלה רבדל**) אצל שר־האוצר. כראי לציין, בהקשר לזאת, ששר־האוצר לא מצא פנאי עד עצם היום הזה לפגוש את נציגה הרשמי של רשות־השידור, **אורי פורת**, שביקש במשך חמישה שבועות פגישה עימו — ולא נענה. את השיחה אירגנה רבדל, מועמדתו של קרפין לכתבת במבט לכשתסיים את תפקידה באוצר.

המועמדות, כנראה, לא תצא לפו־על, מכיוון שהיא מעוררת התנגדות רבה בקרב העובדים העיתונאים בטלוויזיה, הנתמכים על־ידי הנהלת רשות־השידור.

תעלומה

זה שסגן שר־האוצר, **חיים קאופ־מן**, מנהל חשבון ממושך עם תנו־בה — זה לא חדש. קאופמן גם הבטיח בהזדמנויות שונות ש־תנובה זו רק ההתחלה — יש שמות נוספים בתור...".

ב־18.8.84 פורסם בעיתונות ש„נ־תונים, שפורסמו אתמול על־ידי אגף־התקציבים במישרד־האוצר, עומדים בסתירה מוחלטת לטענותיו של סגן־שר־האוצר, חיים קאופמן, שהאשים את תנובה בקבלת תשלומי־יתר בסך 6.5 מיליארד שקל, במיסגרת ההת־חשבנות בין תנובה והממשלה לקב־לת סובסידיות לענף־החלב... כך עולה ממיסמך פנימי."

המיסמך המדובר הגיע לידי, הוא תמוה מאוד: ללא סימוכין, או זיהוי של המישרד שראג להפיץ אותו. המיסמך מעיד על עצמו שהוא „תשובה למיכתב סגן־שר־האוצר." תשובה אמורה להגיע לשואל־כותב. במיקרה שלפנינו, קרא סגן־השר קאופמן את התשובה, המיועדת אליו, בעיתונות. את המיסמך עצמו זכה לראות רק אחרי שביקש מהעיתונאי, שהזכיר את קיומו, לשלוח את המיס־מך אל מישרדו.

מדוע הוצרך קאופמן להיעזר בשירותי העיתונות? מכיוון שלא ניתן להצביע על כותב־המיסמך, גם לאחר עיון מדוקדק בו. המיכתב, שכאילו יצא מאגף־התקציבים, מסתיים בשו־רה, „תוך הכרה בחשיבות הנושא, אני רואה נושא זה בא על סיפוקו בטיפול שניתן לדו"ח המבקר." הוא פשוט אינו חתום!

מיהו ה„אני" המסתורי, ה„רואה נושא זה ככא על סיפוקו" בסמכותיות כה רבה? באגף התקציבים, מכחי־שים כל קשר למיסמך. באוצר רוו־חת, לעומת זאת, סברה, שה„אני" האנונימי קשור דווקא לגוף חיצוני לאוצר, כמו, למשל — מועצת־החלב, ומשם הושתל המיסמך לעיתונות.

אני הייחי שם

תתאפרי! תתלבשי יפה!

בצהרי היום הרביעי נכנסו לפתע לחדרו הריק של סגן שר־האוצר, **חיים קאופמן**, שני פרצופים מוכרים, בלווית מזכירתו של שר־האוצר. **יגאל כהן־אורגד**. אחר מהם, הסתבר, היה **יצחק ולבר**, המנהיג את המורים במאבקם. כמה שניות לאחר מכן הם סולקו משם על־ידי מזכירת־השר המבוהלת. קאופמן עצמו ירד לישיבה בתל־אביב, ולא היה לו שמץ של מושג על תרומתו — חדרו — למאבקי המורים.

אט־אט, התמלא המיסדרון במצל־מות־טלוויזיה, צלמים, מקליטים. כתבי עיתונות וצלמי סטילס. בחדר־ההמתנה, הסמוך לחדרו של אורגד, הושבה ה„טרויקה" — כך כונתה השלישיה המובילה של נציגות המורים — התאריינה והצטלמה. המורים לא הופתעו, כמוני, מחגיגת התקשורת: „בשאת באה לפגוש את אורגד — תתאפרי, תתלבשי יפה! תמיד יש לך צ'אנס למצוא כאן טלוויזיה..." יעץ לי אחד מקודקודי ה„טרויקה".

ב־1830 נגמרה הישיבה המתמ־שכת. אחד מנציגי המורים פרץ החוצה וצעק: „יש שביתה: אני באתי במגמה למנוע את השביתה, ואילו עכשיו — אחרי השיחה איתו (עם אורגד) — אני עומד על־כך שתהיה שביתה!"

אז החלה המסיבה האמיתית — מסיבת־עיתונאים. אורגד, שלא נראה סובל במיוחד, הודיע לי שהתקשורת לא הוזמנה, אלא, „באה על דעת עצמה."

„מה זאת אומרת," הגיב בפליאה איש צוות־הטלוויזיה, „הרוברת של אורגד הזמינה אותנו..."

קאופמן
מי זה „אני"?

במדינה

(המשך מעמוד 7)

ובקריאות־שימחה מהנוכחים, יהודים וערבים. אך הניצחון היה זמני ומפוק־פק ביותר.

עוד באותו הלילה התחיל גל־מע־צרים המוני בכפר הגדול שבוואדי־ערה. הם נמשכו בימים שאחרי־כן, ובעיקר בלילות. הם עוד יימשכו. כך הבטיחו במישטרה.

ביום הרביעי שעבר, כאשר באו גדודי השוטרים להגן על זכותו של מאיר כהנא להיכנס לאום־אל־פחם ולשאת שם את דיבריי־השיטנה נגד האזרחים הערביים, התנהגו השוטרים באיפוק רב. מי שלרגע נסחף ורצה לנהוג בערבים כמו שרגילים במיש־טרה, רוסן מייד על־ידי המפקדים בשטח.

השוטרים לא יכלו באותו היום לנהוג אחרת. נוכחותם של מאות יהודים, ובעיקר של 11 חברי־כנסת (במיוחד חברי־הכנסת של המערך,

שוטרים באום־אל־פחם
כלבים ונשק

השייכים לקונסנזוס), גרמה לאיפוק רב.

גם נוכחותם של העיתונאים הרבים, ובעיקר של הצלמים, היוותה מעין חומת־מגן לערבים. היה מיקרה אחד בלבד שבו נעצר בחור ערבי. שנחשד על־ידי השוטרים כמי שיידה בהם אבנים. הם באו לעצור אותו, איבדו לרגע את עשתונותיהם. התחילו לצעוק עליו וכמעט השתמשו באלות שבידיהם. כשאחד מהם העיר את תשומת־ליבם לנוכחות הצלמים במ־קום והם חזרו להתנהג ככבני־תרבות והובילו את הבחור בשקט לניידת. זאת גם הסיבה לכך שאיש לא נהרג, למרות שהקרב בין השוטרים לבנני־הכפר היה חם.

הקרבות הסתיימו באותו היום בשקט. השוטרים הסתלקו מן הכפר, כשבידיהם עצור אחד בלבד, וגם אותו, כך הבטיח קצין במקום, ישוחרר בערב אחרי חקירה קצרה ובערבות עצמית. חברי־הכנסת, והיהודים הרבים שבאו להזדהות, עזבו גם הם את אום־אל־פחם והכל, כביכול, בא על מקומו בשלום.

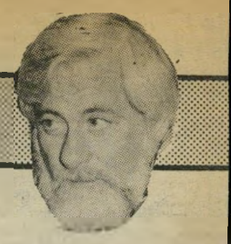
מפחידים ילדים. אך לא כך התפתחו הדברים. השלום היה זמני ביותר. בעוד שמאיר כהנא הגזען עושה את דרכו לארצות־הברית, כדי לנאום שם את נאומי־השיטנה שלו ולהתפאר במעשיו, חזרו כוחות־הביטחון (שוט־רים ומישמר־הגבול) לאום־אל־פחם, לנקום את נקמתם.

מאז היום הרביעי שעבר מטילה המישטרה אימה בכפר הערבי. השוט־רים באים בלילה, מלווים בכלבי־גישוש. הם פורצים לבתי התושבים, כשהם נושאים נשק, מפחידים את הילדים ומחפשים חשודים ביידוי אבנים.

עד יום ג' נעצרו 23 איש. מעצרם של 19 מהם הוארך ב־5 יום, והיה עוד נטוי־ה.

תושבי אום־אל־פחם מספרים כי הכפר מלא בשוטרי מישמר־הגבול

(המשך בעמוד 17)

הנדון:

רק עוכר־ישראל יכול היה להעז להציע זאת

השמאלן הנואי

הנה רשימה של שמונה דרישות להשתתפות בממשלה.

● **סגן ראש־הממשלה יהיה ערבי.**

● חלוקת כספי המדינה תהיה פרופורציונלית ליהודים לערבים. כלל זה יהיה נהוג במיוחד לגבי ההקצבות לעיריות ולמועצות המקומיות.

● השפה העברית והשפה הערבית תהיינה שוות בזכויותיהן. שום מיסמך ממשלתי, תעודה או כתובת לא יהיו חוקיים אם לא יפורסמו בשתי השפות בגודל שווה.

● **האזרחים הערבים ייהנו ממעמד של מיעוט לאומי מוכר.**

● המוסדות הלאומיים הערביים ישלטו בחינוך הערבי במדינה ושלביו, החל בחינוך היסודי.

● האזרחים הערביים יבחרו במועצה לאומית משלהם, וזו תבחר בוועד־פועל לניהול ענייני הציבור הערבי במדינה.

● בממשלה יהיה שר ערבי בעל מעמד בכיר, אשר ייצג את האינטרסים של האזרחים הערביים בממשלה.

● **אדמות המדינה יוקצו ליהודים ולערבים בלי כל הפליה.**

■ ■ ■

מי ניסח את הדרישות האלה?

התשובה הראשונה העולה על הדעת היא: אלה הן דרישות הרשימה המתקדמת לשלום, שהוצגו למיפלגת־העבודה במגעים הבלתי־רשמיים, שבהם נדונה אפשרות של ממשלת־מיעוט בתמיכת הרשימה.

זה נכון במידה מסויימת. חלק מן הדרישות האלה אכן הופיע במיסמך שהוכן על־ידי הרשימה המתקדמת. היה לי הכבוד לקרוא אותו מן הכתב באוזני נשיא־המדינה, כאשר הוזמנו אליו במסגרת ההתייעצות עם נציגי הסיעות. למשל: הדרישה לחלוקה צודקת של ההקצבות לעיריות ולמועצות המקומיות, הענקת מעמד רשמי לשפה העברית ולשפה הערבית, ועוד.

אולם גם הרשימה המתקדמת לא העזה להציג כמה מן הדרישות העיקריות המופיעות לעיל.

היא לא העלתה על דעתה, למשל, לדרוש שסגן ראש־הממשלה יהיה ערבי, או שיהיה בממשלה שר ערבי בעל מעמד בכיר, שתפקידו יהיה לייצג את עניני הערבים במדינה.

הרשימה גם לא העלתה בהזדמנות זו את הדרישה להכיר בציבור הערבי בישראל כבמיעוט לאומי אוטונומי, שיהיה מיוצג על־ידי מועצה לאומית וועד־פועל.

בסך הכל היו דרישות הרשימה המתקדמת צנועות הרבה יותר. **אם כן, מי האיש החצוף, הלאומן שלוחי־הרסן, שהעז להעלות על הנייר דרישות רדיקליות אלה?**

■ ■ ■

לא אמתה את הקורא במישחקי־ניחושים.

הדרישות האלה נוסחו על־ידי זאב ז'בוטינסקי.

ז'בוטינסקי נפטר בניו־יורק ביוני 1940, ימים מעטים אחרי שהצבא הנאצי נכנס לפאריס. ארבעה חודשים לפני כן כתב באנגלית ספר, שהופיע בלונדון חודש אחרי מותו. בעברית הוא נקרא חזית המילחמה של עם־ישראל.

בספר זה ביקש ז'בוטינסקי לנסח את ההצעות, שהיה על המישלחת הציונית להגיש לבעלות־הברית בתום המילחמה. הוא לא העלה על דעתו שמילחמת־העולם השניה תסתיים כעבור חמש שנים בלי ועידת־שלום ובלי הסכמי־שלום. בתמימות מסויימת, שהיתה אופיינית לו, הוא תיאר לעצמו כי אחרי המילחמה יקרה בדיוק מה שקרה אחרי מילחמת־העולם הראשונה: המנצחים יכנסו ויעידת־שלום, מישלחות העמים השונים יופיעו בה ויטענו את טיעוניהן.

בספר יש 20 פרקים. פרק 18 נקרא „השאלה הערבית — בלי דרמאטיות". בפרק זה היתווה ז'בוטינסקי את העקרונות שיקבעו את מעמדם של האזרחים הערביים במדינה היהודית העתידה. כמה מן העקרונות האלה העתקתי לעיל, תוך תימצות הדברים.

האמת היא שז'בוטינסקי היה רדיקלי אף מן הנראה לעיל. כך, למשל, בדברו על סגן־ראש־הממשלה הערבי הוא גם חזה מיקרה הפוך: „בכל ממשלה, שבה ישמש יהודי כראש־הממשלה, יהיה סגן ראש־הממשלה — ערבי: וכן להיפך."

כלומר: זאב ז'בוטינסקי חזה אפשרות שראש־הממשלה במדינה היהודית יהיה ערבי, וסגנו יהודי.

הוא בוודאי לא חזה אפשרות שכל ממשלות ישראל, עד השנה ה־37 לקיום המדינה ועד בכלל, לא יכללו אף חבר ערבי אחד.

■ ■ ■

אילו חי ז'בוטינסקי כיום, והיה משמיע הצעות אלה בזירה הציבורית, היה נחשב בעיני תנועת־התחייה ואריאל שרון כאש־פיסט מסוכן.

תנועת־החרות היתה ריאה בו שמאלן, החותר תחת ביטחון־המדינה.

משה שחל היה מכריז. מטעם מיפלגת־העבודה, שאין כל אפשרות לנהל עימו משא־ומתן קואליציוני, מפני שמצעו אינו יכול לשמש בסיס לריון. יתכן שיכול היה למצוא את מקומו ברשימה המתקרמת לשלום.

איני אומר את הדברים כהתחכמות. אני מציג אותם במלוא הרצינות.

חשוב לזכור כיצד ראה את הדברים — שמונה שנים בלבד לפני הקמת המדינה — האדם שנחשב אז כלאומן הימני הקיצוני ביותר במחנה הציוני. מימינו של ז'בוטינסקי לא היה איש, חוץ מקומץ זעיר של פאשיסטים מוצהרים, שנחשבו כשוליים של השוליים המטורפים.

מי שנחשב אז כימין הקיצוני של התנועה הציונית היה נחשב כיום בדובר השמאל הקיצוני, מוקצה מחמת מיאוס.

■ ■ ■

אני מביר היטב את כל התירוצים, שבהם מנסים מפקיעי „תורת ז'בוטינסקי" להפוך את התורה הזאת לחוכא ואיטלולא.

אחת הטענות היא שז'בוטינסקי לא התכוון לדבריו ברצינות. הוא התכוון רק לסבר את האוזן של מדינאי המערב. בקיצור, שזאב ז'בוטינסקי התייחס לעיקרי תורתו כפי שמיפלגת־העבודה, למשל, מתייחסת למצע־הבחירות שלה.

זוהי עלילה שפלה כלפי זיכרו של האיש.

תהיה הדיעה על ז'בוטינסקי כפי שתהיה, אין איש זכאי להטיל ספק בכנותו. בכל הדברים שאמר, החיוביים והשליליים ולפי

ז'בוטינסקי: הורגים אותו שוב

תפיסתו, היה ישר עם עצמו. מעולם לא היה רמאי, כעסקן הישראלי המצוי ב־1984.

אין ספק שהספר הזה היה כתב־תעמולה. הוא נועד לעשות נפשות לרעיון הציוני, כפי שז'בוטינסקי הבין אותו.

אך כל מי שהתעמק בכתבי ז'בוטינסקי יודע כי הגישה שהביע בפרקים אלה היתה חלק בלתי־נפרד מהשקפת־עולמו היסודית.

להצעות המעשיות שלו הקדים כמה קטעים, שבאו לפרט את גישתו זו. בין השאר:

„מוטעית ההנחה האומרת שאם יישארו הערבים במיעוט במדינה בעלת ציביון יהודי מכריע, הם יהיו נתונים לרדיפות ולדיכוי...

„...אין זה נכון שמצבו של מיעוט הוא טרגדיה בכל מקום ובכל עידן. כל עם גדול יש לו פירורים של בני־האומה, החיים מחוץ למיסגרת מדינתו, בתור מיעוטים בארצות אחרות: האנגלים באפריקה הדרומית; הצרפתים בקנדה, בלגיה ובשוויץ; הגרמנים בכל קצווי עולם. מצבם תלוי בטיב המישטר.

„אין לעולם שום זכות לחשוב שהמדינאות היהודית אינה מסוגלת להקים מישטר הוגן, ממש כאותו המישטר שהוקם על־ידי המדינאות האנגלית, הקנדית או השווייצית.

„סוף־סוף, הרי העולם למד דווקא ממקורות ישראליים כיצד עליו להתייחס לגר אשר בשעריך."

אין אלה דיבורי־תעמולה בלבד. זהו ה„אני מאמין" של האיש.

■ ■ ■

ירוין אחר להתעלמות הגמורה מרצונו ומחזונו של האיש אשר דיוקנו מקשט את קירותיהם, מוצאים וייצני־ז'בוטינסקי בגודל המדינה.

אמרה זאת פעם גאולה כהן, כאשר התווכחתי איתה על כך במליאת־הכנסת. היא טענה שעקרונות אלה של ז'בוטינסקי היו אומנם נכונים, אך רק במדינה שז'בוטינסקי חלם עליה — משני עברי הירדן.

עם כל הכבוד לבית"ריה הקטנה מכרם־התימנים, שהגיעה למצודת־זאב אחרי שז'בוטינסקי כבר מת — אין לה מושג במחשבות המנהיג.

בחוצפה האופיינית לה היא מעזה למדוד את המנהיג המנוח בקנה־המידה של יכולתה האיני־טלקטואלית המיזערית.

אכן, ז'בוטינסקי רצה במדינה יהודית משני עברי־הירדן. בשירו המפורסם כתב: „שם ירווה לו משפע ואושר / בן־ערב, בן־צערת ובני, / כי דיגלי דגל טוהר ויושר, / יטהר שתי גדות ירדני..." אך בניגוד למה שמקובל אצל ענקי־רוח כמו גאולה כהן, רפאל איתן ואריאל שרון, עקרונות בסיסיים של השקפת־עולם אינם נקבעים על פי הקווים שעל המפה.

מי שדוגל במישטר הומאניסטי וליברלי במדינה גדולה אינו הוסך חסיד של פאשיזם ברברי במדינה קטנה יותר.

לז'בוטינסקי היתה תפיסה משלו לגבי גבולות־המדינה. אך אין לה כל קשר עם תפיסתו לגבי המישטר הפנימי שצריך להיות נהוג במדינה יהודית נאורה, כפי שעמדה לנגד עיניו.

■ ■ ■

האמת הפשוטה היא שז'בוטינסקי היה קיצוני בדרישתו להקמת מדינה יהודית בכל השטח המקורי של המנדאט הבריטי. אך באותה השעה, ובלי כל סטייה, היה גם חסיד של מישטר ליברלי, הומאניסטי, סובלני וחילוני. הוא היה קיצוני בדרישתו להפרדת הדת מן המדינה — כפי שהיה בנימין זאב הרצל לפניו.

„יש להנהיג את עיקרון שיווי־הזכויות בשביל כל האזרחים מכל הגזעים, הדתות, השפות או המעמדות, ללא כל הגבלה, בכל שיטחי־החיים הציבוריים של הארץ," כתב. והוא התכוון לזה.

בנו ערי, חבר הכנסת הראשונה, שפרש מתנועתו של בגין, דגל בעקרונות אלה עד סוף ימיו.

אילו חי ז'בוטינסקי, היה מתייחס בתיעוב מוחלט אל יצור כמו מאיר כהנא. אינו מאמין שז'בוטינסקי אף העלה על דעתו שיכול לקום מזין יהודון נאצי.

הוא היה מתייחס בתיעוב דומה לרפאל איתן, בעל ה„ג'וקים המסוממים", לאריאל שרון ולשיטותיו ואף לדיבורים על „חיות דו־רגליות" נוסח מנחם בגין. לא במיקרה הישווה את סיגנונו של בגין לחריקת דלת המסתובבת על צירים חלודים, ויעץ לבגין „לקפוץ אל נהר הוויסטולה". אני מניח שהיה מסתייג גם ממעשים רבים של דויד בן־גוריון כלפי הציבור הערבי, ומן הגישה הגזענית שהיא כיום נחלת הצמרת של מיפלגת־העבודה.

מי שקורא את כתביו של ז'בוטינסקי — כגון המאמר „קיר הברזל", שבו קרא להקמת כוח צבאי למילחמה בערבים — נדהם ממש מיחס־הכבוד שלו לערבים בכלל, ולעם הערבי הפלסטיני בפרט. הוא הכיר בלאומיותו הנפרדת של עם זה, וראה בהתנגדותו למיפעל הציוני תגובה טיבעית, סבירה ובלתי־נמנעת.

אני פוסל לחלוטין את המסקנות שהסיק ז'בוטינסקי מן הניתוח שלו, ואת עיקרי הדברים שרגילים לקרוא להם „תורת ז'בוטינסקי". אבל איש אינו יכול להכחיש ביושר את ההבדל העצום בין גישתו ובין גישת הגמדים למיניהם, המתעטפים כיום בקרעי אדרתו.

כל השוואה בינו ובינם היא עלבון צורב לאיש ופגיעה בזיכרו.

■ ■ ■

לא באתי כאן לנתח את רעיונות ז'בוטינסקי או את מקומם בהיסטוריה הציונית. באתי להביע רק אמת פשוטה אחת:

ז'בוטינסקי הנואי, שאבותיה של תנועת־העבודה ראו בו פאשיסט או כמעט־פאשיסט, היה ליברל רדיקלי בהשוואה למיפלגת־העבודה דהיום — שלא לדבר על הליכוד.

לגבי היחס למיעוט הערבי במדינה היהודית הוא היתווה עקרונות, שהם כיום נחלתם של מי שקרויים אש"פיסטים, עוכרי־ישראל, שמאלנים, בוגדים וסוכני־אוייב — אנשים שסוציאליסטים דגולים כמו משה שחל ויצחק נבון לא יעלו על דעתם לשבת עימם לשולחן אחד.

זה מלמד משהו על ז'בוטינסקי. אבל זה מלמד הרבה יותר על מהותה של מדינת־ישראל בשנת 1984, ועל הכוחות הפוליטיים הפועלים בה כיום מתחת לאפיריון הדהוי של „הקונסנזוס הלאומי".

כאשר כתב ז'בוטינסקי „מגוב ריקבון ועפר, / בדם ובזיע / יוקם לנו גזע..." בוודאי לא חלם על הגזע הזה.

דו"ח מיוחד

פרס נכשל שוב ברגע האחרון, ושלח שוב שפן מהכובע

לא מפרגנים לו. יומיים בלבד התהלך שימעון פרס בהרגשה שהוא יהיה ראש־ממשלה במשך 25 חודשים תמימים, והנה התפוצץ המשא־ומתן.

אבל לא איש כפרס. שבע־הכישלונות, ירים את ידיו.

ביום השני השבוע התרוצצה מישלחת המפד"ל בין תל־אביב וירושלים. בשיחות עם המערך והליכוד, בניסיון לשבור את הקרח. באותו היום נשלף שפן חרש, שנועד להחזיק את פרס בתמונה, כמי שירכיב בכל מחיר את הממשלה הבאה.

השפן היה, כצפוי, המיפלגה הליברלית.

כמה ליברלים הגונים, לצד תאבי־ברצינות על האפשרות שהליברלים כולם, על 13 הח"כים שלהם, יפרשו במשותף.

במיקרה כזה יבטיחו לעצמם כל השרים הליברלים את מקומם ליד שולחן הממשלה, מה שלא היה מתאפשר במיקרה של הקמת ממשלת אחדות לאומית רחבה.

אמבה מצומקת

בתחילת השבוע רמזו אנשי השר אברהם („אברש"ה") שריר, וגם הוא עצמו, שהם קוראים לליכוד הליכוד. הדברים גם נאמרו בכינוס פומבי של הדור הצעיר של הליכוד, שהתכנס ביום הרביעי האחרון במלון בתל־אביב.

נוכחותם של שריר ושל סגן ראש־הממשלה, דוד לוי, באותו אירוע, היתה סימן לנוכחים ששריר החליט להמר על איחוד מוחלט עם חרות, גם אם הדבר כרוך באובדן עצמאות הליברלים, ואת כמישקל־נגד לאיום הפרישה המתמדת של מודעי ואנשיו.

בסוף השבוע, אחרי שהתברר כי חרות מתקשה להצטרף לממשלת־אחדות, הדגישו אנשי מודעי, שהפעם עשויה כל המיפלגה להתייצב מאחורי מודעי, ולתמוך בממשלת מיני־אחדות, שיתמכו בה בערך 75 ח"כים.

„החשיבות בממשלת־אחדות היא שהיא מקיפה את גוני הקשת הפוליטית, ולאו דווקא את כל הח"כים," התבטא ביום השני אחד מאנשי שריר.

אך גם במיקרה זה עלול פרס, בפעם המי יודע כמה, לבלוע את הכובע, זמן קצר אחרי שנשלף מתוכו השפן.

מועמד טיבעי לניהול משא־ומתן עדין שכזה הוא פיני גולדשטיין, שכבר התנסה בעבר בניהול מגעים חשאיים, ביוזמת ובכירכת מודעי. לרוע מזלו של פרס, יצא גולדשטיין ביום השלישי בבוקר לאירופה, לשליחות ציבורית, וחסרונו עלול לעכב את המשא־ומתן החשאי עם הליברלים.

איך הפכה ממשלת האחדות הלאומית שאותה מתכננים מאמבה גדולה, האמורה להקיף יותר מ־100 ח"כים, לגוף רזה ומצומק?

אנשי־תיקשורת, שעקבו בששת השבועות האחרונים אחרי השתלשלות המשא־ומתן הקואליציוני, נהגו לנחש. בעודם ממתינים מאחורי הדלת לסיום השיחות, מה נאמר מעבר לקיר. בדרך־כלל הם התקשו בכך. רק בשיחות שנערכו בארבע עיניים, בין פרס ויצחק שמיר, הם היו בטוחים שהם קולעים בול.

הדריה היתה, שבשיחות אלה שוררת הבנה מלאה בין שני האישים, ויתכן שהם אפילו מסכימים האחד לשני שאם לא תוקם ממשלת אחדות לאומית, הרי ששניהם ייפלטו בתוך זמן קצר מהמפה הפוליטית.

אין זה סוד, ששמיר חפץ בכל ליבו בהקמת ממשלה רחבה. הוא אפילו היה מוכן להיות מְמַלא־מקום במשך כל תקופת כהונתו של פרס כראש־ממשלה, ולוותר על רעיון הרוטאציה.

אם כן, מדוע לא יצא אל הפועל רצונו של שמיר?

ארבעה גורמים חברו למשבר, שעתה הכל עסוקים בהחלקתו: מוֹל־הביש של פרס, מזימותיו של דוד לוי, שאלת חלוקת התיקים של אנשי חרות בממשלה הרחבה ומשברון 27 ההתנחלויות.

בתחילת השבוע בא פרס לשיחה עם שמיר, ובידו נייר כתוב בכתב־ידו. בנייר זה העלה פרס את הרעיון לממשלה שתכהן 50 חודש, שהוא יהיה ראש־הממשלה ב־25 החודשים הראשונים ובאותו הזמן שמיר יהיה ממלא מקומו ושר־החוץ. בתום מחצית הכהונה הם יתחלפו בתפקיד.

שמיר העתיק על פיסת־נייר את הרעיון, ונתן את בירכתו גם לכהונת יצחק רבין כשר־ביטחון במשך כל התקופה. שמיר ידע שלא בקלות הוא יכול להעביר את ההצעה במרכז תנועת־החרות, אבל הוא קיווה שיוותר לו זמן לשכנע את חבריו: את צמרת התנועה, ובעיקר את דוד לוי, שהיה נאלץ להישאר במישרד השיכון ולשׂכוח מתיק־החוץ.

פרס נאלץ לשתף בסוד את חבריו להנהגת המיפלגה. אולי הוא גם מיהר לדווח על כך, כדי להשתחרר מהמוּעקה הכבדה שבה הוא שרוי מאז מוצאי הבחירות. הנה, הפעם הוא יכול היה להוכיח קבל־עם ועדה שהוא הצליח.

„דרדסבא" לגימלאות

הסכם התפוצץ לא משום שאין החוק מאפשר רוטאציה, ולא משום שאי־אפשר לחתום על הסכם כזה, כשאיש אינו יודע מה יקרה בעוד 25 חודש.

ההסכם התפוצץ כי לוי אינו מעוניין בממשלת אחדות, שתבצר את מעמדו של שמיר בהנהגת הליכוד.

לוי חושב זה זמן רב על הבחירות הבאות. הוא מאמין בכל ליבו שהוא יוכל לכבוש את הנהגת המיפלגה ולעמוד בראשה. הוא מאמין שעכשיו הזמן לבצע זאת, לפני ששרון יזכה לרהביליטציה ציבורית, אם הוא יכהן כשר בממשלת־אחדות שבראשות המערך.

לוי גם פועל על־פי דפוסי־חשיבה נקמניים. מאז שהפסיד בהתמודדות מול שמיר, לפני שנה, הוא חש שעליו להשיב לשמיר מנה אחת אפיים. שמיר עצמו לא פינק את לוי בשנה זו, ולא איפשר לו, למשל, לקבל את תיק־החוץ החביב עליו (העולם הזה 7.12.83).

הכשלת שמיר בנושא ממשלת אחדות לאומית עשויה להוביל את הליכוד לאופוזיציה, ולוא לפרק־זמן קצר, שיספיק לשלוח לגימלאות את מפקד לח"י הקשיש, המכונה בפי ידידיו „דרדסבא". לכן מתעניינים אנשי לוי השולטים במנגנון בהקרמת כינוס ועידת חרות ובבחירת מרכז חדש, שבו יוכלו לגבש רוב של ממש.

לוי, ששכח מהר מאוד כי הליכוד לא ניצח בבחירות האחרונות, וכי הוא עצמו, כיושב־ראש מטה־הבחירות, לא הצליח מעל למשוער, נקט בכל שלבי המשא־ומתן עם המערך בטקטיקה מתוחכמת.

עוזרו האישי, אבנר סרוסי, שהש־תלט על לישכתו, נהג להדליף במכוון מידע ששירת את מטרותיו, אפילו אם בעיקבות כך רבו הפירסומים שהוא מתנגד לממשלה רחבה, הוא שאל בקול־בוכים, שצוטט מייד בכל אמ־צעי־התיקשורת: איך מעלים חבריו על דעתם שהוא מתנגד לממשלת־אחדות?

השבוע נקטו לוי ועוזרו בטקטיקה חדשה.

ביום השני רווח, שבישיבת שרי־הליכוד, שבה נדחה הסיכום של שמיר ופרס, היה זה שר הביטחון הנוכחי, משה („מישה") ארנס, שתקף את הרעיון למסור את תיק־הביטחון לכל התקופה. ליצחק רבין.

לפתע היה נראה שארנס, מקורבו של שמיר, מבין שבממשלה רחבה לא ייוותר לו תיק בעל־חשיבות, ושבכך הוא יפסיד ומייד את המירוץ על הירושה. מה גם שארנס, כביכול, נחלץ לעזרת יגאל כהן־אורגד, מקורבו, שאף הוא היה נותר ללא שום השפעה בממשלה הרחבה.

מאחורי „ההתקפה" של ארנס על שמיר לא עמדו אלא לוי ועוזרו, שניסו בדרך זו להדוף את טבעת־החנק סביב ראש־הממשלה.

לרוע מזלם, דווקא מהלך זה קירב עוד יותר בין שמיר וארנס. כי האמת היא שארנס תומך בכל ליבו בממשלת־אחדות רחבה, בדיוק כמו שמיר.

מודעי רוצה להיות שר־האוצר, גם בממשלה בלי חרות

לוי רוצה להפיל את שמיר, ולכן טירפד את האיחוד

התנחלויות בלון

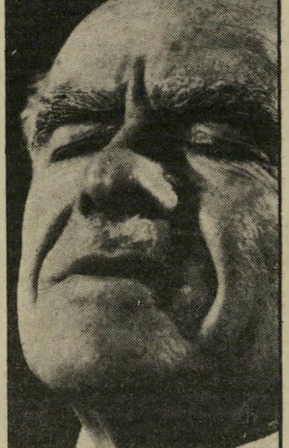
אילו הצליח שמיר להתגבר על מיכשול לוי, הרי שהוא היה צריך גם לדאוג לאנשיו. אחת הבעיות שהטרידו אותו בעת ניהול המשא־ומתן עם פרס, היה הבטחת נתח מהשלל לשני אנשיו הקרובים, רוני מילוא ומיכאל דקל.

לכן הגה שמיר את הרעיון הבא: מישרת סגן שר־הביטחון שהוא ביקש לליכוד, לצידו של רבין, נועדה לדקל שאמור היה לטפל רק בעניני התיישבות ושטחים.

למילוא הוא ייעד את תפקיד סגן שר־החוץ, בתקופה שבה הוא היה אמור להיות השר. אחר־כך הוא ביקש למילוא תפקיד של סגן־שר בעל סמכויות רחבות במישרד ראש־הממשלה, בתקופה שבה הוא עצמו יהיה ראש־ממשלה.

שרון יחסל את לוי אחרי שלוי יחסל את שמיר

שמיר נאחז בפרס כי זוהי תיקוותו היחידה — והירפה

כך נשלף השפן

הכיסאות הוותיקים של המיפלגה, שאלו ביום השני בקול רם שאלת־תם: לכמה ח"כים זקוק פרס כדי שהממשלה שתוקם תיקרא „ממשלת אחדות לאומית?" בלשון אחרת: מי אמר שאי־אפשר להקים ממשלה רחבה בלי חרות?

שוב הופנו הזרקורים לעבר שר־האנרגיה, יצחק מודעי. הוא העדיף לשתוק, ואף נימק זאת באירוע מישפחתי: חתונת בנו, שנערכה באותו ערב (ראה עמוד 52). אבל מאחורי שתיקתו התבלטו מקוריבו, שרווקא לא נמנעו מלדבר.

הם הסבירו, שמודעי אינו מחפש כיסא. הרי גם בממשלת האחדות הלאומית הובטח לו תיק־האוצר. תיק זה יהיה שלו גם בממשלה צרה. הנימוק לפרישה אפשרית מהליכוד הוא שמודעי נחרד מהמצב הקשה שבו נתון המשק הישראלי. לכן הוא מרגיש חובה אישית כלפי כל אזרחי ישראל לקבל לידיו את התיק החשוב ולהתחיל בפעולות להצלת המשק. בחתונת בנו, בסביון, אפשר היה לחוש באוויר את רוח־הדברים הללו.

אבל ההפתעה האמיתית היתה החלק השני של המסר. מקורבי מודעי לא דיברו עוד על פרישה של קבוצת מודעי (שחברים בה לפחות ארבעה ח"כים: מודעי, פסח („פייסי") גרופר, פינחס („פיני") גולדשטיין ובני שליטא), או על פרישה של סיעת מודעי המורחבת (שאליה אפשר לשייך עוד שלושה ח"כים).

מקורבי מודעי דיברו ביום השני

שמיר ידע גם שיהיה לו קשה מאוד להעביר במרכז חרות שני מינויים אלו בנוסף לרעיון שפרס יהיה ראש־ממשלה במחצית הראשונה של הקדנציה, בייחוד כשברור שלא כל שרי־חרות דהיום יהיו שרים בממשלה הבאה.

שמיר חשב על דרך שבה יוכל להעביר במרכז את התוכנית כולה בעיסקת חבילה. לכן הוא נאחז בתוכנית 27 ההתנחלויות.

המרובר בישובים שעל רובם הוחלט כבר ערב הבחירות. חלקם אמורים להיות מוקמים ביוזמה פרטית וחלקם בגוזמה ממשלתית. מיקומם על המפה מבטיח שהם לא יוקמו לעולם. יזמים פרטיים לא יסכנו את הונם בבניה באיזורים שמתנחלים פוטנציאליים לא יבואו לשם. גם אידיאליסטים, כמו אנשי גוש־אמונים, לא יקפצו על המציאה

אילו נתן פרס את בירכתו לתוכנית, יתכן שהיה מציל את שמיר מטביעה. כשסירב, היה נדמה שגם הוא טובע.

לנקום בווייצמן

לוי ועוזרו דאגו לטעון, שגם שרון מתנגד לממשלה רחבה. האמת היא ששרון היה השבוע מחוץ למישחק, שלא ברצונו (ראה מדור תשקיף). אבל, הוא מעוניין להיות שר בכל מישרד שהוא — אפילו במישרד־התיקשורת. הוא הסביר לאנשיו, שבעוד שנתיים, אחרי שיכהן בממשלה בראשות פרס, איש לא יזכור לו את הטבח בצברה ושאתילא, ואת מסקנות ועדת השופט יצחק כהן.

אחרי הרהבילטציה, הסביר שרון, הוא יוכל להתייצב לקרב מול לוי, המכלה עתה את כוחותיו במאבק בשמיר ובאנשיו.

אם כך, שמיר לא היה מודאג מהתנגדותם של אנשי שרון, בישיבת המרכז שאמורה היתה לאשר את ההסכם עם פרס.

שמיר מקבל את גירסת שרון, שמבחינת יחס־הכוחות במרכז הרי שקבוצת שרון קורמת לקבוצת לוי. היה לו ברור ששרון לא יתמוך בהסכם ללא אישור 27 ההתנחלויות. לכן, גם כדי לקרב אליו בהצעה הגורלית את אנשי שרון, הוא היה זקוק לתמיכת פרס ברעיון התנחלויות־השווא בגדה.

במיקרה כזה יכול היה שמיר להתגבר על מיכשול חדש שהיה צץ לקראת כינוס המרכז. ח"כי חרות הרוצים להיות שרים, כמו אליהו בן־אלישר ומשה קצב, התכוונו לדרוש שההצבעה על מינוי השרים לתיקים המיועדים לא תיערך בשיטת הבלוק, אלא באופן נפרד לגבי כל תפקיד. כך גם לגבי סגני־שרים.

שמיר ידע שגם כאן, שיתוף־פעולה עם שרון ואנשיו יבטיח לו ניצחון.

ברגע זה איש אינו יודע מה יקרה ואיזו ממשלה תוקם. המשא־ומתן בין הליכוד והמערך לא הופסק אף לא לרגע אחד. הוא נמשך כל הזמן, כשכינוס הכנסת השבוע נתן לו תאוצה רבה.

לכולם ברור שהמצב הנוכחי לא יוכל להימשך מעבר לששת השבועות שקיבל פרס לשם הקמת ממשלה, שהוא מיועד לעמוד בראשה. כל דחייה נוספת פירושה הקדמת הבחירות.

הכל מסכימים שממשלה חיינית לקום. בשלב זה הכל מסכימים שפרס חייב לעמוד בראשה, ולוא רק במחצית הראשונה. עתה מתנהל המירוץ סביב השאלה כמה ח"כים יתמכו בממשלת־האחדות.

התיקווה האחרונה כמעט להקמת ממשלת אחדות רחבה תלויה עתה בריגשי נקמה נוספים המדריכים חלק מאנשי חרות. הללו רואים בעוזר וייצמן שהצטרף למערך, בוגד. הם יודעים שבממשלה צרה הוא יקבל תיק חשוב. בממשלה רחבה הוא יקבל תיק שולי. מכיוון שהועם נגדו הוא כה רב, לא מן הנמנע שהשינאה לאיש מקיסריה תביא לחתימת ההסכם הקואליציוני באולם קיסריה שבמלון דן בתל־אביב.

בן־ציון ציטרין ■

הידיעה שהיכתה את המערכת הפוליטית בהלם היתה כוזבת, והושחלה בכוונה

ביום השלישי בערב נפתחה מהדורת מבט לחדשות בטלוויזיה בידיעה דרמתית: הושג הסכם (בלתי־חתום, עדיין) בין תמ"י והליכוד.

הידיעה התבססה על פגישה בת שלוש וחצי שעות שנערכה ביום הראשון בלילה בביתו של יצחק שמיר, שנכחו בה אהרון אבו־חצירא. יצחק שמיר ודוני מילוא. היא היכתה גלים בליכוד, גרמה להלם במערך. זרעה מבוכה אצל מי שניסה להקים ממשלה מצומצמת.

היה זה ברווז.

העולם הזה מגלה לראשונה כיצד נולד ברווז זה. שגרם בעקיפין להתפתחויות שאירעו בסוף השבוע — ידיעות על כינונה של ממשלת אחדות לאומית, פרישתה האפשרית של מפ"ם מהמערך. המשבר בין שרי הליכוד.

היתה זאת הדלפה שתולה היטב מצד גורמים אינטרסנטיים בליכוד, שלא אמרו בראש את השלכותיה.

תמ"י מוכנה!

לשם הבנת ההתרחשויות המהירות, כראי לסקור את האירועים מתחילת השבוע שעבר:

שר־האוצר סיים את הפגישה באופטימיות תמוהה. בציינו: „אנשי תמ"י לא הציגו לנו הפעם תוכנית כלכלית..." (רמז לתוכנית שכמעט הפילה את הממשלה בינואר). אנשי תמ"י מיהרו לרדת לתל־אביב.

בצהרי היום השני הודיעו מהמערך על פגישה שנקבעה לכמה מנציגיו עם מישלחת של תמ"י. במערך נקטו יותר חשדנות מאשר בליכוד, וניסו להבין במה דברים אמורים. באותה שעה עוד לא ידעו במערך על הפגישה שנערכה עם אותה המישלחת בליישכתו של שר־האוצר.

ב־7 וחצי הגיעו רפי אדרי, גד יעקובי ועזרי אמוראי למלון דן כדי לפגוש את שבעת נציגי תמ"י. הפגישה החלה בעשר דקות לפני 6 בערב ונגמרה ב־7 ורבע. הנוסחה דמתה לנוסחה מהבוקר: אנשי תמ"י הציגו שאלות. אנשי־המערך השיבו. נציגי המערך הופתעו לטובה מהבנתם המקצועית של אנשי תמ"י. כששמעו זאת נציגי תמ"י. הם הגיבו ברוגזה: „זה מפני שהיו להם ציפיות נמוכות. הם עדיין חושבים שאנו מין פרימיטיביים כאלו..."

יעקובי, שהוטרד מחוסר־התכלליות שבפגישה, שאל בתומה את מנרטים. ובעזרת חוק באדר־עופר, הם מוסיפים לליכוד גם את המנדט השלישי.

במערך יבלו להציע לאבי חצירא פחות — את תיק הרתות, למשל, בעוד שהוא עצמו לטש עיניו לתיק התעשיה והמיסחר, או תיק השיכון. את

ח"כ אבי־חצירא
כזב, אך לא כדאי להכחיש

„הצעות מפתות..."

ביום הרביעי נפגשו שימעון פרס ואהרון אבו־חצירא. האווירה היתה מתוחה. פרס הבין שאין ביכולתו להתמודד עם הליכוד בהצעות לתמ"י.

כך נוצר הברווז

ביום הראשון בלילה באה ידיעה נרגשת ממישרד־האוצר: „מחר ב־8.20 בבוקר. אהרון אבו־חצירא אצלנו."

השם שלו לא הוזכר בפירוש. אבל הודיעו ש„ראשי תמ"י באים".

ההתרגשות הגדולה נבעה מכך שאבו־חצירא לא ביקר בלישכת שר־האוצר מאז ה־24 בינואר. התאריך ההיסטורי שבו כמעט נפלה הממשלה עקב פערים בתפיסות הסוציאליות של מרכיביה השונים.

לפני שלושה שבועות בצהרי היום הרביעי. התקיימה ישיבתה הלפני־אחרונה של ועדת־ההכספים של הכנסת הקודמת. אבו־חצירא. שרצה לבצע העברות מסעיף לסעיף, הפתיע את חברי הוועדה וערך בה הופעה נדירה. כמהלך היישיבה, הוא הכניס את ראשו לחדרו של שר־האוצר. יגאל כהן־אורגד. הממוקם בסמוך לחדר־הישיבות של הוועדה בבנק לפיתוח ותעשיה בבית אסיה בתל־אביב. „אני זקוק לכמה רקות איתך". אמר לאורגד.

אורגד. שציפה לפגישה עם אבו־חצירא מסיבות שונות לחלוטין. הקשרות בעתידו הפוליטי. אמר לו שימתין מעט. אך אבו־חצירא התחנן. ונטש לטובת נציגי העיתונות. שהתנפלו עליו במסדרון.

מאוחר מדי נזכר אורגד לחפשו. מזכירתו התקשרה עם מנהיג תמ"י. והפצירה בו להיפגש עם אורגד: „לא רצית להיפגש עם יגאל? הוא יפגוש אותך איפה שתרצה — בירושלים. בתל־אביב..." אבו־חצירא התעקש ש־אין לו כל סיבה מיוחדת. „ברגע". להיפגש עם אורגד. וסיים את הפרשה מבחינתו.

לכן רכתה השימחה באוצר ביום השני בבוקר, כשנדמה היה שאבו־חצירא בא. מה גדולה היתה האכזבה. כשהופיעו שיבעה אנשים בראשותם של בן־ציון רוביץ. אלי דיין. אלי ארצי ושלום דנינו.

הדיון היה כללי. אנשי תמ"י הציגו שאלות בעניני חברה וכלכלה. ואילו אורגד ואנשיו ענו. בסוף הפגישה הביע אורגד את תיקוותו להמשך השיחות.

ביום השלישי בערב נפתחה מהדורת מבט לחדשות בטלוויזיה בידיעה דרמתית: הושג הסכם (בלתי־חתום, עדיין) בין תמ"י והליכוד.

הידיעה התבססה על פגישה בת שלוש וחצי שעות שנערכה ביום הראשון בלילה בביתו של יצחק שמיר, שנכחו בה אהרון אבו־חצירא. יצחק שמיר ודוני מילוא. היא היכתה גלים בליכוד, גרמה להלם במערך. זרעה מבוכה אצל מי שניסה להקים ממשלה מצומצמת.

היה זה ברווז.

העולם הזה מגלה לראשונה כיצד נולד ברווז זה. שגרם בעקיפין להתפתחויות שאירעו בסוף השבוע — ידיעות על כינונה של ממשלת אחדות לאומית, פרישתה האפשרית של מפ"ם מהמערך. המשבר בין שרי הליכוד.

היתה זאת הדלפה שתולה היטב מצד גורמים אינטרסנטיים בליכוד, שלא אמרו בראש את השלכותיה.

תמ"י מוכנה!

לשם הבנת ההתרחשויות המהירות, כראי לסקור את האירועים מתחילת השבוע שעבר:

שר־האוצר סיים את הפגישה באופטימיות תמוהה. בציינו: „אנשי תמ"י לא הציגו לנו הפעם תוכנית כלכלית..." (רמז לתוכנית שכמעט הפילה את הממשלה בינואר). אנשי תמ"י מיהרו לרדת לתל־אביב.

בצהרי היום השני הודיעו מהמערך על פגישה שנקבעה לכמה מנציגיו עם מישלחת של תמ"י. במערך נקטו יותר חשדנות מאשר בליכוד, וניסו להבין במה דברים אמורים. באותה שעה עוד לא ידעו במערך על הפגישה שנערכה עם אותה המישלחת בליישכתו של שר־האוצר.

ב־7 וחצי הגיעו רפי אדרי, גד יעקובי ועזרי אמוראי למלון דן כדי לפגוש את שבעת נציגי תמ"י. הפגישה החלה בעשר דקות לפני 6 בערב ונגמרה ב־7 ורבע. הנוסחה דמתה לנוסחה מהבוקר: אנשי תמ"י הציגו שאלות. אנשי־המערך השיבו. נציגי המערך הופתעו לטובה מהבנתם המקצועית של אנשי תמ"י. כששמעו זאת נציגי תמ"י. הם הגיבו ברוגזה: „זה מפני שהיו להם ציפיות נמוכות. הם עדיין חושבים שאנו מין פרימיטיביים כאלו..."

יעקובי, שהוטרד מחוסר־התכלליות שבפגישה, שאל בתומה את נציגי תמ"י, אם יש ברצונם להיפגש שנית. והם השיבו בחיוב.

בינתיים חיפשו במערך. ללא הצלחה. אחר מנהיג תמ"י. אהרון אבו־חצירא. החשד היה ששמחו מתבשל. ושהשיחות הכלכליות משמשות הסוואה לשיחות חשובות יותר. מה גם שבמהלך הפגישה דיווחו נציגי תמ"י על פגישתם עם נציגי הליכוד בבוקר.

בעוד החיפושים הקדחתניים אחר אבו־חצירא נמשכים, אף הוא בשמועות – בדק אותן עם מקורות בכירים ביותר בליכוד, שחזרו והדגישו את האווירה הטובה ששררה במגעים עם תמ"י, את נדיבות־ליבם בנדון, ואת הערכותיהם האופטימיות.

נסיס מישעל בדק עם הכלה המיועדת לחתונה — מנהיג תמ"י — והסתבר שהלה לא יתם עדיין על שום הסכם.

אך אבו־חצירא, מצידו, לא עצר את מישעל מפירסום ה„ידיעה", אלא רק הקפיד על ניסוח חד הוא — שאין הסכם חתום. הידיעה, חישב אבו־חצירא, תגדיל את מניותיו בשוק הפוליטי, גם אם אינה נכונה.

וכך אכן היה:

הזעזוע במערך היה גדול. ארבע שעות לפני פירסום הידיעה בטלוויזיה הכללית התראיין חבר־הכנסת רפי אדרי מהמערך בתוכנית ערב חדש בטלוויזיה הלימורית. אדרי העריך שהמערך קרוב מאוד („עניין של ימים ספורים...") להקמת ממשלה מצומצמת בת 66־67 מנדטים.

ב־9 בערב הופתע אדרי והרים טלפון לאבו־חצירא. ששהה בביתו בשדרות. גם בביתו של השר אהרון אזון צילצל הטלפון נמרצות — מעברו השני של הקו היו יצחק רבין. ואחריו אחרים מתנועת־העבודה. אבו־חצירא ואזון הקפידו על ניסוחים מעורפלים. שלא הכחישו לחלוטין את הידיעה. אך כמובן. לא אישרו את תוכנה. שהיה רחוק מהאמת.

הדתות היה מזכן לקבל רק כתיק שני — כפיקדון עד שיצטרפו כוחות נוספים לקואליציה.

בליכוד החליטו אנשים מסויימים להפיץ שמועות כדי לקבוע עובדות בשטח. עוזרו של דויד לוי אינם מכחישים את זמנם. והשמועות עשו כנפיים. כדור־השלג החל מתגלגל. ולא ניתן היה לעצרו.

ניסים מישעל, כתב הטלוויזיה לענייני־מיפלגות, שהוזן אף הוא בשמועות – בדק אותן עם מקורות בכירים ביותר בליכוד, שחזרו והדגישו את האווירה הטובה ששררה במגעים עם תמ"י, את נדיבות־ליבם בנדון, ואת הערכותיהם האופטימיות.

נסיס מישעל בדק עם הכלה המיועדת לחתונה — מנהיג תמ"י — והסתבר שהלה לא יתם עדיין על שום הסכם.

אך אבו־חצירא, מצידו, לא עצר את מישעל מפירסום ה„ידיעה", אלא רק הקפיד על ניסוח חד הוא — שאין הסכם חתום. הידיעה, חישב אבו־חצירא, תגדיל את מניותיו בשוק הפוליטי, גם אם אינה נכונה.

וכך אכן היה:

הזעזוע במערך היה גדול. ארבע שעות לפני פירסום הידיעה בטלוויזיה הכללית התראיין חבר־הכנסת רפי אדרי מהמערך בתוכנית ערב חדש בטלוויזיה הלימורית. אדרי העריך שהמערך קרוב מאוד („עניין של ימים ספורים...") להקמת ממשלה מצומצמת בת 66־67 מנדטים.

ב־9 בערב הופתע אדרי והרים טלפון לאבו־חצירא. ששהה בביתו בשדרות. גם בביתו של השר אהרון אזון צילצל הטלפון נמרצות — מעברו השני של הקו היו יצחק רבין. ואחריו אחרים מתנועת־העבודה. אבו־חצירא ואזון הקפידו על ניסוחים מעורפלים. שלא הכחישו לחלוטין את הידיעה. אך כמובן. לא אישרו את תוכנה. שהיה רחוק מהאמת.

כל הימור הוא מסוכן

החלו בתחילת השבוע הדלפות מכוונות ממקורות מסויימים בליכוד. על הסכם המתבשל על רקע זה בין תמ"י לליכוד.

אומנם. השיחות התנהלו באווירה טובה. הליכוד. שהיה בעמדת נחיתות מאז ההסכם בין „יחד" למערך. אכן הציע לאבו־חצירא שלושה מנדטים שמורים.

ביצד הגיעו לשלושה מנדטים? חישובי תמ"י מורים ש־31.103 הקולות שקיבלה מיפלגתם. הם כימעט שני במיפלגת־העבודה קמה התנגדות ל„סחטנות הקטנות".

גם בליכוד נשמעו קולות כנגד. הופעתו הנועזת של מאיר שטרית בטלוויזיה רק תרמה להכשרת הקרקע למתן עדיפות לממשלת אחדות לאומית.

ביום החמישי כבר ניתנו רמזים לכיוון זה: אבו־חצירא. ששהה במשך רוב היום במישרדו בתל־אביב. התבטא בפורומים סגורים שיעדיף לשבת באופוזיציה. אם תקום ממשלת אחדות לאומית. מדוע? להערכתו תחזיק ממשלה זו מעמד במשך חודשים מעטים בלבד. ואז תחזור מיפלגתו להיות לשון מאזניים. והביקוש למנדט היחיד שלו ירקיע שחקים.

חיזורי הליכוד אחר תמ"י גברו. המגמה היתה לממש את אשר פירסמה הטלוויזיה באמצע השבוע ולחתום הסכם עם תמ"י. רוגמת ההסכם בין יחד והמערך. ולהגביר בכך את כוחי־המיקוח על ראשות הממשלה בממשלת אחדות לאומית.

ממשלה מצומצמת בראשות הליכוד לא תיתכן. גם עם צירופה של תמ"י. מכיוון שהיא מוסיפה לליכוד ושותפיו האפשריים את המנדט ה־60 בלבד. ויוצרת תיקו.

ביום הראשון השבוע. פחתו הסיכויים לממשלת אחדות לאומית. ונציגי הליכוד נפגשו עם אהרון אבו־חצירא. בשעה 2 אחר־הצהריים. בירושלים. אבו־חצירא עצמו לא ידע. לפני תחילת הפגישה. כי יהיו נציגי הליכוד. אולם הוא הודה ש„הצעות הליכוד מפתות..."

הערכותיו ביום הראשון נתנו עדיפות לבחירות מוקדמות. תחימתו על הסכם עם הליכוד תזרז תהליך זה. ותבטיח לו שלושה מקומות בכנסת הבאה. ועוד הטבות מהטבות שונות.

כל הדיישות תמ"י מולאי — פרט לאחת.

כך הסתיים שבוע רב־התפוכות. שהיה בוודאי מתגלגל אחרת לולא אותו ברווז טלוויזיוני שתול.

יפנה ברק ■

מטר אבנים ניתך מלמעלה, ענני גאז מדמיע החפשטו למטה, הקרב היה בעיצומו — השביתה שהחלה בשקט (מימין) הפכה לעימות והסחיימה בפצועים ובביצוע מעצרים — מה גרם לכך? איך השתלשלו הדברים? מי האשמים?

מה באמת קרה באום־אל־פחם

מדוע ניצב עימות אלים בין אנשי אום־אל־פחם, והיהודים שבאו לעזור להם, לבין אנשי המישטרה שנשלחו להגן עליהם? שאלה זו ריחפה השבוע מעל המאורעות בכפר הערבי הגדול. האזרח הנרהם לא מצא לה תשובה גם אחרי שקרא ושמע את עשרות הדיווחים.

התשובה לשאלה ניתנה עור ביום הרביעי, בשעות הבוקר המוקדמות. באותו הרגע כבר ניצבו במבואות הכפר שני גושים גדולים:

גוש אחד של בני־הכפר. גברים בלבד. כולם מושבתים באותו היום מעבודתם, שהתקבצו בשעות המוקדמות בכניסה לכפר, כדי לקדם את בוא הרעה (מאיר כהנא), שאליהם הצטרפו בלילה, ובבוקר שלמחרת, מאות יהודים, צעירים ומבוגרים, וחברי־כנסת. ומול הגוש המלוכד והצפוף הזה של אלפי האנשים — גוש שני, של שוטרים ואנשי מישמר־הגבול. אלה עמדו מולם — לבושי מדים, קסדות

מאת
ענת סרגוסטי
צילמו
ענת סרגוסטי
ורחל אבנרי

לראשיהם, אלות ומגינים בידיהם, נשק לפיזור הפגנות (רימוני גאז ועשן) לידם — ופניהם לעבר הציבור הערבי.

כוחות גדולים של מישטרה הובאו עם שחר אל מבואות הכפר. הרחק מן הכביש הראשי, ועמדו מול אנשי הכפר והמזדהים. הם לא עמדו כשהפנים החוצה, לעבר המקום שממנו היה צפוי בואם של כהנא והפורעים שלו. הם עמדו כשהפנים פנימה, מוכנים לעימות עם הכפר הערבי.

חבר־כנסת יהודי, שניגש אל קצין המישטרה האחראי במקום ושאל אותו מדוע הם ערוכים כך. נענה: "אנחנו באנו להגן על זכותו של חבר־הכנסת כהנא לבוא לכפר. באנו לשמור שלא יקרה לכהנא כלום."

כך היה ברור כבר מן ההתחלה

ענני עשן העימות בשיאו. משמאל בתמונה נראה צמיג גדול כשהוא בוער וממנו עולה עשן שחור. לידו צעירים רבים מבני אום־אל־פחם ושוטר בעל קסדה המתקרב אליהם. מעל ענני העשן, על גג הבית הסמוך נראים גברים אחרים מן הכפר. כשהם עומדים וצופים במחזה. שאר אנשי הכפר עומדים מאחרי ענן העשן. בתמונה העליונה: כך נראה הכפר בבוקר. צעירים יהודיים שרים עם ערבים.

מאחרי מיתרס מאולתר מגרוטאת פח התקבצו בני הכפר וצעקו סיסמות נגד הפאשיזם

שמטרת אנשי־המישטרה היא להגן על כהנא, שמטרתו המוצהרת היא לגרש את תושבי הכפר המסויים הזה מעל אדמתם, אחרי שהצהיר שוב ושוב כי זהו בעצם כפר יהודי, וכי הערבים צריכים ללכת ממנו. השוטרים נשלחו להגן עליו מפני הערבים, אזרחי מדינת־ישראל, שאותם הוא רוצה לגרש.

כך נוצר מראש הרקע לעימות שהפך כמעט בלתי־נמנע. בתום היום הלוהט אפשר היה רק לציין שאם לא נהרגו תריסר אנשים באום־אל־פחם — תושבי הכפר, המזדהים עימם וה־שוטרים — הרי היה זה כמעט נס.

שותים מאותה כוס

תושבי אום־אל־פחם הודיעו מבעוד יום, כי הם עומדים לקיים שביתה כללית בכפר וכי כל הגברים יעמדו בכניסה לכפר ויחסמו בגופם את הפאשיסט.

צעירים יהודיים, בעיקר קיבוצ־ניקים חניכי השומר־הצעיר, התארגנו ערב קודם ובאו לכפר. הם נשאו על גבם שקי־שינה והתארחו בבתיהם של התושבים.

עם שחר התעורר הכפר כולו, ערבים ויהודים. הצעירים היהודים לבשו את החולצות הכחולות עם השרוך הלבן וירדו בקבוצות קטנות מעורבות למטה, למבואות הצפוניים של הכפר, אל כביש הגישה. הם ישבו על הכביש וציירו ביחד סיסמות נגד הפאשיזם ובוכות דו־קיום בין שני העמים. האווירה היתה נעימה.

זמן קצר אחרי שהפציע השחר התחילו להגיע גם כוחות המישטרה ומישמר־הגבול ותפסו את מקומותיהם בדיוק ליד הבתים הראשונים של הכפר.

לאט לאט התחילו להגיע גם אנשי־ציבור, בעיקר חברי־כנסת. בשעות הבוקר המוקדמות עוד נתנו לסתם ציבור יהודי אוהד להיכנס פנימה אל תוך הכפר, אחר־כך ככר לא.

חברי־כנסת רבים (מן המרכז שמאלה) באו להזדהות עם תושבי אום־אל־פחם ולהפגין ביחד איתם נגד הפאשיזם וכהנא בראשו.

האווירה היתה נעימה וידידותית. השובתים, תושבי הכפר (גברים בלבד) ואוהדים יהודיים עמדו מעורבבים ביחד ומילאו את כל הרחוב הראשי של הכפר, גוש של אנשים מלוכדים, אלפי אנשים, שעמדו ביחד וחיכו.

היה חם מאוד. השמש התחילה לעלות מעלה בשמיים וככל שגדלה הזוועת גדל החום. צל לא היה והאנשים הרבים החלו מתייבשים.

בחור צעיר, תושב אום־אל־פחם, עבר כל הזמן בין האנשים. הוא החזיק בידו מיכל פלסטי צהוב, המלא מים צלולים, בידו השניה כוס וחילק מים לאנשים. כולם שתו מאותה כוס — יהודים וערבים. בין המפגינים הסתובבו צעירים בעלי סירטי שרוול — סדרנים, שראגו שהאנשים לא יתפזרו.

מול גוש האנשים הזה, מרחק של כעשרים מטרים ממנו — עמדו השוטרים. גם להם היה חם והם התחילו, לאט לאט, להשיל מעליהם את הציוד הכבד. קודם כל צנחו ארצה מגיני הפלסטיק השקופים. הם הניחו אותם בצד הדרך, כמעט כמו במיסדר. לאט לאט, אחד אחד, הורידו מעל ראשיהם את הקסדות הלבנות והניחו אותן על המגינים. אחר־כך שמטו גם את האלות והחגורים. האווירה היתה נינוחה. היה מוקדם וכלום עדיין לא התרחש. בשלב זה לא ידע איש אם כהנא אכן יבוא.

האשם מחמיר, ראש־המועצה, הס־תובב בין האח"מים כשהוא מברך אותם על בואם. בכל פעם שהופיע חבר־כנסת, הכריז עליו ברמקול, וכל הכרוז כואת לוותה במחיאות כפיים סוערות.

אחרי שעה של המתנה מייגעת בשמש חזקה, התיישבו צעירי השומר־הצעיר על הכביש והחלו שרים את שיר השלום. חלק מן הצעירים הערבים הצטרפו אליהם בשירה. גם חברי־הכנסת שרו ביחד איתם.

השוטרים עמדו מן העבר השני והביטו על האידיליה. רק נוכחותם שם וסיבת האירוע עצמו העכירו את האווירה הידידותית שנוצרה באופן ספונטאני בכפר הגדול והוותיק.

וכך עברה עוד שעה. שעת הצהריים, השעה שבא אמור היה כהנא לבוא, קרבה ובאה. החום גבר.

אחד המארגנים (אולי ראש־המו־עצה, אולי אחד מחברי־הכנסת) החליט שרצוי שכל חברי־הכנסת, שבאו להזדהות, יעמדו בשורה הראשונה והם שיעצרו בגופם את הגזען התוקפני וימנעו ממנו להיכנס פנימה אל הכפר.

חברי־הכנסת נעמדו בצייתנות בשורה הראשונה. מיזוג מוזר של אנשי מערך מערנה סולודר (בימין המערך) ומפ"ם ועד חברי־הכנסת של הרשימה המתקדמת לשלום ורק"ח (בשמאל) עמדו מעורבבים אלה באלה. הם אפילו לא יכלו לדבר אחד עם השני — לא יהיו מגעים ולא יהיה שיתוף־פעולה בין המערך ובין רק"ח והמתקדמת, הכריזו לא פעם ולא פעמיים במהלך השבועות האחרונים. לא היה שיתוף. הם עמדו אלה בצד אלה ולא ידעו מה לעשות בעצמם. כל אחד חיפש נואשות את חבריו לסיעה, כדי שיוכל להחליף עימו מילה ולא ייחשד חלילה בבגידה במיפלגה.

נפקד באופן בולט מקומם של אנשי שינוי, אנשי יחד, שבמהלך מערכת הבחירות האחרונה נאבקו נואשות על קולות הערבים. למותר לציין שלא היה שם ולו איש ליכוד אחד (לא צריך ללכת ימינה מזה). בלטו בחסרונם גם כל מי שמכנים את עצמם אנשי־רוח (סופרים, משוררים וכיוצא באלה) המזדרזים לחתום על עצומות ולהצהיר הצהרות הומאניות ולהפריח אימרות־שפר נגד הגזענות. איש מהם לא הטריח את עצמו לבוא לאירוע חשוב

מטר אבנים שוטרים מנסים להגן על עצמם ממטר־האבנים שני־תך על ראשם מן ההר שמעליהם. הם מסוככים על ראשיהם במגינים השקופים. השוטרים אפופים בעני־עשן וגאז שהתפזרו לעברם ברוח קלה. מהאבנים נפגעו לא רק שוטרים. אלא גם כמה מהמפגינים.

(המשך מעמוד 13)

כזה, איש לא בא לחסום בגופו את הפאשיזם.

עברה עוד שעה. לא היה מה לעשות, אלא להמתין בסבלנות, וזו כבר החלה להיגמר. השמש כבר היתה קרובה מאוד למרכז השמיים, החום היה קשה מנשוא. אנשים התחילו לחפש צל שלא היה, הם נרבקו לקירות הבתים, לשורות צרות של צל. אחרים עלו וישבו על הגגות, אלה היו עמוסים עד שנרמה היה כי הם עומדים להתמוטט בכל רגע.

להסתכל מלמעלה

כהנא לא בא. איש לא ידע אם יבוא. השוטרים לא ידעו גם הם היכן הוא נמצא. „אנחנו הרי לא יכולים לעקוב אחריו," אמרו. חלילה.

לקראת שעת הצהריים הגיעה שמועה בהולה, כי מחסומי המישטרה עצרו שלושה אוטובוסים של תומכי כהנא באחד המחסומים בוואדי ערה. המתח גבר, האווירה התחממה יותר (תרתי משמע). יבוא או לא יבוא?

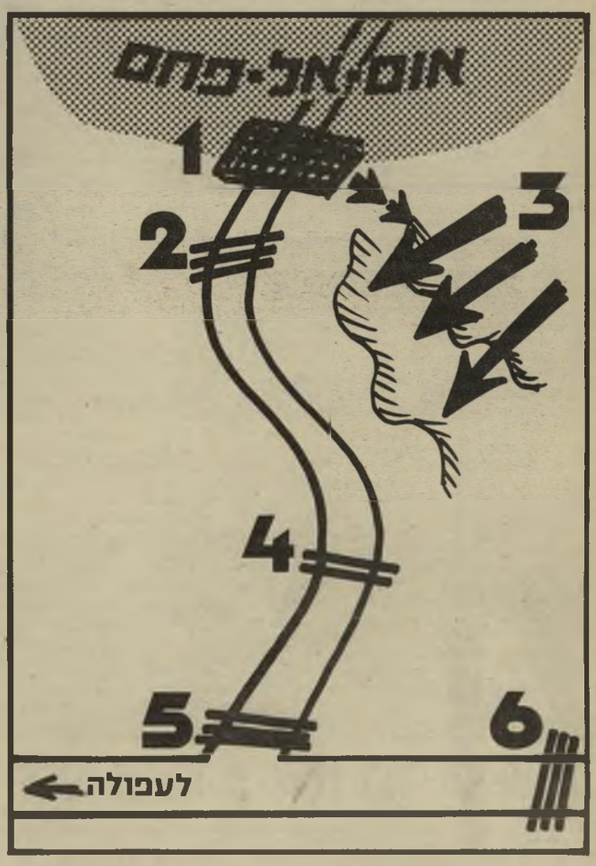
שמועה אחרת סיפרה כי אנשים של כהנא נמצאים על הגבעות שמסביב לכפר. הכל נכנסו לדריכות. גם, ובעיקר, השוטרים. אלה קמו ממקומותיהם, לקחו את כל הציוד, האלות, המגינים, הקסדות, ונעמדו כאיש אחד, בשורה לרוחב הכביש, כשהם משלבים זרוע בזרוע, כגדר חיה לפני גוש המפגינים. הם קראו למפגינים לסדר וביקשו מהם לחזור אחורה למקום המקורי.

„תפקידנו, בין השאר," הסביר אחד מקציני המישטרה למפגינים, „למנוע את ירידת אנשי־הכפר אל הכביש הראשי. התפקיד השני (או הראשון) הוא לאפשר לכהנא לממש את זכותו לבקר בכפר, אם ירצה בכך."

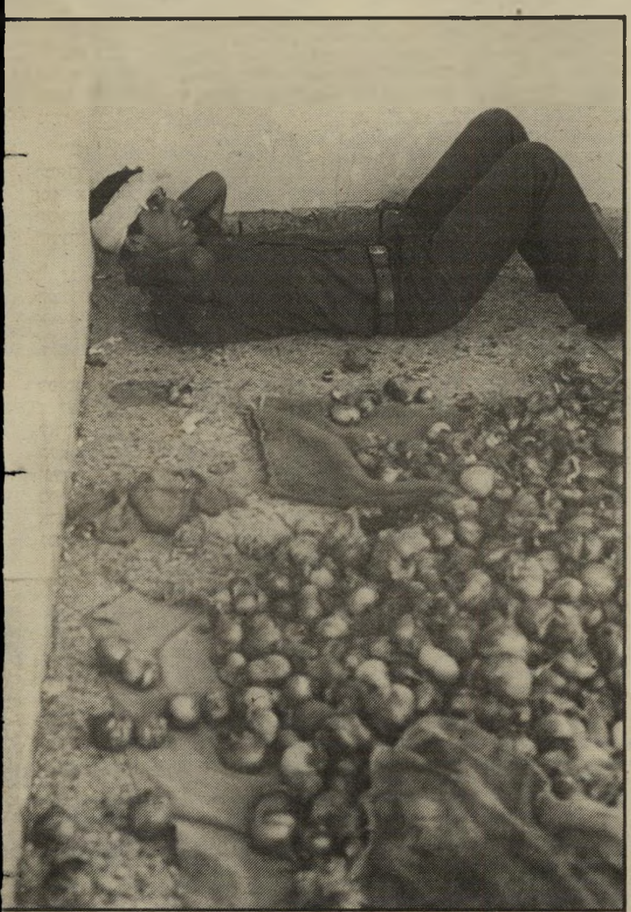
האווירה התחילה להשתנות. המתח עלה בבת־אחת בכמה דרגות. גוש המפגינים התלכד מחדש, חברי־הכנסת ואנשי־הציבור בשורה הראשונה, אחריהם כל היהודים, בעיקר חניכי השומר הצעיר, ורק אחר־כך הערבים, תושבי הכפר והסביבה. התחילו לקרוא סיסמות לאומיות ולשיר שירים לאומיים. השוטרים הסתכלו קדימה, עדיין שלובי זרועות, מוכנים לכל פגע.

השוטרים משלבים זרועות כדי לחסום את הדרך לפני בני־הכפר —

זירת הקרב הכפר אום־אל־פחם (באפור למעלה). מיספר 1 – גוש האנשים – בני־הכפר והיהודים שבאו להזדהות, עמדו כגוש. בשורה הראשונה עמדו חברי־הכנסת. 2. גוש השוטרים, שמנעו מאנשי הכפר לרדת למטה. 3. ההר הגבוה, המתנשא מעלה מעל הכביש, עליו טיפסו הצעירים בצהרי היום ומשם יידו את האבנים לעבר השוטרים שלמטה. 4. מחסום מישטרה, כמה עשרות מטרים מן הכניסה לכפר. שלידו התחיל הקרב בין השוטרים למפגינים. 5. המחסום העיקרי בצומת שעל הכביש הראשי והכביש המוביל אל הכפר. 6. צומת מי־עמי, הצומת שלידה נעצר כהנא ומשם נחסמה דרכו אל הכפר.

עזרה ראשונה עריסה של בצל, שהיתה מוכנה בכפר. לידה שוכב פצוע. אדי הבצל, הנשאפים דרך האף, מקלים על החנק. התושבים חילקו את הבצל למשתתפים.

פגישה מגאז בחור שנפגע מרימוני־גאז מובל על־ידי חברו אל מקום העזרה־ראשונה המאולתר. משמאל, אדם נוסף שנפגע מן הגאז המדמיע ונתמך על־ידי חברו. בתמונה משמאל: השוטרים, שעמדו בשורה מצויידים בקסדות, מגינים, אלות, רובי־גאז ומסכות־גאז.

בני הכפר ואוהדים יהודים משלבים זרועות להפגנת סולידריות

המתח היה גדול. כהנא עלול להופיע בכל רגע ואיש לא יכול לצפות מה. עלול לקרות. לאט לאט התקדם הגוש לעבר השוטרים. עד שכמעט נגעו אלה באלה. היה חם מאוד.

ושוב חלה התפרקות קלה של המתח. אנשים התחילו להרגע (כמה זמן אפשר להיות בשיא המתח?) השוטרים הורידו את ידיהם, חזרו לתנוחה נורמלית. גם המפגינים שמולם.

12 בצהריים. השמש באמצע השמיים (גם לפי שעון החורף של בורג — אותו בורג). כהנא עוד לא הגיע. שום דבר עוד לא קרה.

הגוש החל מתפורר. אנשים נמלטו לפיסות צל קטנות והצטופפו בתוכם. ואז התחילה נהירה המונית למטה. לא בגושים. אלא בהישרכות. לאט לאט כל חניכי השומר־הצעיר. נערים ונערות יפים וצעירים. בחולצות כחולות עם שרוך לבן. העמיסו איש איש (ואשה אשה) את שק־השינה על גבם והתחילו לצעוד למטה אל הכביש.

„אמרו לנו שכבר לא יקרה כלום." ענו כששאלו אותם בתמיהה לאן הם הולכים דווקא לפני שעת האפס. „אנחנו נוסעים חזרה לסמינר בגיבעת־חביבה מאחרי עצי־הזית שהיו פזורים בשטח, או מאחורי שיחי־הצבר הירוקים. אפשר היה להשקיף על כל האירוע מגבוה, זו היתה נקודה אסטרטגית חשובה.

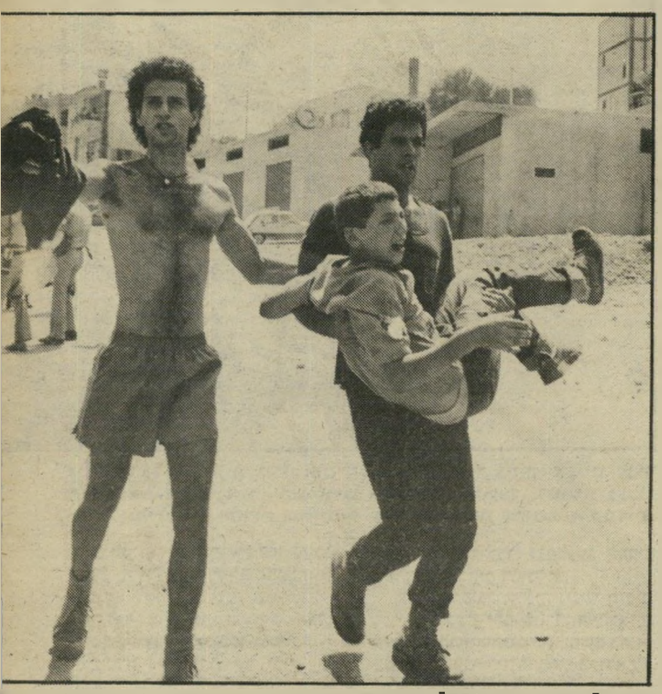
צעירי הקיבוצים צעדו כמה עשרות מטרים ושם נתקלו במחסום מישטרתי. הם נופפו לשלום לשוטרים, חצו את המחסום והמשיכו לצעוד במורד הכביש בדרך אל האוטובוסים שלהם. לאט וברישול קיבוצניקי אופייני.

צעירי הכפר לא המשיכו הלאה. הם נעצרו בערך בקו המחסום והתיישבו על צלע ההר כשהם צופים במחזה. מולם, למטה, ישבו קבוצות של שוטרים, לראשיהם קסדות לבנות וחם להם מאוד.

שתי הקבוצות הביטו אלה באלה. עם כל המיטען הריגשי הנלווה לעימות ללא מילים (בינתיים) בין השוטרים (בעיקר מישמר־הגבול) והערבים. עם כל מישקעי העבר (וההווה), שהצטברו כתוצאה מכך שנוהגים בערבים כבאזרחים מסוג ב', עוצרים אותם השכם והערב על עבירות שביצעו ועל עבירות שלא ביצעו.

בדרך־כלל מסתכלים שוטרים, יהודים ודרוזים, על הערבים מלמעלה למטה, והנה באותו היום, פיתאום הערבים „הרימו ראש", שרו בגלוי סיסמות ושירים לאומיים.

שוב ושוב הוכרז באופן רישמי וגלוי, כי המישטרה נמצאת במקום כדי להגן על זכותו של כהנא. כהנא הפאשיסט, שרצה לבוא לאום־אל־פחם ולומר שם לערבים — אזרחי מדינת־ישראל שוויי־זכויות — שהם כלבים מצורעים ושהוא רוצה לגרש אותם מן הארמות שלהם, מן המולדת שלהם, מן המדינה שלהם. עליו באו השוטרים להגן. והידיעה הזו והמיטען הזה היו כמו חשמל בין שתי הקבוצות.

חולצה כדגל

בחור צעיר מבני־הכפר מנופף בחולצתו כדגל לשוטרים שלא לירות גאז. חברו מוביל את אחד הילדים שנפגעו מרימוני הגאז אל נקודת העזרה־הראשונה.

יריבים חברים לנשק

לא עבר זמן רב והתחילו לעוף קללות מן ההר למטה, אל השוטרים ולהיפך. לא עברו דקות רבות ואחד הצעירים, שלא יכול שלא לנצל את היתרון האסטרטגי, זרק את האבן הראשונה. הקרקע היתה בשלה והקרב נפתח בתוך שניה. הצעיר זרק את האבן, המענה מלמטה לא איחר לבוא — מייד נורה רימון הגאז הראשון.

בתוך שניות ירד מן השמיים מטר של אבנים.

צלע ההר מראה כללי של חלק מזירת האירוע. משמאל נראית משאית שעמדה בצד הכביש, היא שימשה מחסה. מתחתיה נראים מסתתרים חלק מהצלמים ואנשי־התיקשורת. מימין למשאית נמצאים אנשי־מישטרה, חגורים בחגור, חובשים קסדות.

אלות בידיהם ונשק לירי רימוני־גאז מדמיע. מעבר לכביש נראה תחילתו של צלע ההר. על השיפול הראשון, נמצאים כמה צלמי־טלוויזיה ועיתונות. מעליהם, על השיפול השני, נערים מבני־הכפר. מאותם שזרקו אבנים. ההר מתנשא עוד עשרות־מטרים רבות, ועד לפיסגתו עמדו קבוצות צעירים.

האנשים שעמדו במעלה הדרך. אלפי האנשים שהיו בכניסה לכפר. לא הבינו בשניות הראשונות מה בדיוק קורה, אבל בתוך רגע היה הקרב בעיצומו.

גשם של אבנים מלמעלה נענה במטח של רימוני גאז ועשן. השוטרים תפסו חיש קל את המגינים והקסדות ויצאו אל הקרב. המון אדם ניסה לתפוס מחסה, וזה לא היה קיים בשפע. אנשים רצו והסתתרו מתחת למכוניות וליד כל קיר שנראה היה לרגע כאילו הוא בטוח והתגלה כעבור שניות מעטות כמל־כורת עשן וגאז.

חברי־הכנסת. שבאו להביע סולידריות, מצאו את עצמם פיתאום בחזית לוהטת ומסוכנת. אלה, שלא העזו קודם לדבר זה עם זה (המגעים אסורים), מצאו את עצמם חברים לנשק. נאווה ארד (מערך) התעלפה מעניי הגאז המדמיע. כשפקחה את עיניה ראתה מעליה את מוחמד מיעארי (הרשימה המתקדמת לשלום, רחמנא ליצלן), מנופף רוח ומנסה להשיבה לחיים.

הפוגה ראשונה. שקט החל משתרר. הקבוצות חזרו כל אחת למקומה. השוטרים, סחוטים מן הקרב, עמדו באמצע הכביש. והמפגינים עמדו מולם. חלקם החזיקו בידיהם אבנים, למיקרה הצורך. האווירה היתה רותחת.

מישהו הודיע כי כהנא הגיע למחסום המישטרה במי־עמי ונעצר שם. „אנחנו לא יודעים אם יבוא לכאן או לא." אמר אחד מקציני המישטרה. המפגינים התחממו יותר והתחילו לקרוא כאיש אחד: „הפאשיזם לא יעבור!" הקריאות הקצובות הלהיטו שוב את הרוחות ושוב נזרקה אבן לעבר השוטרים. שוב התפרץ קרב סוער — גשם של אבנים, שנענה מייד במטח של רימוני גאז. שוב התחילו ח"כים

(המשך מעמוד 15)

מכוהלים לרוץ מצד אחד לצד השני של החזית כשהם מנופפים נואשות בידיהם וקוראים לצדדים להפסיק לירות.

צעירי הכפר, אותם שידיהם היו פנויות מזריקת אבנים לעבר השוטרים, התחילו בבניית מחסום מאולתר בכניסה לכפר. הם גררו גרוטאת מתכת והעמידו אותה באמצע הכביש. לידו הוצת צמיג גומי ענק, שהעלה בתוך שניות ספורות ענן עשן שחור וסמיך שכיסה את בתי־הכפר.

היה ברור כי ההודעה על כך שכהנא נמצא כל־כך קרוב אליהם הדליקה את הרוחות. היה ברור כי אילו בשלב הזה היה מישהו חכם מן הדרג המדיני מכריז כי המישטרה לא תיתן לכהנא להיכנס לכפר, כל המהומה היתה נחסכת. אך איש לא לקח על עצמו אחריות ולא עשה אף אחד מן הדברים האלה. להיפך, המצב נשאר כמו בתחילה — המישטרה באה להגן על זכותו של כהנא.

שוב הוחלט על הפסקת־אש. שוב נרגעו הרוחות. הצעירים עדיין עמדו על ההר מעל לכביש — כל אחד אבן בידו — וחיכו. המערכה עוד לא נגמרה. רק קרב אחד, שמצא את כולם בסופו משתעלים ונחנקים.

הודעת הניצחון

ברגע שנורה רימון הגאז הראשון, הופיעו מאי־שם קילו־גרמים של בצלים שחולקו להמונים. בצל, כידוע, הוא תרופה לגאז מדמיע. את זה למדו עוד במהומות הסוערות בגדה־המערבית.

אם מריחים אותו ונושמים אותו לתוך האף, הוא עוזר לפתוח את דרכי הנשימה שמתנפחים בגלל הגאז, ועוזר להחליש את הצריבה הקשה מנשוא.

הסולידריות והעזרה בין היהודים לערבים (להבדיל מן השוטרים), היתה מושלמת. כולם עזרו אלה לאלה להתגבר על הגאז, בעיקר עזרו הערבים, למודי קרבות כאלה, ליהודים חסרי־הניסיון.

בבית הראשון של הכפר הוקמה תחנת עזרה ראשונה מאולתרת ובה אחים ואחיות שבאו למקום מבעוד מועד וטיפלו בכל הנפגעים, יהודים וערבים, אזרחים ושוטרים.

אחרי ההפוגה השניה ניגשו ח"כים רבים אל קציני־המישטרה והאחראיים בשטח ושאלו אותם מה קורה עם כהנא. בשלב הזה כבר היה די ברור כי הוא לא יגיע לאום־אל־פחם. היה די ברור כי עצרו אותו במחסום וכי לא נתנו לו לעבור. אך הקצינים בשטח לא רצו לקחת על עצמם את אחריות ההודעה ולא רצו לפזר את כוחותיהם לפני שיקבלו הוראה מפורשת מגבוה. הם החליטו להישאר במקום עד שיבוא מפקד המחוז בכבודו ובעצמו וישחרר אותם מן האחריות.

לא עזרו תחנוניהם של חברי־הכנסת, לא עזרו תחנוניו של ראש המועצה. אלה ניסו, לשווא, להסביר

(המשך בעמוד 18)

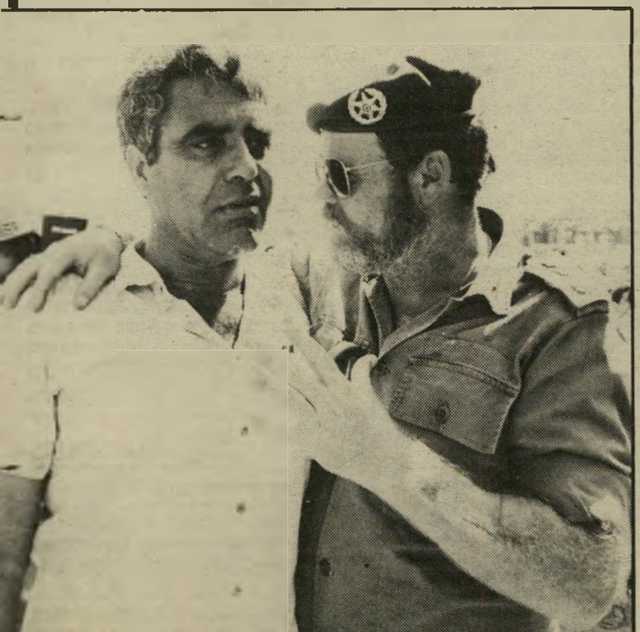
למעצר! אחד מבני אום־אל־פחם, שנחשד ביידוי אבנים, נעצר על־ידי השוטרים והובל אל המעצר. למחרת נעצרו רבים אחרים. השוטרים מחזיקים בידיהם אלות וחובשים קסדות.

שוטר פצוע אחד השוטרים שנפצע מ־יידוי האבנים, הובא אל מקום העזרה־ראשונה המאולתר. אחרי שקיבל טיפול ראשוני, הונח על אלונקה ונישא אל האמבולנס הסמוך. משמאל עומדים אנשי אום־אל־פחם ומביטים בשוטר הפצוע. התמונה צולמה מגג הבית.

צמיגים בוערים זמן קצר אחרי שהתחילו יידויי האבנים על־ידי המפגינים וירי רימוני הגאז על־ידי השוטרים ואנשי מישמר־הגבול, הביאו ילדי אום־אל־פחם צמיגים והתחילו להבעיר אותם בכניסה לכפר. מימין מתחיל להינשא ההר שממנו נזרקו האבנים למטה.

להפסיק! מימין: סדרני ההפגנה וחברי־כנסת קוראים לצעירים להפסיק את המילחמה. למעלה: האשם מחמיד, ראש מועצת אום־אל־פחם, מנסה להגיע לפשרה עם קצין מישמר־הגבול.

במדינה

(המשך מעמוד 8)

במדים. אלה בודקים את כל היוצא והבא אל הכפר, בדיקה שהיא בבחינת טירטור והטרדה לשמה.

הטוטרים עוצרים את החשודים על סמך מידע שבידיהם. המידע הושג בעזרת צלם מישטרתי, שהסתובב ביום הרביעי שעבר בכפר כשבידיו מצלמת־וידאו, וצילם את מיידי־האבנים. עכשיו הם עוצרים את האנשים על־סמך התמונות שבידיהם.

לא זכור מיקרה שבו נשלח צלם מישטרתי להפגנת־שבת של נטורי־קרתא, לצלם את מיידי האבנים. בכבישי־רמות לא זכור מיקרה שבו עצרה המישטרה את מיידי־האבנים החרדים על סמך תמונות שהיו בידיה.

החבי״ם שותקים. משום־מה נדם גם קולם של חברי־הכנסת, שבאו באותו היום להזדהות עם התושבים ואף חשו על בשרם בצורה הברורה ביותר רוגמה מן היחס שבו זוכים הערבים במדינת־ישראל.

מלבד חברי־הכנסת של הרשימה המתקדמת לשלום, שהגישו עוד ביום השישי שאילתה והצעה־לסדר־היום בכנסת, ומלבד חברי־הכנסת של חד״ש, שהעלו גם הם הצעה לסדר־היום ברבר המעצרים ההמוניים באום־אל־פחם, לא נשמע קולו של איש מחברי־הכנסת שנכחו במקום.

כהנא אומנם לא הצליח לבוא באותו היום לאום־אל־פחם, אך מטרותיו. כך נראה, מבוצעות בידי זרוע אחרת.

הכנסת

אין מלך בישראל

חבי״ם שחלקם כבר אינם בכנסת החליטו על הקפאת שכרם של עוזרי החבי״ם

דווקא עוזרי החכי״ם, „הקרובים לצלחת", היו השבוע הראשונים ש־שילמו את מחיר האנרכיה המוחלטת ששררה בכנסת.

בעוד שח״כ אבא אבן התנחל לו מעדנות בלישכת היו״ר, גילו העוזרים הנדכאים, רובם ככולם סטודנטים על גבול התפרנות, שמשכורתם לחודש אוגוסט לא הועברה לחשבונות־הבנק שלהם. מינהל הכנסת, המטפל במש־כורות, לא טרח להודיע לאיש מהם שהשכר לא ישולם.

מסתבר שהמינהל פעל בהתאם להחלטת ועדת הכנסת — שלא הובאה לידיעת העוזרים. עבור חלק ניכר מהם היתה בכך הפרה מפורשת של כל ההסכמים שנערכו עם החכי״ם, או עם הסיעות ששכרו אותם.

אין כל אפשרות לערער על ההחלטה הזאת. כיום, כמעט חודש וחצי מאז הבחירות לכנסת ה־11, עדיין אין ועדת־כנסת חדשה. חלק מחברי הוועדה, שהחליטו על הקפאת שכרם של העוזרים אינם עוד חברי־כנסת, וזה כולל גם את יו״ר הוועדה, איש אצ״ל הוותיק, איתן ליבני, שהודח הפעם ממקומו הריאלי ברשימת הליכוד.

כרגיל במיקרים כאלה, נדפקו הקטנים. ח״כי הכנסת הקודמת קיבלו, כמובן, כל פרוטה שהגיעה להם. גם חברי־הכנסת החדשה החלו מקבלים משכורת מייד עם בחירתם, למרות העובדה שעד כה היא התכנסה לפחות משעתיים. העוזרים אינם מאורגנים, והפיתרון היחידי עבורם הוא שתדלנות פרטית, משפילה משהו. רבים מהם מתלוננים על יחס עויין ומשפיל שקיבלו מעובדי הכנסת.

טעות לעולם חוזרת

מיהו זקן הח״כים?

ליום אחד היה נדמה כי נעשתה עוד פאשלה. אבא אבן, היו״ר הזמני, בכלל איננו זקן חברי־הכנסת, שאינם שרים. הוא נולד ב־2 בפברואר 1915 ותחקירן זריז הודיע כי מזכיר מפ״ם, ויקטור שם־טוב, נולד יום קודם לכן, בראשון לפברואר 1915.

טעות: שם־טוב נולד בראשון לפברואר, אבל 1916.

מותו של סנדק

יש מראשי המדינה לא השתתף בטקס בגופו, אך כולם שלחו נציגים רשמיים לטקס האשכבה שנערך בכנסיה בירושלים. מדינת־ישראל הכירה רישמית בקשר העמוק שהיה לה עם האיש שהלך השבוע לעולמו: השייח' פייר אל־ג'מאל, מנהיג הפלנגות בלבנון.

אולם מחוץ לישראל, ומחוץ למיפלגתו, לא התאבלו רבים על מותו של הזקן בן ה־78. כי מעטים היו אחראים לטראגדיה של לבנון כמוהו.

אם נשפכו בלבנון בתשע השנים האחרונות נהרות של דם, ואם המדינה עצמה התפרקה לגורמים, עד כי אין כל אפשרות לחברם מחדש, הרי חלק גדול מן האשם רובץ על שיכמו של הרוקח הקשוח.

הוא היה אחד הסנדקים של לבנון — תרתי משמע.

● קשרים עם השטן

ג'מאיל חזר לארצו, כשבליבו ההחלטה להקים מיפלגה פאשיסטית מארונית, כדי לגבור על שאר העדות באותה ארץ, וגם על הגופים המארוניים האחרים, הוותיקים יותר. הוא קרא למיפלגה זו בשם פאשיסטי מובהק — אל־כת'אב בערבית, „הפלאנגות" ב־צרפתית (שהיתה אז השפה העיקרית). היה ה. גם שם המיפלגה הפאשיסטית הספרדית, שהנהיגה בימים ההם את המרד המוויין, העקוב־מדם, נגד ה־רפובליקה הדמוקרטית בארצה.

הפעילות הפוליטית האמיתית של ג'מאיל התחילה ב־1936. כחובב־ספורט מובהק, וכראש מועדון־ספורט מארוני, נסע הרוקח בן ה־30 לאולימפיאדה, שנערכה באותה שנה בבירת גרמניה הנאצית. מה שלמד שם היה חשוב יותר מלקחים ספורטיביים בלבד.

הלבנוני הצעיר ספג הערצה עמוקה לגרמניה הנאצית ולמנהיגה. עיקרון־המנהיגות של היטלר, הבוז הטוטאלי שלו לדמוקרטיה, ההישענות שלו על מיפלגה מזויינת של לובשי־מדים — כל אלה עשו עליו רושם כביר.

אין הוכחות לכך שהוא גם העריץ את האנטי־שמיות של היטלר. אך איש לא יכול היה להעריץ את היטלר, אלא אם כן היה לפחות אדיש לחלוטין לגורל היהודים, שכבר היה ידוע אז היטב.

ג'מאיל חזר לארצו, כשבליבו ההחלטה להקים מיפלגה פאשיסטית מארונית, כדי לגבור על שאר העדות באותה ארץ, וגם על הגופים המארוניים האחרים, הוותיקים יותר. הוא קרא למיפלגה זו בשם פאשיסטי מובהק — אל־כת'אב בערבית, „הפלאנגות" ב־צרפתית (שהיתה אז השפה העיקרית). היה ה. גם שם המיפלגה הפאשיסטית הספרדית, שהנהיגה בימים ההם את המרד המוויין, העקוב־מדם, נגד ה־רפובליקה הדמוקרטית בארצה.

תחילה לא היה ג'מאיל חשוב ב־מיוחד. היו בעדה המארונית מישפחות חשובות הרבה יותר ממישפחתו, ו־בלבנון יש ערך עצום לייחוס בעל דו־רות רבים. הוא היה בסך הכל עסקן זוטר, בעל מיפלגה זוטרת אך פעל־תנית. בתור שכזה השתתף במאבקים הקלושים נגד הצרפתים, נעצר פעם־פעמיים לתקופה קצרה, עד שלבנון זכתה ב„שיחרור".

היה זה מיבצע קל. צרפת הוכרעה במילחמת־העולם. כאשר כבשו ה־בריטים את סוריה והלבנון מידי הצרפתים של וישי, הם אומנם הניפו את דגל „צרפת החופשית" של שארל דה־גול, אך השילטון האמיתי נשאר בידיהם. ב־1943 נאלצה צרפת להעניק עצמאות ללבנון.

הארץ שזכתה במתנה זו היתה מיבנה מלאכותי לגמרי. כאשר קמה לבנון המודרנית, היא יכלה להיות מדינה נוצרית קטנה והומוגנית. אולם הנוצרים לא הסתפקו בכך. הם סיפחו לארצם שטחים גדולים, שהיו דרושים להם כדי להקים מדינה גדולה ועשירה יותר. כך סופחו הדרום המוסלמי־שיעי, הצפון המוסלמי־סוני, ועורי־הנמל ה־מוסלמיות־הסוניות (ביירות, טריפולי, צידון, צור). אוכלוסיית־החוף בלבנון היתה בעיקרה סונית מפני שהשילטון התורכי הביא אותה לשם, מתוך חשבון שרק הסונים יהיו נאמנים להם באמת.

כאשר קמה לבנון העצמאית ב־1943, היוו בה הנוצרים רוב קטן, ואילו המארונים היו רוב בקרב הנוצרים. אולם היה זה רוב רופף, והיה צפוי שיהיה במשך הזמן למיעוט, בשל הריבוי הטיבעי הגבוה יותר של המוסלמים.

כמו „ארץ־ישראל השלמה", היתה „לבנון הגדולה" בנויה על התעלמות גמורה מן הגורם הדמוגראפי, והבסיס שלה היה פצצת־זמן ענקית.

אך הרוב הומני שלהם הספיק ל־מארונים כדי להבטיח לעצמם הגמוניה עצומה במדינה. על פי „האמנה ה־לאומית" הבלתי־כתובה של 1943, שהוכתבה על־ידי המארונים, הוסכם כי כל המישרות והזכויות במדינה יחולקו לפי המוצא העדתי, וכי בכל עמדות־המפתח המדיניות, הצבאיות והכל־כליות ישלטו המארונים.

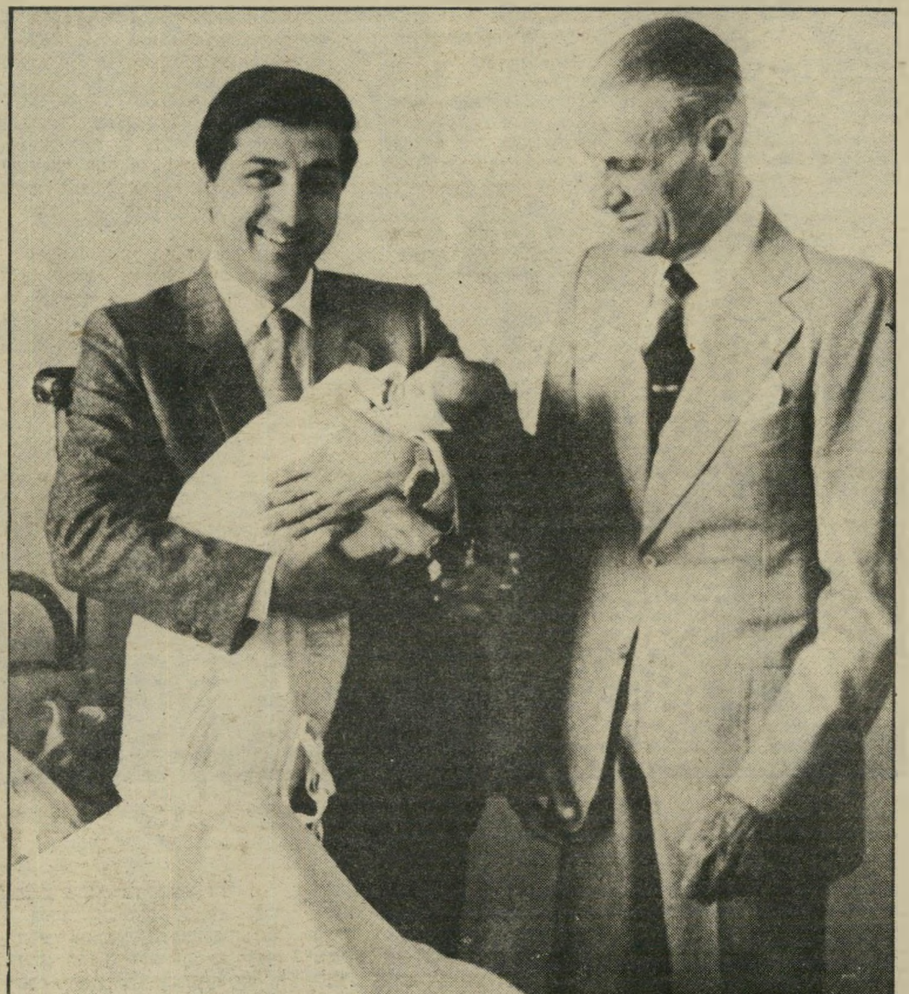
למעשה, קבעה אמנה זו הגמוניה כפולה:

● עליונות של המארונים על כל שאר העדות בלבנון.

● עליונות של המישפחות ה־עשירות בכל העדות, מכיוון שהאמנה מנעה מראש כל אפשרות של תהליך דמוקרטי, רפורמה פנימית ובחירות אמיתיות. גם לא נקבע מראש כל מכניזם לשינוי מסודר של המישטר.

היה זה מתכון לאסון.

בשנים הראשונות לא התייחס איש אל ג'מאיל כאל מנהיג לאו־

סייר אל־ג'מאיל עם בנו אמין ונכדו
נסיך איטלקי בימי הרנסאנס, ראש מישפחה של המאפיה באמריקה

יותר מכל אדם אחר היה אחראי לטרגדיה הנוראה שפקדה את ארצו

בלבנון, אלא בעיירה המצרית מנצורה, לשם גלו אביו ודודו אחרי שנדונו למוות על־ידי השילטון העות'מאני. השם הפרטי הצרפתי העיד על מוצאו: הוא היה מארוני, בן של כת דתית נוצרית מזויינת ולוחמת, שתפסה את השלב העליון בסולם העדות בלבנון. בשל יחסיה המסורתיים עם צרפת הקאתולית, הקדימה את שאר העדות בפתיחות לתרבות המערבית ובצבירת זכויות־יתר.

● מעריץ של היטלר

ג'מאיל לא התרומם מעל לבסיס הזה. תכלית־חייו היתה להגן על מקומם של המארונים, על זכויות־היתר שלהם, על ההגמוניה של המישפחות הגדולות והעשירות — נגד כל ה־אחרים. לשם כך היה מוכן לקשור קש־רים עם השטן, לספק בסיס לגורמים זרים, לשפוך דם בלי גבול.

מבחינת השקפת־עולמו ו־שיטותיו, יכול היה להיות נסיך איטלקי בימי הרנסאנס, על סי המתכון של מאקיאוולי, או ראש של מישפחה של המאפיה האיטלקית בארצות־הברית.

מותו של סנדק

(המשך מעמוד 17)

מי. אך הוא עבד בהתמדה והקים את הפלאנגות, שהיו מורכבות בעיקר ממארונים, חניכי־הישועים כמותו. הוא צבר כוח.

● כמו התקוף־לב

ל ותר מזה: הדוגמה שלו זכתה בחיקוי. אומנם, איש מן המנהיגים האחרים של לבנון לא הצליח כמותו להקים מיפלגה מזויינת מאורגנת, על־פי הדגם האירופי הפאשיסטי. אך לפחות הצורה החיצונית הפכה במהרה נחלת הכלל.

כל מנהיג עדתי־שיבטי־איזורי בלבנון התיימר להיות ראש „מיפלגה". הדרוזים בהרי השוף הקימו מיפלגה „סוציאליסטית" מתקדמת. שלא היתה פחות מזה, הקים ראש־הממשלה לשעבר, סאיב סלאם, מיפלגה „ליברלית". במקום הכנופיות המקומיות המזויינות של הערות והמישפחות קמה שורה ארוכה של „מיפלגות", כשלכל אחת מהן „מיליציה" מזויינת, ובראש כל אחת מהן מנהיג אלא מישפחת ג'ונבלאט בשם חדש. בית־שמעון המארוני הקים מיפלגה „ליברלית". במקום הכנופיות המקומיות של הערות והמישפחות קמה שורה ארוכה של „מיפלגות", כשלכל אחת מהן „מיליציה" מזויינת, ובראש כל אחת מהן מנהיג פואד שיהאב, בן אחת המישפחות המפוארות ביותר בתולדות לבנון. אחריו בא סנדק אחר, סולימאן פראנג'יה, מארוני מן הצפון. ג'מאיל היה עדיין שותף זוטר.

אזהרה זו היתה בהתקף־לב סיטות, ומצאו שדרכם לקאריירה חסומה על־ידי המפתח העדתי ושילטון הזקנים העשירים. התסיסה גברה.

מזה עמדו הסנדקים — הזקנים שהתעשרו ושהתעצמו בממדי־ענק, ושלא היו מוכנים לוותר בהוא־זה על זכויות־היתר שלהם. אחד מהם, אך לא מס' 1, היה סייר אל־ג'מאיל.

האזהרה הראשונה באה ב־1958. בעולם הערבי גברו תנועות־ההתחדשות, ג'מאל עבד־אל־נאצר המצרי היה בשיאו, בעיראק ובסוריה התחוללו הפיכות. בלבנון פרצה מילחמת־אזרחים. היא חוסלה על־ידי התערבות צבאית מהירה של חיל־הנחיתה האמריקאי, שנקרא על־ידי הנשיא המארוני כמיל שמעון. אחד הסנדקים. לכסה־הנשיאות עלה גנרל פואד שיהאב, בן אחת המישפחות המפוארות ביותר בתולדות לבנון. אחריו בא סנדק אחר, סולימאן פראנג'יה, מארוני מן הצפון. ג'מאיל היה עדיין שותף זוטר.

● טבח וחפילה בכנסיה

א ך סנדקי המארונים הבינו כי הזמן פועל לרעתם. הם גם הבינו כי אש"ף מחזק, בעצם נוכחותו, את המחנה המוסלמי ואת רוחות הקידמה בלבנון. לכן שימש אש"ף כיעד ראשון להתקפה.

אין כיום ויכוח בין ההיס־טוריונים על כך שמילחמת־האזרחים הלבנונית החלה ב־יוזמתו של סייר אל־ג'מאיל. זה היה ב־13 באפריל 1975, כאשר אנשי הפלאנגות תקפו אוטובוס מלא בפלסטינים, בשכונת עין־אל־רומאנה ביירות.

פייר אל־ג'מאיל שהה באותה שעה בכנסיה, בקירבת־מקום. ההתקפה באה, כביכול, כתגמול על תקרית מקומית קטנה כלשהי, שבה נתקפו מארונים על־ידי פלסטינים.

ראשון אצל אדם — היא באה ללמדו שעליו לתקן את מעשיו מייד, אם רצונו להישאר בחיים. אך המארונים לא למדו דבר. הסנדקים החליטו שלא לזוז, לא לחולל שום רפורמה, לא לפתוח אף אשנב לרוח חדשה. כדי לשמור על המצב הקיים, הם היו מוכנים למילחמת־אזרחים.

הפלסטינים, שכוחם הצבאי והמדיני עבר ללבנון אחרי „ספטמבר השחור" של 1970 בירדן, היו מאיץ בתהליך זה. בניגוד לשקרים שהופצו לאחר מכן על־ידי התעמולה האירגון הטוב־יותר של הפלאנגות עמד לו במאבק זה. כצבא אמיתי היו הפלאנגות כוח מגוחך, כפי שלמדו קציני צה"ל בבוא היום. אך ככוח לוחם במילחמת־אזרחים, בעריכת שחיטות ובפעולות־הרס מטילות־אימה לא היה כמוהו. הן ערכו מעשי־טבח בפלסטינים, בסונים, בשיעים וגם בסיעות המארוניות האחרות, עד שנשארו כמעט בלי מתחרים.

לפי כל הסימנים, לא שאף ג'מאיל הזקן מראש לברית עם ישראל, אלא ביקש לשחק בה, מרחוק, לקבל ממנה כסף ונשק. הוא לא היה טיפש, והוא הבין היטב שהסתבכות עם ישראל עלולה, ברבות הימים, לגרום לנקמה נוראה של העולם הערבי־המוסלמי, עד כדי חיסול הקיום המארוני.

אך לא היתה זו ברירה. אחרי שקשר קשרים חשאיים עם ישראל, הסך קורבן לקנוניות של עצמו. מחיר האסימונים בקופסת־המישחק עלה, ובסופו של דבר נאלץ ג'מאיל להתחבר עם ישראל. כך פרצה מילחמת־הלבנון של 1982, שאחת ממטרותיה העיקריות היתה להשליט בלבנון כולה דיקטטורה של מישפחת ג'מאיל.

במידה מסויימת זה הצליח. בעזרת הכידונים הישראליים נבחר באשיר אל־ג'מאיל כנשיא לבנון. אחרי הירצחו, נבחר אחיו המבוגר יותר, אמין אל־ג'מאיל. פייר, אבי־הנשיאים, יכול היה להיות מרוצה.

אמין, באשיר ופייר אל־ג'מאיל ונשותיהם
המישפחה היא גם מיפלגה

● על כרעי תרנגולת

ו לם באשר נפטר השבוע, התנדנד כל מיפעלו המוצלח על כרעי־תרנגולת.

ההגמוניה המארונית היתה תלויה על בלימה. במהלך המילחמה עלה כוחה של ערת־הרוב בלבנון, השיעה המוסלמית. סוריה, האחות הגדולה, חזרה לזירה הלבנונית כמנצחת, כשהיא מכתיבה את כל המהלכים. ישראל נעלמה למעשה מן השטח, מוכה ומותשת. ומחזיקה בקושי בדרום. שם עורכים הגורמים האנטי־מארוניים מילחמת־גרילה מצליחה, המנבאת רעה גם לשילטון המארונים.

כנו, אמין, הוא להלכה נשיא לבנון, אך הוא שולט בקושי בביירות המיזרחית ובאיזור־ההר המסורתי של מישפחתו. ולמרות הטבח הגדול ש־ערכו אנשיו במחנות צברה ושאתילא, תחת השילטון הישראלי, לא ברחו הפלסטינים בהמוניהם. הם נותרו בלבנון, ככוח שאין לזלזל בו.

במשך דור שלם ניסה סייר אל־ג'מאיל לעצור את ההתפתחות. לבנון שילמה מחיר נורא עבור שאיפותיו של הזקן העקשן ועמיתיו.

כאשר ביטאו מנהיגי ישראל השבוע את צערם על מותו, הם כבר ידעו שהוא היה מישענת קנה רצוץ, במובנו האמיתי של המושג. יצחק רבין ואריאל שרון, שני הישראלים הת־מימים שניסו להשתמש בו, ושלמעשה היו מכשירים בידי הזקן הערמומי, בוודאי לא ביכו אותו בלינם.

הסנדק הלך. האסון שהוא עזר לגרום לו נשאר אחריו, כעזבונו.

אום־אל־פחם

(המשך מעמוד 16)

לקצינים כי אם ילכו השוטרים מן הכפר, יתפזרו גם המפגינים כל הקרבות חסרי המטרה ייפסקו מאליהם. השוטרים לא רצו להניח, והמפגינים, מצידם, לא יכלו לוותר על כנודם ולהפסיק את הקרב. הם רצו לנצח: כל מחיר, זה היה עניין מהותי מדי מכדי להפסיק אותו בלא ניצחון ברור, מהרז ומוסכם על־ידי כל הנוכחים.

מובן שבמצב הזה לא רחק הרגע והקרב השלישי פרץ במלוא עוצמתו. השוטרים כבר היו עייפים מן המאמץ. אך הם שמרו בכוח על איפוק. הקצינים ניסו להרגיע אותם בכל מחיר. יריות אחדות של נשק חם נורו לאוויר, אך אלה היו מועטות בלבד. איש לא רצה להלהיט את הרוחות, הן היו סוערות די צורכן.

הקרב השלישי בעיצומו. הפעם הא־נשים מנוסים דיים. איש איש ובצלו האישי בידו והם מתרוצצים אנה ואנה, בורחים מן האבנים מחד ומן הגאזים מאידך. תגיגה בעיצומה.

אז כבר ידעו שכהנא בדרך חזרה לירושלים. הוא ויתר (או פחד, הוכרח לוותר) ונסע משם. אחרי מאמצים בלתי נלאים של חברי־הכנסת השונים, הוח־לט על הפסקת־אש סופית ומוחלטת.

הוחלט שהשוטרים יילכו מן־המקום בשקט וכך יתפזרו גם המפגינים.

ואכן כך היה — השוטרים התקפלו, ארזו את ציוד הקרב שלהם וירדו עייפים, ורצוצים אל הכביש למטה. האישם מחמיר, ראש־המועצה, הודיע ברמקול על הניצחון, הודעה שגרפה מחיאות־כפיים סוערות מצד כל הנוכחים וקריאות הידד בעברית ובערבית. בתוך זמן קצר התפזרו הכל לבתיהם, כשהם זקופי גו וראש — הם ניצחו במערכה הראשונה.

אין ספק, שאילו היה שר־הפנים (והמישטרה והדתות והאוטונומיה וכו') מודיע בבוקר, שלא יתן לכהנא להיכנס לאום־אל־פחם, כפי שהוכרז אחרי־הצהריים, היה נמנע כל האירוע המכוער.

ישנם לא מעט תקדימים שבהם נמנעה כניסתם של חברי־כנסת למקומות שונים בארץ. ב־1965 גררו שוטרים את חבר־הכנסת (דאז) אורי אבנרי בכביש הכניסה לירושלים, בהפגנה נגד הכפייה הדתית. באותה הזדמנות מנעו ממנו להיכנס לבירה. כמה חודשים אחרי־כן, בהפגנת הזדהות עם ערביי המשולש, שוב מנעו מח"כ אבנרי להיכנס לכפר קלנסוואה ושוב גררו אותו. לאנשי רק"ח יש דוגמות רבות נוספות מן הסוג הזה.

אין ספק, שאילו היתה ח"כ שולמית אלוני מבקשת לערוך בשבת הפגנה נגד הכפיה הדתית במאה־שערים בירושלים, היה הדבר נמנע ממנה.

לא ברור מדוע היו צריכים כוחות כל־כך גדולים של מישטרה ומישמר־הגבול להיות בתוך הכפר עצמו. אם מטרתם היתה למנוע מאנשיו של כהנא להיכנס פנימה, די היה במחסומים הרבים שהוצבו בוואדי ערה ובכביש הגישה אל הכפר. ועובדה היא, כי מחסומים אלה באמת עצרו את האוטובוסים של תומכיו. לולא היתה המישטרה בתוך הכפר, בוודאי שהיה נמנע האירוע.

אין ספק כי נוכחותם של יהודים רבים, ובעיקר נוכחותם של חברי־כנסת, מנעה שפיכות־דמים ותקריות הרבה יותר חמורות.

גם הימצאותם של אנשי־תיקשו־רת רבים (בעיקר צלמים) מנעה יחס מחפיר לערבים. השוטרים התנהגו באיפוק רב. כשהם מרוסנים על־ידי המפקדים בשטח ונזהרים שלא לגלוש לקרבות מיותרים. עובדה היא, שכאשר הוחלט על פשרה בין הצדדים, היא הושגה מייד. הקהל, למרות שמנה כמה אלפי אנשים, היה ברובו ממושמע לחלוטין ולא שש להיכנס למילחמה מיותרת.

כאמור, כל העניין יכול היה להימנע, אילו היה בורג נוהג בהגיון.

ענת סרוסטי ■

על השבדית הזאת לא מספיק להסתכל...

צריך גם לשבת.

אתם בעד סלון מקורי? בואו לבחור מערכת ישיבה ב"וורדו".
תוכלו להתרשם מהדגמים החדשים מתוצרת הולנד, שבדיה ואוסטריה,
מהעיצוב המקורי, הגימור המעולה והשילוב המרהיב של בד, צבע ועץ.
כדאי גם לראות את "Gondol" השבדית-ה"רולס רויס" של כורסאות
הטלויזיה: יפהפיה, נוחה להפליא ויש לה ביטוח לכל החיים.
בקיצור — כדאי לבקר ב"וורדו".

וורדו
תרבות הדיור

רמת-גן-רחוב ז'בוטינסקי 22. שעות הפתיחה: 9.00—13.00 ומ—16.00—20.00. בימים שלישי ושישי מ—9.00—13.00. במוצ"ש 18.30—21.30.

אדמון

חדש!

שמפו פלירט
עם SPF להגנת השיער.

ודאי חשבת לעצמך איך לשמור על השיער, איך להגן עליו מפני השמש ואיך לדאוג שישמר בריא ויפה באקלים החם. המדענים שפיתחו את שמפו פלירט מצאו בשבילך את התשובה.
שמפו שיתאים לשיערך!
בנוסף לתכונותיו הרגילות מכיל השמפו SPF (SUN PROTECTOR FILTER), באמצעותו הוא מסנן את קרינת השמש הפוגעת בשיער, מונע דהיית צבע השיער, מוסיף לו לחות החיונית לתנאי האקלים בארץ ושומר על הברק הטבעי של שיערך.
SPF — אינו חידוש קוסמטי בלבד; זוהי תשובה אמיתית לבעית נזקי האקלים.
לבחירתך שמפו פלירט ב-3 סוגים: לשיער רגיל ויבש, לשיער שמן, נגד קשקשים, וכן, פלירט מעצב ומרכך שיער (קונדישינר) כולם מכילים SPF להגנה מפני פגעי האקלים. עכשיו את יכולה כבר להתחיל לפלרטט עם השמש.

במבצע היכרות: 30% הנחה.

עץ הזית

שמפו פלירט נגד קשקשים עם SPF

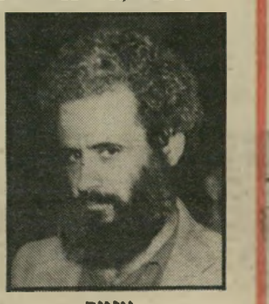
עץ הזית

FLIRT-מעכשיו כבר אפשר "לשחק" ת'שיער.

MEMENTO MORI!

עמדתי על שפת קיברו של דן עומר, וראיתי כיצד מורדת הגופה לבור.

יש משהו אכזרי בצורה זו של קבורה. אך יש בה מעלה אחת גדולה: היא קובעת בצורה חותכת שאכן זה הסוף. אין מסתירים את הגופה בארון מקושט. ליקיריו של המת זוהי מכה על הראש, ואחרי זה אין להם אלא להתרגל לחלל הריק.

עומר

הסתכלתי בהיחבא בפני־הם של הנוכחים — בני משפחה, ידידים, שותפים־לעבודה — והיה נדמה לי שמחשבה אחת בלב כולם: הנה כך זה נגמר. חי לו אדם, לומד, עמל, שואף, לוחם, מצליח, נכשל, מתאמץ, צובר נכסים רוחניים וחומריים — והכל, הכל נמוג בשבריר של שניה.

כאשר מצביא רומאי היה חוזר לעירו, ובני־עמו אסירי־התודה היו מעניקים לו את הזכות לעבור במסע־ניצחון בחוצות־העיר, היה מוטל על איש ללחוש למנצח, בכל עת המסע: „ממנטו מורי: זכור כי אתה עתיד למות!" למען לא ירהב ליבו גם בשעת־הניצ׳ח של הטריומפף.

כל הלוֹוייה היא מעין תזכורת כואת. היא כופה על כל אדם את השאלה: בשביל מה אני חי? בשביל מה ומי אני עמל? מה הטעם בכל זה?

נכחו במעמד כמה מן האנשים, שעומר תקף אותם בשצף־קצף במדוריו. אחד מהם היה טוביה סער, ואני מכבד אותו על כך. חבל שרוב הסופרים הרגולים לא מצאו בליבם את הכוח הנפשי הזה. (אותם הסופרים, אגב, בלטו בהעדרם גם ביום אום־אל־פחם. מלבד יבי, לא בא אף משורר עברי ואף סופר עברי אחד. אילו חי עומר, הוא לא היה נפקד.)

יום עסל, יום בצל

ערכתי השבוע ניסוי מרעי. ואני חייב לדווח עליו לקהילה הרפואית. המסקנה הזמנית: נאז מרמיע עזור לרפא שפעת.

התעוררתי ביום הרביעי בבוקר, וחשתי ברע. מדדתי את החום וגיליתי שלקיתי, כנראה, בשפעת. הכספית עצרה ליד הקו של 37.8 מעלות, והייתי מנוזל מאוד.

הייתי מסתובב במיטה ומתפנק, כדרכם של גברים חולים שיש לידם אשה. אבל באותו היום היה אמור מאיר כהנא לבוא לאום־אל־פחם. לא היה לי שום חשק לרקוד לפי החליל שלו, אך החלטתי בערב הקודם שאין מנוס: מוכרחים להפגין סולידריות עם בני הכפר המאויים.

לא היה לי שום חשק לקום, אבל במוחי עלתה המחשבה: מה הייתי אומר אילו סיפר לי אבי שלא הלך להפגנה נגד הנאצים מפני שהיה מנוזל? וגם האשה האוהבת פסקה חד־משמעית: „אתה קם!"

נסענו לאום־אל־פחם (ענת סרגוסטי, הפלא הרב־צדדי, נהגה) והגענו בשעה 9.00. הגוש הגדול של בני־הכפר והאוהדים היהודיים כבר עמד בכניסה לכפר, וגוש השוטרים עמד מולו. לא היתה טיפה של צל (סליחה על הביטוי) בכל השטח, והשמש היכתה על ראש כולנו. הרגשתי חרא (שוב סליחה).

כאשר החלו ענני הגאז המדמיע מתפשטים, בכיתי כמו כולם. נשמה ערבית ידידותית העניקה לי בצל, וזה עזר. כלומר, אחרי זה לא ידעתי אם אני בוכה בגלל הגאז או בגלל הבצל, וזוהי כנראה התרופה המומלצת. בצל אחד לא הספיק לי, כי אכלתי אותו במהרה.

(לא גדלתי בבית שבו הירבו לאכול בצל. אך כאשר שיתפתי פעולה עם נתן ילין־מור, ראיתיו אוכל כמויות עצומות של בצל. היינו עוצרים בדרך אל אסיפה או ממנה, מזמינים סטייקים ומבקשים להעמיס עליהם בצל. לידידי ילין־מור היה הסטייק רק תירוץ לבצל, ולכל היותר שימש כצלחת לבצל.)

אחרי שש שעות, בתום החלוייה, הרגשתי שמצבי השתפר. מובן שאין זו הוכחה מדעית מושלמת. יתכן מאוד כי בשעה שהתעופפו האבנים מעל לראשינו, התמלאו העורקים שלנו באדרנאלין, ושזה תרם לתהליך הריפוי.

כמסקנת־ביניים הייתי אומר שהפגנה חמה וממושכת היא שיטת־ריפוי שכדאי לברוק אותה בניסוי מדעי נרחב יותר. אני משער שהצמד יוסף כהנא ומאיר בורג יספקו הזדמנויות מתאימות.

חופשה בפרדס־כץ

מישהו סיפר בטלוויזיה כי מחלת הצהבת המדבקת חוסלה ונעלמה. שמחתי לשמוע זאת. כי היא גרמה לי פעם צרות צרורות. זה היה בראשית שנות ה־40 כשהייתי בן 18 או 19. חליתי בצהבת. התגברתי עליה כלי בעיות רבות, וקמתי וחזרתי לעבודה. הייתי אז פקיד במשרד של עורך־דין.

כעבור כמה ימים התחלתי לקרוח בחום גבוה. אבי, שלא היה לו מושג ברפואה, הסתכל בי ואמר: „טיפוס."

קראו לרופא שברק אותי לאורכי ולרוחבי. הוא התבונן בכתמים האדומים על עורי וקבע, לכסוף־טיפוס. הצהבת, כך אמר, החלישה את גופי, כך שיכולתי להידבק בנגיף בכל מחלה אחרת.

באנשים שבאו מאירופה, המילה טיפוס עוררה חלחלה, כמו המילה סרטן כיום. מחלת הטיפוס קטלה המונים ברחבי היבשת. לא היתה תרופה נגדה. יוצאי־אירופה לא ידעו עריין כי בארץ היתה המחלה, משום־מה, מסוכנת פחות. מעטים מתו ממנה כאן.

אמבולנס הביא אותי לבית־החולים הממשלתי למחלות מדבקות בפרדס־כץ, ליד בני־ברק. החולים והאחיות היו יהודים, מלבד האחות הראשית, שהכל קראו לה „מטרון", ושהיתה אנגליה מן הסרטים. מדי בוקר עברה ממיטה למיטה, נטלה לידיה את לוח־החום שהיה תלוי לרגלי החולה ואמרה בקול עליז ומעודד: „ממ, המצב הרבה יותר טוב. הרבה יותר טוב." ער כמה שיכולנו להבחין, זה היה תפקידה היחידי.

לא היה טיפול רב בחולי הטיפוס. כי עריין לא הומצאה תרופה נגד המחלה. השכם בבוקר העירו אותנו — מעולם לא הבנתי מדוע מעירים את החולים תמיד השכם בבוקר. מה בוער להם? — ורחצו אותנו. כל האחיות רחצו אותנו בעריגות. תחילה את החזה והגב ואחר־כך את הרגליים. על החלקים שבאמצע הם דילגו. מלבד מאוזי.

מאוזי היתה האחות הבכירה היהודיה. את שמה האמיתי שכחתי מזמן, אך הכל קראו לה מאוזי, עכברונת. לא בנוכחותה, כמובן. היא היתה אשה צעירה, מעשית ובלי חוכמות. כאשר רחצה אותי, לא דילגה אף על אבר אחד. את החלוייה אני זוכר עד היום.

אחרי שבוע־שבועיים עברה המחלה את שיאה, והתחלתי שוב לאכול ברצינות. הייתי רעב מאוד. ביקשתי את הורי להביא לי כמויות גדולות של שוקולד חלב מתוצרת ליבר. אינני יודע מדוע. אך מכל סוגי השוקולד זה היה הסוג שבו חשקה נפשי.

אכלתי שוקולד חלב ליבר מבוקר עד ערב, וקראתי את גליונות השבועון פאנץ׳. שגם אותם הביאו לי הורי. פאנץ׳, כתב־העת ההומוריסטי הבריטי, היה אז במיטבו. במישרד שבו עבדתי היתה שפת־הדיבור אנגלית, וכבר ידעתי אז את השפה היטב. קראתי וצחקתי ללא הפסק, במשך שעות.

היינו כשלושים איש בחדר, והאיש ששכב מולי התרגז על ציחקוקי המתמידים. הוא ביקש לעיין בשבועון, כדי לראות מה מצחיק בו. שאלתיו אם הוא יודע אנגלית על בוריה. הוא נעלב והשיב בחיוב. נתתי לו גליון. הוא התחיל לקרוא בו ברצינות רבה, טור אחרי טור ועמור אחרי עמוד, מבלי לעוות את פניו. לבסוף שאל בתמיהה: „מה מצחיק בזה?" לך תסביר.

שיחררו אותי ואמרו לי לנוח במשך כמה שבועות, עד שאחזור לאיתני. זה היה בחורף. שכבתי שעות רבות מדי יום על כסא נוח בחוף בוגרשוב, בשמש הנעימה, וקראתי את סיפרו הענקי של אוסוואלד שפנגלר. שקיעת המערב. את הספר (שני כרכים עבים) קניתי אצל להמן, שהיתה לו בודקה לספרים ישנים בחצר שבין שני בתים ברחוב אלנבי, מול רחוב בלפור.

(להמן זה, יהודי מגרמניה שמיעט להתגלח, היה מתפרנס בעיקר מהשאלת ספרים פורנוגראפיים מתחת לדלפק. הוא תרם תרומה נכבדה לחינוך המיני שלי. אחרי המילחמה עסק בשילומים, התעשר כקורח, ירד מן הארץ. בפעם האחרונה שראיתיו, במעלית של מלון הילטון בתל־אביב, התנהג כמיליונר אמריקאי.)

בסך הכל היתה זאת חופשה נעימה מאוד, אולי היחידה שהיתה לי בחיי. היא העניקה לי חיסון נגד טיפוס־הבטן לכל ימי חיי. זאת היתה גם הפעם האחרונה בחיי שבה שכבתי בבית־חולים (מלבד פציעתי במילחמה, כמובן.)

בכל זאת שמחתי לשמוע שחיסלו את הצהבת, וגם את הטיפוס, כמרומני.

איש הצפרדע

כשראיתי אותו, בפעם הראשונה והאחרונה, לא האמנתי למראה עיניי.

זה היה לפני שנים, בעת ביקור בארצות־הברית. פורטנוי הזמין אותי, יחד עם ידידה שלי, להצטרף אליו ואל השיקסע התורנית שלו לבילוי של יום א׳.

שמו לא היה, כמובן, פורטנוי. קראתי לו כך בליבי, מפני שהוא יכול היה להיות המודל לגיבור הספר מה מעיק על פורטנוי. הוא היה מו״ל בכיר, יהודי אמריקאי טיפוסי, בעל אשה יהודיה טובה וכמה ילדים יהודיים טובים בווילה יהודית טובה בפרבר יהודי עשיר של ניו־יורק. הוא לא התעניין בפוליטיקה, וגם לא בישראל, והציונות היתה ממנו והלאה.

היה לו רק עניין אחד חשוב בחיים: השיקסע התורנית. שהיתה מתחלפת אחת לכמה שבועות. היא היתה תמיד תמירה, בלונדית, תכולת־עיניים ושתלטנית. גבוהה ממנו בכמה סנטימטרים. הוא משך אותן מפני שהיה אינטלקטואל. איש־שיחה מרתק. בקיצור, יהודי אמריקאי.

אחת הידידות העשירות של פורטנוי היתה בעלת בית־קיץ על שפת־האוקיינוס, בחוף לונג־איילאנד. מרחק של כשעה־שעתיים ממרכז מנהאטן. הבית היה ריק, והמפתח היה בידי פורטנוי. נסענו לשם, שני הזוגות, כדי להתרחץ בבריכה הפרטית, להתהלך בחוף הפרטי ולשתות בירה מן המקרר הפרטי של בעלת־הבית האלמונית.

השתכשכנו במי הבריכה כאשר הופיע איש אחר. השכן מהבית הסמוך. וביקש כלי־גינה כלשהו. הסתכלתי בו ו — לא נעים להגיד — באמת לא האמנתי למראה עיניי.

הוא היה מכוער. לא סתם מכוער. אלא האיש המכוער ביותר שראיתי בחיי. הוא היה לבן מאוד. בעל עיניים בולטות. והזכיר לי צפרדע.

פורטנוי קיבל את פניו בהתרגשות כלשהי. וסיפק לו את הכלי המבוקש. אחרי שהאיש הלך לדרכו. שאלתי אותו מי זה היה.

„מה," קרא בפליאה, „אתה לא יודע מי זה? זה טרומן קאפוטה!"

כשקראתי השבוע שהלך לעולמו, נזכרתי בפגישה יחידה זו. אך בעיקר נזכרתי בסיפור ששבה את ליבי, ארוחת־בוקר בטיפאניס. איך יכול היה אדם כה חסר־חן ליצור דמות כה מקסימה ומיוחדת־במינה כמו הונזונת התמימה בסיפור זה, שאודרי הפבורן גילמה אותה בצורה כה מושלמת?

האיש בעל הפייפ

גם מוחמד נגיב מת השבוע.

כאשר פרצה מהפכת הקצינים החופשיים במצריים, ביולי 1952, לא ידענו עליו דבר. נאמר רק שהוא היה מפקד בכיר במילחמת־העצמאות, וזה חיבב אותו עלינו.

(במילחמת־העצמאות היה קיים ויכוח מתמיד בין חיילי החזיתות השונות. כל חייל קרבי נשבע כי האוייב „שלו" הוא החזק והיעיל ביותר. אנשי הראל היו מוכנים להיהרג על מיזבח האמונה שהלגיון הירדני הוא־הוא הצבא הערבי היחידי ששווה משהו, ואילו אנחנו, אנשי גיבעתי, העלינו על שיפתותינו חיוך דק של זילזול לשמע הדברים. ידענו שהצבא המצרי, הוא ולא אחר, הוא הצבא הערבי האמיתי, בעל החיילים האמיצים ביותר. ורק גבורתנו העילאית הצילה את תל־אביב מפניו).

בעזרת התיקשורת הבינלאומית הצטיירה דמותו של נגיב במשך הזמן ביתר בהירות. ראינו קצין מיקצועי קשיש, מיושב בדעתו, מעשן פייפ. איכשהו, הוא עורר אמון.

נראה לי שגם דויד בן־גוריון התרשם כך מהאיש, כי למחרת המהפכה השמיע הצהרה על נכונותו לבוא בדברים עם המנהיג החדש. כדי לקדם את השלום. בן־גוריון היה אז בן 66, ויתכן שחש קירבה מסויימת לאדם כמו נגיב.

הכל האמינו, כמובן, שנגיב הוא מנהיג המהפכה. אומנם, פורסמו גם שמותיהם של כמה קצינים צעירים, חברי מועצת הקצינים החופשיים. אך אלה לא היו אלא שמות ערטילאיים.

כעבור זמן־מה פגשתי את ירוחם כהן, מי שהיה שלישו של יגאל אלון במילחמת־העצמאות, „הג׳נג׳י" (הוא נקרא כך מפני שהוא תימני שחור) אמר לי: „שים לב לאדם בשם גמאל עבד־אל־נאצר. הוא האיש!"

מכיוון שאיש לא הזכיר את השם הזה קודם לכן, אלא כאחד מרבים ברשימות הקצינים, שאלתי מניין הוא שואב מידע זה. ירוחם הודה שאין לו שום מידע. אך הוא הכיר את עבד־אל־נאצר בשדה־הקרב. בעת ההפוגה בכיס פאלוג׳ה נפתח משא־ומתן לפינוי גופות החללים משני הצדדים שנותרו ב־שטח־ההפקר. אלון שלח את ירוחם, והמפקד המצרי („הנמר השחור") שלח את עבד־אל־נאצר הצעיר. כך נוצרה היכרות, שהפכה לידידות. ירוחם היה בטוח כי עבד־אל־נאצר יהיה האיש הדומיננטי בכל קבוצה.

נגיב

סמכתי עליו ופירסמתי שהאיש הבא הוא גמאל עבד־אל־נאצר. זה היה סקופ עולמי. כעבור כמה שבועות פירסם טיים האמריקאי כתבה על הקצין הצעיר, ולאחר מכן הדיח עבד־אל־נאצר את נגיב, ושם אותו במעצר־בית.

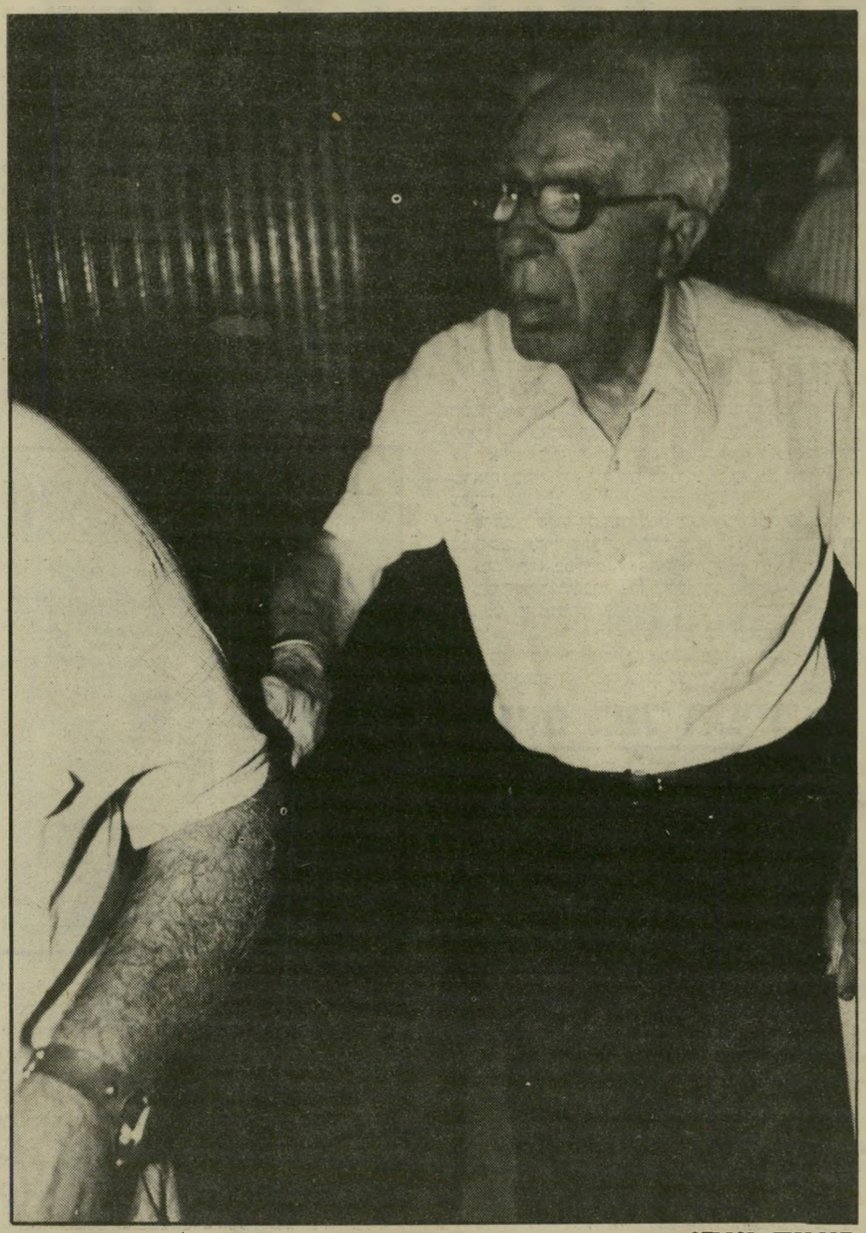
מן הרגע שהגיע עבד־אל־נאצר לשילטון, התייחס אליו בן־גוריון באיבה קיצונית. הרגשתי שבן־גוריון פחד בסתר ליבו מפני הקצין הצעיר, יפה־התואר, גבה־הקומה, שגילם בדמותו את כוח־המחץ של הלאומיות הערבית החדשה. זה היה ערבי מסוג חדש, בן דור אחר, ובן־גוריון הקשיש לא יכול היה להשלים עימו.

יתכן שהדברים היו מתגלגלים קצת אחרת אילו נשאר נגיב בשילטון. אך לכך לא היה כל סיכוי, כי מלכתחילה לא היה אלא קישוט מכובד לצעירים, שתיכננו ושחוללו את המהפכה.

• *קטע מתוך שער* ***העולם הזה****, שנה אחרי המהפכה.*

אנשים

מדוע מקבל מזכ"ל ההסתדרות דמי־אבטלה, איך ינצח פלאטו־שרון במישפטים, מדוע נעדר יועץ פרס

מאיר יערי המנהיג הקשיש של מפ"ם, בן ה־87, הטריח את עצמו השבוע לבוא מקיבוץ מרחביה בהמשך השותפות במערך עם מיפלגת העבודה. יערי ישב בשורה השניה, בסמוך לקיר ואחר־כך עלה לבימה ונאם. כשבא לאולם נכנס ישר לשירותים, ורק אחרי שהוא נכנס לאולם עצמו, נכנסו האחרים אחריו.

■ ח"כ **אבא אבן** התלבט זמן רב אם להתמודד על כהונת יושב־ראש הכנסת. ביום החמישי בערב הוא עדיין שוחח עם קרובי מישפחה וחברים והתלבט ביחד איתם. לבסוף החליט להתמודד על התפקיד החשוב. במהלך מה־דורת מבט בטלוויזיה הוא לא התעצל, טילפן ל**יעקב אחי־מאיר** והודיע לו על כך. בסוף המהדורה שידר אחימאיר שאבן החליט להתמודד.

■ מזכ"ל ההסתדרות, **יש־ראל קיסר**, היה אורח מועצת פועלי תל־אביב ליום שלם. בבוקר הוא ביקר במיפעלים שונים וביניהם מיפעל לטכסטיל ויטלגו, שאחד ממנהליו הוא **ראובן ויטלה**, חבר המיפלגה הליברלית, שהיה במילואים ובא במיוחד לקבל את פני קיסר. הוא הציג אותו לפני הפועלים גם כח"כ. העיר קיסר: „משם אני מקבל ביטוח־אבטלה."

■ מי שגנב את ההצגה מקיסר היה מזכיר מועצת פועלי תל־אביב יפו, **שלמה שטייני־קלפר**, שניצל את המעמד כדי לשאת נאום יוצא־דופן בחרי־פותו. עד כדי כך התרגשו ה־שומעים, שאחרי ששטיינקלפר סיים את דבריו, ניגש אליו כתב הרדיו, **משה נסטלבאים** ובירך אותו על נאומו.

■ **שמואל פלאטו שרון** מצא סוף כל סוף את השיטה לזכות במישפט. „לא צריך כסף," הוא אומר „ולא קשרים. צריך רק דבר אחד: סבלנות, והכל יס־תדר."

■ הפתעה ציפתה לזמרת־השחקנית **ריקי גל** שיצאה לברלין כדי לצפות בגירסה הגרמנית של הגטו, מחזהו של **יהושע סובול**. גל, המשחקת בהצגה בתיאטרון חיפה נהנתה מאירוח בבית־קפה מקומי, יחד עם צוות השחקנים. אחד מהם פנה אליה בעברית, הציג את עצמו כ**מיכאל דיגן**, לשעבר שחקן התיאטרון הקאמרי שירד לגרמניה, ומאז הוא עושה חיל. דיגן מלהק בהצגות התיאטרון של **אינגמר ברג־מן** שמועלות במקומות שונים באירופה.

■ המחזאי **הלל מיטל־פונקט** ואשתו **איריית** — בתו של הפרופסור **מיכאל סלע**, נשיא מכון וייצמן — עזבו את חיפה אחרי שהות ממושכת, ושבו לתל־אביב. בדירתם, המשקיפה אל מיפרץ חיפה יתגוררו צמד השחקנים, **איציק ועופרה ויינגרטיין**, שחקני התיאטרון החיפאי. אבל מיטלפונקט אינו זונח את חיפה. הוא יהיה היועץ הספרותי של התיאטרון. אשתו, אגב, פונה לבימוי, והיא מביימת את ההצגה זהבה ושלושת הבעלים, שתועלה בחול־המועד סוכות בפסטיבל לתיאטרון אחר, בעכו.

■ זוג אחר בתיאטרון, הם השחקנים **שוש מרציאנו** ו**עמי ויינברג**, והם מצפים בימים אלה להולדת ילדם הראשון.

■ אכלנים שבאו למיסעדת פירושקי ביום החמישי שעבר בשעה 11 בלילה, הופתעו לראות שהמיסעדה הנמצאת בקרן הרחובות דיזנגוף וירמיהו סגורה, שלא כמקובל. הסיבה לא היתה קשורה בתלונות על רעש מצד שכנים. כל המלצריות שעבדו במישמרת־ערב מיהרו למסיבת יום־ההולדת שערך המיסעדן **רימון בן־יקיר**, במועדון־דיסקו בדרום־העיר. בן־יקיר, שחגג את יום הולדתו ה־31, לא היה בעל־השימחה היחידי באותו הלילה. יחד איתו חגג את יום הולדתו ה־30 הרעיונאי־תס־ריטאי **יצחק** („יוץ") **גינסברג**, מפירסום קשר־בראל. שהוא אבי הסיסמה „המערך הוא ה־תיקווה היחידה". לשני החוגגים הצטרף חוגג שלישי, **עודד** („דדי") **לוינסון**, עורך בכיר בגלי־צה"ל, שנוסע בקרוב לשליחות מטעם קרן־היסוד בארצות־הברית. הכל המתינו לחוגג הרביעי באותו הערב, **בועז אפלבאום**, ראש לישכתו של **שימעון פרס**, חברו של בן־יקיר שהיה אמור להרים כוס לחיי הממשלה החדשה. אך אפלבאום היה עסוק בענייני הרכבת קואליציה, ולא בא.

■ סוכנת השחקנים, **טובה ציפין**, הקוראת תסריטים באולפנים־המאוחדים בהרצ־ליה, לא תישכח את ביקורה האחרון בגן־הספארי ברמת־גן. ג'ים שבו היא נהגה, שימש מקור לגירוי לאחד האריות המשו־טטים במקום. הוא זינק על הרכב ולעס את הגלגל הרזרבי הצמוד לאחורי הג'יפ. ציפין המבוהלת הגבירה את המהירות, וכשיצאה מיהרה למתקן פנצ'רים, כדי שיחליף לה את הגלגל. הוא לא העלה על דעתו, שאריה טורף נגס בגלגל.

■ לדוגמנית־השחקנית **סמי־דר** („סמדי") **קלצ'ינסקי** הוצעו באחרונה שתי הצעות מפתות והיא לא יודעת באיזו מהן אנה בתל־אביב שאלו את עצמם מי האשה היושבת לצד ח"כ אומץ, **יגאל הורביץ**. התע־לומה נפתרה חיש מהר. האל־מונית היתה עורכת־הדין, **רות שמיר**, מס' 4 ברשימת אומץ לכנסת.

■ כתב הרדיו הוותיק, **מייק הולר**, שעסק במשך שנים רבות בסיקור אירועים פליליים, נשאל על־ידי חבר, מה עליו לעשות אם הוא מתעורר באמצע הלילה ושומע שפורצים מטיילים ב־חדר־המגורים שלו. תשובת הולר: „תיכנס עוד יותר עמוק מתחת לשמיכה ותתכסה היטב."

■ בגלי־צה"ל יש עורכת־חדשות בשם **עינת עינבר**. לא די בכך שהיא עורכת־החדשות הראשונה בתחנה הצבאית, היא גם נמצאת בחודשי־הריון מת־קדמים. חבריה עורכים עתה טוטו־לידה ומנסים לזהות מהו מין היילוד.

■ כמה זמן תחזיק הממשלה החדשה שתוקם? האסטרולוג **אילן סקר** מעניק לה שנה אחת בלבד. אחר־כך, לדעתו, היא תיפול. מסיבות שאינן קשורות לתחום הכלכלי. בשנת 1988 הוא רואה שינוי קיצוני בארץ, אולי אפילו שינוי בסוג המישטר.

■ הזמר **צביקה פיק** עומד להסתפר. הסיבה: האמרגנית החדשה שלו, **מרים עציוני**, דרשה ממנו, בעת חתימת חוזה העבודה איתו, שהוא יקצץ בשערותיו. „אני לא רוצה לעבוד עם צביקה פריק," אמרה האמרגנית, „אני לא רוצה שיהיו לך ניצוצות על הפנים."

■ הפירסומאי **דויד אדמון** לבחור. סמדר, בתו של הצייר **אנדרי קלצ'ינסקי**, חבר מרכז חרות, קיבלה הצעת חוזה לשלושה חודשי צילומי־אולפן בניו־יורק תמורת סכומי־עתק בדולארים. אם תצא לשם היא תאלץ לוותר על תפקיד ראשי, כצעירה ערביה־נוצריה בסרט חדש של הבימאי **עמוס גוטמן**.

■ הבאים למיסעדת טרי־קיבל הודעה טלפונית במזכי־רה האלקטרונית שלו, שעי־תונאית נכבדה מחפשת אחריו. כששב לביתו הוא מיהר לטלפן אליה, אך לא הזדהה ושאל אותה אם היא יודעת מי הרובר. העיתונאית חשדה לרגע שמדו־בר בחבר ותיק ואמרה לו: „מדבר השד השחור." אדמון לא הת־בלבל, לא נפגע וענה לה: „דווקא מדבר השד־האדום."

הדס יעקובי באה לתערוכת הפסלים של דליה אורן שנערכה בגלריה 13 וחצי ביפו. הדס באה עם אביה גד יעקובי ואמה נלה. המיועד לשר כלכלי מטעם המערך בממשלה הבאה, צרה או רחבה, אחז את הקטנה בידיו והוליך אותה בין הפסלים. הדס בת 22 החודשים, ביקשה לעזוב את המקום. לפני שעזבו, הצהירו ההורים שנאלצו להביא איתם את הילדה, משום ששעת הפתיחה לא התאימה לשעות העבודה של השמרטפית.

איתן אורן כתב־הטלוויזיה הזמין לתערוכה של אשתו, דליה, שני אנשי משטרה שחשובים לו, ניצב צבי בר ראש אג"מ וקצין המישטרה המושעה, אסף חפץ. אורן סיקר בזמנו את השעיית חפץ על־ידי מפכ"ל המישטרה, אריה איבצן, בגלל שיחותיו של מפקד היחידה־המרכזית עם עיתונאים. כאשר שהה אורן בביתו של חפץ בחבצלת השרון, בא בר למקום והצטלם לכתבת־הטלוויזיה כשהוא מתחבק עם חפץ. מאז התיידדו אורן ושני לובשי־המדים. כשבא בר לתערוכה, שוחחו השניים בידידות, כשאת אחת מידיהם הם משעינים על קורה בסמוך לתיקרה.

■ בגלריה לביא בפתח־תיקווה מוצגת תערוכה ראשונה של הציירת־גרפיקאית־מעצבת־אופנה **עוסרה לביא**. לגמרי במיקרה היא גם בעלת הגלריה, אבל זהו גם סטודיו העבודה החדש שלה, שישמש גם כמקום הוראה לתלמידיה. בינתיים היא מרוצה מאוד מהעובדה שמחצית ציוריה כבר נמכרו. היא כבר חושבת על התערוכה הבאה.

■ **מנחם סבידור**, יושב־ראש הכנסת היוצא, לא התרגל עדיין לממשלה החדשה שעתה עוסקים הכל בהקמתה. באירוע חברתי הוא שמע שצלמים מברכים את שר־האוצר. סבידור חיפש את **יגאל כהן־אורגד**, ואז רמז לו עיתונאי שעמד לצידו שהמדובר בחברו למיפלגה, יצ'חק מודעי, שהגיע למסיבה.

■ **ורד קולק**, אשת יחסי־הציבור הירושלמית, הרחיבה ב־אחרונה את תחומי עיסוקיה. קולק, שהיא קרובת משפחה של ראש־העיריה **טדי קולק**, סיימה לכתוב ספר שלישי, הפעם ספר לילדים. השבוע היא יוצאת ליריד־הספרים הבינלאומי ב־פראנקפורט, כדי לברוק אפ־שרות להפצת הספר בחו"ל. אחרי שהיא תלמד שם איך עושים יחסי־ציבור בגרמניה, כדי להפיק לקחים לעבודה דומה שהיא תעשה ביריד־הספרים הבא בירושלים, היא יוצאת לשווייץ לעניין אחר: כתיבת תסריט ריגול. קולק מקווה שיימצאו גם המפיק והבמאי, משום שהיא בטוחה בתסריט וגם משום שרוב עבודות יחסי־הציבור שלה היו בשיתוף עם קולנועים.

פסוקי השבוע

● **מזכ"ל ההסתדרות לשעבר, ירוחם משלי:** „בגיל 12 התחלתי לטבוע ומאז יש לי פחד מים."

● **ראש הממשלה יצ'חק שמיר**, על מעשיו של מאיר כהנא: „ידעתי שנאכל ממנו מרורים."

● **השר ללא־תיק ארי־אל שרון**, למנהיג אגודת־ישראל, אברהם שפירא: „רב אברהם, עם מי אתה מעדיף לאכול את הגעפילטע פיש — עם מרדכי וירשובסקי או איתי?"

● **העיתונאי דן בן־אמוץ:** „פיתחו את שערי הכלא לח"כים הראויים לכ"ך."

● **הרב מנחם הכהן:** „פעם ניהלה ההסתדרות את מאבקם של העובדים, כשהיא עולה על בריקאדות. היום היא בקושי עולה על מדרגות המס."

● **שר־החקלאות לשי־עבר, חיים גבתי:** „מצבנו מזכיר את היישוב בימי הבארון — אנחנו סמוכים על שולחן הנדיב, במקום לחיות על יגיע כפינו."

● **המאטיריקן אפרים קישון**, על יחס הביקורת הישראלית אליו: „הייתי ואני עדיין נו מאן."

● **אריה („לובה") אלי־אב:** „הניצחון היחיד של המערך בבחירות אלה הוא — שהם ניצחו אותי. מול הליכוד הם השאירו את אנשי הקפיטריה מטבריה להילחם."

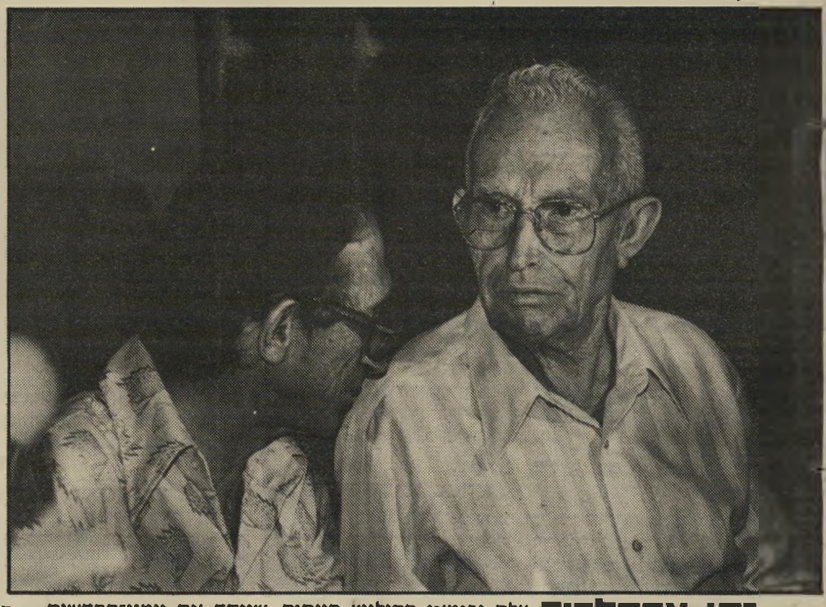
● **הסופר והמרצה גב־ריאל מוקד**, על רוצחי אמו מגדלנה שעדיין לא נתפסו: „צריך להוציא אותם מייד להורג. צריך לחתוך אותם לחתיכות קטנות."

● **המשורר יב"י:** „ה־קורא לדו־קיום בין אזרח מדרגה א' לבין אזרח מדרגה ב', הוא מלשין בעל ראש מצחין."

אורה בהרב מזכירתו היפה של המיליונר מרדכי מאיר ממיגדל שלום והכל־בו שבו, מתחה את עור פניה וצווארה אצל הד"ר טרוג בפאריס (העולם הזה 8.8.84). בהרב היפה מתגוררת בסביון עם בעלה אורי בהרב, המעסה של מכבי תל־אביב. היא צולמה השבוע באירוע חברתי ביפו בהופעתה החדשה, שעוררה התפעלות כללית ואת קינאת בנות־גילה, שהסתודדו סביבה.

נתן אקסלרוד צלם ובימאי הקולנוע הוותיק, שייסד את יומני־החדשות כרמל, שהוקרנו לפני הסרטים באולמות־הקולנוע בארץ, חגג השבוע שני אירועים: האחד, העברת האוסף הפרטי העשיר שלו לידי מישרד־החינוך־והתרבות, והשני – יום הולדתו ה־80 שיתקיים בעוד חודשיים. אקסלרוד (מימין) הנחיל את אהבת הקולנוע לבנו, ד"ר אהרון (יושב לצידו), שהוא מרצה לקולנוע בחוג לאמנויות באוניברסיטת תל־אביב. אורחת־הכבוד במסיבה היתה אופירה נבון (משמאל), רעייתו של הנשיא החמישי יצחק נבון, עתה ח"כ העבודה. אקסלרוד נמנה עם צוות השופטים, שבחר באופירה נבון כצברית השנה מטעם השבועון העולם הזה, בשנת 1956.

שימשון שושני:

„אם תפרוץ שביתה, ההורים ימשיכו לשלם!"

בית־הספר היסודי לאמנויות, שפתח השבוע את שעריו בתל־אביב, והממומן בכ־40% על־ידי הורי התלמידים הלומדים בו, ייצר מציאות חדשה. לפי דעת ההורים. אם בית־הספר ממומן ב־40% על־ידם, הרי שזה בית־ספר כמעט חצי פרטי!

מאחר שהמילה בית־ספר מתקשרת מייד עם המילה שביתה, שאלתי את הד"ר שימשון שושני, מנהל מינהל החינוך, הנוער והתרבות בעיריית תל־אביב, שהיה יוזם רעיון בית־הספר לאמנויות, מה יקרה בבית־הספר המסויים הזה כאשר יפרצו שביתות בבתי־ספר רגילים המתוקצבים לגמרי על־ידי מישרד החינוך והעיריות.

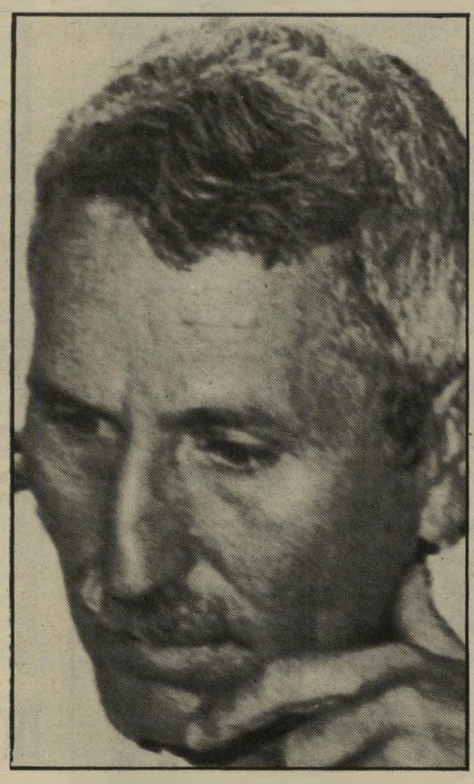
ההורים טוענים, זה איננו בית־ספר פרטי. זה בית־ספר ממלכתי רשמי, את כל שעות הבוקר ממממן המדינה והעיריה וחלק — רק חלק — מלימודי התוספת ממומנים על־ידי ההורים.

● בלומר, אם תפרוץ שביתה של חודש ימים, למשל, ימשיכו ההורים לשלם 60 דולר לחודש וילדיהם לא ילמדו?

כשיש שביתה בטלוויזיה, את ממשיכה לשלם את האגרה, וכשיש שביתה בקופת־חולים, אני ממשיך לשלם דמי־חבר.

● לא מדובר בסכומים כל־כך גבוהים, של 60 דולר לחודש.

אילו ההורים היו מקימים עמותה, מממנים את כל לימודי התוספת ושוכרים את המורים, היה להם קיים. במצב הנוכחי זה אינו בית־ספר פרטי. המורים בו עובדים לפי הסכמים קיבוציים ומקבלים את שכרם לפי אותם הסכמים.

מנשה דוידזון:

„המשקים הקטנים יעלמו תוך זמן קצר!"

בשעה שאלפי דונמים של פרדסים נכרתים בארץ, התחילו לגדל כאן את פרי הליים, שמקורו באיזור מורדות ההימאליה. כדי לייצא אותו לאירופה. נפגשתי עם מנשה דוידזון, אגרונום ראשי של חברת „מהדרין פרי־אור" (אחת מחמש החברות המרכיבות את מועצת פרי־ההדר), והאחראי להבאתו של הליים לישראל.

בקשתי ממנו שיסביר לי את ההגיון שבכריתת עצי הדר מכאן ופיתוח זנים חדשים ובלתי מקובלים מצד שני.

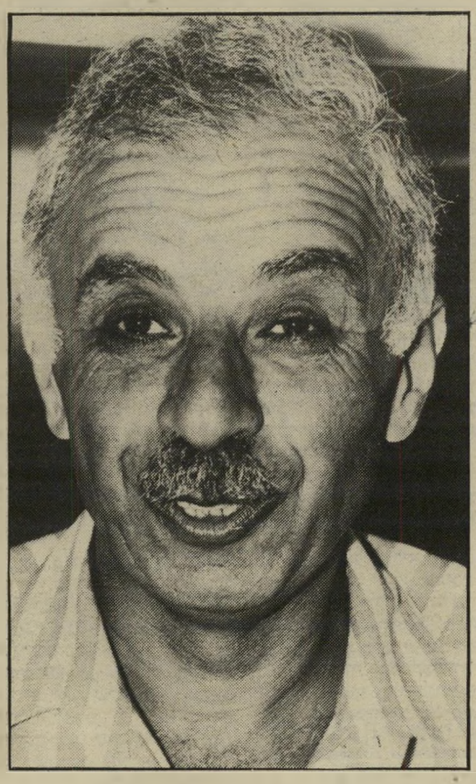
במציאות הכלכלית החדשה, כשהתפוז איבד את ערכו הכלכלי, אנחנו, כחברה מיסחרית, חייבים לחפש ולמצוא אלטרנטיבות. הסיכוי היחידי שלנו להישאר על המפה כיצואנים לאירופה הוא להקדים ארצות אחרות בכמה שנים.

● אם אני מבינה נכון, קשה למגדל הישראלי להתחרות עם התפוזים הבאים מספרד, למשל. ולכן הוא מייצא ברגע ליים. אם זה כך, הרי שבעוד שלוש שנים עוד ארצות יתחילו לייצא ליים ואז נפסיק לגדל אותו ונחפש פרי חדש ליצוא.

נכון מאוד. אין לנו יתרונות יחסיים מובהקים. יש לנו הוצאות גבוהות, קרי, מים במחירים גבוהים והוצאות יצור גבוהות בדולארים. כך שאנחנו יכולים להחזיק מעמד עד שמגדלים בארצות אחרות מתעוררים. בעבר היינו בלעדיים באבוקדו. היום יש לנו תחרות קשה מאוד עם דרום־ספרד, וזו רק דוגמה אחת.

● עם שוק מקומי קטן ועם התחזית שלך, איזה עתיד חקלאי יש לנו?

אין לנו עתיד חקלאי גדול. חסרה מדיניות חקלאית ברורה, ואם מישרד־החקלאות ימשיך שלא לתת את דעתו על פתרונות — אני מאמין שכל המשקים הקטנים ייעלמו תוך זמן קצר.

יונה שימשי:

„היינו צריכים להיות זהירים, ולא להידחף!"

מישלחת של שלושה עיתונאים זרים הגיעה בשבוע שעבר ארצה, כדי לבדוק את יחס השילטונות כלפי עיתונאי השטחים, בעיקבות תלונותיהם. נמסר כי לישכת העיתונות תארגן את הפגישות בין העיתונאים הזרים לבין מישרד־החוץ, ואת פגישותיהם עם עיתונאי השטחים יארגנו האורחים עצמם.

שאלתי את יונה שימשי, מזכיר אגודת העיתונאים בתל־אביב, אם הם נעשו סוכנות של מישרד־החוץ, או שהם קיימים, בין השאר, כדי להגן על חופש העיתונות, ובמיקרה זה לעזור למישלחת בחקירותיה ובפגישותיה עם עיתונאי השטחים.

לא הבנת את הדברים כמו שהם, ולכן הגעת למסקנות מוטעות. הסיפור הוא כזה: הפדרציה הבינלאומית לעיתונות החליטה לשלוח לכאן מישלחת לבדיקת יחס השילטונות לעיתונאים מהשטחים. ההחלטה התקבלה גם על דעתו של הנציג הישראלי בפדרציה, רומן פריסטר. לפני בוא המישלחת הם ביקשו מאיתנו לסדר להם פגישות עם נציג הצנזורה, עם נציג צה"ל ועם נציג מישרד־ההסברה. מכיוון שאין כאן מישרד־הסברה, התלבטנו והחלטנו שמישרד־החוץ ימלא את הפונקציה הזאת. בהתאם לבקשתם טיפלנו בקביעת הפגישות.

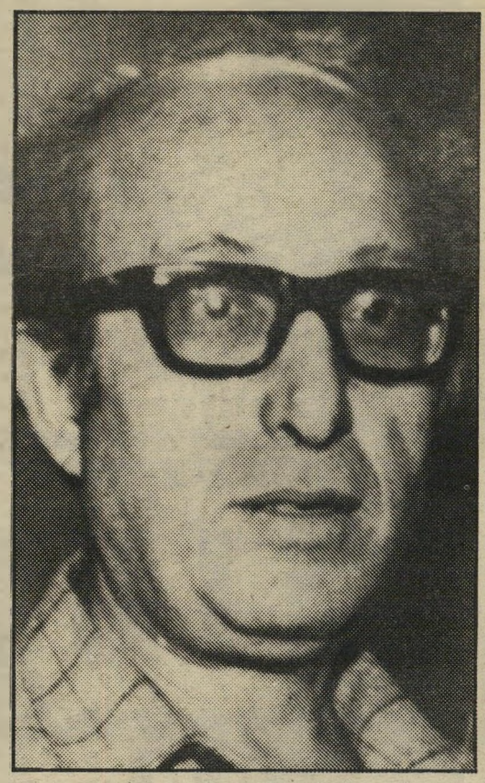
● מדוע לא סייעתם בידם בפגישותיהם עם העיתונאים מהשטחים?

קודם כל, לא ביקשו את זה. ובעניין הזה דווקא היינו צריכים להיות מאוד־מאוד זהירים ולא להידחף, כדי שלא לתת להם הרגשה שאנחנו מתערבים או רוצים לכוון. אנחנו נמצאים בקשר יומיומי עם המישלחת, ונשמח לעזור להם בכל מה שנתבקש, אבל בשום אופן לא נעשה דברים שלא נתבקשנו לעשות, שמא העניין יראה לא בסדר.

● ידוע לך איזה תלונות הם באו לברוק?

בעיקר בעיות עם הצנזורה, שגם אנחנו, עיתונאי ישראל, לא מחוסנים מפניה.

הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות...מה הם

מרדכי קופ:

„מה שנהוג בירושלים נהוג גם בפתח־תיקווה!"

בהלוויתו של דן עומר, בשבוע שעבר, נדהמו רבים מן המשתתפים לראות כיצד מסתדרים הגברים המלווים בשתי שורות מקבילות וביניהם עובר אביו של המנוח. אף אחד מאיתנו לא ראה מינהג כזה בעבר. ולכן שאלתי את מרדכי קופ, ירושלמי שומר־מיצוות, שהיה בין העומדים בשורות, מהיכן המינהג הזה.

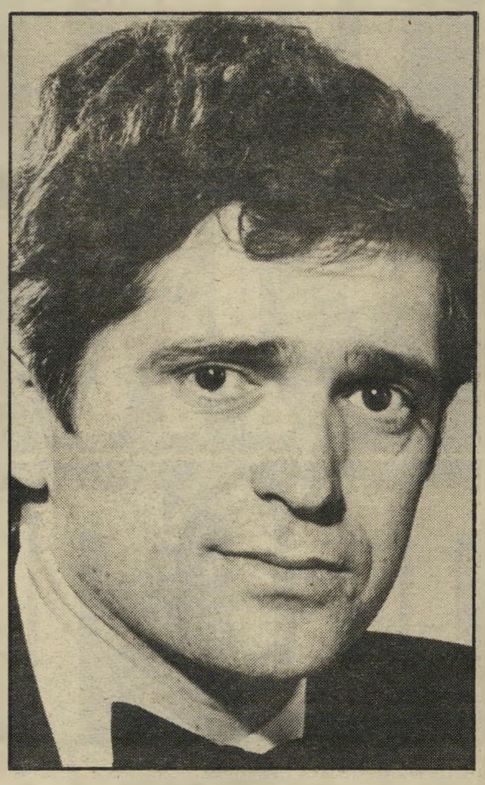
זה האקט הראשון של ניחום־אבלים שנעשה בבית־הקברות, לפני ניחום־האבלים בבית. את הרבר הזה עושים כשנפטר בן. המלווים עומדים בשתי שורות והאב עובר ביניהם כדי לאסוף את הניחומים. במיקרה שנפטר האב, לא עושים אותו דבר. כי הבן לא הולך אחרי הארון, אלא לפניו.

● האם זה נהוג רק בירושלים?

כל מה שנהוג בירושלים נהוג גם בפתח־תיקווה, הואיל ומייסדי פתח־תיקווה באו מירושלים, ויש הרבה מינהגים ששייכים רק לשני המקומות האלה.

● ידוע לך מה מקורו של המינהג, והאם הוא משותף לאשכנזים ולספרדים?

אני יודע שזה נהוג אצל אשכנזים. ניחום־אבלים הוא מיצווה וכתוב „אל תחמיץ מיצווה". לכן מקדימים ועושים את המיצווה כבר בבית־הקברות.

מיכאל שני:

„זו מקהלה מיקצועית שלא מקבלת כסף!"

בשבוע הבא יוצאת „המקהלה הפילהרמונית תל־אביב" לסיבוב הופעות בגרמניה. המקהלה, המונה 85 זמרים, תופיע ברפרטואר א־קאפלה (ללא ליווי תיזמורת) בשירה על נושאים תנכיים אשר חוברו על־ידי מלחינים שונים והם מושרים בגרמנית, לאטינית, יוונית, איטלקית, עברית וערבית.

אחרי שנהניתי באופן יוצא מהכלל מהחזרה הגנרלית, נגשתי אל המנהל המוסיקאלי והמנצח של המקהלה, מיכאל שני, ושאלתי אותו מדוע מקהלה כל־כך טובה, שקיימת כבר יותר מ־40 שנה, עוד לא הגיעה לידיעת הציבור הרחב.

הסיבה העיקרית היא שמנצחי המקהלה התחלפו בה יותר מאשר בכל מקהלה ממוסרת.

● מדוע?

אני חושב שלמנצח קשה למצוא את יעודו בניצוח על מקהלה. המופיעה בדרך־כלל עם תיזמורת, ואז מנצח התיזמורת מנצח על שניהם. ככה יוצא שהמקהלה היא נספח של התיזמורת.

● ולמה אתה מרוצה מזה?

כשלקחתי על עצמי את העבודה עם המקהלה, שיניתי את הרפרטואר כך, שיכלול הרבה יצירות א־קאפלה. אני מוצא בזה סיפוק עצום ואני חושב שגם זמרי המקהלה כך.

● האם זו מקהלה מיקצועית או חובבנית?

הזמרים אינם מקבלים כסף תמורת עבודתם, אבל הדרישות הן מיקצועיות לגמרי ובחינות־הקבלה הן קפדניות מאוד. יש הרבה מאוד בוגרי אקדמיה והרבה מורים למוסיקה. כולם, למשל, קוראים סולפאג'. רוב המקהלות בעולם לא מקבלות שכר תמורת עבודתן, אבל בגלל זה אי־אפשר לקרוא להן מקהלות חובבות.

● כל עניין המקהלות התפתח, או הגיע לשיא, בכנסיות. מאיפה שאבו היהודים את תרבות המקהלות שלהם?

זה נכון שהיהודים לא פיתחו את השירה המקהלתית, בגלל העובדה שהמקהלה סימלה במשך שנים את הצד הכנסייתי. יש לנו מסורת קצרה ואנחנו כל הזמן בחיפושי־דרך. אבל קמו יוצרים בארץ, שכתבו יצירות חשובות למקהלות, כמו יחזקאל בראון וחיים אלכסנדר, ועובדה זו נתנה דחיפה עצומה למקהלות.

● ספר קצת על עצמך. איך בחרת להיות מנצח מקהלות דווקא?

דווקא חשבתי להיות צ'לן, אבל שירותי הצבאי הארוך, ומייד אחריו, מילחמת יום־הכיפורים, קטעו את עבודתי המוסיקלית לחמש שנים, שבהן היה לי זמן לחשוב והתחלתי ללמוד ניצוח על מקהלה אצל סטנלי ספרבר.

זכיתי במילגה ונסעתי לארצות־הברית. שם התקבלתי לאחת המקהלות הידועות בעולם, מקהלת המורמונים, שבה שרתי, ניצחתי ולמדתי.

ירדן לוינסון:

„מלהיות יפה נשאר הרבה זמן פנוי!"

גבר אחד אמר לי, שאילו ירדן לווינסון היתה אומרת בטלוויזיה „בנזין הוא בנזין והוא טוב!" הוא היה שותה שתי כוסות בנזין ליום. אבל ירדן היא לא רק יפה. היא גם חרוצה ושאפתנית, ומהשבוע היא אחת המנהלות של „תל־אביב הקטנה".

● מה את יודעת על ניהול מיסעדות, ירדן?

אני כבר יודעת קצת, כי אני כל הזמן לומדת. אבל כמובן שאני עוד לא יודעת מספיק כדי לנהל בעצמי מיסעדה כזאת. אנחנו עכשיו חמישה מנהלים, שכל אחד מהם אחראי לתחום אחר.

● מה התחום שלך?

אני אעסוק בעיקר ביחסי־ציבור ובאירגון אירועים מיוחדים. הייתי רוצה שהמקום יהיה יותר ממיסעדה, מעין מרכז לאירועי קולנוע עם אוכל. ארצה לארגן כאן פרמיירות של סרטים, והתקשרתי עם בית־הספר לקולנוע בית־צבי. אולי נציג כאן, במיסעדה, עבודות של התלמידים.

יש לי עוד הרבה תוכניות. אבל לא אדבר עליהן, מחשש עין הרע.

● למה את צריכה את כל זה?

להיות יפה זה לא מספיק. נשאר מזה המון זמן פנוי, ולמה שלא אלמד משהו חדש ואצליח בו?

● תקבלי משכורת?

לא. אנחנו, כל חמשת המנהלים, גם השקענו כסף ובכלל נעשינו גם שותפים של ממש. אם יעבוד טוב ונעשה רווחים, נתחלק בהם.

● לא מפריע לך שדווקא רמי שאולי הוא שנתן לך את ההזדמנות?

הרעיון הראשוני היה שגלי זיסמן, חברה שלי, ואני נפתח מקום לעצמנו. אבל כשהעיסקה התפספסה ורפי ראה כמה אנחנו רוצות את זה הוא נתן לנו את ההזדמנות להתחיל אצלו.

בשבילי, זו סיבה טובה לרצות להצליח במיוחד.

● כמה פעמים בשבוע תעבדי?

בהתחלה ממש כל יום, כי יש לי עוד הרבה מה ללמוד.

דניאלה שמי

לתושבי תל אביב והסביבה!

רק בסופרשוק יד אליהו

ליד איצטדיון הכדורסל

פתוח במוצ"ש

הכסף שלכם שווה יותר!

החל ממוצ"ש 1.9.84 ועד להודעה חדשה

על כל קניה במזומן 7% הנחה*

בימים: מוצ"ש, ראשון, שני ושלישי

תקבלו

בימים: רביעי, חמישי ושישי תקבלו 5% הנחה*

בסופרשוק אלפי מוצרים, עשרות מבצעים, הוזלות שלא היו כמותן, ומאות מקומות חניה.

שעות פתיחה: בימים א–ה 9.00–20.00 ו' מ־8.00–15.00 במוצ"ש מוצאת השבת עד 22.00

* ההנחה מחושבת על הסכום הכללי של הקניה בקופה, ותבוא במקום כל הנחה אחרת.

קו אופ רשת הריבוע הכחול סופרשוק הקניה הכי טובה בעיר.

הכדרוסלן אמנון אבידן (מימין) ואביו נחבעים לחשלום של מיליוני דולארים בטענה שרימו את שותפם

אבל סבג אף הרחיק לכת. הוא נתן לאבידן־האב יפויי־כוח לפעול בחשבונותיו בסניפי בנק איגוד ובנק דיסקונט שבבניין הבורסה.

סוכם שהכנסתם של האבידנים תהיה עמלה של אחוז אחד מהיקף מכירות היהלומים.

סוחרי היהלומים בבניין הבורסה ידעו שמי שרוצה לקנות או למכור אצל סבג חייב לפנות לבאי־כוחו, האבידנים.

השבר חל בקיץ 1982. האבידנים ביקשו להשתמש ביהלומים גולמיים שרכש סבג לפני כן, כדי להפקידם בחשבון הבנק של סבג בבנק דיסקונט. „התברר לי מעל לכל ספק," טוען סבג בפנייתו לבית־המישפט, „שהם מוליכים אותי בכחש ודיווחו לי דיווחים כוזבים בקשר למלאי היהלומים השייך לי."

סבג החליט לערוך בדיקה מדוקדקת של כל פעילות האבידנים מאז שהם החלו בקשר העיסקי איתו. הוא הגיע למסקנה שבמשך מעט יותר מארבע שנים גזלו ממנו האבידנים כמות גדולה של יהלומים, בשווי של לא פחות מארבעה מיליון דולר. מציין סבג: „זה על פי הערכה זהירה, שמרנית וממעיטה."

לדעתו, היתה זו מזימה שתוכננה לאבידנים והן למנהל סניף בנק דיסקונט בבניין הבורסה, רוני דרוויש.

שמו של דרוויש מתקשר לפרשת תפיסת היהלומים בכספות בנק דיסקונט בתחילת חודש אוגוסט (העולם הזה 22.8.84). חלק מטענותיו של סבג נחקרו ביסודיות, וחומר־החקירה הועבר לפרקליטות לעיון, כדי להגיש כיתבי־אישום.

בכתב־תביעה אחר, שהגיש סבג כנגד בנק דיסקונט בבורסת־היהלומים, הוא מספר שהאבידנים הציעו לו לפתוח חשבון נוסף אצל דרוויש, בנוסף לחשבון שהיה לו בסניף איגוד בבניין.

סבג מספר, שהאמון שרחש לאבידנים היה כה גדול, שאפילו את הוצאת היהלומים בנאמנות מכספת בנק דיסקונט הם עשו למענו. סבג נהג לחתום על שיטרי־נאמנות ריקים, והאבידנים היו מוסיפים בכתב־יד את היתה זו טעות מצידו שלא עידכן את סבג.

רק אחרי דין־ודברים הסכים מנהל הבנק להציג לפני סבג את מיסמך ביטול הערבות של האבידנים.

יהלומים או אבנים

סבג טוען, שאילו ידע על כך בעוד מועד, היה מבטל גם את יפויי־הכוח שנתן לאבידנים לפעול בשמו בחשבון הבנק. אחר־כך הוא לחץ על הבנק לנקוט צעדי פשיטת־רגל נגד האבידנים.

כאשר הוא הציץ בטיפסי הנאמנות שנמצאו בבנק, הוא מצא בכמה מהם, שלא מופיעים בהם שמו של המעריך או חתימתו. במיסמך אחד הוא אף זיהה את כתב־ידו של אבידן.

אומר סבג: „כל המעיין בכיתבי־

„הם גנבו, גזלו והוציאו במירמה ובכחש!"

ורסת־היהלומים רותחת כבר הרבה זמן. כל אירוע חדש משכיח את קודמו. גילוי רודף גילוי.

אבל אין כל ספק, שבין שיחת־חולין אחת לשניה שמנהלים היהלומנים על ביקורי המישטרה בבניין, שבים הכל לדוש באחד הסיפורים המרתקים שהתרחשו במשולש הבורסה שעל גבול תל־אביב ורמת־גן.

זהו סיפורו של היהלומן אלברט סבג, שאיבד את כל רכושו: חמישה מיליון דולר, טבין ותקילין.

בבתי־המישפט, השלום והמחוזי, בתל־אביב, כבר נערמו ערימות של תביעות ותביעות שכנגד. סבג עצמו אינו מצליח להשתלט על כל החומר המישפטי הנמצא במישרדו.

הנתבעים הם שם־דבר בבורסה. אלה הם האב צבי אבידן ובנו, אמנון, כדורסלן־העבר במכבי תל־אביב ובנבחרת ישראל, השותף לעיסקי תיווך יהלומים עם אביו.

האם אכן הערימו שני האבידנים על היהלומן סבג והוציאו ממנו יהלומים בשווי כולל של מיליוני דולרים? האם זה אפשרי? איך עושים דבר כזה?

סבג (50), נשוי ואב לחמישה ילדים, מתגורר בווילה שכורה בסביון. וילה אחרת שהיתה בבעלותו. בסמוך לזו בה הוא גר, מכר כשהחל לפקוד אותו המשבר. הוא עדיין שומר על קורי־רוח, אך מאז שהתגלגלה הפרשה לבתי־המישפט הוא הפסיק למעשה לעבוד. מישרדו המפואר בבניין נועם, שברחוב בצלאל ברמת־גן, שומם.

אמון מוחלט

תצהיר שהגיש לבית־המיש־פט גולל סבג את הפרשה המופלאה.

סבג סיפר שהוא יהלומן וחבר בורסת־היהלומים משנת 1966, הוא התעסק בייצור יהלומים מלוטשים ובמיסחר בגלם. עד ספטמבר 1980 היו בבעלותו שתי מלטשות, בבאר־שבע ובנתניה, והועסקו בהן עד 50 פועלים.

הקשרים בין סבג והאבידנים החלו בשנת 1976. אומר סבג: „במהלך אותה שנה התפתחו היחסים בינינו בצורה כזאת, שמחד־גיסא אני מכרתי את היהלומים המלוטשים אך ורק באמצעות האבידנים, ומאידך גיסא עיקר עבורתם של שניהם, כמתווכי־יהלומים, מאז המחצית השניה של שנת 1976 ועד לחודש יולי 1982, היתה במרביתה עבורי בלבד."

במשך הזמן התגבשה צורת העבודה כך שפעילותו של סבג הצטמצמה אך ורק לרכישת יהלומים גולמיים לצורך מיסחר בהם, וכן לצורך עיבודם של היהלומים המלוטשים. שאר הפעולות העיסקית ביהלומיו של סבג — לרבות מכירת המלוטשים, שמירה על מלאי מלוטשים שלא נמכר, תשלום לספקים, גבית כספים מקונים, מגעים עם בנקים שכהם התנהלו חשבונותיו של סבג וכל פעילות עיסקית אחרת — התנהלו על־ידי האבידנים.

אומר סבג: „אין צורך להדגיש כי האבידנים קיבלו את אמוני המלא והמוחלט, ואני האמנתי וקיבלתי ללא עוררין וללא בדיקה כל מידע מכל סוג שנמסר לי על־ידם. הם היו חופשיים לעשות במישרדי כבתוך שלהם. וכל המצוי במישרד היה נתון באופן מלא וחופשי לביקורתם, לעיונם ולשי־מושם.

אבידן־האב טיפל בכל הצד הכספי והבנקאי. הכדורסלן המהולל, היה אחראי על מלאי היהלומים המלוטשים ואף מכר אותם כשאביו לא היה במקום.

מראש. „הנני מאמין שהם השתמשו ביהלומים ובכספים שהם גזלו ממני במירמה לצורך השקעות שונות, בין בישראל ובין מחוצה לה."

הכביסה המלוכלכת

סבג ערך חקירה פרטית משלו והגיע למסקנה, שרכוש השייך לאבידנים מקורו בכספים שלו. הכוונה לשתי חנויות אופנה ברחוב דיזנגוף, די 112 ודי 118 ודירה ברחוב פומבדיתא בתל־אביב. סבג טוען, שבאמצעות שימוש בשמה של אשת אבידן־הבן, שושנה, הצליחו האבידנים להעלים את הכספים שהוציאו ממנו.

סבג מיהר לבקש עיקול על הדירה. כאשר הוא ניגש לבצע את העיקול, התברר לו כי כמה ימים קודם לכן הזדרז אבידן־הבן להעביר את חלקו בבעלות על הדירה על־שם אשתו ללא כל תמורה.

כשנחקר אבידן־הבן בבית־המישפט על עניין זה, הסביר שהוא עשה מה שעשה בגלל סיכסוך שפרץ בינו ובין אשתו. השופטת רות אליעז שמעה את דבריו של אבידן־הבן, כתבה בהחלטתה בין השאר שדבריו אינם מתקבלים על דעתה.

כאשר פרץ הסיכסוך בבורסה, לפני קצת יותר משנתיים, עשו הכל מאמצים לסיים את הפרשה בין כותלי־הבורסה. כנהוג בבניין, ממעטים הסוחרים בו להוציא את הכביסה המלוכלכת החוצה.

לבסוף הותר לסבג לפנות למישטרה. הוא פנה ליחידה הארצית לחקירות הונאה ושטח לפני חוקריו של תת־ניצב בנימין זיגל את סיפורו. המידע שמסר סבג התייחס הן

תובע ונתבע אלברט סבג מתחבק עם צבי אבידן (ממוש־קף) במסיבת בר־מיצווה שערך סבג בגן־הוי־לה שלו. כאשר העסקים שיגשגו, שררו בין שני הצדדים יחסי־חברות.

לתיאור הסחורה, מיספר החבילה, הכמות. התאריך וערך־הסחורה. מנהל הסניף החתים את סבג על יפוי־כוח גורף לטובת צבי אבידן. ובו זמנית חתם אבידן על כתב־ערבות לכל החיובים שיווצרו בחשבונו של סבג.

כאשר גילה סבג שהאבידנים לא החזירו לבנק נאמנויות בשווי של מאות אלפי דולרים, הוא החל לבדוק את מערכת יחסיו עם דרוויש. לתדהמתו, הוא גילה ששלוש שנים לפני שפרץ הסיכסוך בינו ובין האבידנים, הם ביטלו את כתב הערבות שנתנו בבנק, מבלי שדרוויש הודיע לו על כך.

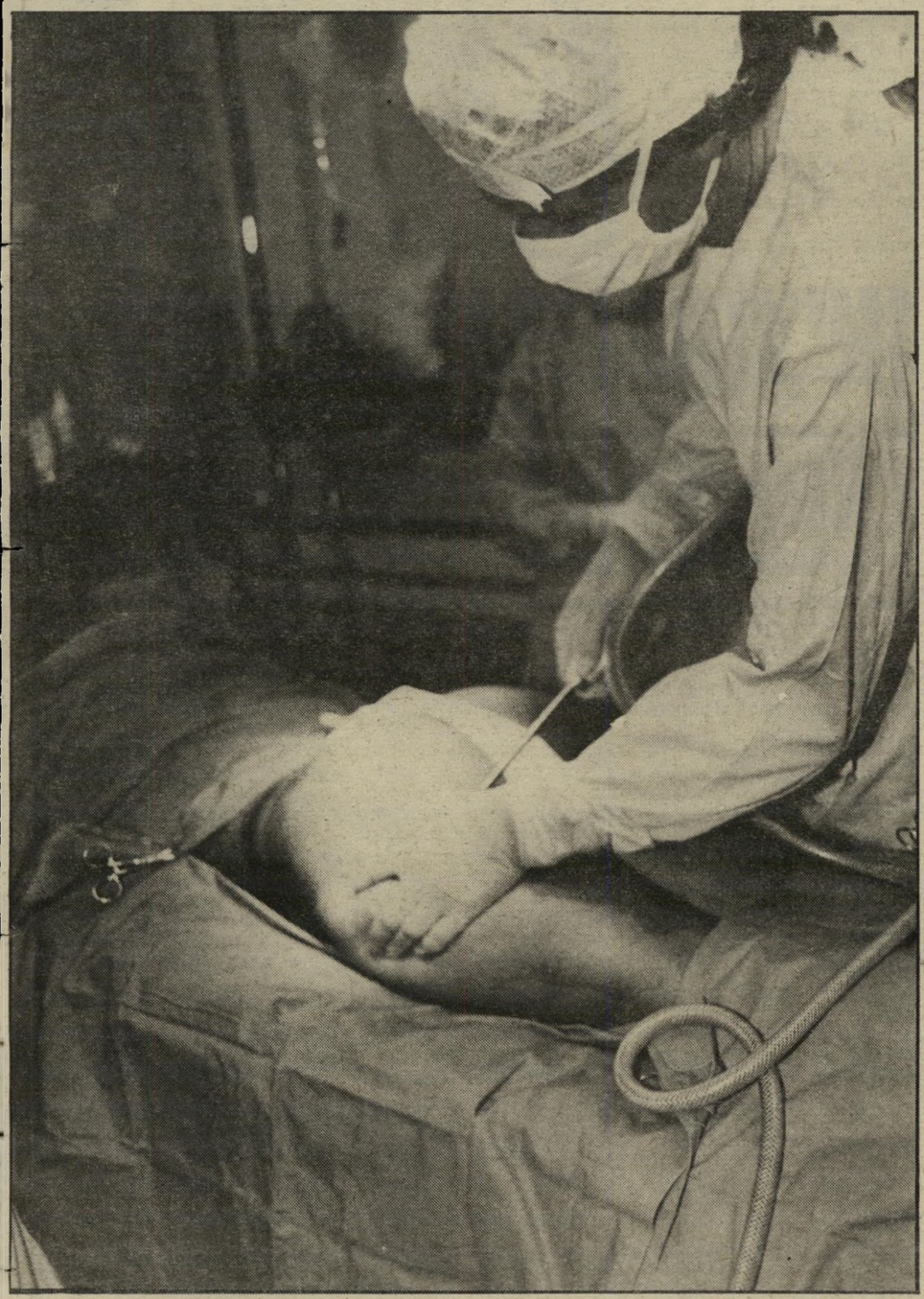
לדיברי סבג, אמר לו דרוויש שאכן הנאמנויות הללו יראה, כי המדובר היה במישחק מיספרי, כשהבנק אינו מתעניין כלל במהות הסחורה — אם אלה יהלומים, זכוכית, אבנים, בדולח או שיברי־אבן. על כל המיסכמים הללו מתנוססת, כמובן, חתימה פורמלית של אחד ממנהלי הסניף."

מיותר לציין, שאנשיו של זיגל, כששמו ידם על היהלומים בכספות סניף דיסקונט, רצו להוכיח שאכן סניף דיסקונט והיהלומנים שיתפו פעולה בהונאת בנק ישראל, ולא היה כל קשר בין ערכם האמיתי היהלומים שבנאמנות, לבין ערכם הרשום במיסמכים.

(המשך בעמוד 38)

העולם הזה היה נוכח בניתוח הראשון שבוצע בישראל על־ידי מומחה אמריקאי שהמציא מכונה חדישה ביותר לניתוח הרזייה

שואב השומן

ד"ר חיים רסנר, הרופא הישראלי, הוא מנתח פלסטי שהתמחה לאחרונה אצל המומחה האמריקאי, נועץ את צינור השאיבה בנקב מטו ושואב את השומן מהחלק השמאלי של האחוריים. הניתוח כולו ארך שעה. זה לא היה הניתוח הראשון שלו אותו יום. לפני זה עוד ערך ניתוח דומה לעורכת־דין ידועה.

ביום רביעי וחמישי בוצעה במרכז הרפואי בהרצליה שאיבת־שומן בגופן של חמש נשים. השומן נשאב מאזורי הבטן, הישבן והירכיים.

את השאיבה ביצע המנתח הפלסטי האמריקאי אלן מוברג (45), המומחה מס' 1 במיניאפוליס שבמדינת מינסוטה שבארצות־הברית. הצטרף אליו ד"ר חיים רסנר, רופא ישראלי (38), שהתמחה אצל הרופא האמריקאי.

ניתוחי שאיבת־שומן נחשבים בעולם כניתוחים מיוחדים, שהחלו רק במחצית השניה של שנות ה־70. מי שהמציא את השיטה הוא ד"ר אילוז, יהודי צרפתי מדרום־אפריקה, שהגיע לארץ והרגים את שיטתו בבית־החולים רמב"ם בחיפה.

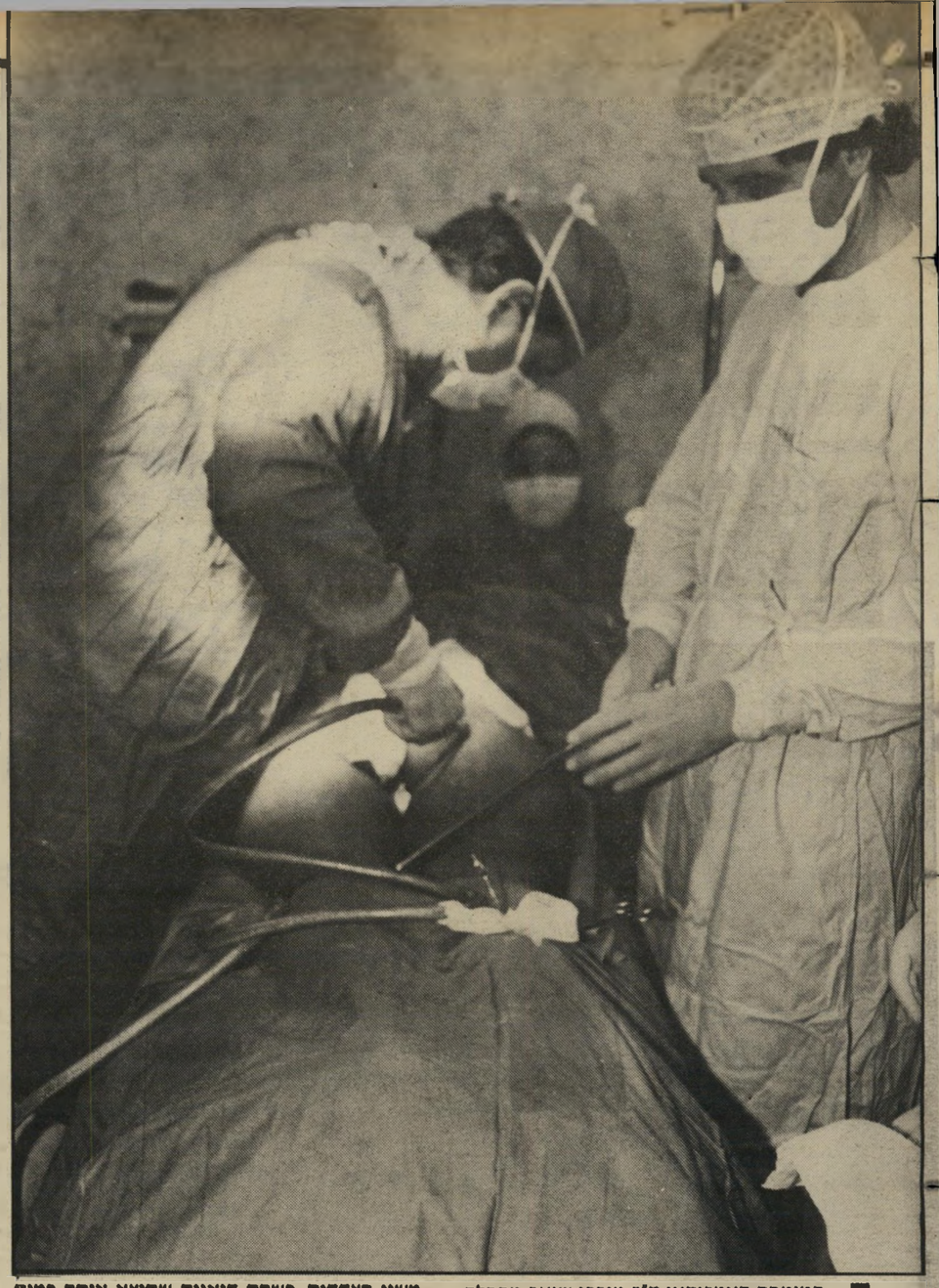
ד"ר אלן מוברג הוא המומחה השני

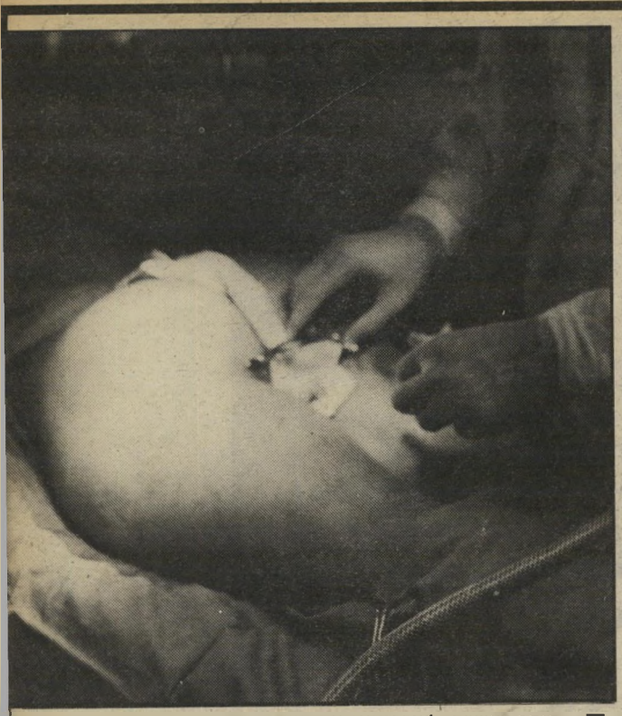
הרופא ד"ר אלן מוברג (45), שהוא גם טייס, הספיק כבר לבצע בשנה שעברה 300 ניתוחים של שאיבת־שומן, במיניסוטה שבארצות־הברית, נוסף על מאות ניתוחים פלסטיים אחרים.

המכונה פרי המצאתו של הרופא האמריקאי, שדאג להביא אותה איתו לארץ. הוא הביא איתו גם חגורות ותחבושות מיוחדות, שבהן הוא חובש את הנשים המנותחות מייד אחרי הניתוח.

2. המומחה האמריקאי ד"ר מוברג שואב מהחלק הימני של האחוריים של בחורה בת 28, שנותחה ביום חמישי. שני הרופאים שאבו לסירוגין משני הצדדים, כשהם דואגים שתוצא אותה כמות של שומן. בתמונה למטה: שני המומחים בהפסקה שבין הניתוחים, כשד"ר מוברג (מימין) נושא דברו.

3. הנקב שנעשה לצורכי הניתוח הוא קטן ביותר. הוא נעשה במקום שהתפירה בו לא מורגשת. זהו השלב שלפני האחרון, שלב התפירה. יש לזכור כי בניתוחים אלה מתבצעות שאיבות, בכמה מקומות, בו־זמנית.

של נשים עשירות, או כמו שנוטים לחשוב, נשות סילון. הניתוח נחשב כיום כניתוח עממי. בארץ מחירו הוא מחצית מהמחיר בחו"ל.

„אפשר לשאוב שומן כמעט מכל אזור בגוף — בטן, ירכיים, מותניים, רגליים, פנים, סנטר, צוואר, וחזה."

בחו"ל האשה הולכת מייד אחרי הניתוח הביתה, בארץ היא נשארת יום נוסף בבית־חולים. מייד אחרי הניתוח חובשים את המנותחת בתחבושת מיוחדת. שתפקידה לעזור לעור להת־ארגן מחדש. בתחבושות אלה הולכות הנשים חורשיים עד שלושה.

גם גברים פונים לשאיבת־שומן, בעיקר מן הכרס ומן החזה.

מאוד חשוב להכין את המנותח באופן פסיכולוגי, כדי שלא יפתח ציפיות בלתי־ריאליות.

הניתוח אינו מוגבל לשום גיל, אלא שבגיל מבוגר יחסית, כשהעור מאבד את גמישותו. יש להוסיף גם ניתוח לסילוק העור המיותר.

יתרונה העיקרי של שיטה זו הוא שהשומן אינו חוזר לעולם לאותו מקום שממנו הוצא. אצל אדם מבוגר, כ־שמוציאים את תאי השומן במקום מסויים, אין יצירה חדשה של תאי־שומן. השמנה אינה התרבות של תאי־שומן, אלא התרחבותם. לכן, מייד אחרי הניתוח ממשיכות נשים רבות להפחית ממישקלן. נשים אחרות, אם אינן מק־פידות גם על דיאטה מתאימה, עלולות להשמין, אך לא באותם מקומות שמהם הוצא השומן.

נזכר ד"ר מוברג: בארצות־הברית היתה לי פציינטית, שניסתה את כל הדיאטות שבעולם. אפילו הצעתי לה לתפור את השפתיים, ושום דבר לא עזר.

לאחר הניתוח של שאיבת השומן היא הורידה מייד 12 אינטש מהיקפה, וירדה בשני מספרים במידות הבגדים.

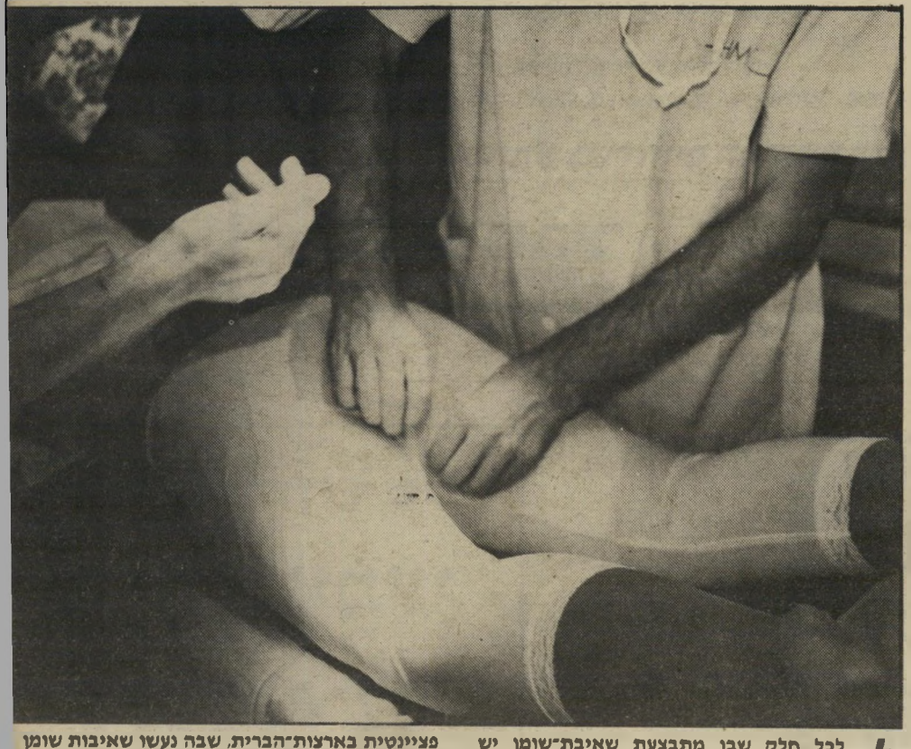
למרות שזה ניתוח חדש יחסית, אני חושב שזאת פריצת־הדרך לפיתרון הסבל האיום הנגרם לאנשים בגלל עודפי שומן.

את שאיבת־השומן הוא מבצע בהרדמה מלאה, אחרי הכנות מוקדמות, שבהן הוא רואג שהלקוחה תתרום, בהפסקות שבועיות, 3־4 מנות מדמה. את אותן המנות היא עתידה לקבל בחזרה, בשעת הצורך, בזמן השאיבה. דבר זה מקטין את מידת הסיכון שבשאיבה.

מספר ד"ר מוברג: „בארצות־הברית ערכו סטטיסטיקה, והוכח ש־80 אחוז מהנשים שבאות לניתוחים אלה, הן נשים שההכנסה שלהן לא עולה על 25 אלף דולר בשנה, הכנסה שנחשבת לבינונית. ניתוחים אלה אינם נחלתן בתחום זה, המגיע לארץ. רק בשנה שעברה הוא ביצע 300 שאיבות־שומן בארצות־הברית, וזה מלבד מאות ניתוחים פלסטיים אחרים.

ד"ר מוברג שהוא גם טייס, נוסף על היותו רופא, התפרסם כשהמציא בארצות־הברית מכונה לשימור כליות, שבה נעזרים בתהליך ניתוח השתלת כליה. באחרונה הוא התפרסם גם בהמצאת פרוטזת־סיליקון חדשה לי־נשים כרותות־שד.

לארץ הגיע ד"ר מוברג עם מכונה מיוחדת לשאיבת־שומן שאותה הוא עצמו תיכנן.

4. לכל חלק שבו מתבצעת שאיבת־שומן יש תחבושות אלסטיות מתאימות, שהובאו על־ידי המנתח האמריקאי. ד"ר אלן מוברג סיפר על פציינטית בארצות־הברית, שבה נעשו שאיבות שומן בשבעה מקומות שונים בגופה. רוב המנותחות יורדות מייד אחרי הניתוח בשני מיספרים במידות גופן.

לשכת הפרסום הממשלתית

משרד התחבורה והבטיחות בדרכים

רח' אגרון 2, ת"א 61999 • טל' 03-6966666 • פקס 03-6966667

ניחומים

כשהרופא אמר לה לפני כמה שנים שהיא עומדת ללדת שלישיה, היא היתה מאושרת ממש. היה ברור לה שתיוולדנה לה שלוש בנות חמודות ועדינות (כי זה מה שהיא רצתה), והיא הלבישו את כל הבנים בבגדים ורודים והמון זמן לא סיפרו להם את השיער.

עכשיו הם כבר ילדים גדולים. אחר משחק כדורגל, אחר כבר כמעט אלוף בג'ודו והשלישי

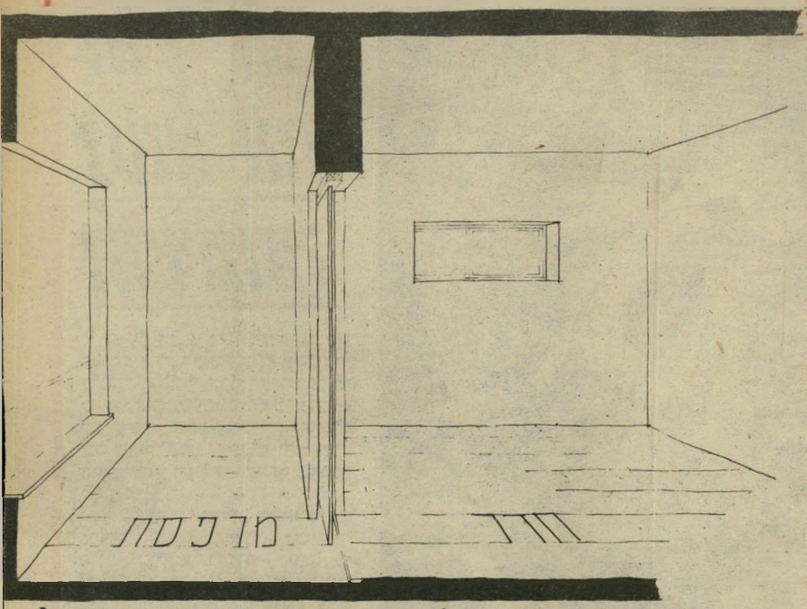
תלבישׁ אותן בתחרות לבנות ובקטיפות שחורות, תעשה להן תלתלים בשערות ותיקשור להן סרטים ורודים. תיקנה להן נעלי לקה עדינות והמון בובות שאומרות „אמא".

היא כבר ראתה בדמיונה את הבנות הולכות לשיעורי־באלט ולשיעורי־פסנתר וקוראות את נשים קטנות.

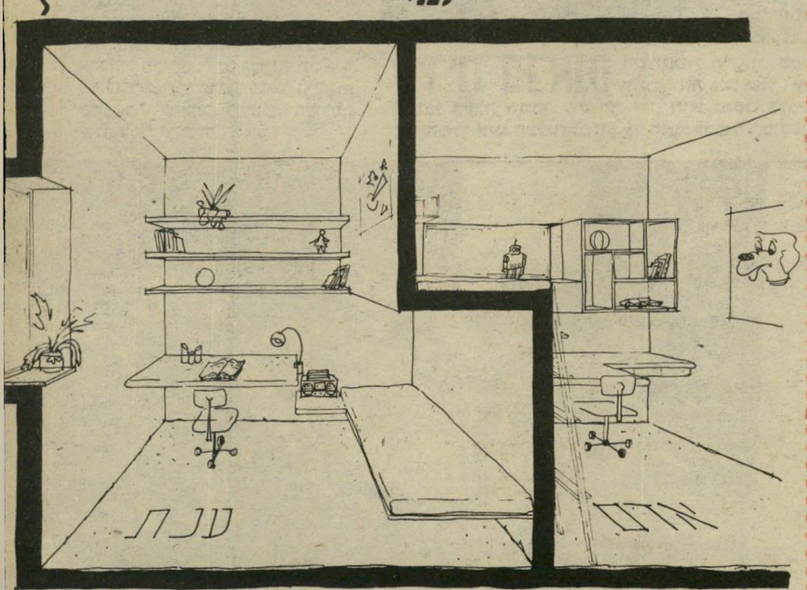
אחר־כך הגיע יום־הלידה, ולפני שהיא הספיקה להבין מה קורה — נולדו לה שלושה בנים. המשבר לא היה קל. בשנתיים הראשונות אוסף טיסנים. אין להם שערות בלונדיות ארוכות ואין להם שמלות־מלמלה, ולמרות זאת היא לא מוכנה להחליף אף אחד מהם אפילו תמורת מאה בנות הכי־יפות בעולם.

הקטע הזה מוקדש לכל הנשים בהריון שיוולד להן לא בדיוק מה שהן רוצות, ובמיוחד ללימור, שהרופא אמר לה (אחרי בדיקת אולטרה־סאונד) שיש לה בן בבטן. ומאז היא שבורה לגמרי.

ניצול מכסימלי של השטח

לפני

אחרי

הכלל הידוע „אם אין לך כסף, כדאי שיהיה לך שכל" עבד כאן נהדר. חברים שלי, ורה ואריה נוישטיין, שהם הורים לענת ולאדם, קנו דירה. בטח שלושה חדרים. אלא כמה? גם בשביל שלושה חדרים הם נכנסו לחובות. מייד אחרי שקנו את הדירה, חתמו על כל ההלוואות, החתימו את כל הערבים והיו נורא מאושרים חמש דקות. הסתבר להם שהדירה קטנה ושאין פינה לכל ילד, ומה יהיה?

אבל ורה ואריה באו מצ'כיה ומפולניה, זאת אומרת, במילים אחרות, היא מהנדסת והוא ארכיטקט, ובזאת, למעשה, נגמרה הבעיה. הם החליטו שמה שהם יודעים לעשות תמורת כסף בשביל אחרים, הם יוכלו לעשות גם בשביל המישפחה שלהם, בחינם.

מחדר הילדים הקטן (13.40 מטר מרובעים) ומהמירפסת הקטנטנת (6.10 מטרים מרובעים) הם עשו שני חדרי־ילדים יפים ומעניינים, עם מירב הפרטיות לכל ילד.

אני לא יודעת אם גם אתם תוכלו לעשות אותו הדבר בדירות שלכם. אבל את הרעיון אני נתתי לכם.

אפרופו אילת

אני מניחה שפעם חלומו של כל פועל היה לקבל כמה ימי־חופש בשנה, ובימים האלה להיכנס למיטה שלו ולישון טוב־טוב. יותר מאוחר. בימי החופשה האלה, רצה הפועל גם ללבלות קצת והיה נוסע לכמה ימים לקרובים שלו בעיר אחרת. אחר־כך. עם התפתחות מושג הבילויים, התחילו אנשים לחסוך כסף במשך כל השנה, כדי ששבוע אחד הם יוכלו לנסוע עם כל המישפחה לאיזה בונגלו קטן על שפת־הים, ואז התפרצו בתי המלון לחיינו, ואנשים חלמו לנסוע ולנוח בבית־מלון. שם כל אחד מקבל חדר, הארוחות מוגשות בלי לטרוח עליהן, מסדרים לך את החדר ואתה רק תופס שלווה ונח. איזה כף. יותר מאוחר הכניסו לכל בית־מלון הגון בריכת־שחיה ומועדון, והכניסו מיוזג־אוויר לחדרים. פשוט אי־אפשר היה לחלום על יותר.

אבל כמו שסיפרתי לכם, הייתי באילת וראיתי שכל זה לא מספיק לתייר הישראלי בן־זמננו. חדרים נוחים, ארוחות טובות, בריכות־שחיה, קייטנות לילדים בתוך המלון. זה בסדר. אבל לא מספיק. רוצים עוד משהו. אומנם יורדים לאילת לתפוס שקט. אבל שקט. כנראה, עושה להם הריכאון, וגם נראה כאילו בשביל שקט לא כדאי לשלם. ולכן כל בית־מלון מתקבל על הדעת באילת השיג לעצמו בדרן לשעות הבוקר.

וככה זה הולך: מתעורר לו הבן־אדם, מתרחץ, מתלבש, ויורד לאכול ארוחת־בוקר בחדרי־האוכל. על בטן מלאה הוא יוצא לבריכה, תופס כיסא נוח ונשכב עליו בעניין השמש והשלווה. הוא גם מסביר לילדים שלו שלא יצעקו, כי הוא בא לנוח כאן.

ואז, בשעה 10, מתפרץ לו הבדרן לתוך שטח הבריכה ואיתו מיקרופון, שלושה רמקולים ענקי־מימדים וטייפ־ריקורדר חזק, ומאותו רגע ועד לשעה 1.30 צורחים להם כל זמרי אמריקה לתוך האוזניים שלכם. כשביניהם יש רק הפסקות שבהן צורח הבדרן במקומם ועורך תחרויות מאוד מעניינות של מי שתוריד את החזיה תקבל בקבוק שמפניה, מתנת המלון, או מי שיעלה לחדרו וירד משם לבוש פיז'מה, יקבל זוג קוקטיילים. אחר־כך הוא אוסף את כל הזוקנות שליד הבריכה ועושה להן שעה של מחול אירובי. שכנראה הולך טוב בשוק. המוסיקה המפוצצת של מייקל ג'קסון, למשל, מתערבבת בצווחות האיומות „עכשיו ברכיים, אחת ושתיים" „יותר גבוה: כיפוף גדול: אחת ושתיים, אחת ושתיים!"

אחרי שעתיים כאלה בבריכה של מלון טוב באילת, התקשרתי לברר כמה יעלה לי יום אחד של שקט בבית־הבראה של קופת־חולים. מי שאוניו ועצביו יקרים לו — שיישאר בבית. בחיי.

שירות מהיר

ישראלים רבים חזרו השבוע ארצה בגלל ילדיהם, המתחילים ב־1 בספטמבר את השביתה. מנסיוני אני יודעת, שאחת השאלות הראשונות ששואל ישראלי שחזר משבועיים בחו"ל היא „מה קורה כאן? מה חדש בארץ?"

כשרות מיוחד לחוזרים הביתה, מגיש לכם העולם הזה את קיצור חדשות השבועיים האחרונים.

פרס ושמיר נפגשו במלון המלך דוד.

ההסתדרות תיאבק על מדרגות־המס.

הליכוד מציע למערך רוטציה — המערך לא כל־כך רוצה.

עשרות השתתפו בכינוס־ענק למען מישלת אחרות לאומית.

דור לוי: האבטלה החריפה.

אורגד: האבטלה כמו תמיד.

פרס ושמיר נפגשו בווילה אי־שם בארץ.

קיסר ילך עד הסוף, בעניין מדרגות המס.

בפגישה בין פרס לשמיר הוגעה אופטימיות.

קרע בין מפ"ם למערך.

דוד לוי נפגש עם יצחק נבון ולהיפך.

סיעת הליכוד הצטרפה לתביעת ההסתדרות לעידכון מדרגות המס.

הלך הזרזיר אצל העורב (אבו חצירא אל שמיר).

בשיחות האחדות שורה אווירה טובה.

מסתמן תיקו בין הגושים.

רבותי המטיילים. אתם יכולים לחזור למקומות הבילוי שלכם בחו"ל. אנחנו כבר נודיע לכם אם יקרה פה משהו.

דניאלה שמי

עורך־הדין והשחקנית נישאו במיסעדה ★ צלחות נחושת על הגג ★ „תל־אביב הקטנה" זכתה באוסקר

הזין נשא את השימחה

בשעה חמש אחרי הצהריים, כש־השמש עמדה לשקוע, נשא עורך־הדין שימחה זיו את השחקנית עירית פראנק לאשה. אחרי שעתיים באו כל החברים של שימחה, שהם עורכי־דין, והחברים של עירית, שהם שחקנים, והערבוביה הזאת היתה החבורה העליזה שהגיעה לברך את הזוג.

החום ששרר במקום הוציא את כל המוזמנים מחוץ למיסעדה. שם עמדו כולם ובידיהם בקבוקי בירה. כך נמשכה השימחה עד השעות הקטנות של הלילה כשבעל המיסעדה, עזרא, קיבוצניק לשעבר, מזרים כל הזמן בקבוקים של בירה ויין לבן.

האורחים עזבו את השימחה כשארי אלכהול מלווים אותם הביתה, וזה היה, כמובן, רק אחרי שהשלימו את המתנות שהביאו לשימחה בחתונה הקודמת שלו, לפני שנתיים.

עירית פראנק השחקנית והכלה, מש־כיתפי בעלה הטרי, שימחה זיו. הוא מנסה לנשק אותה, אך אינו מצליח להגיע עד האף. לכבוד החתונה הסתפרה עירית ועיטרה את ראשה בסרט. החתונה נערכה במיסעדה קטנה, המתמחה במאכלים ביתיים, והנקראת תק"ם 1. החתונה הקודמת של שימחה נערכה בקולוסיאום, והוא קיבל הרבה מערכות־כלים.

אשר ידלין חזר משהות
עומד לנהל־
אילנה טור. זה יהיה בית־חולים מ
בית־חולים דומה תפתח הפסלת גב

ידו של לורד

רפי שאולי, המיסעדן, עשה הסבה מיקצועית. הוא עבר לעסוק בעיסקי קולנוע. לכן גם שינה את שם המיסעדה שלו, תל־אביב הקטנה, ומשבוע זה היא תיקרא אוסקר, על שם הפרס הנכסף, שכל שחקן, בימאי ומפיק מייחלים לו.

בפתיחה החגיגית היתה מלכת השימחה דווקא חברתו, ירדן לוינסון, שהיא גם זאת שתנהל את המיסעדה. לאירוע גם הוזמן המפיק האנגלי־יהודי, הלורד גרייד (האלופים).

אחרי שהלורד הטביע את ידו, בכניסה למיסעדה, על טבלת מלט טרי, כל המוזמנים שמו פעמיהם לחזות בסרט האלופים, בקולנוע לב 1, והכנסות הסרט הוקדשו למטרה טובה, לילדים מוכי־גורל.

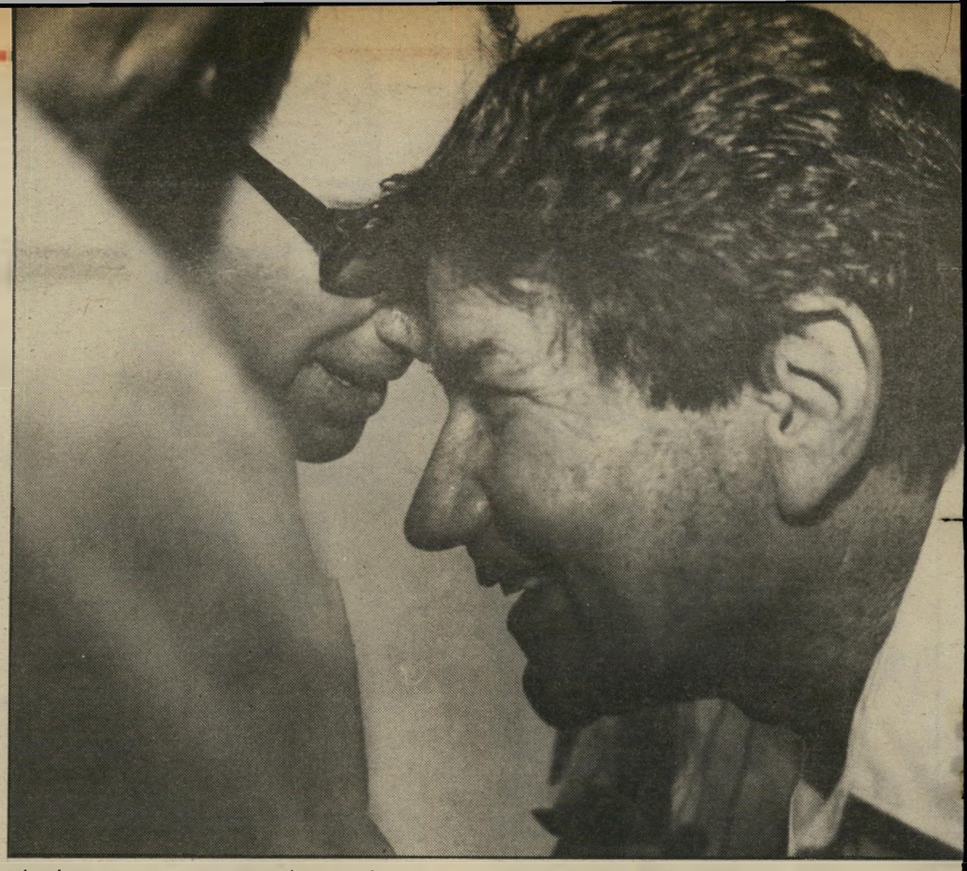
שוש עטרי שדרית הרדיו הפופולרית מביטה במפיק
גרייד, שמטביע את חותם כף ידו בכניסה
עדת האוסקר. הלא היא תל־אביב הקטנה לשעבר. הלורד גם הט
בהקרנת הסרט האלופים. שהוא מפיקו. זהו הסרט האחרון שה

ליאת נשרי האופנאית שהגיעה באיחור, פיצתה את חברה, יוסי לי־דרמן שהקדים אותה, בנשיקה. ליאת וחברתה אורסולה גרוס, תיכננו ותפרו את שימלת־החופה של הכלה, שהיתה עשויה מכותנה וחשופה בגב. יוסי וליאת הם חברים של שימחה זיו, והם גם ליוו את בני־הזוג הביתה ועזרו להם בפתיחת המתנות. למטה: השחקנית עירית שלג וידידה, מיכה שרפשטיין.

הצלחות המעופפות

ת שלוש שנים בארצות־הברית, והוא ץ את בית־החולים שתפתח הפסלת חד לניתוחים פלסטיים ולטיפוח החן. בניו־יורק, וגם הוא ינוהל על־ידי ידלין.

בתמונה הוא נראה עם אשתו טלי בבואם לפתיחת תערוכתה החדשה של אילנה גור, שעל גג גלריית דלסון־ריכטר ביפו. המוטיב המרכזי: צלחות־נחושת. ידלין היה, כזכור, יו"ר קופת־חולים, והיה צריך להתמנות לנגיד בנק־ישראל, כשנתגלו פרשיות השחיתות הכספיות שלו. בגללן ישב בכלא במשך חמש שנים.

טלי ידלין אשתו של אשר ידלין, שהיא עורכת־דין במיקצועה, ליוותה את אשר בזמן המישפט שלו. אחר־כך נישאו השניים ועברו להתגורר בארצות־הברית. לפני חודשים אחדים ילדה טלי בת ועכשיו היא חזרה לעבוד כיועצת מישפטית במישרד־הביטחון.

פעם בשנה עורכת הפסלת אילנה גור, המחלקת את חייה בין ניו־יורק ליפו, תערוכה. אבל עכשיו החליטה אילנה שהיא לא רק מפסלת פסלים מברונזה. היא החליטה גם לפסל מחדש את פניהן של נשות אמריקה וישראל. בשתי הארצות היא פותחת בתי־חולים לניתוחים פלסטיים וינהל אותם אחד המומחים לניהול רפואי, אשר ידלין.

בינתיים היא עוד בעיסוק הישן, הציגה צלחות בכל הגדלים, ראשים וחצאי גוף. וכמו בכל פתיחת תערוכה, ההופכת למיפגש חברתי, כך גם היה הפעם. כולם היו שקועים ליד שולחנות הקפה והיין, שהוצבו בעליית הגג של הגלריה.

רחל דיין אלמנתו של משה דיין (מימין), הגיעה לגלריה, ראתה את המהו־ מה סביב הפסלת, בירכה אותה בנשיקה, ועלתה לגג. משמאל: אורחת נוספת, ד"ר חיה מרוז, חוקרת סרטן בבית־חולים ביילינסון בפתח־תקווה, שהגיעה הישר מירושלים, מתצוגת שבוע־האופנה. הד"ר חזתה בדגמים החדשים של בגדי־הים לעונה הבאה ורק אחרי זה באה לראות את הצלחות של הפסלת גור.

ציפי מנשה

בגדי־ים הם מיזעריים, חושפניים ובחלקם שקופים. בגדי העור הם רחבים וארוכים.

דגמניות דקיקות־גיזרה וגבוהות־קומה, בבגדי־ים מינימאליים, חושפניים, נועזים ושקופים, נראו בחדרי מלון לרום בירושלים. בו התקיים

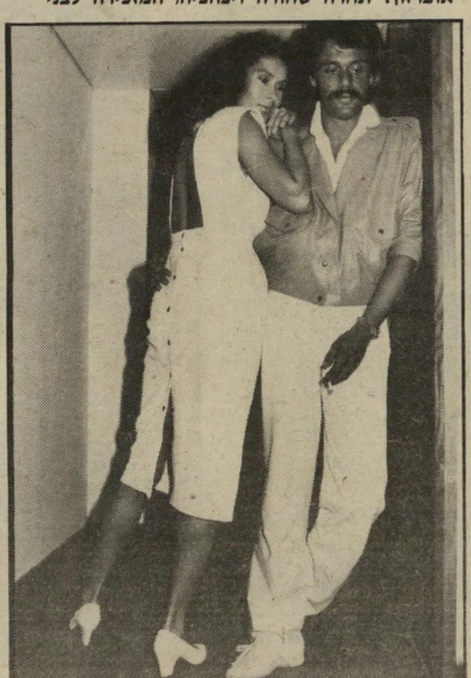
אין מקום לשמנות

דוגמניות במאגר חיכו ליצרנים, שיקראו להן. מימין: ביאטריס השוויצרית. משמאל: נטע רמון. בתצלום העליון, למעלה: דגם חושף טבור של חברת פיצי.

תחרה שקופה גולת־הכותרת של בגי־הים שעיצב גדעון אוברזון: תחרה שחורה ויפהפיה, המזכירה לבני־נשים. דגמים המתאימים לנועזות או לנשים הרוצות ללכת טופלס ולא מעיזות. הדוגמנית שלומית אמיר (מימין), העובדת בקביעות עם האוברזונים, מעיזה.

200 דולר ליום קיבלו הדוגמניות ו־230 דולר עבור התצוגה. מימין: גי פולופ והדוגמנית דמיר בשימלת־ערב.

לרזות ביותר

לילי מאופנת מרילין עיצבה ביקיני טנגה פירחוני ומודפס ולו פיסת פראו תואמת מבד כותנה וואל בצבעי שחור, חום ולבן. המדגמנת: דורית ילניק.

שבוע־האופנה החטובות הסתובבו במסדרונות כמו על הפלז'ה וזכו למבטי העוברים ושבים. קניינים־אורחים ואנשי־אופנה.

גוטקס לא השתתפה הפעם משום שהיא כבר סיימה את מכירותיה לקיץ 85' וסיכמה עסקות עם קניינים שהגיעו ישירות למיפעלה. גם תמי בן־עמי לא לקחה חלק בשבוע ורק קפצה לביקור חטוף עם ידידה מעצב־האופנה רפי יעקבזון, שדידה על קביים אחרי שהחלים מניתוח ברגלו.

את ההצגה גנב, בדגמי הים והחוף שלו, גדעון אוברזון. בסוויטה רחבת־

גב באופנה

הלהיט האחרון והדגש העיקרי של גדעון אוברזון, מלייקרה לבנה ואדום עם שחור. למטה משמאל: חליפות־עור של אופנת תדמור, **מקיבוץ עין־צורים שבדרום. המעצבות ענת חפץ ואביטל גביש עושות בעור שימוש כבבד, עיצבו חצאיות צרות וחולצות.**

הידיים, ששכר לשלושת הימים, ניצחו על מלאכת השיווק והמכירה דינה אוברזון ושותפתה לעסקים, דניאלה

(המשך בעמוד 59)

...ה רחבת־הידיים. היצרנים אינם מח־...האופנה כדי לעשות עסקות, הם ...השנה. הקניינים שהגיעו היו

הקבועים שבלאו הכי באים ישירות לחדרי־התצוגה במיפעלים. ברקע מדגימה שלומית אמיר. בתצלום מימין: דגמי המעצבת רחל ברזין, מביבה: ביגדי כותנה מודפסת באפור ובלבן. צילומים: טלי קצורין ■

המישטרה הגרמנית העלתה את מירה שחר מקריית־ים למטוס וגירשה

גירוש מגרמניה

„באי איתי, פרויליין," אמר השוטר הגרמני לצעירה הנאה שהגיעה לנמל־התעופה של מינכן, אחרי בילוי חופשה בת חודש בישראל. „אין לך רשות כניסה לגרמניה, ואת חוזרת ללוד באותו מטוס שבו הגעת."

מירה שחר (27), ישראלית החולמת על קאריירה של שחקנית, היתה המומה. לא עזרו לה הבכי והצעקות. גם לא התחנונים שאין לה כסף בארנק, ושרק יתנו לה שהות להוציא כסף מחשבון־הבנק שלה ולמכור את מכשיר הטלוויזיה הציבעונית, מערכת הסטריאו וחפצים אחרים.

„הדיילות נעצו בי עיניים," סיפרה השבוע. „כי את מי מחזירים במטוס? ניסיתי לקחת את העניין בהומור ואמרתי להן שאני יכולה להתחיל לעבוד איתן.

„לא התקשרתי הביתה אחרי שהגעתי. אבי עוד היה חוטף התקף־לב. היה חושב שבתו התעסקה בסמים.

„הייתי שבורה. הרגשתי שחרב עליי עולמי. רציתי להרוג את כל העולם. בעיקר הייתי ממורמרת על הבוס שלי, שהישלה אותי שלא יהיו לי בעיות. הבנתי שעד לאותו רגע הייתי בחממה."

הסיפור הגרמני של מירה התחיל בסיפור אהבה.

כאשר עבדה לפני ארבע שנים בפקידת־קבלה בבית־מלון באילת, הכירה את אחד מאורחי המלון, גרמני בשם נורברט שניידר, גבר אמיד בעל חברת־מחשבים. המבוגר ממנה בעשר שנים. אחרי רומן קצר הוא חזר למינכן והזמין אותה אליו.

במשך חצי שנה חיו יחד, עד שהסיפור נגמר, אבל הם נשארו ידידים.

אחרי שנפרדו, הירבתה לטייל באירופה. חצי שנה שהתה אצל דודתה בפאריס, חזרה למינכן ויצאה שוב, לתקופות של כמה חודשים, בחברת ידידים, להולנד, לאנגליד ולספרד.

כאשר חזרה סופית למינכן, נזקקה לעבודה והפכה להיות מלצרית בפאב. היא פגשה שם את מיכאל (שם בדוי, השם האמיתי שמור במערכת), ישראלי לשעבר, בעליו של מועדון־לילה מפואר במינכן. הוא ראה שהיא זריזה וחרוצה, יוצרת קשר טוב עם אנשים ושולטת בכמה שפות — גרמנית, אנגלית וצרפתית — והציע לה לנהל את המועדון שלו.

סיפרה מירה:

במשך הזמן הוא התחיל לשלם לי יפה מאוד. עבדתי נורא קשה. פתחתי ב־9 בערב וסגרתי ב־4 לפנות בוקר. הייתי צריכה לדאוג שלא יחסר מארק אחד בקופה. המלצריות הגרמניות ניסו לעבוד עליי עם הכסף. אבל אף אחת לא הצליחה. בצ'ק הייתי תופסת אי

מלצרית במינכן היתה עבודתה הראשונה של מירה בגרמניה. „אני יודעת לשתות אלכוהול," היא מספרת, „זה גורם לי להיות מצחיקה. בסמים לא נגעתי מעולם."

אחרי שבוצע בה נסיון אלים לאונס, בעת שירותה בצה"ל, היא שנאה גברים תקופה ארוכה

אחרי שעברתי שנה וחצי החלטתי לנסוע לארץ לחופש. מצאתי מישהו שיחליף אותי במועדון ובאתי לנמל־התעופה עם מיזוודה מלאה במתנות, תמונות־פירסומת שלי, סרט וידיאו עם סירטוני הפירסומת שלי וקטעי־עיתונות עליי.

כשהשוטר אמר לי לחכות, חשבתי שזה שיגרתי, עד שהוא לקח אותי לחקירה לפני קצין. כשאמרתי שהמטוס שלי יוצא עוד מעט, אמרו לי שאני לא נוסעת לשום מקום. הם התחילו לחטט לי במיזוודה, הוציאו בגד־בגד. שאלו אותי בציניות אי... רוצה להיות כמו דליה לב...

הם רצו לדעת ... וריישיון־העבו... שעבדתי...

לפעמים הייתי סוחבת חביות בירה כבדות.

שכחתי קצת מהשאיפות שלי להיות שחקנית וזוגמנית־צילום. חייתי ברמת־חיים שיגעון. גרתי בדירה יפה, שהייתה רשומה על שמו של מיכאל, והייתי חברה במועדונים יפים ובמועדון ספורט. התעמלתי ורקדתי בסטודיו למחול אירובי. גיליתי שאני מאוד גמישה. ביליתי שעות בסאונה, בג'אקוזי ובבריכת־שחיה מחוממת ושיחקתי טניס וסקווש.

אבי עופרים הזהיר

עם מיכאל היתה לי מערכת־יחסים מיוחדת. הייתי אשת־סודו והוא סמך עליי בעיניים עצומות.

„את לא דליה לביא!" אמרו לה השוטרים הגרמניים

הוא היה יכול לסדר לי רישיון־עבודה, אבל העדיף שאעבוד בלי, כי כך זה נשאר כסף שחור, והוא לא היה צריך לשלם מיסים. אני הערפתי לקחת את הסיכון, מה גם שהיה לו הרבה קשרים. הוא תמיד אמר — אם קורה משהו, אני פה.

לכן, מאוחר יותר, כשהייתי במעצר בכלא, צעקתי לו: אני פה!

סיכמנו שאם קורה משהו, הוא הדוד שלי. האמנתי בו. בראש שלי היה לעבוד, לעשות כסף ולהגיע לאט־לאט לקולנוע.

במועדון הכרתי בימאי, שהזמין אותי להופיע בסירטון למישחת־שיניים. הצטלמתי גם לפירסומת של שיער ואיפור, רקדתי עם להקת רקדנים בתוכנית בידור לטלוויזיה, והיה לי תפקיד קטנטן בסרט, בתור נערה שיושבת ליד הבר.

הקליינטים הכי טובים היו שוטרים. הכנתי להם קוקטיילים וצחקנו יחד. הם ידעו טוב מאוד שאין לי רישיון־עבודה, אבל זה לא עניין אותם.

אבי עופרים, שהיה אורח קבוע אצלנו, הזהיר אותי שזה יסתיים לא טוב.

אותה בגלל חוסר היתר־עבודה

להסתדר בכל חור בעולם. אמרתי רק שבאתי לבקר את הדוד שלי, אבל ראיתי שאני מסתבכת איתם. הם ראו את התמונות, והאשימו אותי שעברתי בלי רישיון. אמרתי: מה אתם רוצים ממני, תפנו לאלה שצילמו אותי, הרי אני לא ביקשתי להצטלם והם לא שאלו אותי אם יש לי רישיון.

אבל מה פיתאום שהשוטרים יבואו בטענות לגרמנים? גרמני אף פעם לא ידפוק גרמני. ישראלי, יווני, תורכי, זה כן.

צילצלתי למיכאל ולנורברט. מיכאל הגיע מלא ביטחון ונורברט היה חיוור ורועד. חקרו אותי שבע שעות. עשו לי שטיפת־מוח. כבר לא היו לי רמעות. הגרון שלי התייבש מסיגריות.

עשו עניין כאילו יש להם מיקרה קרימינאלי, כאילו אני סוחרת־סמים. שוב ושוב שאלו אותן השאלות. רצו להעמיד אותי מייד למישפט.

אחרי החקירה שמו אותי בכלא־מעצר, בתא קטן, גועל־נפש, עם גרמניה שנתפסה בפעם השלישית כשהיא נוסעת בלי כרטיס ברכבת התחתית. כאלה הם הגרמנים.

שבע שעות הייתי בתא הזה. ישבתי בראש ריק, חולמת איך אני מגיעה ללוד, בוכה, מעשנת. ראיתי בדימיון תמונות מהגטו.

הלשנה של ישראלי

מיכאל פחד שיסגרו לו את המועדון, והוא רץ והביא ידיד שלו, עורך ראשי של עיתון־ערב חשוב. העורך לחץ לשחרר אותי, ושילם 3000 מארק דמי־ערבות.

נורברט הרגיש אחראי עליי, הרי הוא הזמין אותי לגרמניה, ולקח אותי למישרד הזרים. אמרנו שאנחנו עומדים להתחתן, ועל סמך זה קיבלתי אישור לצאת מגרמניה ולחזור אליה.

כעבור שבוע הצלחתי לצאת ממינכן. בילתי חודש בארץ, וכאשר לקחת אישור־כניסה לגרמניה. לא הבנתי למה לא אמרו לי את זה קודם. הרי היה לי חודש שלם בארץ לסדר את העניין.

מיכאל אמר שזאת בטח הלשנה של איזה ישראלי עליי. אני יודעת על מישהו שנורא שנא את מיכאל ונורא רצה אותי, ולכן רצה להפיל אותנו יחד. בסופו של דבר, למיכאל ולמועדון שלו לא קרה כלום, בזכות הקשרים הטובים שלו.

בארץ גרתי אצל חברה. צילצלתי למיכאל שאני בלי כסף, בלי כלום. בנאדם עם קצת מצפון היה שולח משהו, או לפחות מתקשר שוב לשאול מה שלומי. הוא נורא איכזב אותי.

מזל שהוריי עזרו לי ונורברט שלח לי כסף ובגדים. בשגרירות אמרו לי לשכוח מגרמניה לפחות לחצי שנה, עד שהעניין יירגע.

נורברט הגיע לארץ, הגשנו בשגרירות בקשה להתחתן, ועל סמך זה אני עומדת לקבל בקרוב ויזה. אסע לגרמניה, נתחתן, ואוטומטית אקבל רשיון־עבודה. אולי נחיה יחד, זה לא כל־כך חשוב. היחסים שלנו פתוחים. הוא לא מת להתחתן, אבל הוא רוצה לעזור לי בקאריירה.

אני לא רוצה שזה יישמע כאילו אני הולכת להתחתן בשביל הניירות. הרי יכולתי לעשות את זה מזמן. נורברט ואני לא הכרנו אז מספיק אחד את השני. היו בעיות של שפה, מנטאליות. זה היה נורא קשה, כל אחד מעולם אחר, מתרבות אחרת. זה קשה אפילו כשיש רגשות. לכן רבנו הרבה ונפרדנו.

עכשיו אנחנו מכירים יותר טוב, אני מכירה ומבינה את העם שלו. פעם הייתי אנטי השפה ואורח החיים הגרמני, היום כבר לא. היה לי טוב שם, ואני מבינה אותם. אבל אני לא חושבת שאוכל לחיות שם כל חיי. אני לא יכולה לחיות באותו מקום הרבה זמן, גם בתל־אביב לא.

עד כאן סיפורה של מירה שחר. מירה שחר, הרשומה בתעודת־

תמונת פירסומת מי־ה אוהבת להצטלם. לפירסומת ו־באופן פרטי. כאן בחברת עוזר הצלם. הציעו לה להצטלם לסירטי־פורנו וסתם צילומי־עירום. אך היא סירבה. לדבריה: „פורנוגרפיה זה פסף טוב, אבל בנאדם שמעריך את עצמו צריך לשמור על הכבוד שלו."

כדוגמנית צילום ומסלול. גובהה — 1.60 מטר — לא הרשים במיוחד, אבל מישקלה — 44 קילוגרם בסך־הכל — גרם לה שתיראה תמירה יותר. היא נמשכה למישחק, והיתה חברה בכל חתן איתה. „אבל אני עשיתי לו את המוות," היא מספרת, „שיחקתי איתו, אבל לא מתוך כוונה רעה. הוא היה יותר מדי טוב אליי, והתחלתי לזלזל. „הוא גם לא התאים לתוכניות שלי. פרנק ייבלאנס, שעסק בהכנות הסופיות להסרטת סצינות אחדות מסירטו הזעם בחוף קיסריה. הוא הציע לה תפקידון, והיא התקשרה בטלפון למפקדה, והיקשה ממנו רשות חזרתי, ציפיתי שהכל יהיה בסדר. כאשר שוב שמעתי את השוטר אומר בואי איתי, פרויילין, ראיתי שחור מול העיניים. אמרו לי שאני חוזרת מייד לישראל, שהמיסמך שהיה לי לא יעזור לי. אמרו שאני צריכה לגשת לשגרירות הגרמנית בתל־אביב כדי

להתחתן ולחזור לגרמניה מירה בחצאית מיני, בחברת ידידה ה־גרמני נוברט שניידר. בזכות נישואיה לו תקבל רישיון־עבודה בגרמניה.

הזהות שלה כעמירה שיקורי, היא בת להורים יגצאי מארוקו, וגדלה בקריית־ים ב' שליד חיפה. אביה היה קצין מישטרה, השתחרר כרב־פקר, וכיום הוא קצין־ביטחון של אחד הבנקים בעיר הכרמל.

מגיל 17 ניסתה מירה את מזלה

„מי אוהב אותנו בגרמניה? זה אוכל להם את הלב שהיהודים יודעים להסתדר בכל חור!"

החוגים הדרמאתיים האפשריים באיזור.

בתחרות־יופי מקומית היא זכתה במקום השלישי, ובאותה הזדמנות הסכימה עם מנחה הערב, מני פאר, ש„משנה שם — משנה מזל", והחליפה, על־פי הצעתו, את שם מישפחתה לשחר.

החבר הראשון שלה היה הזמר ג'קי אלקיים, שאותו פגשה כאשר הופיע באחד האירועים בחיפה.

ג'קי, שחזר מאז בתשובה וכיום הוא תושב קריית־גת, רצה, לדבריה, להת־

הוא התנגד שאתגייס לצבא ואחר־כך לא רצה שאהיה רשומה אצל סוכנת שחקנים. הוא חיפש עקרת־בית, והיה אומר לי שאצלו אהיה שחקנית במיטבח. אילו היינו מתחתנים, היינו בטח מתגרשים אחרי שלושה חודשים."

תא המעצר במינכן לא היה תא הכלא הראשון שאותו ראתה מירה מבפנים. בהיותה חיילת היא השתתפה בתפקיד קטן בסרט להקה. כאשר הגיעה לאולפני הרצליה כדי לחזות בקטעים מן הסרט, צרה הופעתה החטובה את עינו של המפיק ההוליוודי

להעדר יום אחד מהמישרד. המפקד נעתר, ואפילו ביקש ממנה למסור ר"ש לכוכב הסרט, קירק דוגלאס.

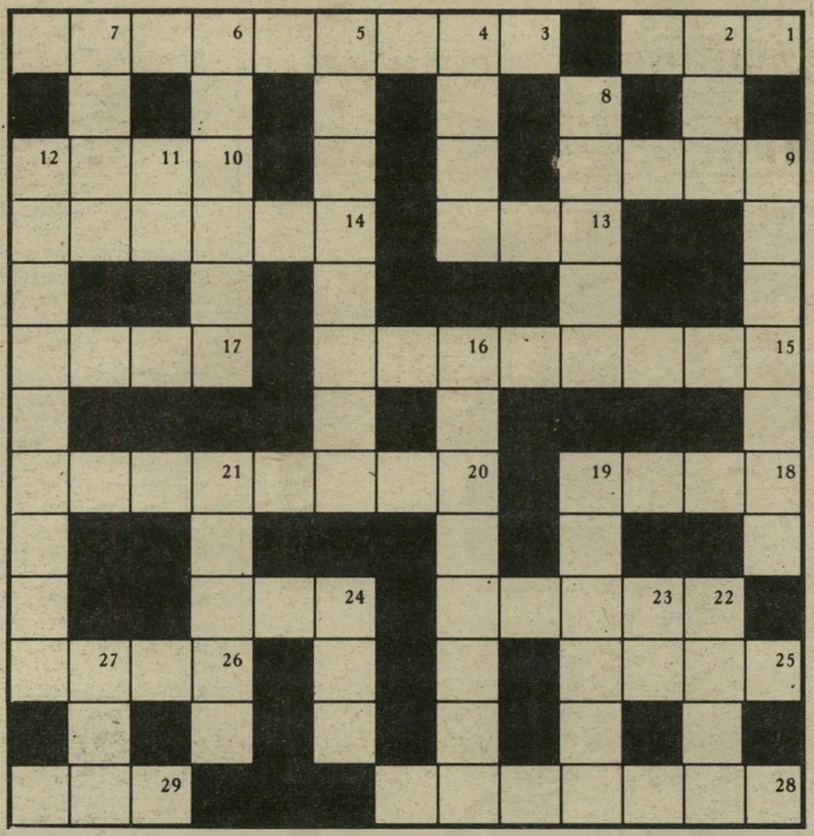
בסוף יום־הצילומים החל הרומן שלה עם שחקן אחר בסרט, אנדריו סטיבנס יפה־התואר, שהיה אז בן 22. היא נשארה איתו חמישה ימים.

עם שובה לבסיס שפטה אותה קצינת החי"ן הפיקודית לעשרה ימים בכלא־הנשים הצבאי 400. כאשר פרצה בבכי מר, זעמה עליה הקצינה. „מה את עושה פה הצגות?" אמרה לה. „אנחנו

(המשך בעמוד 48)

משבצתון

2453

פתרון תשבצופן 2451

מאת אביגיל ינאי

מאונך:

2) ארץ נוי עתיקה (3)

4) הבקשה המתאימה ליגאל הורביץ (2,2)

5) משהו כל־כך לא מרכזי, כמו איזה ממשלה תהיה לנו למשל (4,4)

6) בחור, מותר לך לבחור בכל קו העולה בדמיונך (4.2)

7) כל עוד ישירו את פוגי, טעמה של הלהקה לא יחלוף (4)

8) מעל הקבר הפתוח ספרנו למנוח על האינפלציה הדוהרת (5)

9) מוש מנהלל קבל מקום בכנסת (7)

11) שנון אחד לפחות נמצא בכל חדר (2)

12) הנודיסטים קמו על הפלו"ה ללא כל מסווה (6,3)

16) נהגנו מנהג הכנסת אורחים בסבא שעליו היתה פרנסתנו (5,3)

19) זהו דגם לירי של זמר לקולות רבים (6)

21) הוא גם והיא נמה בפיז"מה (5)

22) שלמות? זה לא מעשי (4)

23) שם פס מרגע שעמד בפתח (2)

24) זכה במדליית הכסף (3)

27) חוס על העוף (3).

★ ★ ★

מאוזן:

1) אם הבן־אדם יצליח לעמוד על ראשו, יכנס מיד לספרו של גינ"ס (3)

3) אפטן מטכסס לא שמעה שעזה ממות אהבה (4,2,3)

9) הטייסים קרנו מנחת למראה שדה התעופה החדש (4)

10) יוקרתו של הדרך תלויה ברחבו (4)

13) זוהי שליפה מהמותן לכל הכוונים (3)

14) „שאו ציונה....." כמאמר המשורר (4,2)

15) משוגע מתהלך בלי בגדים, להיראות עם מומו בעיר (8)

17) הסגנון הזה כבר אינו קרוב אלינו כלל (4)

18) תכשיט שיתאים לכל אחת (4)

20) אם התאושש, למה בכל זאת הגיע לעולם שכולו טוב (4,4)

22) היטל על גזים שנושמים?, זה מבאיש ממש (5)

24) נפש של פחדן (3)

25) לעולם לא יאמר אי אפשי, ישאף להגיע לידי אמנות ויצליח (4)

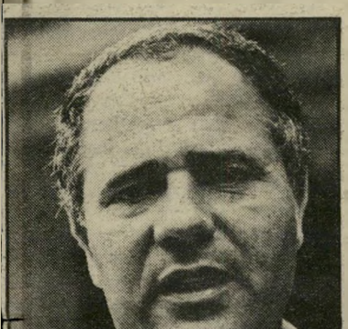
26) לאן נעלמו הלוחמים למען החוק של ר"ר כנוביץ? מי לי יגלה רז זה (4)

28) נשים כמובן בטלות בששים (7)

29) מהו שיעור ערגתו? (3).

להציץ בעסקים

ביד"הבן מתאר בתצהירו בפירוט את דרך העבודה עם סבג. ממנה עולה, שנערך רישום מדוייק שלא איפשר טעויות או גניבות

יהלומן סבג
חמישה מיליון. טבין ותקילין

מתוכננות. האבידנים השלימו מכירה רק אחרי אישור נוסף מסבג.

אבידן־הבן גם טוען, שכל הפעולות הבנקאיות שנעשו דווחו מיידית לסבג. באמצעות העתקי פעולות־חשבון. הוא טוען שחובותיו של סבג לבנקים גדלו בגלל ירידה מתמדת בערך הסחורה שלו, וגם בגלל ריבית־גבוהה על חריגות־יתר בחשבונותיו של סבג, שהשקיע ברכישת חפצי־אמנות, מכוניות פרטיות והשקעה בבניין מגוריו.

אבידן־הבן טוען, שהחנויות ברחוב דיזנגוף מקורן בהורי אשתו, ושאין כל קשר בין החנויות ועסקיו או עיסקי אביו. לגבי דירת מגוריו טוען אבידן־הבן, שרובה נרכשה מכספים של מישפחת אשתו.

בשלב זה מצויים בדיון תיקים שונים של סבג, האבידנים וסניף בנק דיסקונט בבניין־הבורסה.

על חלק מהתביעות ניתנו כבר פיסקי־דין.

סבג ממשיך להתרכז בניירת המישפטית הגדלה מיום ליום. רק עתה השלים רואה־החשבון את בדיקת סיפרי־החשבונות של סבג לשנים הרלוונטיות ליחסים שלו עם האבידנים. חומר זה יצורף לתיק בית־המישפט.

בבורסה בטוחים, שתיק סבג נגד האבידנים יחשוף שיטות עבודה מרתקות בבניין הגבוה, ויאפשר להדיוטות להציץ מקרוב איך נעשו עסקים במיליוני דולארים. עסקים אלה הכניסו לכל צד סכומים לא מבוטלים, עד שבא המשבר.

■ „במירמה ובכחשו" ■

(המשך מעמוד 27)

סך־הכל הוציאו האבידנים מסניף הבנק 1,3 מיליון דולר.

האבידנים הגישו תצהירים מפורטים לבית־המישפט באמצעות עורך־דינם, שימעון מיזרחי, מראשי אגודת מכבי תל־אביב. אבידן־האב טוען, שתביעותיו של סבג מתבססות על הערכה כוללת, מוגזמת, בלתי־מדוייקת ובלתי־מהימנה של היהלומים. אבידן־האב מודה, שהערכה מוגזמת של יהלומים לצורך קביעת שוויים כבטוחות לבנק בסכומים הגבוהים בעשרות אחוזים משוויים האמיתי הריאלי בשוק הינה נוהג שכיח ומקובל בענף־היהלומים.

אבידן־האב טוען שבכל פרק זמן הם נהגו לקיים מערכת־התחשבנות עם סבג, כשהוא ובנו ראגו לעדכן את היהלומן לעיתים תכופות, ואף עמדו לצידו כשהוא בחן וספר מדי פעם את מלאי־היהלומים שבבעלותו. לטענת אבידן־האב דרש סבג דיווח מלא ומעודכן כל הזמן על מכירת הסחורה.

אבידן־האב טוען, שסבג ניצל את המוניטין שהיה לו ולבנו כדי שהם ישמשו נאמניו בבנק איגוד ושהוא יוכל להגדיל את מחזור עסקיו.

איתן עמיחי
הדברת מזיקים
בע"מ
מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים.
רמת-גן, רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272
טל. 790114-5-6 רש' מס' עסק 461/75
שמירה על בריאותך ורכושך

זקוק דחוף למודעה?
מודעפון
לשרותך 24 שעות ביממה
03-38 38 38
לבעלי כרטיסי אשראי בלבד

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת
ישראכרט | ויזה | DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
שרות ת.ד. ללא תשלום - חניה חופשית במקום
פרסום אודיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 - 20.00 רצוף
03-227117/8

חייג ופרסם מודעתך
בכל עיתוני ישראל
לבעלי כרטיסי אשראי:
ויזה, ישראכרט, דיינרס
טלפונים: 280666, (03)296662

הזמרת יהודית רביץ מספרת על ילדותה בבאר־שבע, בבית מעורב ספרדי־אשכנזי, על תחילת הקאריירה שלה, השתלבותו של אמן בחיים הפוליטיים ועל השינוי העצום שחל בשנתיים האחרונות באישיותה

„הייתי החיזמורת של סימה עמיאל. היא היתה שרה את השירים שלי, ואני הייתי מנגנת ועושה לה קולות"

„קניתי בעשר לירות כרטיס לאוטובוס בקו באר־שבע־תל־אביב, והרגשתי שאני מתחילה חיים אחרים"

„יש בי צד שמחפש מיסגרת חמימה, מישפחה. אני סקרנית מאוד לראות איזה ילד יוולד לי"

„השינוי בהופעה החיצונית שלי נובע מאיזו רכות מסויימת, שגילית בעצמי בשנים האחרונות"

„אבא שלי ממוצא פולני, ואמא שלי מצרית. החלק החיצוני שלי אשכנזי, אבל בפנים אני פרענקית"

„הייתי יושבת עם האנשים ושומעת צלילים בקצה הבית, והולכת אחריהם. הייתי מחופפת על המיזרן"

ראיינה שרית ישי

„החלטתי להיות אשה עד הסוף!"

היא השתנתה מאוד בזמן האחרון, נוסף לה מימד של נשיות, של רוך. היא שינתה את התיסרוקת, הורידה במישקלה, יפתה מאוד. כל זה מתבטא לא רק בהופעתה החיצונית, אלא גם בהתנהגותה עם אנשים, בפתיחות שהיא מגלה.

יחד עם זאת, היא לא איבדה מהמיסתוריות שלה, מהעובדה שלמרות הפתיחות, ההומור, החברמניות הבלתי־אמצעית, עדיין יש בה מקום שאינך יכולה לגעת בו. „עד כאן" היא משדרת, „ולא הלאה מזה".

יהודית רביץ, כוכבת, חיה עד לפני שבוע בדירה קטנה בצפון תל־אביב. מהשבוע היא בשיכון בבלי, היא, מכונית פולקסוואגן צהובה וחתול בשם מישמש - אליו היא קשורה בעבותות של אהבה, ולבד מהמוסיקה הוא הדבר הקבוע ביותר בחייה - הם כבר שבע־שמונה שנים ביחד.

לתל־אביב הגיעה בגיל 17, כשברשותה עשר לירות ומיזוודה. תל־אביב בילבלה אותה. מי שהכיר אותה מהימים ההם זוכר בחורה סגורה, קשה, מופנמת, שקשה ליצור איתה קשר. ממעטת בדיבור, בודדה מתוך בחירה, למרות שהיו רבים אשר חיפשו את חברתה.

היא הצליחה כמעט מיד. עוד כשהיתה בלהקה צבאית נקלעה לחבורתו של אריק איינשטיין, הכירה את שם־טוב לוי, היתה חברתו של אבנר קנר כבר מהימים הראשונים.

הז'אנר המוסיקאי שלה היה ברור. היא נמצאת בעילית־שבעילית, היא לא מתפשרת.

היום היא מספרת, כי חוסר־הפשרנות שלה נבע מפחד שמא לא יקבלו אותה. היום היא מספרת כי ההסתגרות שלה שפורשה לא אחת על־ידי האחרים כסנוביזם, נבעה מהפחד שלא אוהבים אותה.

כל זה עבר, נגמר. יהודית רביץ של 1984 היא אולי הידועה שבזמרות ישראל. זו יהודית רביץ שונה לחלוטין מהנערה הנפחדת שהגיעה לתל־אביב מבאר־שבע.

לראיין אותה זה תענוג. אין שאלה שאין עליה תשובה. היא מצחיקה, יודעת לצחוק ובעיקר לצחוק על עצמה, עדיין יש שאלות שאת לא שואלת, כי ברור לך שעליהן לא תקבלי תשובה.

אלבומה האחרון הוא פיסגת הקאריירה שלה. היא קוראת לו „תקליט של החיים". יש בו, כך היא אומרת, אהבה ופוליטיקה. היא מודעת היטב לשני הנושאים. בתקליט

(המשך מעמוד 39)

בחרה בשיר של לאה גולדברג. "למי שאינו מאמין קשה לחיות השנה/השדות מבקשים ברכה/הים מבקש אמונה." זו הדרך שלה להביע את מה שהיא מרגישה. היתה רוצה לעשות יותר, היא אומרת. אבל פוחדת מאלימות.

המילה פחד מופיעה אצלה הרבה פעמים.

"כתבתי את השיר "בבוקר אני עומד ליד מיטתך" כשהייתי בת 15. כבר אז ידעתי שיום אחד גידי גוב ישיר את השיר הזה"

בעיקר כשהיא מדברת על העבר. על ההווה היא מדברת מתוך ביטחון, הנובע ממודעות עצמית גבוהה. המוטו שלה, היא אומרת, "זה לעשות את הדברים שאני מאמינה שנכון לעשות."

אמרה – אמרה. אני לא אשבור לה את המילה.

■ ■ ■

● **לפני ימים הודיעה להקת "בנזין" להתפשר — עד כמה רחוק היית מוכנה ללכת?**

בתחילת הדרך הייתי הרבה יותר מפוחדת, וזה התפרש אצל אחרים כפינוק. כאילו אני לא מוכנה להופיע עם קהל לא שלי. כשלא הסכמתי להופיע בימי־העצמאות בכיכרות, פירשו את זה כאילו לא נאה לי.

אבל האמת היא שהייתי פשוט מפוחדת ומבוהלת. פחדתי שהקהל הזה לא יקבל אותי. היום אני נוטה לקבל הופעות המוניות. אני מרגישה שיש לי כוח על האנשים.

● **להוסיף לפני המון קהל זו פשרה בעיניך?**

ללכת למקום שהקהל לא בא במיוחד לראות אותי, אלא הוא שם בין כה וכה, עם הפטישים, ואני צריכה לעמוד על הבימה ולעבוד — זו בעיני פשרה.

תמיד חשבו שזה נובע אצלי מסנוביזם, אבל בעצם זה נבע מפחד טהור.

● **את בכלל עושה רושם של אדם מבוהל, אבל מי שמכיר אותך יודע שאת לא.**

אנשים שמכירים אותי נדהמים. יש שני צדדים לאישיות שלי, שני קצוות. מצד אחד, הצד הנוטה להתפורר, ומצד שני, הצד שלעולם לא יתפורר, שיודע שמגיע לו, שמכיר את הדבר הזה מבפנים.

● **מה זה הדבר הזה?**

איזה מין כוח חיים כזה. באנגלית אומרים: סורווייוור. אפילו המשברים הכי־גדולים אני יודעת שאני אצא מהם.

כיום ברור לי מה שלא ידעתי שנים: שאני בן אדם נורא בריא, ואני יוצאת מדברים. כמו למשל כשאבא שלי מת. אלה דברים שיכולים להוריד אותך ביגון שאולה. בן־אדם יכול לקום ממשבר כזה עם צלקת איומה או עם דבר שנותן לו כוח. ואני קמתי עם כוח.

■ ■ ■

● **מתי ידעת שתהיי זמרת?**

בחיים שלי לא ידעתי שאהיה זמרת. בכלל, אני לא אוהבת את המילה הזו, זמרת. זה משהו נורא חיצוני, כמו דוגמנית־שירה המדגמנת את הקול שלה. זה נורא אכסהיביציוניסטי.

אצלי שירה זה קצה הקרחון, תוצאה של תהליך כל־כך ארוך שעובר עלי, עד שאני מוציאה אותו החוצה בשירה. השירה היא תוצאה של דברים שכל הזמן תופסים לי את הראש. של חוויות, של משברים, של דיבורים.

● **את מעדיפה שיקראו לך אמנית?**

לא, זה יפה מדי, לא איכפת לי השם. זה לא שאת באה לפסנתר ויוצאת מנגינה. זה יכול להיות שאת יושבת 12 שעות ומנגנת ולא יוצא כלום, וזה יכול להיות ימים שאת מרגישה כאילו לא נגעת מעולם בגיטארה, כאילו שמעולם לא היו לך לילים בראש. זה קשה, זה לא קל.

● **אז בשאולאים אותך מה המיקצוע שלך, מה את עונה?**

מוסיקאית.

● **אז נחזור לשאלה המקורית שלי. מתי התחלת עם המוסיקה?**

מאז שאני זוכרת את עצמי, אני קשובה לדברים שמאחורי השיר. כשהייתי ילדה הכרתי בעל־פה שירים שלמים של הביטלס. עד היום אני יודעת מה רינגו עושה ואיזה קולות ג'ון לנון משמיע ויודעת לשיר את הבס.

אחי הגדול היה מביא תקליטים שלהם — זה היה דבר נדיר בבאר־שבע — והייתי מקשיבה לתקליטים שעות. אנגלית למדתי לא כל־כך משיעורי האנגלית כמו דרך הסיפור שבשירים.

מגיל צעיר אני זוכרת את עצמי בסיטואציות מישפחתיות או עם מעט חברים שהיו לי, נגנבת לאיזה רדיו בקצה השני של הבית, מתנתקת מהסביבה והולכת אחרי מה שהולך ברדיו.

זה לא שהייתי תימהונית, אבל אולי היו כאלה שחשבו שאני כזאת. לפני שהייתי נרדמת, הייתי מתופפת באצבעות לתוך האוזן על המיזרן וזה היה מרגיע אותי עד שהייתי נרדמת.

● **למדת מוסיקה?**

אחי למד גיטארה. הייתי הולכת לחזרות עם הלהקה שלו. הוא היה גיטאריסט מצויין. היתה לו להקה והייתי הולכת ללהקה שלו. היום הוא אבא לשלושה ילדים ומנגן בשעות־הפנאי.

● **זה נכון שאת גם ספרדיה וגם אשכנזיה?**

נכון, אמא שלי מסרית מאיסכנדריה — או אם את רוצה בעברית תקנית, מצרית מאלכסנדריה — אבא שלי פולני מוורשה. אני נראית פולניה, אבל הצד הדומיננטי שלי מבפנים הוא פרענקי.

● **במה מתבטאת ה"פרענקיות" שלך?**

בטעם שלי באוכל. לא יכולה להסתכל על געפילטע־פיש או על הגזר המתוק הזה של הפולנים. אוהבת מאכלים של וובוס חמינאדוס. אמא שלי היתה עושה הרבה מאכלים מיזרחיים, אבל גם למדה לעשות געפילטע־פיש פולני לאבא שלי, והיא עושה את זה יותר טוב מאשכנזיה.

הסביבה שאבא הביא הביתה היתה מאוד אשכנזית ואמא השתלבה בה, אבל אף פעם לא ויתרה על הטעמים שלה. אמא ואני מיזרחיות, אבא ואחי אשכנזים.

סבתא שלי היא יווניה שפגשה את סבא שלי בקאהיר והם הולידו מישפחה ענקית של תשעה ילדים, שנמצאת כולה בבאר־שבע — מישפחת שושנה.

● **את יודעת ערבית?**

לא, כי עם סבתא שלי דיברתי ספניולית. אני מדברת עד היום חופשי ספניולית. סבתא שלי מתה לפני הרבה שנים, מאז לא השתמשתי בשפה, אבל אני עדיין מבינה.

■ ■ ■

● **איך זה היה לגדול בבאר־שבע?**

אני לא יודעת איך זה לגדול במקום אחר!

● **אהבת את העיר?**

במכט לאחור אני חושבת. שלא כל־כך אהבתי. אבל זו לא היתה כל־כך באר־שבע כמו שזו הייתי אני. לא הייתי ילדה שהשתלבה בתוך החברה, הייתי צופה מהצד. אנשים שגדלו איתי עד היום בשוק מזה שאני שרה. הייתי ילדה מופנמת. כשהייתי צריכה לדבר בכיתה השתרורה דממה, כי אחרת אי־אפשר היה לשמוע אותי.

● **היו לך חברים, חברות?**

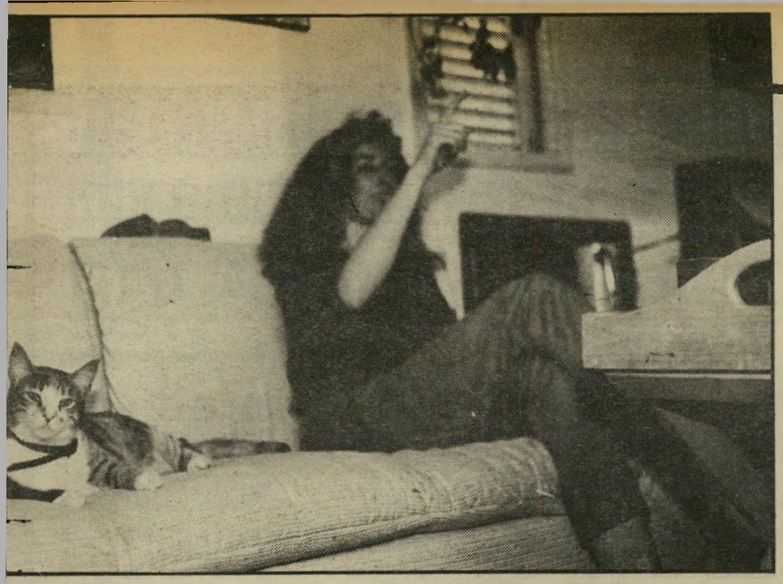
תמיד אחד לאחד, לא הייתי מהחבר'ה, לא החזקתי מעמד בתנועות־הנוער. ניסיתי להיות כמו כולם, ניסיתי להשתלב בצופים, בהשומר הצעיר. לא הצלחתי להתמודד עם העניין העדרי, כמו ההשתייכות לקבוצה.

● **זה הטריד אותך?**

לא. הרגשתי משיכה להיות לבד.

● **ואת המישפחה שלך?**

אני מאוד קשורה לאח שלי. ביני לבין אחי היו תמיד יחסים מיוחדים. הוא היה קרוב לי במיוחד. הוא לא היה מוטרד.

רביץ עם מישמש

"הייתי רוצה לטפל בבעלי־חיים כמו בריז'יט בארדו!"

את אבא שלי זה נורא הטריד. זה עשה לו עצוב. אמא שלי הבינה אותי.

קצת פחדתי. ילדים נורא אכזריים.

● **ממה סחדת?**

לא הרגשתי שאני יכולה להתמודד עם החברה.

● **מה אהבת כילדה?**

מוסיקה.

● **חילקת את זה עם אחרים?**

התחלתי לכתוב בגיל 12, ורק לחברים שממש אהבתי השמעתי אצלי בבית את השירים. יותר השמעתי לאחי, לאמא שלי.

■ ■ ■

● **עברת שינוי עצום בשנה האחרונה, גם באישיותך, גם במראה**

"אני משלמת את מחיר הפירסום. אני יודעת שאת הבור הזה אני חפרתי. היום אני מבינה את הרכילות, ולא לוקחת ללב כמו שלקחתי בהתחלה"

החיצוני, גם בדברים שאת כותבת.

היום אני עושה דברים עם מודעות, והפחד שהוביל אותי כל השנים נעלם. המוטו שלי היום הוא להיות קשובה לעצמי ולעשות דברים שאני יודעת שהם נכונים.

היתה תקופה ארוכה שהרגשתי שאני צריכה לשתוק, לא היה לי מה להגיד. הערפתי לשתוק, לא לרחוף בכוח. אז עשיתי את התקליט בא לריר. נהיה ממנו עניין, עשו לו יחסי־ציבור וניפחו אותו בעוד שבשבילי זה היה סתם נחמד.

בתקליט הזה הרגשתי שאני זמרת אחת שנדבה לתקליט את הקול. הייתי חלק מהחאפלה. התקליט לא היה אישי, וזה היה טוב לי ונוח לי. לקח לי הרבה זמן של דגירה ושל עבודה על עצמי עד שהדברים התבשלו בתוכי למה שהם היום.

● **מתי פתחת את הפה בקול רם בפעם הראשונה?**

בכיתה לא הופעתי במסיבות סיום, לא הייתי מסמר־הערב שתופס גיטארה. אבל היה איזה פסטיבל בבית־הספר ושרתי שיר שלי. רעדתי נורא. אבל אחר־כך קרני עלתה לאין שיעור.

אחר כך שרתי עם חברה בצמד. היא שרה שירים שלי ואני ליוויתי בגיטארה ועשיתי קולות.

לחברה שלי קוראים סימה עמיאל. היא מופיעה היום בחתונות. זמרת מצויינת, אבל זה הראש שלה. "לימון ממותק" קראו לנו, ובשהיו רואים אותי ברחוב בבאר־שבע היו אומרים לי: "הנה התיזמורת של סימה," כי היא היתה הזמרת ואני הפרייער שמנגן.

שתינו הלכנו בדרכים אחרות. היא שרה ביחד עם עוד זמר את שימרי את אהבתך. וזה הכיוון שלה. אנחנו חברות טובות, שומרות על קשר לפחות פעמיים בשבוע. יודעות מה קורה אחת בחיים של השניה.

רביץ עם יעקב גלעד

"היינו צריכים לתפוס מרחק זה מזה!"

שהיא מסיקה להופיע וחוזרת הביתה, לאבא ואמא בחיפה, כי היא לא מרוויחה בכך. איך את מפתדרת עם כסף?

אין לי במיוחד כסף, אבל יש לי עבודה. אני מופיעה כל הזמן, כשהבסיס של העבודה שלי הוא בקיבוצים, בדרך־כלל בסופי־שבוע.

אני לא עושה הופעות זוהרות, וההופעות בקיבוצים מחזיקות אותי מעל למים לתקופות של דגירה, שהן הרבה יותר ממושכות אצלי, לצערי, מאשר תקופות דגירה.

● **בלומר, יש לך כסף למחיה?**

כן, לדברים אלמנטרים. בעצם, אני יכולה להרשות לעצמי גם לנסוע לחו"ל, אבל אין לי תוכניות חיסכון כמו שאבא שלי היה רוצה שיהיו לי.

● **המשבר בענף לא פגע בך?**

עדיין לא. אבל אני לא יודעת מה יהיה אם אצא בתוכנית־יחיד. בסך־הכל, המופעים שלי קנויים מראש על ידי הקיבוצים.

● **את מופיעה בעת רק בקיבוצים?**

● **בלומר, מי שהקיבוצים אינם חפצים ביקרו נמצא בצרות?**

זמר שהקיבוצים אינם חפצים ביקרו צריך להתפשר. בשבילי, הקיבוצים זה לא פשרה. אני אוהבת להופיע בקיבוץ, אני באה אליהם הביתה, הם באים להופעה יחפים. אני מרגישה לגמרי אצלם בסלון.

● **מה היית עושה אילו היית צריכה להתפרנס מהמוסיקה?**

אני לא יודעת. אני לא יודעת מה אני עושה אם לא מוסיקה. אני לא יודעת מה הייתי עושה אם לא הייתי מוסיקאית. אני לא יודעת מה הייתי עושה אם לא הייתי מוסיקאית. אני לא יודעת מה הייתי עושה אם לא הייתי מוסיקאית.

כשהיכרתי את סימה נפתחו לי שערים. פיתאום מישהו שר את השירים שלי. אני לא העזתי לשיר אותם, כי הרגשתי שהשירים שלי ראויים לזמר יותר טוב ממני.

במילחמת יום־הכיפורים חרשנו את סיני, קבוצה של זמרנים מבר־שבע, יוסי מוסטקי ועוד אחרים. זה היה פנטסטי. סימה ואני לא התפשרנו. היום, כדי למצוא חן בעיני הקהל, אני שרה שירים שהוא מכיר, אבל אז עשינו רק דברים שאני כתבתי.

אלה היו שירים מסובכים. היום אני לא יכולה לשיר אותם — את כל הידע שהיה לי הכנסתי אז לשיר אחד.

בגיל 15 כתבתי את בבוקר אני עומד ליד מיטתך. גידי גוב שר את השיר. כבר אז, בגיל 15, ידעתי שהוא ישיר אותו. כתבתי אותו בשבילו.

כתבתי אז בכמויות עצומות. הלוואי שהיום אכתוב כך.

● ובצבא?

כאן יש סיפור קטן. תיכון לא גמרתי, כי רציתי להתגייס לצבא. קצת נחנקתי בתוך המיסגרת של בית־ספר תיכון. בכלל, מיסגרת זה משהו שחונק אותי. לפני י"ב אמרתי להורים: עד כאן, אני לא צריכה תנ"ך, מתמטיקה וסיפרות בשביל מה שאני הולכת לעשות בחיים, בשביל המיקצוע שלי. הם הגיבו קשה.

נבחנתי ללהקה צבאית והתקבלתי לכמה להקות. די התלהבו ממני. בבחינות שרתי רק שירים שלי, כשכולם באו עם שירים מוכרים מהרדיו. אני פשוט לא הייתי בגל של מה שצריך לעשות כדי למצוא חן בעיני בוחנים, וגם עשיתי קטע מישחק. דווקא צחוק. אני זוכרת את צדי צרפתי, שהיה בין הבוחנים, את הצחוק שלו אני שומעת עד היום. כשאני חושבת על זה, אני מרגישה אידיוטית: עומדת מול בוחנים ועושה מערכון, בשביל שיקבלו אותי ללהקה צבאית.

בבית היה שמח, נלחמתי קשה. אבא שלי מאוד־מאוד התנגד, „בלי בגרות, איך תצאי לחיים?" הוא אמר. אבל אף אחד לא יכול היה לעצור בעדי. הייתי המגוייסת היחידה מבאר־שבע, נתנו לי 10 לירות לקנות כרטיס אוטובוס. לקחתי מיזוודה ויצאתי לחיים.

החיים האחרים שלי התחילו בנסיעה באוטובוס. הייתי מאושרת כמו בסרט. הרגשתי שאני יוצאת לכבוש את העולם, שאני יוצאת לקראת התהילה. הרגשתי שזהו — מעכשיו זו אני לגמרי.

כמובן שאחר כך באו הנפילות. בלי אבא ואמא, בלי הגנה של בית. היו לי ממש משברים, הייתי המומה. שלוש־ארבע השנים הראשונות שלי בתל־אביב הייתי המומה. הסתובבתי בשוק כל הזמן וקרו לי דברים.

את הלהקה לא אהבתי. זו היתה להקת הנדסה קרבית. יחד איתי היו יואל לרנר וקורין אל־אל. למעשה, שנאתי את הלהקה, כי זו היתה עוד מיסגרת, והעניין הזה של מיסגרות — אף פעם לא הצלחתי להתאים את עצמי למיסגרת.

איכשהו עברנו את הצבא בלי שלאגרים. זו היתה הלהקה הכי־אפורה שהיכרתי.

● איך היתה הפגישה עם תל־אביב?

תל־אביב היתה קשה לי מהרגע שלקחתי את העשר לירות עם המיזוודה והגעתי לבית־השיריון — איזה חור בירושלים עם ריח נורא של ליזול.

כשהייתי בבאר־שבע, תל־אביב היתה בשבילי חו"ל. הייתי מקבלת מאבא שלי 100 לירות ונוסעת לתל־אביב, יושבת בבתי־קפה, מסתכלת על האנשים. אהבתי את האנונימיות. זה מה שאני אוהבת בניו־יורק. רק שהיום כל אחד בניו־יורק צועק לי: „יהודית!" בסאב־וויי הולכים רק כושים, פיתאום מישהו צועק לי: „ארבע לפנות בוקר..." אפשר להשתגע!

אבל נחזור לתל־אביב. הייתי נורא מבוהלת. כל החבר'ה שהכרתי נראו לי או חכמים, ומה שיצא החוצה מהתחושה שלי היה דבר קשה. הייתי כל־כך רחוקה מעצמי, הייתי מאוהבת בזמר ידוע, אבל לא האמנתי שמישהו יכול להתאהב בי בחזרה. תמיד הלכתי לישון עם לב שבור.

● איך השתלבת בברנז'ה התל־אביבית של זמרים ומוסיקאים?

לפני שגמרתי צבא עשיתי קולות לאריק איינשטיין. הכרתי שם את אבנר קנר, שעשה תוכנית של כישרונות צעירים בגלי־צה"ל – שרתי שלושה שירים, גם נורית גלרון התגלתה אז כזמרת.

■ ■ ■

● מתי, בעצם, התחלת להרגיש זמרת, הרי עד הלהקה הצבאית רק ליוויתי בגיטארה ועשיתי קולות?

זהו. בלהקה הצבאית הפכו אותי לסולנית, למורת רוחם של החברים. התחברתי עם שם־טוב לוי בהקלטות של אריק איינשטיין, ואיזה יום הוא הופיע אצלי בדירה בדיזנגוף ואמר שהוא מקים להקה והוא צריך קול. הייתי מסוחררת, שבוע הסתובבתי בלי הכרה. זה היה אדיר. בלהקה היתה כל להקת ברוש, וזו היתה חוויה אדירה.

אני חושבת שהלהקה שלנו ששת היתה עוברת היום יותר טוב. היא הקדימה מעט את זמנה, וגם לא היתה מספיק טובה.

אז הכרתי את גידי גוב באיזו תוכנית טלוויזיה של שירי יום־העצמאות. הוא שר את יצאנו אט, ושנינו ביחד היינו צריכים לשיר את השכם השכם בבוקר. אבל לא היינו מסוגלים. היינו צריכים להסתכל אחד על השני ולשיר, ובכל פעם שהסתכלנו פרצנו בצחוק. זו היתה תוכנית ליום־הזיכרון, ואריק לביא צעק עלינו: „ילדים, קחו את עצמכם בידיים!" אבל לא הצלחנו לשיר והשיר יצא מהתוכנית.

ככה הכרתי את גידי, שהיה אחרי להקת

„אני לא מחפשת תחליף לאהבה אצל הקהל. האהבה של הקהל היא סינתטית. הקהל אוהב אותי שעה וחצי, ואחר־כך אני יושבת לבד במונית וחוזרת הביתה"

כוורת ומחוסר־פרנסה. ביחד עם מוליק בילו, שאחר־כך היה בלהקת חלב ודבש, ושהיה חבר נורא טוב. הקמנו את שלישית פרנסה טובה — ויותר אשקרה מזה אין: זו היתה הלהקה שהיתה אמורה לפרנס אותנו. דודו אלהרר היה האמרגן, אני עשיתי עיבודים. הופענו בקיבוצים.

השלאגר שלנו היה ליפא העלגון. דווקא אהבו אותנו. אני ככה עמדתי באמצע, עם הגיטארה, בין גידי לבילו, סטייל פיטר פול ומרי, ליויתי בגיטארה ועשיתי קולות. עוד פעם הייתי התיזמורת — הפעם של גידי ובילו.

בילינו ביחד, נורא נהנינו, היו הרבה צחוקים. אבל פרנסה טובה לא היתה והלהקה התפרקה.

תוך כדי פרנסה טובה הציעו לי את סליחות. לא רציתי. אמרתי שזו לא המוסיקה שלי, שהשירים שלי יותר משמעותיים. אז לא כל־כך החשבתי את המילים. הייתי ילדה, פשוט ילדה. מי ששיכנע אותי היה שייקה לוי מהגששים. הוא אמר: „קחי את השיר, תסמכי עלי. תודי לי כל החיים שלך."

אני לא יודעת אם אודה לו כל החיים, אבל הוא צדק.

מה לעשות, הייתי אז צעירה מדי.

● ו„סליחות" הפך אותך לכוכבת?

כאילו. למחרת פתחת רדיו וכל הזמן השיר היה שם. כל־כך נבהלתי! אבל מצד שני זה היה כאילו ידעתי שהרגע הזה יגיע. איזה מין קול מבפנים ידע שהרגע יגיע.

גם כשהתחילו לזהות אותי ברחוב והפסקתי

„נראה שהייתי מוכנה מבפנים לגזור את השיער, שהיה תמיד שמיכה על ראשי, והשביל הנצחי באמצע הראש שחצה לי את המוח לשניים. הייתי חייבת להיפטר ממנו"

להיות בן־אדם פרטי — זה לא היה לגמרי זר. הרגשתי מוכר בתוך זה.

יה־אללה! חלפו מאז שמונה שנים, לא להאמין! ומאז נטלתי חלק באיזה 12 אריכי־נגן והופעתי בחמש מיסגרות של הופעה.

■ ■ ■

● היו לך רגעים שנשבר לך?

כל הזמן יש לי, כשאני עולה לבימה עייפה, אני לא בדיוק בעניין של הופעה, של לחשוף את עצמי לפני אנשים. לא רוצה, אין כוח להתמודד.

את צריכה לפתוח המון, לתת להם את המכסימום, לא לדקלם. ואת מרגישה שאת לא יכולה יותר. את עומדת על בימה יבשה, האצבעות כואבות והגרון לא נענה לך. את צריכה למלא אחרי הציפיות ואני לא רוצה לאכזב, פוחדת לאכזב, וזה קשה. אבל אני מכורה לזה.

● חשבת פעם על משהו אחר שהייתי רוצה לעשות?

אני לא רוצה להיות בלונדית וצרפתיה, אבל הייתי רוצה לטפל בחיות. את זה הייתי עושה, זה מה שהייתי רוצה לעשות. הדבר שהכי שובר אותי זה חיות חסרות־אונים שמענים וצרים אותן. אני כל־כך מעריכה את מה שבריז'יט בארדו עושה ומקנאה בה על זה שהיא יכולה להרשות לעצמה. יש לי מערכת יחסים נהדרת, יפהפיה, עם החתול שלי, מישמש. אנחנו ביחד כבר שבע־שמונה שנים. מכירים אחד את השני טוב.

● ועל מיקצוע אחר חשבת?

לא תמצאי אצלי הרבה כישרונות אחרים. לא יודעת. תפשיטי אריה מהפרוה שלו — איך הוא ייראה? לא יודעת, אף פעם לא ניסיתי להיות בלי מוסיקה. אני לא יודעת איך אראה בלי מוסיקה, פוחדת לחשוב. שמחה שזה בתוכי, משהו מרכזי כזה שאני יכולה להוציא דרכו דברים.

● במוסיקה שלך חל שינוי בולט?

ההליכה שלי אל המוסיקה היתה מין התכנסות. היום אני הרבה יותר פתוחה, היום אני אוהבת אנשים, מחפשת חברת אנשים, וגם לא נבוכה, לא לחוצה.

● איך ניצר הקשר בינך ובין יעקב גלעד?

כשהייתי בצנא הכירו ביננו. אמרו שהוא כותב שירים, היא שרה.

זה היה קליק של השעה הראשונה. הרגשתי כאילו הוא חלק מהדם שלי. היתה לנו אותה אינפורמציה על להקות שקמו ומתו באיזה חלק נידח של העולם. אהבנו את אותם הדברים. התעניינו באותם נושאים והתחברנו מאוד־מאוד.

אנחנו חברים כבר תשע שנים, חברים של יום־יום. במשך תשע השנים האלה גרנו ביחד איזו תקופה, היינו זוג רומנטי איזו תקופה. אבל החיכוך היה יותר מדי גדול וזה היה בלתי־אפשרי. זה היה הכל: החיים, הרומנטיקה, היצירה. זה היה בלתי־אפשרי, יותר מדי.

היום יש לנו ספייס — כל אחד יש לו המרחב שלו, ואנחנו עדיין חברים מאוד קרובים אחד לשני. אבל היחסים בינינו חדלו מלהיות תלותיים.

בעבר זו היתה תלות, ממש יחסים סימביוטיים. כמו שזה עכשיו, זה הרבה יותר נכון לנו.

■ ■ ■

● עד כמה, לדעתך, צריך מוסיקאי להיות מעורב בחיים הציבוריים בארץ?

צריך להיות מעורב עד כמה שיותר, כי מי אם לא אנחנו — שיש לנו כלי להגיד — צריך להגיד? אלא שכל אחד פוחד על עורו.

● את מעורבת?

בתקליט החדש שלי יש נקיטת עמדה. השירים לא פוליטיים חד־משמעיים, אלא יותר חברתיים, לצד ההומני שקשור לארץ, לדברים שמטרידים אותי. אני עדיין לא מעזה ממש לנקוט בעמדה פוליטית. הארץ קטנה, כל לחישה תופסת הד. אבל אני יודעת שצריך להגיד דברים, רק שאני מחפשת את הדרך הנכונה.

● כמו להשתתף באקטים פוליטיים?

אני משתתפת כאדם פרטי, לא כמי שנואם או שר, בטח לא בשנתיים האחרונות. אני הולכת כמו כולם להפגנות, אבל לא עולה על הבימה, לא מעזה לנקוט בצעד פרובוקטיבי. אולי אני פחדנית.

● ממה את פוחדת?

מאלימות.

● אומרים שלזמרים יש השפעה על הנוער. הנוער כיום נוטה ימינה — ביצד לדעתך יכול זמר להשפיע נגד התופעה הזו?

אני לא רוצה להאמין שהנוער נוטה ימינה, פשוט לא רוצה להאמין. הדרך היחידה שלי להביא לצד שאני נמצאת בו הוא פשוט לשיר את השירים שלי, להביא את הנוער הזה להופעות שלי. אם הוא מקשיב לשירים, אם הוא אוהב אותם — הוא לא יכול ללכת ימינה.

● מה אמן במוך צריך, לדעתך, לעשות כנגד תופעת בהנא?

זה מחזיר אותי לפחד שלי מאלימות. כהנא בעיניי הוא התגלמות של אלימות, אגרסיה, שינאה. זה מבהיל אותי. כשאני רואה את כהנא אני רואה דם. האיש הזה נושא בתוכו זעם והוא סוחף אחריו אחרים. אני חושבת שאנחנו צריכים לעשות משהו, אבל אני לא יודעת מה. כל מה שלא תגידי — תיחשבי ליפת־נפש, ויפה־נפש הפכה למילה יותר חמורה מקללה.

צריך למצוא דרך. לי אין רעיון איך. זה מפחיד.

(המשך בעמוד 44)

הסידרה שמתוכה נבחר התצלום לתקליט
„הרגשתי כאילו צומחות לי כנפיים!"

צילום ואמנות

קמרה אובסקורה, בית הספר לצילום הגדול בישראל, פועל בשלושה מרכזים: תל-אביב, ירושלים וחיפה. בבית הספר צוות מורים מנוסה, ציוד מקצועי משוכלל ביותר, כיתות לימוד, מעבדות לפיתוח שחור לבן וצבע. סטודיו לצילום, גלריה וחנות לצרכי צילום.

מערכת לימוד אישית

תוכנית הלימודים מאפשרת ללמוד החל משעור אחד בשבוע ועד לשבעה ויותר שעורים בשבוע.
בנוסף לקורסי החובה מוצע לתלמידים מגוון של קורסים לבחירה, כך שכל אחד יכול להרכיב לעצמו, בהתאם ללוח הזמנים שלו, מערכת למודים אישית.

מורים מהשורה הראשונה

צוות מורים מעולה הכולל אמנים יוצרים ובעלי מקצוע מהשורה הראשונה בארץ — מאפשר לתלמיד לבוא במגע עם הטובים ביותר בכל תחום.

פרטים והרשמה

פרטים נוספים וטפסי הרשמה ניתן לקבל בימים א'-ה' בין השעות 10.00-20.00 וביום ו' בין השעות 10.00-14.00 במשרדי בית הספר

מתוך רשימת הקורסים
★ צילום (מעשי)
★ בקורת עבודות
★ צבע
★ סטודיו
★ פתוח והדפסה
★ טכניקות מיוחדות
★ תולדות הצילום
★ טכנולוגיה של הצילום
★ תולדות האמנות
★ מבוא לאומנות מודרנית
★ אור וצבע
★ רישום
★ צורה ומרחב
★ ציור
★ האזנה למוזיקה
★ קולאז'
★ מיצג

ההרשמה בימים אלה — מספר המקומות מוגבל

תל-אביב, אלנבי 57 טלפונים: 298191, 298291, 203010, 203011.
ירושלים, בצלאל 6 טלפונים: 223573, 233502.
חיפה, הנביאים 13 טלפון: 662773.

קמרה אובסקורה
המרכז ללימודי צילום

הזמן כבר עתה
מקום בגיליון
ראש השנה
של
העולם הזה
שיופיע ב־23.9.84

מודעות בטלפון
לכל העתונים
בכרטיסי אשראי במחירי המערכת

DINERS CLUB INTERNATIONAL ISRAEL LTD.
ויזה
ישראכרט

שרות ת.ד. ללא תשלום – חניה חופשית במקום

פרסום אידיאל
אבן גבירול 110 ת"א, פתוח 7.30 – 20.00 רצוף
03-227117/8

טלפן ל"הארץ" ועשה לך מנוי.

חייג 03-824261 (שלוחה 540) ואתה מנוי על "הארץ" למשך כל תקופה שתבקש במחיר **2,910** שקל לחודש, כלומר בהנחה של 50% ל-3 החודשים הראשונים של המנוי, ובהנחה של 30% ב-6 החודשים הבאים. טלפן למנוי על "הארץ", זה כדאי לך כל בוקר.

50% הנחה

או.קי. שיווק רעיונות.

מח' קידום ופיתוח טל. 03-824261 שלוחה 540.

הארץ
עיתון לאנשים חושבים

מרים בנימיני

מזל החודש:

בתולה

בחודש ספטמבר נפתחת שנת הלימודים — איך היא תשבור על המזלות השונים?

חודש ספטמבר מעורר בכל אחד מאיתנו אסוציאציות של חזרה לספסל־הלימודים. גם אותם ששנים רבות אינם חובשים את ספסלי בית־הספר עדיין זוכרים את ההרגשה הקשה שליוותה אותם עם סיום החופש הגדול. ההרגשה שזו עובדה קיימת. ושאין כל יכולת לעקוף, להתחמק, לדחות או להתעלם משנת־הלימודים החדשה, אינה קלה. גם אלה שסיימו מזמן את לימודיהם עדיין קשורים איכשהו לשם, אם דרך אחים, אחיות, ילדים, שכנים, או אפילו נכדים.

אולי אפשר למצוא נחמה פורתא אם נפרט לתלמידים עם תחילת שנת־הלימודים איך בעצם עומדת להיראות שנה זו, מה בעצם מאפיין אותה, לאיזה מזלות סיכוי להצליח ולאיזה מהם צפויים קשיים. אולי זה יעודד חלק מהתלמידים ואת האחרים יכין לקראת הקשיים. כך שיוכלו מראש להכין לעצמם אפשרויות מוצא מהבעיות הצפויות.

טלה

תלמידים במזל טלה יצטרכו להתאמץ במיוחד בשליש הראשון של השנה. בשליש השני והשלישי הם ירגישו יותר נוח, בלימוד־דים עצמם ובשטח החברתי.

השטחים שבהם הם עומדים להפתיע את מוריהם וחבריהם ללימודים שייכים לתחום הספורטיבי. כאן צפויות הצלחות מפתיעות אפילו עבור עצמם. ביולוגיה, טבע, ידיעת־הארץ או גיאוגרפיה יהיו קלים להם. לעומת זאת, במיקצועות הריאליים יהיה להם יותר קל מחודש פברואר.

בשליש הראשון חשוב יהיה להשקיע הרבה עבודה ולשמור על יחסים טובים עם המורים. מאחר שנראה כי בני טלה נוטים להתפרץ, להתרגז ולריב, רצוי לשים דגש בעיקר על יחסים טובים עם הסביבה.

שור

לתלמידים במזל שור לא תהיה זו שנה קלה. בעיות צפויות להם כמעט בכל תחום הקשור ליחסי־אנוש. נראה שהם יהיו יותר רגזנים וחסרי־סבלנות כלפי מורים, חברים והורים. נשק „השתיקה הדווקאית" לא יעזור להם השנה והם יצטרכו לדאוג להבהיר את עצמם.

במחצית הראשונה של השנה הם בכל זאת יוכלו להיות טובים בלימודים עצמם. במחצית השניה הם ישקיעו מאמץ בעיקר במיקצועות ההומאניים, ויהיה להם יותר קשה. נטיה לביזבוזים ניכרת השנה, וכן כמיהה מיוחדת לדיברי מתיקה ומזון משובח.

תאומים

לתאומים זו תהיה שנה די מלהיבה, מלאת אירועים ומפתיעה. במה שקשור לחברים חדשים כדאי להיזהר בידידויות חדשות – כעבור זמן קצר זה ייראה שונה לגמרי מההתחלה המבטיחה.

בשנת הלימודים יגלו התאומים פיקחות וחריפות, וההברקות שלהם יעוררו את התפעלותם של המורים. אולם נראה שלא קל יהיה להם להתמיד או לשבת להכין עבודות־בית. ומכאן כדאי שינסו להמשיך בקשרים ישנים, שעזרו להם להתגבר על חוסר־החשק.

לשורים תהיה זו שנה קשה ולתאומים תהיה שלוש פעמים שפעת

לפחות שלוש פעמים השנה הם יאלצו להשאר בבית, בגלל שפעת או מחלה אחרת. חלק ייהנו מכך ואילו לאחרים כדאי להשגיח על מעשיהם ולהימנע מלהסתכן.

סרטן

בני סרטן ייהנו להתחיל את הלימודים, מאחר שהשנה הם בהחלט יתבלטו בידי־עותיהם, בזיכרונם ובתפיסתם הטובה. הם יגלו עניין בשטחים רבים ויצטיינו במיוחד בהיסטוריה, בסיפרות ובתנ"ך.

אלה שנוטים למיקצועות הריאליים יפתיעו את הסביבה ביכולתם הטובה.

במחצית הראשונה של השנה הם יהיו מקובלים בחברה, רומנטיקה לא תחסר להם. הרבה ילדים בני מזל סרטן יתחילו בחברויות חדשות. שיוסיפו להם התרגשות רבה. במחצית השניה הם יצטרכו להשקיע יותר מאמץ בכל התחומים.

אריה

לאריות קשה יהיה להתחיל את השנה. רוב הקשיים שצפויים להם קשורים לאו־דווקא בבית־הספר. חלק מהם יצטרכו לעבור לבית־ספר חדש, בגלל מעבר לסביבה חדשה, ואילו אחרים יהיו מתוחים בגלל בעיות אחרות. מכל מקום, הם לא יהיו מרוכזים לפחות בשליש הראשון. לאחר מכן הם ייהנו מעזרתם של חברים טובים, וגם המורים יתייחסו אליהם ביתר סלחנות והבנה.

הם יעברו את השנה, אך ברוב המיק־צועות יהיו להם יותר קשיים. בתחומי האמנות, דראמה, ציור, מוסיקה וכו' הם יוכיחו כישרונות, ולפחות בתחומים אלה יוכלו להתבלט.

בתולה

לבני בתולה תהיה זו שנה מצויינת בכל מה שקשור ללימודים. ראש פתוח, יכולת ריכוז וגישה חדשה לכל המיקצועות יפתחו לפניהם אפשרויות חדשות. הם יהיו טובים במיוחד בשפות ובכל המיקצועות הקשורים לכתיבה יפה. חריצות, התמדה ורצון יאפיינו בעיקר את המחצית השניה. במיבחנים צפויים להם ציונים טובים. אם כי לא פעם, פשוט מפני שהשנה יהיה להם מזל. כך שגם

בני עקרב יהיו תלמידים רציניים והבתולות יקבלו ציונים טובים — בעיקר בגלל מזלם

במיקצועות שבהם הם מתקשים הם יצליחו בעזרת המזל.

מאזניים

למאזניים צפויה שנה די קלה, אם כי הם עצמם לא יהיו מאוד נמרצים. הם לא ירצו להשקיע יותר מדי מאמצים ויהיו מעט מפונקים. אהבת הפיטפוט עלולה לגרום להם צרות, וכן תשובות חצופות למורים. בתחום זה כדאי להם לרסן את עצמם.

בכל מה שקשור ללימודים עצמם הם יוכלו להצליח בכל מיקצוע, אם רק לא ירגיזו את המורים.

במחצית הראשונה הם צפויים לחלות במהירות, אך במחצית השניה יהיו יותר חזקים וחסונים.

עקרב

בני עקרב יהיו מאוד רציניים השנה –

(המשך בעמוד 44)

הדגש יהיה השבוע בעיקר על ענייני עבודה. זה יעסיק אתכם יותר מכל דבר אחר.

במקום שבו אתם עובדים האווירה תהיה די מתוחה ואנשים יתפרצו לפתע בצורה לא נעימה ולא צפויה. גם אתם נוטים להתרגז ולכעוס למעלה מן המידה, ברגע זה לא מפרשים נכון את דיב־ריכם ואת כוונותיהם. טוב להמתין כשבוע לפני שאתם מכניסים שינויים. האנשים החדשים שהכרתם לא שכחו אתכם.

* * *

ה־5 בחודש יהיה יום נעים. צפויות פגישות מפתיעות, ובכלל – אנשים יגלו רצון טוב כלפיכם. לעומת זאת,

כבר ב־6 וב־7 בחודש מצב־הרוח ישתנה, ושוב תתחילו לחוש את הקשיים המאפיינים את הזמן האחרון. גם הימים האחרים עד ה־11 בחודש יהיו די מעייפים. הבריאות אינה טובה במיוחד וכדאי להרבות במנוחה. אלה מביניכם החושבים על נסיעה לחו"ל יוכלו לתכנן זאת עכשיו. כי זה הזמן.

* * *

ענייני הבית מעסיקים אתכם למעלה מן הרגיל. בלית־ברירה אתם עסוקים בדברים המתקלקלים לפתע. כמו כן עדיין יש סכנה של גניבות או אפילו סתם איבוד חפצים. בשטח הרומנטי תוכלו לקצור הצלחות, בעיקר אלה מביניכם שאינם מתכוונים לחפש להם קשר ארוך טווח. בני המין השני יהיו מאוד מעוניינים להתקרב, ואתם תהיו מושכים מהרגיל. קשרים עם אנשים בארצות אחרות צפויים החודש.

השבוע תרגישו בצורך לצאת לנסיעות לביקורים ובכלל – לצאת יותר מהבית. עדיף לדחות את התוכניות בשבוע. כעת אתם צפויים לכל מיני אי־נעימויות בדרכים. על הכביש עלולות להיות תקלות או אפילו תאונות. אתם נוטים להתרגז ולומר יותר ממה שאתם מתכוונים. ה־5 בחודש יהיה יום רומנטי אולם ה־6 וה־7 יכניסו אתכם למתח בגלל בעיות כספיות שאינן קשורות אליכם דווקא במישרין.

* * *

לקראת סוף־השבוע אתם צפויים לשפוט בצורה לא נכונה את האנשים שאותם תפגשו. טעויות מסוג זה עלולות לעלות לכם ביוקר. כדאי להיזהר בידידויות חדשות ולא למהר לסמוך על דברים שאנשים מבטיחים. ה־6, 7 וה־8 בחודש לא יהיו קלים, רצוי שלא תקחו על עצמכם יותר מדי, מכיוון שהפעם אתם זקוקים למנוחה. בתחום המיקצועי אנשים מתחילים להכיר בכישרונותיכם, ואף מזכים אתכם בשבחים.

* * *

השבוע מורגשת מתיחות רבה בבית או בקרב המישפחה, יש הרגשה שאתם גרים בתוך סיר־לחץ. גם אם כבר חזרתם מחופשה, טוב יהיה אם תקחו לעצמכם יומיים של מנוחה אפילו ללא המישפחה. ה־6 וה־7 בחודש עלולים להיות קשים מהבחינה הברי־אותית. תצטרכו להת־ייחס למה שקורה ולא להזניח את עצמכם. ה־9 וה־10 בחודש יהיו ימים מאוד רומנטיים – אתם עומדים להפגש עם אנשים חדשים.

זו לא התקופה הטובה ביותר עבורכם. אתם חשים עייפות, מצב־רוח מדוכא וכן חוסר מרץ. טוב להתרחק מחברים וחברה, לבלות יותר בבית ובעיקר לנוח. ה־6 וה־7 בחודש יפגישו אתכם עם אנשים נעימים, אולם אתם תחושו שטעם הפגישות שונה וזה לא מוסיף לכם דבר. הורים לילדים יצטרכו להק־דיש יותר זמן ולהשגיח, בעיקר ב־6 וב־7 בחודש. נסיעות קצרות טוב לדחות בכמה ימים, יתכנו תיכרויות.

* * *

ידידים חדשים יכניסו טעם חדש לחיים. אתם מתחילים לצאת מהמוערכה שהציקה לכם וכן מהבדידות. ובכל זאת, ה־6, ה־7 וה־8 בחודש עדיין לא יפנקו אתכם. התרג־זויות, מריבות ואי־הבנות עלולים לפרוץ, בעיקר בבית ובקרב המישפחה. ה־9 וה־10 בחודש נראים הרבה יותר מבטיחים. פגישות רומנטיות, היכרויות ח־דשות וטלפונים מבני המין השני ישנו את מצב־הרוח ויביאו עימם רוח יותר רעננה.

* * *

השבוע תוכלו לצפות לכל מה שלא שיגרתי, מפתיע ומדהים. הכל יגיע בצורה מאוד לא מקובלת. בתחום ה־מיקצועי תוכלו להת־בשר על קידום, או שיציעו לכם הצעות מאוד מעניינות. עדיין לא כדאי להשיב דבר, טוב לחכות שבוע לפני מתן תשובה מחייבת. יוזמה ומקוריות ית־קבלו כעת ברצון, אותם שהתייחסו אליכם ב־זילזול או בחוסר־אמון ישנו את דעתם וינסו להגיע אליכם בכל דרך שהיא.

בתקופה זו אתם מתחילים לצאת מכל הקשיים שליוו אתכם בחודש האחרון.

בשטח הרומנטי אתם פשוט מבוקשים. כעת הזמן לשים דגש על חבריות חדשות. הפעם קחו את היוזמה ואל תהססו להתנהג בחוצ־פה ולהעז יותר. נסיעה לחו"ל צפויה בקרוב. גם אם ברגע זה אתם נתקלים בעיכובים, זה לא יעצור אתכם ותוך זמן קצר תוכלו להנות מטיול לארץ אחרת. קרובים או ידידים משם יתקשרו אליכם.

* * *

בתקופה זו אתם עדיין לא מרוצים, הכל מתנהל בצורה קשה. ה־6, ה־7 וה־8 בחודש שוב מדגישים את הקשיים שבהם אתם נתונים. ענייני כספים גורמים לכם דאגה, וכן היחסים עם אנשים שונים במקום־העבודה. ה־9 וה־10 בחודש מת־אימים לאירגון מחדש של כל העניינים הפי־נאנסים. בשטח הרו־מנטי תוכלו ליהנות מפופולריות, אך כדאי שתשימו לב לאותם המתביישים להראות לכם את יחסם.

* * *

השבוע חשוב שתנצלו את כל הדברים הטובים. בשטח הרומנטי איננכם צריכים לחוש את עצמכם בוד־דים. יש עכשיו מספיק הזדמנויות לפתוח בק־שרים חדשים, או אפילו לחדש את אלה שנפסקו. ה־6 וה־7 בחודש יהיו מעייפים, ויתכן שלא תרגישו טוב, אך מה־8 והלאה השבוע הזה שלכם. בתחום המיק־צועי שימו לב להצעות שנאמרות באקראי זה הזמן בו תוכלו לשנות את מצבכם בהצלחה מן הקצה אל הקצה.

מיכתבים לרותי

יחפים על החוף

„איך להתחיל?" שואל (1028/84), מצטט את המשורת רחל ברק על עצמי לספר ידעתי וטוען שבעצם אין זה קל כל־כך. אבל הוא נכנס לשוונג, ועושה את זה בכלל לא רע. „אני בן 24 ומשהו," הוא כותב. „בעל מיקצוע המוגדר כחופשי, חובב ספורט, אך לא כל־כך פעיל בעניין, אוהב עיתונות, חובב טיולים בחיק הטבע ובילויים. לא כל־כך מת על דיסקוטקים, אך סרט או הצגה טובים, או הופעה של שלום חנוך, שובים את ליבי. מחפש מישהי נחמדה, בעלת ראש על הכתפיים. שניתן לנהל איתה שיחה רצינית, אך גם לצעוד יחפים על חוף־הים. לא יזיק אם היא תיראה טוב. אני עצמי נראה לא רע. אני חושב: 1.80 מטר, עיניים כחולות, רזה, שיער שאטני." בעיניי, בכל אופן, הוא מאוד מוצא חן. חבל רק שנולדתי כל־כך הרבה לפניו.

* * *

אוהבת לנשנש

היא בת 34, רווקה, מורה לחינוך מיוחד ואומרים לה שהיא נאה. האהבות שלה בחיים: מוסיקה, קריאת־ספרים, לשיר ולנגן ולאכול. „לא, אני לא רובוט מהלך." היא ממהרת להוסיף, כדי שלא תיבהל ממנה. „אני סתם אוהבת לנשנש פה ושם, מתוקים בעיקר." (1029/84) טוענת שהיא טיפוס ביתי, פרט לבישול. מצידה, היא מוכנה להשאיר לך את המיטבח. „מה אני מחפשת?" היא שואלת, ומייד מרביצה תשובה: „אילו הייתי יודעת, היה טוב. מישהו שיקרא איתי שירה, למשל. מישהו שיהיה רי דומה לי בתכונות שלו. חשוב לי שהוא ידבר עברית יפה. כי, עד כמה שזה נשמע נורא, אני לא יכולה להתאפק וכל הזמן מתקנת שגיאות שצורמות לי באוזן. דקויות השפה חשובות לי, ולכן אני לא מסתדרת עם תוצרת חוץ." היא מאוד אוהבת ילדים. ואם אתה רוצה להיות שותף לה בעניין הזה, רצוי שתהיה לא יותר מ־40, אקדמאי ובעל הופעה נאה.

* * *

החיים הטובים

המעטפה שהכילה את מיכתבו של (1030/84) נשאה על גבה בול אפריקאי משגע. תודה לך, חביבי. בשם האחיין שלי. וזה דבר המיכתב: „אני פנוי. התאלמנתי לפני שלוש שנים, ואני רוצה לשקם את עצמי. איך? את. רותי, תעזרי לי. אני בן 58, גר במושב בית חרות, ואני מחפש בת־זוג להמשך החיים. אני מסודר עם בית יפה, שיש בו מכל טוב. ההובי שלי זה לעשות חיים. חיים טובים. לטייל כל שנה בחו"ל, לבקר במיסעדות טובות (אני לא שמן) ולבלות. אני מחפש בחורה יפה, מסודרת, עם חוש־הומור, בלי ילדים קטנים ובלי ג'וקים בראש. הגיל יכול להיות 45—48. כרגע אני נמצא למשך תקופה של שנתיים בקניה. אני הלבן היחידי במקום הזה, ויש לי הכל: בית בודד עם שלושה חדרי־שינה (שניים ריקים), סלון, עוזרת־בית (לא יפה) שמנהלת לי את הבית ונהג עם מכונית שעומר לרשותי 24 שעות. מה עוד הבנאדם צריך? נכון, אשה טובה ויפה שתוכל להתחלק איתי בכל זה. עליתי ארצה מרומניה בשנת 44', עברתי את כל מילחמות ישראל ונשארתי שליו, שלם ובריא."

* * *

מסר חיובי – אין לי. תקחו שניים שליליים!

* * *

שיהיה כף איתך

(1031/84) גמרה לא מזמן צבא, בת 21, לקראת לימודים באוניברסיטה. מתארת את עצמה כקצת מלאה, אבל בעלת הופעה נאה באופן כללי, שיער קצר, אוהבת־בית. אבל גם טבע וטיולים. זה בהמשך לשירות הצבאי שלה, שאותו בילתה כמש"קית לידיעת־הארץ. לא משנה לה הגיל שלך, רק שתהיה מעניין, בעל חוש הומור,לא נמוך מדי ושיהיה כף איתך.

* * *

קשיש אחד מתלונן באוזני חברו: הזיכרון שלי נעשה גרוע מיום ליום. קודם התחלתי לשכוח פרצופים אחר־כך שמות אחר־כך שכחתי לסגור את הריצרץ ואתמול שכחתי לפתוח את הריצרץ.

* * *

כמו כוכב קולנוע

הוא חיפאי, בן 21, 1.89 מטר גובה. שיער בהיר ועיניים כחולות. מתאים לתיאור של כוכב קולנוע. אבל (1032/84) מסתפק באימרה הצנועה הרגילה — אומרים לי שאני נראה טוב. הוא אוהב מוסיקה, ואותך הוא מחפש בתנאי שאת יפה, גבוהה ומעניינת. לא אכפת לו בת כמה את. המוצלח הזה מעיד שהוא מסתדר היטב גם עם מבוגרות ממנו. לא משנה לו גם מהיכן את בארץ. אם את הטיפוס שלו, הוא ירוץ אליך לכל מקום.

* * *

למערכת שבועון אמריקאי. שערך תחרות לאזרחות טובה. הגיע המיכתב הבא: אינני מעשן סמים. לא שותה אלכוהול ולא משחק קלפים. לא מניח על נשים – נאמן רק לאשתי. עובד קשה ולא מבזבז זמן וכסף על בילויים. הולך לישון בעשר בערב וקם בחמש בבוקר. כל זה נמשך כבר שלוש שנים. אבל חכו עד החורף הקרוב. כשרק ירשו לי לצאת מכאן.

* * *

רק לא שמן

היא בת 24, נאה, שיער שחור קצר, עיניים חומות. העיסוק — בתחום האדריכלות. (1033/84) תשמח להכיר גבר נאה, רק לא שמן, בבקשה. בעל תכונות טובות. אוהב טבע. סרטים, בילויים שקטים. אבל אפשר גם רועשים. שיהיה ליברלי ואיכפתי. „את השאר," היא סוגרת עניין, „בוא נגלה יחד. אולי נמצא דברים שלא ידענו."

* * *

נאה מחפש נאה

(1034/84) עשוי לשאת בתואר כותב המיכתב הקצר ביותר. אני דווקא אוהבת אתכם לא קמצנים במילים, משתפכים. אבל מה, כל אחד איך שבראש שלו. הוא בן 29, נאה, 1.70 מטר. אם את נאה גם כן, חופשיה, פתוחה ולא ביישנית, את הטיפוס שלו. „אין לי שום דבר נגד קשר רציני," מצהיר הבחור, „אבל גם פלירטים זה דבר נחמד מאוד."

* * *

אנשים עדיין מתחתנים לטוב או לרע לעושר או לעוני אבל לא לתקופה ארוכה.

מי מכיר, מי יודע?

„רותי, את מוכרחה לעזור לי," כותב דני ר. מרמת־השרון, „מצאתי את התמונה הזאת כשהסתובבתי יום אחד בתל־אביב.

ומאז חיי אינם חיים. טוב, אני מגזים, אבל אני מת למצוא את האורגינל. היא בדיוק הטיפוס שלי. השיער ארוך, החיוך הזה והעובדה שהיא מצלמת את עצמה. גם אני חובב צילום, אז, הנה, כבר יש לי ולה משהו משותף. בתור התחלה. בתודה מראש."

„אשה עד הסוף"

(המשך מעמוד 41)

זה זרע שמורשרש, זה נקלט וזה צומח כמו סרטן. זו תופעה הרסנית.

אני יכולה להשפיע על הסביבה הקמצמצת של מי שבא לשמוע אותי, לא שונא ערבים, מי שבא לשמוע אותי בא לשיר ביחד. זה כל־כך רחוק מכהנא! את רואה את כהנא מדליק נר ושר? את רואה אותו צוחק ווירידי הצוואר שלו מתנפחים? זה מעביר בי חלחלה וגם פחד, ואני יודעת שהפחד שלנו מפניו מחזק אותו. הוא ניזון מהחלחלה.

■ ■ ■

● את יכולה להסביר לי את השינוי החיצוני שחל בך?

לא יודעת. השינוי נובע מאיזו רכות מסויימת שגיליתי בתוכי. את זוכרת את השביל שחצה לי את המוח כל השנים, ושהיה נורא קשה? הוא סימל את ההרגשה הקשה שהיתה לי, ההתבודדות הזאת, ההתברלות הזאת. אני חושבת שנורא התרככתי בפנים.

● איך קרה שאחרי שכל החיים היה לך שביל בשיער שינית את התיסרוקת?

הייתי בניו־יורק. תמיד כשאני בניו־יורק קורים לי דברים נורא חזקים — אם זה מבחינת מוסיקה ואם זה מבחינה אישית. יש שם המון גירויים, ואני תמיד חוזרת, ויוצרת. ממלאה את הבטריות.

הפעם, בנסיעה הזו, כנראה הייתי מוכנה מבפנים לשינוי. בשבילי השיער — השמיכה הזו על הראש והשביל באמצע — היה נצחי. כמו הצמות האלה שתפסו לי את המחשבות. אז חברה שלי בניו־יורק פשוט לקחה אותי ואמרה „בואי. יש לי איזה ספר מאוד טוב, אני הולכת להסתפר, את יכולה לעמוד ולהסתכל."

הספר ככה בספיד־אימים אמר לי באנגלית: „אני אעשה לך בשיער ככה, ככה וככה." אמרתי לו: רגע, רגע, מה זה ככה, ככה, וככה? השיער הזה ככה כבר שנים וזה האישיות שלי, ואתה הולך לחתוך לי? אתה לא יודע איזה חלק ילך ממני! ואז הוא ענה לי: „או שאת סומכת עליי או שאת נשארת תקועה."

ישבתי בכיסא, עצמתי את העיניים. הרעש של המיספריים הטריף אותי. נזכרתי בכל הפריקים של שנות השישים שהיו הולכים לפסיכיאטר והיו אומרים שהם לא יכולים שיגזרו את שערם הארוך כי תיקתוק המיספריים מעביר אותם על דעתם ומוציאים שיחרור מהצבא.

פקחתי את העיניים ופיתאום הרגשתי כאילו צמחו לי כנפיים, הרגשתי אווריריות כזו, נשית.

את מבינה, פיתאום ויתרתי על תדמית המדונה של גיל הטיפש־עשרה, הסכמתי להתבגר, הסכמתי לקרוא לעצמי אשה עד הסוף.

● את לא חושבת שלהתחתן ולהקים מישפחה זה הכי־חשוב בחיים?

הכי חשוב בחיים לא יודעת. אבל חשוב — זה כן. בינתיים, הכי־מעניין אותי ללדת שירים, זו בשבילי הפיסגה של האושר — לא, עיזבי אושר. לא מבינה מה זה אושר — פיסגה של המיצוי העצמי שלי.

זה מצד אחד. מצד שני, נכון: יש בי צד שמחפש מיסגרת חמימה ומישפחה, אני סקרנית מאוד־מאוד לראות איזה ילד ייצא לי. ביחוד בשנה האחרונה. אני מרגישה שזה קורה לי, מפנטזת על ילד. על איזה סוג יחסים יהיו לי איתו, איך אני אעזוב את המרכז של החיים שלי ומישהו אחר יתפוס את המרכז. זה מרגש אותי לחשוב על זה.

זה עדיין בגדר של מחשבה, אבל זה מרגיע אותי. עושה אותי יותר אופטימית.

● ומה עם אהבה?

אני לא רואה את עצמי מחפשת על הבימה תחליף לאהבה. האהבה של הקהל היא סינתטית, הקהל אוהב אותך שעה וחצי ואחר כך את מוצאת את עצמך לבד במונית.

הורוסקופ

(המשך מעמוד 43)

יחסם ללימודים יהיה הרבה יותר טוב מזה שהם גילו בשנה שעברה. אולם ביחסים חברתיים לא יהיה להם קל. הם יצטרכו להשקיע מאמץ כדי לשפר את התדמית שיש להם אצל המורים. הם יראו נטיה להסתגר בתוך עצמם ולשקוע בשתיקה. מומלץ להם לנסות לק־שור קשרים חדשים, כדי שיוכלו לצאת מן הבעיות ולהתאוורר.

ידידים יעזרו להם בלימודים ואין ספק שהשנה הם יתבקשו לכל מיני פעילויות. דוגמת ועד־כיתה וכדומה.

קשת

לתלמידים במזל קשת תהיה שנה נוספת שהכל בה קורה בצורה בלתי־מתוכננת. הם אומנם ירגישו את עצמם חסרי־מנוחה, ויתקשו לשבת יום שלם ולהקשיב מבלי לעשות דבר. ובכל זאת, כמה דברים יעזרו להם. ראשית, תהיה להם הזדמנות להוכיח, שלמרות שאינם דגרנים הם בכל זאת מסוגלים להיות תלמידים טובים. שכן, השנה הם יצטיינו כמעט בכל השטחים – בצד ההומאני, הריאלי, וכן כישרונם לשפות. בכל אלה הם ירשימו את הכתה.

מלבד זאת, צפויות להם נסיעות ארוכות וקצרות בזמנים לא צפויים. זה ללא ספק יהפוך את השנה למעניינת.

נדי

אם יש מישהו המשתייך למזל גדי ומתקשה בלימודים. השנה זו היא השנה שלו. שכן, השנה כל ילד במזל גדי יהיה בהכרח תלמיד טוב. נראה שגדיים ממש יצטיינו בלימודים. וכן כדאי להם להתכונן לכך שיבחרו בהם לכל מיני תפקידים אחראיים ומעניינים במיסגרת הכיתה או בית־הספר.

בני גדי יוכלו כמעט לנהל את העניינים בכיתה ולהיות יד ימינו של המורה. יתכן שיתבקשו להח־ליף את המורה בשעת הצורך. מכל מקום, נראה שהתעודות שיביאו הגדיים יהיו ממש טובות מאוד ומשמחות. גם בחברה ירגישו שהם יותר מקובלים ויותר אהודים.

דלי

לדליים לא יהיה קל השנה – בעיות שונות ובלתי־צפויות עלו־לות להסיח את דעתם מהלי־מודים. יחסים עם ידידים ותיקים ישתנו, ולא יהיה להם קל לכבוש מקום בחברה. הם יצטרכו להסתגל למקומות חדשים ולילדים שה־מושגים שלהם שונים לגמרי.

זה לא יהיה קל, אולם מחודש פברואר, חודש ימי־ההולדת של בני דלי, נראה שיחול שיפור עצום. פיתאום יהיה להם יותר קל ללמוד. שוב יהיו מקובלים בחברה, והחיים בכלל ייראו יותר מבטיחים ויותר מעניינים.

דגים

לבני מזל דגים אין כל־כך חשק כרגיל להתחיל את השנה, ובכל זאת כשהלימודים יתחילו הם יהיו מרוצים מפגישות מחודשות עם חברים ומהתקשרויות לילדים חדשים.

החלק הקל של השנה יהיה ב־שליש הראשון ובמחצית השליש השני. לאחר מכן יהיה יותר קשה. מצבי־רוח וחוסר־הבנה מצד ה־סביבה עלולים להביא לירידה בלימודים. לכן רצוי להיעזר בהו־רים או במדריכים, ולשתף אותם בבעיות. בשטחי האמנות והספורט צפויים בני מזל דגים להצלחות ולהרבה תישבחות.

לאבד את הראש...

CLUB in.

לאבד את הראש זה...
לבוא ביחד, להמשיך לאהוב
ובכל זאת לשכב על החוף ולחשוב
שעכשיו אתה כולך לבדך
ועולם ומלואו שייכים רק לך...
לבחור חופשי בבידור מכל סוג,
בבילוי בחברה או... שלוה בזוג,
מוסיקה, ים ודגים על האש
יין זורם... וכיף מתממש.

כדי לאבד את הראש אינך צריך לברוח לחו"ל...
בוא אל Club in אילת. כאן תקבל וילה
מהודרת ומרווחת ואינסוף אפשרויות לאבד את
הראש – בחופשה חלומית מעולם אחר.
Club in אילת – מועדון הנופש החדש של
הרשת הבינלאומית LADBROKE, הכוללת 72
מועדוני נופש ומלונות ברחבי העולם.

Club in נפתח בערה"ש 26.9.84.
מחירים מיוחדים לרגל הפתיחה.

הזמנות: ת"א: דיזנגוף סנטר 422/50 טל. 286003 טלקס: 371307 CLUBN
אילת: חוף אלמוג טל. 75123, 75122, 76137, 059-73632
TELEX: 7730 RESOR

Club in Ladbroke VILLA RESORT

לאבד

השלם את הסיסמא ותוכל לזכות בסוף-שבוע חינם ב-Club in אילת

מלא את פרטיך האישיים ושלח את התלוש ל-Club in דיזנגוף סנטר 422/50, ת"א.

שם

כתובת

טלפון

* עפ"י תקנ
במשרד

טעם העולם הגדול.

קשר בראל&שות'

Schweppes
טעם העולם הגדול.

מאחרי המסך

הנס שלא היה

רמי גוברניק, שקיבל על עצמו להכין כתבה להשבוע – יומן אירועים על הבחירות והמיגזר הערבי, היה השבוע מיואש. וחיכה לנס.

הוא בא עם צוות הצילום שלו לאום־אל־פחם, כדי לצלם את האירועים ולראיין אנשים לכתבה ליומן. אך לפני שעת השי"ן, בדיוק לפני שפרצה המילחמה בין המישטרה והמפגינים (ראה עמודים 12־16) התקלקלה מצלמתו של גוברניק.

הוא הסתובב בשטח כסהרורי, כשהוא שופך את צרותיו באוזני כל מי שהיה מוכן לשמוע. הוא גייס לעזרתו את מכשירי־הקשר של עמיתיו בקול־ישראל ובגלי צה"ל, כדי שיודיעו בבהילות למישרד־הטלוויזיה הקרוב (בחיפה או בתל־אביב), ואלה אולי יוכלו לשלוח לו מצלמה אחרת.

אך כל המאמצים לא הועילו. שלושה צוותים אחרים של הטלוויזיה הישראלית, שהיו בשטח (שניים של החדשות בעברית ואחד של הערבית) לא יכלו לעזור לו.

גוברניק נשאר בשטח. הצוות, לעומת זאת, עזב את הכפר ונסע לחפש טלפון. הטלפון הקרוב ביותר שמצאו היה בכרכור. לשם נשלחה מצלמה מחליפה, והצוות יצא בדרכו חזרה לאום־אל־פחם.

התמזל מזלם העיתונאי — והם תפסו את כתב גוברניק באחד המחסומים, צילמו אותו, חזרו לכפר והספיקו לצלם את המערכה השלישית של הקרב — צילומים יוצאים מן הכלל — בזכות אומץ־ליבם.

כתב גוברניק
חפש את המצלמה

כך קרה שגוברניק, שהיה יותר ממיואש בבוקר, חזר למערכת כשבידיו החומר הטוב ביותר.

מה קרה מאחרי הגדר?

מיכה לימור, עורך השבוע – יומן אירועים, הודיע בתחילת המהדורה כי הכתבה האחרונה תהיה על הצגה חדשה בהבימה. מאחורי הגדר של חיים נחמן ביאליק. משום־מה לא שודרה הכתבה.

איתן אורן, מי שהכין את הכתבה, היה מאוכזב, ואף יותר ממאוכזב.

אורן נמצא מתחילת השבוע במרלואים בגלי צה"ל, בעיקר בלילות, ומן היום הראשון בשבוע שעבר, אחרי שהתבקש על־ידי לימור לעשות את הכתבה, היה קם מוקדם בבוקר ורץ להבימה לצלם. התיאטרון, מצידו, עשה את כל המאמצים למען הצלחת הכתבה, וזה עלה לתיאטרון בכסף רב.

ביום השישי בבוקר, כשהודיע לימור בגלי צה"ל, כמו בכל יום שישי, על תוכנית הכתבות ביומן, סיפר גם על כתבה זו, ואמר שהיא "הדובדבן" של היומן. הכתבה לא שודרה.

מסתבר שהכתבה על המגעים הקואליציוניים חרגה הרבה מעבר לזמן המוקדש (כך זה בימים טרופים). **טוביה סער**, מנהל־הטלוויזיה, אישר ללימור חריגה של רבע שעה בלבד מעבר לזמן המוקדש למהדורה. לכתבה של אורן היו דרושות חמש דקות נוספות (מעבר לחריגה), והיא נדחתה לשבוע הבא.

החייל האמיץ אדמון

דויד אדמון, חבר הוועד־המנהל של רשות־השידור, חזר לפעילות. הוא היה בשירות־מילואים בלבנון וראה שם דברים שאיש לא ראה. הוא הציע, מייד עם חזרתו, שאת הישיבה הבאה יקיים הוועד־המנהל בדרום לבנון, "כדי שיראו כולם כמה שקט שם וכמה אוהבים אותנו."

הצעתו המהפכנית לא זכתה אף בתגובה. "איך אפשר להגיב," אמר השבוע בכעס אחד המשתתפים בישיבה, "הרי עוד באותו היום הודיעו על שלושה חיילי צה"ל שנפצעו בדרום־לבנון: חוץ מזה, בוועד המנהל עצמו יושב חבר שקרוב מישפחה שלו נהרג שם לפני זמן קצר."

כתבים במחלקת החדשות בטלוויזיה רגזו עוד יותר ואמרו: "מה הוא חושב, שאנחנו ממציאים את הכתבות האלה? החייל האמיץ אדמון החליט שהכל שקט בלבנון. הוא מנסה לצבוע את המצב בצבעים אחרים. מה הוא חושב, שאנחנו אומרים לחיילים מה להגיד? אנחנו ממציאים את הפיגועים?"

ההצעה נותרה ללא התייחסות רצינית.

לשלוף כמו שריף

דיונים על הקיצוצים ברשות־השידור מס־עירים את העובדים, ובעיקר מוציאים אותם מדעתם. "איך אפשר לדבר על קיצוצים," הם מתרעמים, "בלי לדבר איתנו? אנחנו לא מוכנים **שאורי פורת** ידבר עם הוועד־המנהל, ובעיקר שיכריז כל מיני הכרזות בעיתונים, לפני שהוא פונה אלינו."

"אורי פורת," אמר השבוע **רפיק חלבי**, יו"ר ועד־העובדים־העיתונאיים בטלוויזיה, "כל הזמן שולף שליפות. כמו שריף. רגע אחד הוא מכריז בעיתון שהוא מוריד תוכנית מסויימת, אחרי יום הוא חוזר בו ומחזיר אותה, כשמתברר לו שזו לא התוכנית הנכונה לבטל, מכיוון שזו תוכנית־אולפן. כל הזמן שולפים, כמו הולר־אפ. פעם הוועד המנהל, פעם המנכ"ל. כמו סצינות של המערב הפרוע. למה לא מדברים איתנו? אנחנו מוכנים ללכת לפגישה שהנושא שלה הוא קיצוצים. אנחנו מבינים שצריך לקצץ, אבל שיבוא לדבר."

אורי פורת אומר שזה אינו תפקידו שלו להיפגש עם העובדים. המטפל בעניין הוא **רון נחמן**, המישנה־למנכ"ל.

"רון נחמן?" אומרים העובדים בצחוק ציני, "עד עכשיו הוא היה בחופשה, חזר לארבעה ימים והשבוע הוא יוצא למילואים. איך אפשר לדבר איתו?"

רון נחמן, המישנה־למנכ"ל, האחראי לאר־מיניסטרציה ולכספים, אכן היה בחופשה. "הייתי שבועיים בחופש," הוא אומר, "מותר לי, לא? זה אפילו כתוב בחוק. וחוץ מזה, זה באמת תפקיד שלי להיפגש איתם, לא של המנכ"ל. אבל כאן יש בעיה. אילו היה ועד־עובדים אחר, אפשר היה לשבת בשקט ולדון בנושא ולהגיע להחלטות. אבל הבעיה היא שיש 13 (!) ועדים, וצריך לשבת עם כולם!

"מעניין מי המתלוננים. אפשר לחשוב שהעובדים ששים לקיים את הקיצוצים. זה דבר חדש שהם אומרים שהם מוכנים לתרום את חלקם. אבל זו תוצאה של "יחסי־עבודה", שנבנו במשך תקופה ארוכה. זו תוצאה של אמון וקיום הבטחות. לכן הם מביעים נכונות לסייע."

נחמן נפגש, לדבריו, עם העובדים המינהליים ועומר השבוע, לפני שייצא לשירות־מילואים, להיפגש עם העובדים העיתונאיים. אחר־כך ייצא למילואים, אבל גם אז יש מי שיחליף אותו: "כששר בממשלה יוצא לחו"ל, אין לו מחליף?" הוא שואל ריטורית.

הצילו את המצלמות

שבועיים לפני הבחירות חגגו ברשות־השידור, בקול תרועה רמה, את סיום המשא־ומתן בין הוועדים השונים, והודיעו לציבור הרחב על גאולת המצלמות האלקטרוניות מן המרתפים האפלים. הציוד היקר, ששכב יותר משנתיים במחסני־הטלוויזיה, והעלה אבק בגלל ויכוחים בין ועדי־העובדים מי יפעיל אותו, יכול היה סוף־סוף לצאת לאוויר העולם ולהתחיל לעבוד.

"העבודה עם המצלמות האלקטרוניות," אמרו במחלקת־החדשות בטלוויזיה, "חוסכת אלפי דולארים והרבה־הרבה שעות יקרות למחלקה."

החגיגה נגמרה, הבחירות עברו, אך המצלמות עדיין בשימתנן. כמעט חורשיים עברו, ואין מושיע. לציוד החדש, מסתבר, דרושים שולחנות־עריכה חדשים, בין שאר השינויים. בינתיים הובא ארכיטקט מיוחד לבניין־הטלוויזיה, מדד ובדק, עכשיו הוא צריך להיפגש עם האחראית על העורכים, כדי לסגור עניין, ואז, אולי, אם יגיעו לסיכום, יתחילו לבנות את השולחנות, לסדר את התאורה המיוחדת, ואולי־אולי יתחילו לעבוד במצלמות.

"למה זה לוקח כל־כך הרבה זמן?" רוטנים במחלקת־החדשות.

בהנהלה אין מבינים על מה הטרוניה, הכל הולך בסדר, העניינים הנוגעים למצלמות מתקדמים בקצב הרצוי, בקרוב (אינשאללה) יכנסו לפעולה. "זה יחסוך המון כסף." אומרים בהנהלה.

מאחרי המיקרופון

איפה בני המיזרח, איפה?

חברי הוועד־המנהל אינם נחים לרגע. נראה כאילו הם מחפשים לעצמם פעילויות בכוח.

אחד הסעיפים בחוק רשות־השידור מקנה להם אחריות וביקורת על התוכניות האזוחיות בגלי צה"ל. עד היום היה נהוג ש**רון בן־ישי**, מפקד־התחנה, היה בא לעיתים לישיבות הוועד־המנהל ומוסר דיווח על גל"ץ. חברי־הוועד החליטו עתה שהם צריכים לבדוק את הדברים בעצמם. מייד הוקמה ועדה חדשה, האחראית לגל"ץ. בראשה עומד ראש מועצת מיגדל־העמק, **שאול עמור**, חבר־הוועד ואיש־הליכוד.

יש ועדה, יש יו"ר, יש חמישה חברים. מייד צריך להתחיל בפעילות.

השבוע ערכה הוועדה את הביקור הראשון בתחנה הצבאית. אל חברי הוועדה הצטרפה פמלייה נכבדה, שבראשה עמד **מיכה ינון**, יו"ר הוועד־המנהל, **אורי פורת**, מנכ"ל רשות־השידור ו**יאיר אלוני**, עוזר המנכ"ל. כל הכבודה הזאת באה לישיבה בחדרו של בן־ישי, לסיור בתחנה ולשיחה עם העובדים.

הישיבה בחדרו של בן־ישי כללה סקירה כללית על התחנה, ואז התחיל ויכוח קל. **דויד מנע ובן־ציון דל**, חברי־הוועדה, שאלו את המפקד למה אין רואים בתחנה יותר בני־עדות־המיזרח ויוצאי עייר"ת־הפיתוח. בן־ישי הסביר שיש בני עדות־המיזרח בתחנה, וכי בני עיירות־הפיתוח אינם מבקשים להתקבל. אם יבקשו, אמר, יעברו את כל המיבחנים הרגילים שעוברים כולם. "אני לא מוכן להתפשר ביחס לרמת הכתבים או העובדים בתחנה," ענה המפקד. "אם יפנה מישהו מעיירת־פיתוח, שיהיה מוכשר ויענה על הקריטריונים, בוודאי יתקבל וזכה ביחס כמו כל אחד אחר."

הוועדה המקבלת את העובדים החדשים מחמירה, ציין, והוא אינו מוכן לרדת בקריטריונים.

אולי מוכן המפקד להכין רשימה של בני־עדות המיזרח בתחנה? נשאל בן־ישי.

"זה עלבון לי ועלבון לבני־עדות המיזרח לעשות רשימה כזאת," ענה בזעם. "יש רבים מבני עדות־המיזרח בתחנה."

הוויכוח הסתיים בהחלטה לדון בנושא ביתר הרחבה.

נושא אחר שבן־ישי סירב לדון בו עם חברי־הוועדה היה התפטרותה של **עדנה פאר**, המכונה "המתפטרת" (על מישקל המענטות).

יו"ר־ועדה עמור
ספור את המיזרחיים

את הכסף!

כמו לפני תחילת כל עונת־כדורגל (העונה אמורה להתחיל ב־15 בספטמבר), יש גם השנה מאבקים בין רשות־השידור להתאחדות־הכדורגל. המאבק הוא, כמובן, סביב הכסף — מקח ומימכר. כמה תשלם השנה רשות־השידור לקבוצות־הכדורגל עבור הזכות לשדר ולצלם מן המישחקים?

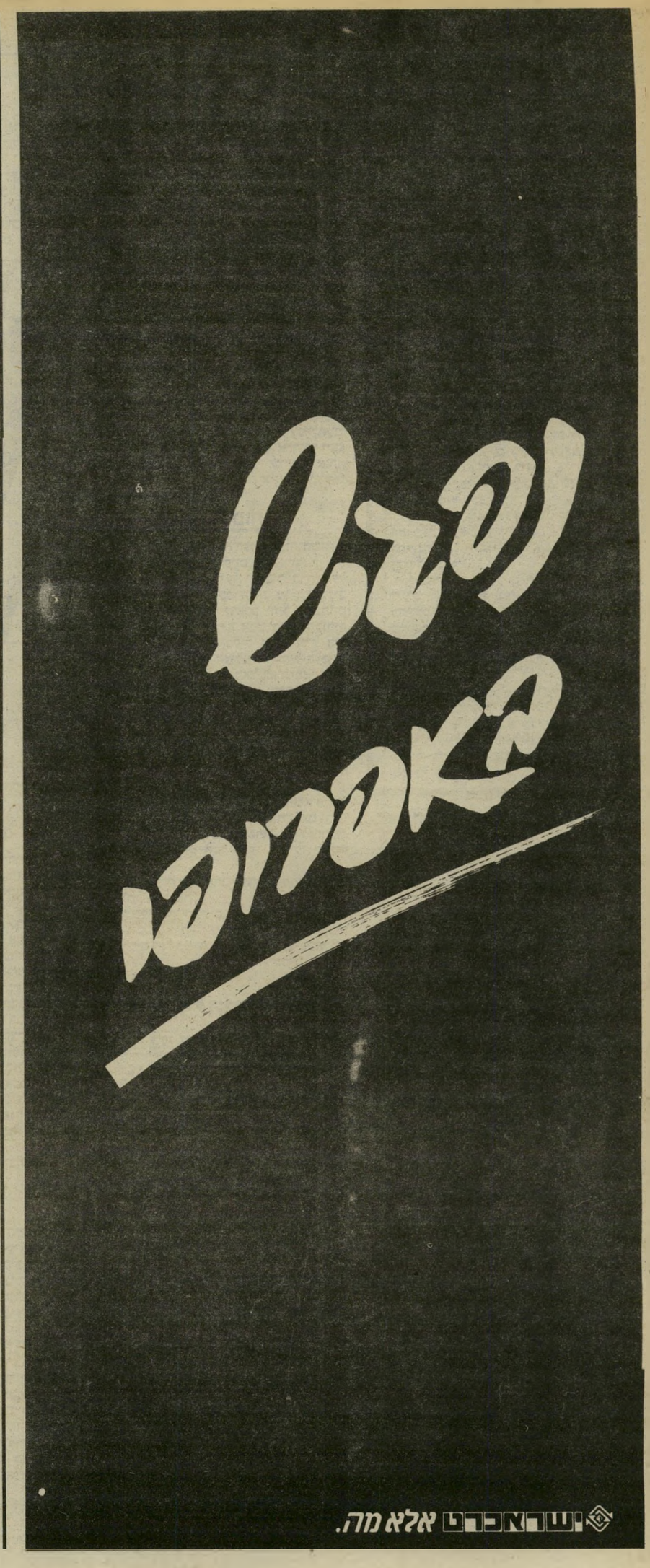
השבוע התקיימה ישיבה בין אנשי מחלקת־הספורט של הרדיו והטלוויזיה לבין אנשי ההתאחדות־לכדורגל. דרי־שתם של אנשי הכדורגל היתה יותר ממפתיעה: הם דרשו סכום מפוצץ של 40 אלף דולר לכל קבוצה. ולא, כך אמרו, לא יתנו לאנשי רשות־השידור לשדר ולא לצלם במישחקים.

בשנה שעברה שילמה הרשות 7500 דולר לקבוצה. הפעם רוצים כמעט פי שישה. "ההתאחדות רוצה שהרשות תקנה לכל קבוצה שחקן ברמה של גרדי מכנס," אמרו השבוע ברדיו.

"זה עומד בניגוד לכל הגיון. לולא זה היה כל־כך עצוב, זו היתה ממש בריחה," התלונן **דני דבורין**, ראש מחלקת הספורט בגדיו.

כפשרה, או כחלק מן המיקוח, הציע **חיים הברפלד**, יו"ר ההתאחדות לי־כדורגל, לתת רק לטלוויזיה לצלם במישחקים, אבל לא לתת לשדרני־הרדיו לשדר מתוכם. הצעה זו נפסלה על־ידי רשות־השידור על הסף. "הכל או לא כלום!"

אין ספק שבסוף יגיעו לאיזושהי פשרה. כך זה בכל שנה. אבל בינתיים מנסים אנשי הכדורגל לעשות קצת שרירים. אולי יצליחו להוציא עוד כמה לירות מתקציב רשות־השידור, העומד ממילא על מינוס.

(המשך מעמוד 37)

לא מסריטים כאן סרט. אני יודעת שהכלא לא מתאים לבחורה עדינה כמוך, אבל מנפקדות לא מתחמקים. זוהי עבירה על החוק הצבאי!"

למירה, האוהבת את החופש שלה יותר מהכל, היה קשה מאוד בכלא. תחילה בכתה ללא הפסק, ואחר־כך שקעה בדיכאון כבד. היא לא ידעה מה קורה איתה. בקושי הצליחה להתרכז בעבודת הכלא — תפירת כפתורים למדים.

כאשר השתחררה, אמרה לעצמה שלמרות הכל היה כדאי לסבול עבור חמשת ימי הבילוי והאהבה בחוף של סכין. נתתי לו בעיטה בעורת הברך שלי, והצלחתי להשכיב אותו על הארץ. היה חושך, ועוד לא ידעתי מי זה. כשהרלקתי את האור הוא התחיל לבכות. אמר: לא ידעתי שזאת את.

"היה לו מישפט, והוא קיבל חמש שנים בכלא צבאי.

"אחרי הטראומה הזאת נעשיתי קשוחה," רעה. שנאתי גברים ויצאתי איתם רק בכוונה לנצל אותם. לפני המיקרה אהבתי להתגרות בגברים, לגרות אותם ולשחק איתם, וחשבתי שאולי זה העונש שקיבלתי מאלוהים.

"היום אני יודעת שאשה חייבת תמיד לשחק עם גברים, אבל כבר לא באותה צורה. הים אני אשה בשלה, שיודעת מהם החיים ומהם הגברים.

"לפעמים אני אוהבת לשחק בגברבר הישראלי המצוי והלא רצוי. זה הפלוז'ר שלי. יש כאלה המנפנפים במפתח המכונית שלהם, בעסקים קיסריה, אבל החליטה שיותר לא תיעדר מיחידתה, אפילו לחצי שעה. היא נשבעה לגמור את הצבא יפה ובשקט.

אבל לרוע מזלה, היה עליה לעבור טראומה נוספת לפני השיחרור. "שירתתי בחיל האוויר, בשרה־דב," היא מספרת, "בליל־הסדר נשארתי בתורנות. הייתי בשירותים, ופתאום ראיתי שהאור כבה ונדלק, ושמעתי ברז נפתח ונסגר.

"חשבתי שזאת חברה שלי, קראתי בשמה, אבל לא היתה תשובה. הרגשתי שמשהו לא בסדר. פתחתי לאט את הדלת והרגשתי יד חזקה על הפה שלי. רציתי לצעוק, והקול אמר תסתמי את הפה.

"זה היה כמו בסרט של היצ'קוק.

"זיהיתי אותו — חייל, שנשאר נהג־תורן. לפני המיקרה היינו ידידים. הוא היה שופך לפניי את הלב, על הצרות שלו ושל המישפחה שלו. הוא היה תמיד גונב כסף לסמים ולשתיה.

"הוא לא זיהה אותי בכלל בשירותים, כי היה מסומם, מסטול.

"הוא השכיב אותי על הריצפה, ופתח את חגורת המיכנסיים שלו. הוא היכה אותי, היה לו כוח של אריה. החזרתי לו מכות, נלחמנו ממש. מרוב עצבים נעשיתי חזקה. הייתי אז בתולה, ונורא היתה חשובה לי הפעם הראשונה. הייתי ממש פאנאטית בעניין. קיבלתי חינוך כזה בבית.

"בכיס המיכנסיים שלו הרגשתי חוד ובניסיון שיש להם עם בחורות, וחושבים שיש להם עוד כיבוש. יש לי ממש אורגזמה מלאה מלשחק עם כאלה ולהיעלם להם. ואז הם הולכים ישר לאמבטיה, לעשות מיקלחת של מים קרים.

"בשביל מה המהירות הזאת, לתפוס הכל? הישראלי המצוי לא מבין שאשה צריכה עדינות, חיזורים והרבה פינוק.

"נישואין זה עסק"

"התחלתי לפחד מהמצב שלי, שאני שונאת גברים, אבל זה עבר לי. התאהבתי בג'ו, איש־עסקים יהודי צרפתי. נפגשנו בתל־אביב, כשחיכיתי לטרמפ לחיפה.

"תמיד נסעתי בטרמפים, גם אחרי הניסיון לאונס. אני אוהבת סיכונים והרפתקות ושונאת אוטובוסים ומוניות.

"ג'ו ואני התאהבנו ממבט ראשון.

מירה שחר
בואי אתי פרוילייני

במשך שנתיים הייתי רק איתו. אני טיפוס נאמן. אם אני אוהבת — זה עד הסוף."

עד הסיפור הגרמני שלה הספיקה מירה להופיע בהצגה דקאמרון. שם חשפה את החזה. זה לא היה לה קל, אבל הבימאי אברהם ניניו שיכנע אותה ששחקנית צריכה לעשות כל דבר על הבימה, והיא קיוותה שאחרי שהאנשים בקהל יסתכלו על גופה, הם יתרכזו במישחקה.

דרך הצגה זו הכירה את הבימאי ניסים דיין, והוא נתן לה תפקיד קטן בסידרת הטלוויזיה מישל עזרא ספרא.

מירה אוהבת להתלבש לפי האופנה האחרונה. היא מטופחת, מאופרת בעדינות, מסתובבת תמיד על עקבים גבוהים ודקים. שיערה חלק, מגיע עד הכתפיים, צבוע לחום בהיר. הצבע המקורי הוא חום כהה. עיניה חומות, היא מעשנת הרבה, לא שקטה.

מזה כשנה היא בארץ. מתכננת את נסיעתה חזרה למינכן. היא גרה בדירת־חדר צנועה בצפון העיר ומתפרנסת בקושי מעבודות מזדמנות.

"כשאגיע למינכן, יש לי הזמנה למיבחני־בד לסידרת טלוויזיה," היא מספרת. "אני רוצה לשחק, ולא חשוב לי איפה. הייתי נשארת בארץ. אם איזה בימאי היה קורא את הכתבה ומציע לי תפקיד. אם לא, נראה מה יקרה במינכן.

"נורברט מתאים לי כבעל. הוא גרמני עם נשמה של זהב, וזה דבר נדיר. הוריי מאוד מחבבים אותו. נישואין זה עסק, במיוחד לאנשי קאריירה. כדי להצליח בנישואין, צריך להקריב הרבה, צריך התאמה וצריך להיות חברים.

"חברים היינו תמיד, ויש סיכויים שיהיו לנו חיים יפים ביחד. אם אתאהב באחר — אי־אפשר לדעת מה יקרה. יש לי לב רחב. אני אוהבת את החיים, אוהבת אנשים יפים, אוהבת להכיר. החיים זה כמו סרט, עם הרבה־הרבה תמונות. החיים הם סיפור מלא הפתעות."

נעמי רין ■

מאת מאיר תדמור

צריך, ונדאי, לבזוק

מה עושים בכסף שנשאר אחרי התשלומים של המים, החשמל, הטלפון, העירייה, העזרה, הסופר המכולת, הגאז, אגרת־החינוך, אגרת־הטלוויזיה, ומי יודע מה עוד. ובאמת, נשאר, בכל זאת, משהו למזון ובילויים ואפילו לחשבונות שמגיעים באמצע החודש. מה עושים? הולכים לבנק, והפקיד אומר לכם בארשת־חשיבות, ובביטחון, שאין טוב מלהשאיר את היתרה בחשבון, הרי הבנק משלם ריבית על עו"ש. כן, אבל כמה ובאיזה תנאים?

הבנק משלם מכסימום שמונה אחוזים וגם זה בכמה תנאים, ההוספים אותם לפעמים ל־6% בפועל ולעיתים קרובות להרבה פחות.

עכשיו, בהתחלת החודש, אחרי שקיבלתם את המשכורת, תשאלו פעמיים את פקיד הבנק, כמה תורם הבנק לעו"ש וכמה הוא יתרום לפק"מ.

הכל תלוי בגודל הסכום, בעיקר, וכמשך התקופה, פחות. לעיתים, אם הסכום גדול ונובע מפיצויים, למשל, ילעניין זה לא חשוב מי שילם אותם, כדאי גם לבדוק את התפ"ס.

אני לא מגלה לכם דבר שלא ידעתם. הפקיד מקבל את שכרו מהבנק. גם ערב המפולת של המניות הבנקאיות הוא קיבל את שכרו מהבנק, והאיץ בכם לרכוש את מניות הבנק. הפקיד מייעץ ללקוח ונאמן לבנק. זו אולי הסיבה שהעו"ש בעיניו טוב מהפק"ס.

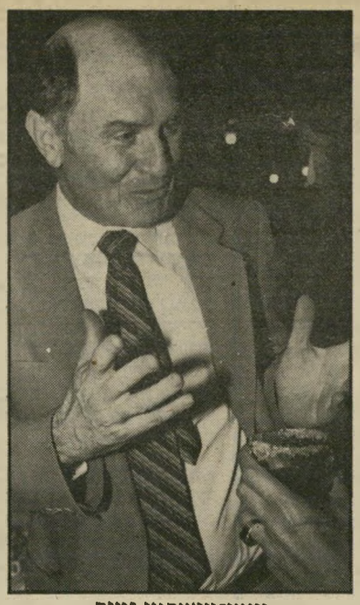
בקיצור, צריך לבדוק, ולבלבל את המוח. זוכרים, הפקיד מקבל את שכרו מהבנק, גם כדי שאתם תובלו לבלבל לו את המוח, והרבה. ואם אין לו תשובות, תפנו לסגן־המנהל. ואם הוא איננו, אז למנהל הסניף, אחד מן השניים ישני תמיד.

אגב, עד לפני שבועות לא ארוכים, סירבו הבנקים לשלם ריבית על עו"ש. הם נתרצו אחרי שבנק־ישראל העניק להם כמה סוכריות. ועכשיו, רק עו"ש. הם עדיין משלמים משהו בין חצי מעליית האינפלציה עד שני שלישים, במקרים מיוחדים. והם גם מרוויחים יפה. עובדה: בחצי הראשון של השנה הם עשו עסקים יפים וזרוויחו יפה.

ובעניין הרווחים היפים יש לי מה לומר. בישפסידו. באה הממשלה ולקחה תחת חסותה את המניות הכושלות שלהם, חלק מן המחיר שילמנו אנחנו ישירות, חלק שני, בעקיפין, באמצעות הממשלה. עכשיו. כשהתחילו להרוויח אולי ישתפו אותנו ברווחים, ויפרו מאיתנו, במחיר מלא. חלק מהמניות הבנקאיות. שזמן פירעונן יהיה רק ב־1988?

מה יש? הם הרוויחו, שיפצו אותנו מעט. מגיע לנו. אבל, לא חשוב איזו ממשלה תקום, אם תקום, זה לא יקרה.

מבקר־המדינה יפרסם בחודש הבא את הדוח על „משבר המניות הבנקאיות". אבל שם לא תמצאו את הבנקים. כי אלה, לפי הגדרת המבקר, אינם מוסדות מתוקצבים. או נהנים מתקציב המדינה. והוא צודק. שישה מיליארד דולר של מניות בנקאיות שהממשלה ערבה להם. זה לא כסף. זו רק התחייבות, ולכן לא צריך לבדוק את חלקם של הבנקים במפולת של מניותיהם. אלא אם כן באמת תוקם ועדת הבדיקה, אותה הציע להקים היועץ המישפטי לממשלה. הפרופסור יצחק זמיר. הממשלה היא המחליטה. היא לא תחליט.

יועץ־מישפטי זמיר
המחליטה לא תחליט

כל מיני טלפונים

יכול להיות, לא בטוח, שהעשור הזה של שנות השמונים, ייקרא על שם הטלפון. מה שאפשר לראות באמריקה בענייני טלפונים, הדמיון לא היה מעלה. תחילה נעסוק בשתי המצאות חדשות ואחר־כך נעבור לתחום המציאות הטלפוניות.

המצאה חדשה, דווקא מצרפת, הופכת את פינקס־הטלפונים האישי והביתי למיותר.

טלפון שני הקווים והמרכזיה
לשוחח, לצעוק, ליילל

האלפא איקס הוא מכשיר־טלפון עם מערכת מקשים אלף־בית־ית, שבה מקישים את שם האדם או החברה, ואת היתר עושה המכשיר.

אפשר לאחסן בזיכרון של הטלפון 255 שמות וכמובן את מיספרי הטלפון המתאימים, ושימו לב: זה מיספר גדול בהרבה ממיספר מיספרי־הטלפון שארם רגיל, כמונו, נזקק להם. למכשיר צג המראה את השם שמקישים ואחריו המיספר (של הטלפון).

המכשיר מסוגל לחייג בעצמו מיספרי טלפון בעלי עד 24 ספרות. בקיצור, אפשר גם לתקתק בו אל הדודה חנה בניו־יורק, ולאחר דקה קצרה, הנה היא מופיעה.

וזה עוד לא הכל. במכשיר טמונה סוללה, המגינה על הזיכרון, שלא יימחק, כאשר יש קצר. למכשיר יש גם תקע לשקע של הטלפון, וגם תקע לחשמל. יש גם דגם נייד שניתן לקחת אותו בתיק כאשר בעליו נמצא במסע־עסקים.

עוד שני פרטים חשובים: הממדים — 26 סנטימטר על 22, על 9; המישקל — 1.6 קילו שהפכו, עם הופעתם בארץ, לסמל של מעמד, הנישא על החגורה ומצפצף ומוסר הודעות והוראות, שגם אם אינם לרוחך אתה חייב לבצע. או לגשת לטלפון קרוב, אם יש כזה, ולהסביר למה לא כדאי למוכירתך לצפצף לך בשעות־הצהריים, כשאתה אוכל בחברת רעייתך. או להיפך: אתה אוכל עם המזכירה ורעייתך מצפצפת. בקיצור, הפטנט החדש מאפשר לבעליו להשיב על הקריאה, לא בעל־פה, אלא בכתב. רעיון. ועכשיו, נסביר את העניין.

ולפני העניין עצמו אנו חייבים לציין את היצרן: מוטורולה, וזה אומר משהו. המכשיר החדש קרוי פי־סי־אקס. מערכת תיקשורת־נתונים ניידת. המופעלת באמצעות סוללות. מסוף המוחזק ביד (ואם תרצו ידני), המאפשר תיקשורת עם המישרד הראשי, או באמצעות מרכז־מימסר (המעביר את השידור), המופעל באמצעות גלי רדיו. לא כל־כך מסובך.

אפשר להמשיך. בכל מכשיר־מסוף יש צג של גביש נוזלי (כמו בכל המחשבונים), היכול להכיל שתי שורות של מידע, ובסך הכל 27 אותיות או סימנים. המכשיר מקבל הודעות המופיעות על הצג ומערכת מקשים להקשת מידע לשידור. המכשיר, גם זה, מצפצף עם הגיע ידיעה מהמרכז, אותה ניתן לקרוא מייד על הצג, או לאחסן אותה לקריאה מאוחרת יותר. מחזיק המסוף (המכשיר) יכול להודיע לשולח ההודעה, שאינו מוכן עכשיו לקבל ההודעה ויש לשדרה מאוחר יותר, או להעבירה לאדם אחר בעל מסוף.

טווח המסוף הוא בין 15 ל־25 קילומטרים. אך תחנות־מימסר יכולות להאריך את הטווח לאזורים רחוקים הרבה יותר. לכל מערכת קוד גישה ותדירות שונה. המחיר: זה עסק יקר, ורק חברות גדולות באמת יכולות להרשות לעצמן מערכת כזו. כן, המחיר למערכת הוא 165 אלף דולר וכל מסוף עולה 3000 דולר נוספים.

אפשר גם לסגור. לאחר שהחכמתם ואתם כבר בקיאים בחידושים האחרונים בשטח הטלפונים שלא רק מדברים ושומעים אלא גם מדברים ויודעים גם על מה, נחזור לאותם טלפונים מתוחכמים, שמחירם הוא במיסגרת מה שמותר לנו, וכדאי לנו להביא לארץ.

הנה, ב־59 דולר אפשר לרכוש טלפון מתוחכם אחד, היכול לשרת שני קווים (שני מיספרי טלפון) בעת ובעונה אחת וגם לשמש מעין מרכזיה לקווי פנים למטבח, לחדר־השינה, לשכ־נה, ועוד, כמובן.

יש שם גם מה שקוראים שיחות ועידה. אתה יכול להעלות את כל בני ביתך ואת הדוד מהעיר השכנה, או יותר טוב, העיר הסמוכה, על הקו ולשוחח, גם לצעוק, גם ליילל, ואם למישהו נמאס הוא יכול להקטין את העוצמה, או סתם לסגור.

והדבר הכי חשוב — המחיר 550 דולר. הרבה, אבל נוח, אם לוקחים בחשבון שאפשר לחסוך מוכירה.

שווה את הכסף. ההמצאה השניה הראויה לתשומת ליבנו, היא, בעצם, במקום טלפון, או מחליפה את הטלפון. אתם בוודאי מכירים את המכשירים הקטנים הקרויים ביפר או פייג'קול.

העשירים מתעשרים

תיכף תבינו למה כדאי להיות עשיר בישראל. נוסף על כל הסיבות הידועות, ושכמובן לא נפרט אותן כאן, כי בטח גם אתם יודעים למה, הנה יש עוד סיבה, שהתפתחה בצערי־ענק בשנים האחרונות והוכיחה את עצמה, אפילו יותר מהרולר, הירוק, האפור והשחור.

כל אחד יכול להשתמש בסוס הזה, אבל מי שיש לו הרבה (כסף) עושה עוד (הרבה) יותר. במתמטיקה יש חוק האומר, שהרבה זה יותר טוב ממעט. לצערי, שכחתי את הגאון שמצא את החוק, אבל הוא באמת צודק.

לעניין: על תפ"סים, בטח שמעתם. זה פשוט ראשי־תיבות של תעודות פיקדון סחירות. כבר בעבר הסברתי למה הן מיועדות. נעשה זאת שוב, למען אלה שהצטרפו זה עתה אל קוראי המרור. ובכן יש לך כסף (לפחות 50 אלף שקל), אתה הולך לבנק, אומר לפקיד: „תפ"ס," והחל מאותו רגע הכסף עובד בשבילך. יום־יומיים, כל תקופה שתרצה. הריבית שתקבל יכולה להיות 12 או אפילו 14 אחוז לחודש. כמעט כמו האינפלציה, אבל לא תמיד.

אם תבנים 500 אלף שקל תקבל יותר אחוזים. אם תבנים מיליון שקל תכה את האינפלציה ובעבור חודש יהיה הרווח, נניח 180 אלף שקל, הרבה מעבר לאינפלציה. אם אתה גביר, ויש לך 10 מיליון שקלים, או מאה מיליון שקלים (כ־300 אלף דולר) אתה יכול לעשות כל חודש 21 או 22 אחוזים, וכך הוספים מאה מיליון אחרי חודש ל־122 מיליון שקל. הרווח אחרי האינפלציה, כמו בחודש האחרון, 10 מיליון שקלים. ועכשיו תשאלו, בצדק, איפה עמלות הבנק, ואיפה ניכוי במקור, ואיפה מס־הכנסה? התשובה היא: אין.

אני מכיר אחד, על היתר סיפרו לי, שמכר את הדירה במאה עשרים אלף דולר וחי כמו מלך מהתפ"סים. ברוח השנתי שלו למס־הכנסה הוא רושם שאין לו הכנסה החייבת במס. והוא צודק. יש לו הכנסה ברוטו שהיא גם נטו, ואפילו מס ערך מוסף לא משלמים עליה. זהו החוק.

תשמע, הוא אומר לי, בכורסה היינו נותנים מכה בריאה, מכניסים את המכה לעוד סיבוב, והיה יוצא לפעמים אפס. לפעמים מתחת לאפס. פה, חביבי, אין אפס. עובר כמו שעון של טקסי. אתה מכניס לפקיד בבנק בוחטה וכבר למחרת יש עוד בוחטה, שכל יום עושה נגלה חדשה. זהו. כל יום מכניסים מחדש, עושה רווח על א־כיפק.

אז, למה, תשאלו, מי שמקבל משכורת, צריך לשלם 60% מס־הכנסה? למה שמס־הכנסה אוהב אנשים עובדים. מי שלא עובד, ממה תבוא הפרנסה? צדקתם. מתפ"סים.

מי שטוען שלא נותנים לחיות בארץ הזאת, טועה. פראייר, לא מבין, מרובע. גם לבעלי שכר יש תיקווה, אבל שם היא יותר קטנה. קוראים לה פק"מ. סיקרון קצר מועד. אבל מזה אפשר לשמור על המשכורת, שהשקל של התחלת החודש יהיה שווה לשקל של סוף החודש. ואם אתם חיים מהאי־בי־דראפט, הספדתם.

המשך הסידרה בשבוע הבא. ואני מקווה ששר־האוצר החדש אם יהיה, יצחק מודעי, ימשיך לתמוך בשיטת האפס־מס של מחוסרי־התעסוקה.

משלמים כל מחיר

אחת התופעות המיוחדות לישראלים בישראל היא תאוות התשלום בכל מחיר. לא חשוב כמה זה עולה. כדאי לקנות. מחר זה יעלה יותר. התנהגות זו היא מסימניה המובהקים של האינפלציה בארץ. עד כאן הכותרת. בעברית. של ספר לפסיכולוגיה למתחילים. עכשיו ניגש לעניין עצמו.

תהרגו אותי (בצחוק, כמובן) אני לא מבין איך זה מוכנים בארץ לשלם כמעט 300 דולר עבור טוסטר־אובן שמחירו בארצות־הברית בערך 50 דולר. במילים אחרות, יותר ממחצית משכורת של שכיר ממוצע. אתם יכולים מייד לשאול. אז למה הם. החנויות. בתי הכולבו. לוקחים פי שישה? יש תשובה פשוטה וברורה: אנחנו מוכנים לשלם. וזה מה שהאמריקאים לא מבינים איך זה שאתם משלמים כפול. פי שלושה המחירים של הטוסטר־אובן שלכם הוא חצי או שליש משלנו. בקיצור. אתם משלמים בשבועיים עבודה מה שאנחנו משלמים ביום עבודה אחד. איך זה? עובדה. אצלנו זה עובד.

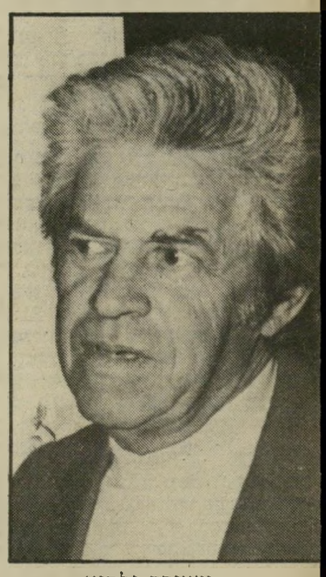
בקרוב זה יפסיק לעבוד אצלנו. האמריקאים יפסיקו לשלם את החשבון. אנחנו נתחיל באמת לשלם. כשלא יהיה. ואם לא יהיה. לא נשלם ואז אפילו המחירים של הטוסטר־אובן ירדו לחצי. ועד אז אני מציע לכם להתאפק.

נזכרתי. בארצות־הברית עולה ילקוט־גב לבית־הספר משהו בין 4 ל־8 דולר. בארץ בדיוק פי שלושה. לפי אותו סדר גודל. למה? יש על זה מכס! מה־קניה? אגרת חינוך־ חובה? היטל טיולים! לא. למה! ככה!

חמרורים

נחוג ♦ יום־הולדתו ה־41 של **מביזה נסומי לוביואנאבי**, שג־ריר זאיר בישראל. לוביואנאבי, מורה לשעבר, זנח את הקאריירה האקדמית שלו (הוא השתלם באוניברסיטות בל־גיות בשפות הקלאסיות, רומית ויוו־נית) לטובת קאריירה פוליטית, שבה הגיע לתפקיד שר־ההסברה, התרבות והאמנות, לפני שמונה שגריר בתל־אביב. לוביואנאבי שולט בשמונה שפות (שלוש השפות הנפוצות בזאיר — לינגאלה, נגומבה וקפאלה — וכן בצרפתית, אנגלית, פלמית וכמובן, ברומית וביוונית) והוא אב ל־11 ילדים, שארבעה מהם מצויים עימו בתל־אביב ולומרים בבית־הספר הקאתולי ביפו; ארבעה אחרים עם אחותו בבלגיה ושלושת הנותרים עם אמו בזאיר.

נחוג ♦ בירושלים, יום־הולדתו

משורר גלבוע
במטעים במחצבות במחנות

ה־76 של פרופסור (לסיפרות המחשבה והמוסר) **ישעיהו תשבי**, שנולד ב־כפר הונגרי בתור שנדור שוורץ. תשבי, תלמידו של גרשום שלום (קרי: שולם — אחד ממניין תלמידי תורת הקבלה. בשנות ה־30, שלימודיהם התקיימו במרתף הסיפריה הלאומית שעל הר־הצופים), נודע במיוחד בשני כיריכי מישנת הזוהר שלו, שלדעת רבים שימשו השראה לקשת של יוצרים מהצייר מרדכי ארדון ועד המשורר ט' כרמי. תשבי, שפירסם בגיל 24 ספר שירים הונגריים (זמרת רגעים אפלים) חזר, לאחרונה, לסורו, כאשר פירסם, בשנה שעברה, ספר שירים עבריים, שביבי עלטה, שעליו העדיף לחתום בשם־עט קל לזיהוי: אליהוא קידר (אליהוא, כרמז לאליהו התשבי, הנביא מגלעד, שממנו לקח תשבי את שם מישפחתו וקידר, תרגום כמעט מילולי של שם מישפחתו הראשון, שוורץ).

נחוג ♦ בביגינג (פקין, לפי הכתיב החדש), סין, יום־הולדתו ה־80 של **דנג סיו־פינג**, האיש החזק של סין. אם כי תפקידיו הרשמיים של דנג מצטמצמים ביו"רות המועצה הצבאית והוועדה המייעצת למיפלגה (הקומו־ניסטית), הרי הוא האיש הקובע בסין מאז 1977, כאשר מונה, שנה אחר מותו של מאו טסה־דונג, כסגן ראש־הממשלה — מישרה בה כיהן שלוש שנים בלבד. בשנות השישים, כאשר נדרך על־ידי אנשי מאו בעוון היותו „קאפיטאליסט בכוח", עבד כחרט במפעל טרקטורים, גידל כרוזית ושעועית להזנת מישפחתו והתעמק, לפי עדות עצמו, בכתבי מארכס ולנין.

נחוג ♦ בבואיינוס־איירס, יום־הולדתו ה־85 של **חורחה לואיס בורחס**, גדול סופרי אמריקה ה־לטינית (ספר החול), אשר יצירותיו תורגמו מספרדית ל־20 לשונות. בורחס, שהתעוור בגיל 56, עדיין מרבה בהופעות ציבוריות, אם כי הוא מש־תמש במקל־הליכה, לא שכח להזכיר, ביום־הולדתו, כי אמו, שנפטרה לפני שמונה שנים, היתה בת 99 בעת מותה.

נפטר ♦ בתוניס, בירת תוניסיה, בגיל 44, **חסן מוצטפה דורין**, איש המודיעין של הפת"ח, שהיו"ר שלה הוא יאסר ערפאת. דורין הוא בנו של מוצטפה דורין, איש הגדה המערבית שטופח על־ידי ראש המינהל האזרחי לשעבר, הפרופסור מנחם מילסון, והקים בעידודו את אגודת הכפרים, האמורה לשתף פעולה עם ישראל.

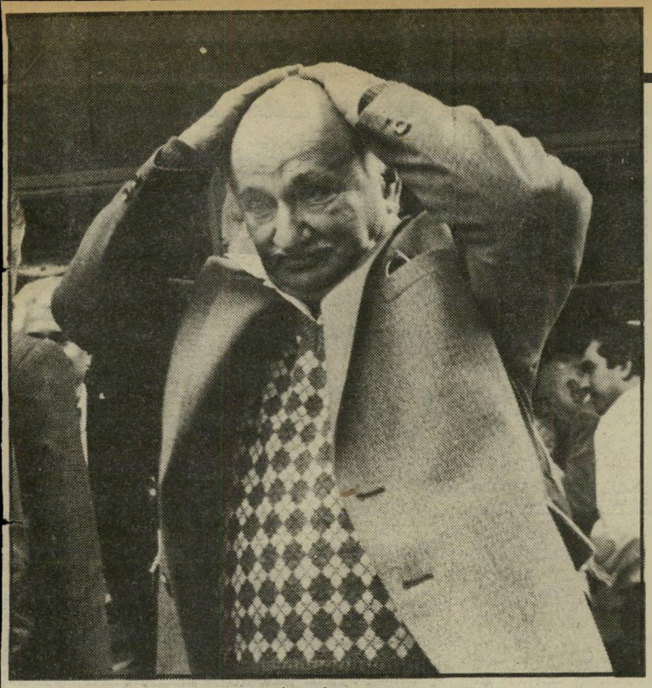
נפטר ♦ בתל־אביב, שלושה שבועות לפני יום־הולדתו ה־67, **אמיר גלבוע**, משורר יליד רוסיה (שירים בבוקר, בבוקר; הכחולים והאדומים) שהספיק להיות פועל במטעים, במחצבות ובמחנות הצבא הבריטי, שבו גם שרת במילחמת העולם, לפני שהתאפשר לו להתפנות לכתיבה בלבד.

נפטר ♦ בתל־אביב, בגיל 74, **משה צ'רניאק**, מר שח־מת של ישראל, מי שהיה ארבע פעמים אלוף ישראל בשח, וייצג אותה באינסוף תחרויות בינלאומיות, בהן צבר הישגים נכבדים, כולל תיקו עם אלופי עולם כמיכאיל בוטבינניק. צ'רניאק, ששלט בשמונה שפות, חיבר גם 15 ספרי שח־מת בשלוש שפות (עברית, ספר־דית ואנגלית) והותיר ספריית־ענק של אלפי כרכים במיקצוע־חייו.

נפטר ♦ בביקאפייה, פרבר ביירות, בגיל 78, **פייר אל־ג'מאיל**, שר־הבריאות של לבנון, מייסד ה־פלנגות המארוניות (שסיסמתם אלו־הים. מישפחה. מולדת!) ואביהם של באשיר, שנרצח כמה ימים לפני השבעתו כנשיא לבנון, בספטמבר 1982, ושל אמין, נשיאה הנוכחי של לבנון. אל־ג'מאיל, בנו של בעל קרקעות שנירון למות במילחמת העולם הראשונה בגלל מילחמתו בשילטון התורכי בלבנון, גדל במצריים, למד רוקחות והיה במשך עשרות שנים ציר הפרלמנט הלבנוני (ממחוז בחירתו, ביירות). את יחסיו עם ישראל הגדיר, דרך קבע, בארבע מילים: „הישראלים נותנים ואנחנו לוקחים".

נפטר ♦ במונטריאול, קנדה, בגיל 79, **ברנארד מנפרד בלומ־פילד**, איל־נפט ותורם נדיב למטרות ציבוריות בישראל. בלומפילד, שנפטר חודש אחד אחר פטירתו, בעת ביקור בירושלים, של אחיו, לואיס מורטימר, שהיה צעיר ממנו בשנה, נודע בארץ במיוחד בזכות איצטדיון בלומפילד ביפו, שנקרא על שם שני האחים, שתרמו את הכסף להקמתו, ובזכות יער קנדה, ליד צומת לטרון, שגם למימונו הוא ראג.

נפטר ♦ בקאהיר, משטף־דם במוח, בגיל 82, הגנרל **מוחמד נגיב**, הנשיא · הראשון של הרפובליקה המצרית. נגיב, יליד חרטום הסודאנית, היה סגן מפקד חיל־המישלוח המצרי, שפלש לארץ־ישראל באביב 1948, התפרסם אז באומץ ליבו האישי כבמיקרה שבו זחל, תחת אש ישראלית כבדה, 500 מטר, כדי לחלץ חייל שנלכד בטנק שנפגע. לאחר מכן נתמנה כמפקד חיל־הספר. כאשר ביטל המלך פארוק, ביולי 1952, את בחירתו לנשיא מועדון־הקצינים בקאהיר, היתה זאת, לדעת רבים, העילה למהפכת הקצינים החופשיים ב־22 ביולי 1952, ששמה קץ למישטר המלוכני במצריים. נגיב הודח מתפקיד נשיא מצריים ב־1954 על־ידי ראש הקצינים החופשיים, ג'מאל עבד אל־נאצר, שנטל את המישרה לעצמו והקפיד על כך שנגיב יהיה נתון ב־20 השנים הבאות במעצר־בית, שממנו שוחרר רק עם עלייתו לשילטון של אנוור אל־סאדאת (ראה גם יומן אישי בגיליון זה).

יו"ר־יועדה אלמוזלינו
בסימן תשע

דאת ביקורת

ד דבר נפל כרעם ביום בהיר. מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, רק התמקם במושבו וכבר הודיע, שיש בכוונתו לברוק איך פועלים מוסדות־הביקורת בהסתדרות, מבקר ההסתד־רות וועדת הביקורת המרכזית.

עצם הרעיון שהגופים המבקרים יהפכו למבוקרים, גרם להתרגשות רבה בבניין הוועד הפועל. מפה לאוזן, נלחש, שחברת־העובדים לא הצליחה עדיין להתאושש מפרשת יעקב לוינ־סון, והנה — ועדת־חקירה חדשה שתקום בתוך זמן קצר תגרום לזעזוע לא פחות קטן.

אבל התרגשות לחוד ומציאות לחוד. לפני שבועיים פירסם דובר־ההסתדרות, שמואל סולר, הודעה מפורטת לעיתונות, בה הודיע כי בעיקבות החלטת הוועדה המרכזת לבחון את מוסדות־הביקורת, קבע קיסר את הרכבה ואת תחום פעילותה.

מי שקרא את רשימת חברי הוועדה הבין, כי למעשה היא תהיה משותקת עוד לפני שתתחיל לפעול. מי שהיה בסוד העניין מאחורי הקלעים ידע מה שלא ידעו אחרים: שהדרך שבה היא הוקמה מעידה, שגם קיסר חושש מוועדה בעלת שינים.

למרות ששני הגופים המבוקרים נכרכו יחדיו, אין קשר מיקצועי חופף ביניהם. מבקר־ההסתדרות — כשמו כן הוא — מבקר את חברת העובדים ואת מוסדות ההסתדרות. ועדת־הביקורת המרכזית, לעומת־זאת, עוסקת בסוגיות מישפטיות שבין עובד ומעביד.

היעד: ז'נבה

ב ראש שני הגופים עומדים עסקנים הנמצאים ערב פרישה. מבקר ההסתדרות, שלמה שטנגר, הוא גימלאי שכבר עבר מזמן את גיל ה־70. ממלאת־מקום יו"ר ועדת־הביקורת המרכזית, חמודה אישי־שלום, אף היא עומדת ערב יציאה לגימלאות.

ציניקאים בבניין הוועד הפועל טוענים, שהשינוי האפשרי היחיד בשני הגופים הוא פרישתם של שטנגר ואישי־שלום בתום הקאדנציה. לשם כך, הם מדגישים, אין צורך בהקמת ועדה.

חברי־יועדה ליבאי
בפעם הראשונה

איך זה יתכן?

מסתבר, שבתקופה מסויימת הכל היה אפשרי בהסתדרות. בכר. הנוהג באורח־חיים ראוותני, שאינו מקובל על עסקני פועלים. מתגורר בווילה מפו־ארת ברמת־גן. ביקש בתחילת שנת 1983 לצאת לז'נבה, כדי להיות לצד אמו הקשישה. הוא סיפר שיש לו אפשרות לקבל מינוי בשליחות ב־שווייץ. אולי מסיבה זו הוא קיבל מייד חופשה ללא תשלום בת שנה. הובטח לו, שיוכל להמשיך בתפקידו בארץ באותו הזמן.

בכר ביקש לעצמו את התפקיד בשלהי ינואר 1983, והתפקיד שאליו הוא חתר בתו"ל היה מבקר פנימי של סניפי בנק הפועלים בארצות אירופה הדרומיות צרפתית.

סמוך למועד יציאתו של בכר לעבודה זו באירופה, חזר בו הבנק מהרעיון. צמרת בנק הפועלים, שהיתה נתונה באותו הזמן בשיאה של חקירת ועדת־השניים — שרגא רוטמן ועמירם סיוון, שטיפלו בפרשת לוינסון — חששה משערוריה נוספת שתדבק בבנק לכן לא יצא בכר ליעדו בחודש אוקטובר האחרון.

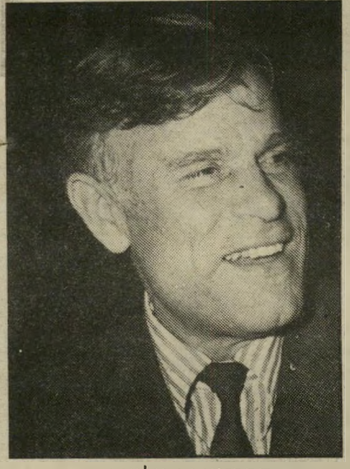
יו"ר פורש בכר
שליחות בשווייץ

ועדת־הביקורת המרכזית היתה באחרונה בחדשות, ולאו־דווקא בגלל הישגי־תחיקה למען העובד. עד לפני יותר מחודש עמד בראשה ניסים בכר, ששימש גם כיושב־ראש בית־הדין העליון של ההסתדרות. אבל באותו הזמן הוא גם היה נציג חברת־העובדים בשווייץ, ושם אף שהה רוב הזמן. להוציא פירקי־זמן קצרים של ביקורים בארץ.

בכר פנה למזכ"ל ההסתדרות דאז. ירוחם משל, וביקש מישרה אחרת בחו"ל. דני רוזולין, מזכיר חברת העובדים, מצא לו עבודה על־פי בקשת משל: מישרת נציג חברת העובדים במוסדות העבודה והאיגו־דים המיקצועיים באירופה.

הוא יצא לאירופה בתחילת נובמבר 1983 ושב לארץ בינואר 1984. הוא שהה כאן זמן קצר לצורכי עבודתו. ושב שנית בחודש מרס. היה זה בתקופה שבה התפוצצה פרשת לוינסון, וחברת העובדים ומוסדות ההסתדרות רעשו וגעשו.

חברי ועדת־הביקורת המרכזית — מלבד אישי־שלום, שלא נכחה בהצבעה — הסכימו ברוב־קולות לבקש מבכר להמשיך בשני תפקידיו גם בהיותו בחו"ל. העובדה שבכר צריך, למעשה, לבקר את חברת העובדים שבשלי־חותה הוא נמצא בחו"ל, לא הפריעה לאיש.

חברי־יועדה אליעד
לא עצמאי

העניין הציק לקיסר. אחרי לחץ ציבורי בכלי־התיקשורת ופניות של עסקנים בהסתדרות, שכל מישרה מתפנית מעוררת אותם לחיים, החליט המזכ"ל החדש לשים קץ לעניין. בכר נשאר בחו"ל. הוא נפרד משני תפקידיו בארץ.

קיסר, כהרגלו באחרונה, נמנע מל־הכריע מי יבוא במקומו של בכר. הפיתרון האידיאלי היה להותיר על

כנה את ממלאת מקומו, שממילא תצא בקרוב לפנסיה.

לחישות וחומר־נפץ

מ ישרד מבקר ההסתדרות, השוכן בבניין אברהם לוינסון שברחוב בארי בתל־אביב, הגיע לכותרות. אבל אין ספק שמשהו שם לא זז.

בראשו עומד שלמה שטנגר, בן ה־73. בתצלומיו המתפרסמים הוא נראה צעיר בהרבה, וואת פשוט מפני שמזה עשר שנים לא צולם מחדש. הוא חבר קיבוץ מעיין־צבי, הסמוך לזיכרון־יעקב, ולמעשה הוא נמנה על מייסדיו.

שטנגר נולד באוסטריה, ולפני עלו־תו ארצה סיים סמינר לרבנים בגרמניה. מגיל צעיר יחסית הוא נכנס לעולם העסקנות הפוליטית בארץ, ושימש בעבר כמנכ"ל המשביר לתעשיה.

מזה שנים הוא משמש מבקר־ההסתדרות, מאז „התפוטרותו" של המבקר הקודם, יוסף אבידר. אלוף (מיל') אבידר עזב את התפקיד זמן קצר אחרי שיעקב לוינסון הצליח להוציא מתחום פיקוחם של מוסדות־הביקורת מדוע מה שהוא לוחש בחדרי־חדרים ולאוזניים ספורות אינו מגיע אף פעם לידי ביטוי בדוחותיו של המבקר הקשיש.

מי שלא רוותה נחת משיטותיו של וולטמן היתה מזכירתו, רלי־ה אבניאון, גרושתו של איש־הביטוח איתן אבניאון, בעבר מנכ"ל הסנה והיום איש חברת הביטוח החדשה אושיות. יורשתה של עממית. אבניאון לא שתקה, ועד לפרישתה ממישרד מבקר־ההסתדרות נהגה לדווח לכל גורם אפשרי מה נעשה במישרד הרגיש.

לפני זמן קצר פנה קיסר בסודי־סודות ליושב־ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, יעקב שמאי, וביקש ממנו שיצרף מישפטן מהאופוזיציה לוועדה לבחינת מוסדות הביקורת בהסתדרות. שמאי, מועמד מס' 42 ברשימת הליכוד לכנסת, הוא עסקן פועלים ותיק ואהוד על בוחרי הליכוד בהסתדרות. הוא צמח משורותיהם ומשמש כנציגו המובהק בהסתדרות של סגן ראש־הממשלה, רויד לוי. שמאי, בן מושב גיבעת־עדה שליד חדרה, הופתע מפניית קיסר, משום שבדרך־כלל מחרים הרוב בוועד־הפועל את האופוזיציה.

בזמן ששמאי היה צריך להחליט על

דאתך?

מזעמד חיים שטנגר
כיפה מימין

המועמד שלו לוועדה, נמצא סגנו ויריבו, עורך־הדין זבולון שליש, בחו"ל. שמאי ניצל היעדרות זו כדי להציע מועמד. שהיה מבחינתו אידיאלי: גם מתאים לתפקיד וגם אינו מסכן את מעמדו שלו. המועמד היה הפרקליט הצעיר חיים שטנגר (30), חבר תנועת החרות.

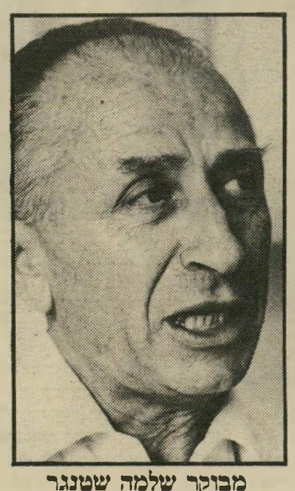
הדימיון בשמות־המישפחה אינו מיקרי. הפרקליט הצעיר הוא אחיינו של המבקר. אביו של חיים שטנגר נמנה בשעתו עם מקימי קיבוץ מעיין־צבי. שטנגר הצעיר סיגל לעצמו אורח־חיים דתי מגיל צעיר ביותר, ואף סיים לימודים בישיבה התיכונית נחלים של בני־עקיבא. כבר אז הוא החליט להפנות עורף למסורת הסוציאליסטית של מישפחתו.

חיים שטנגר כבר התפרסם כשהיה יושב־ראש ועדת־ביקורת לבדיקת אי־סדרים בנושא בחירת חברי סניף צפון תל־אביב של תנועת החרות (העולם הזה 24.3.82). הוא התגלה אז כאיש חסר־פניות.

שמאי, שידע על עברו התנועתי של שטנגר, המישפטן המצליח, החליט שהוא יהיה האיש. אך כאשר שמע קיסר את שמו של המועמד, הוא הודיע מייד על התנגדותו. קיסר, שאינו נוהג להשיב מייד בשלילה להצעות המו־עות לפניו, חרג הפעם ממינהגו.

מדוע לא הסכים קיסר לקבל לוועדה חבר־יוצא־דופן, משורר לעת־מצוא, שיכול לעשות רבות לתיקון הדרוש בשני מוסדות הביקורת המבוק־רים?

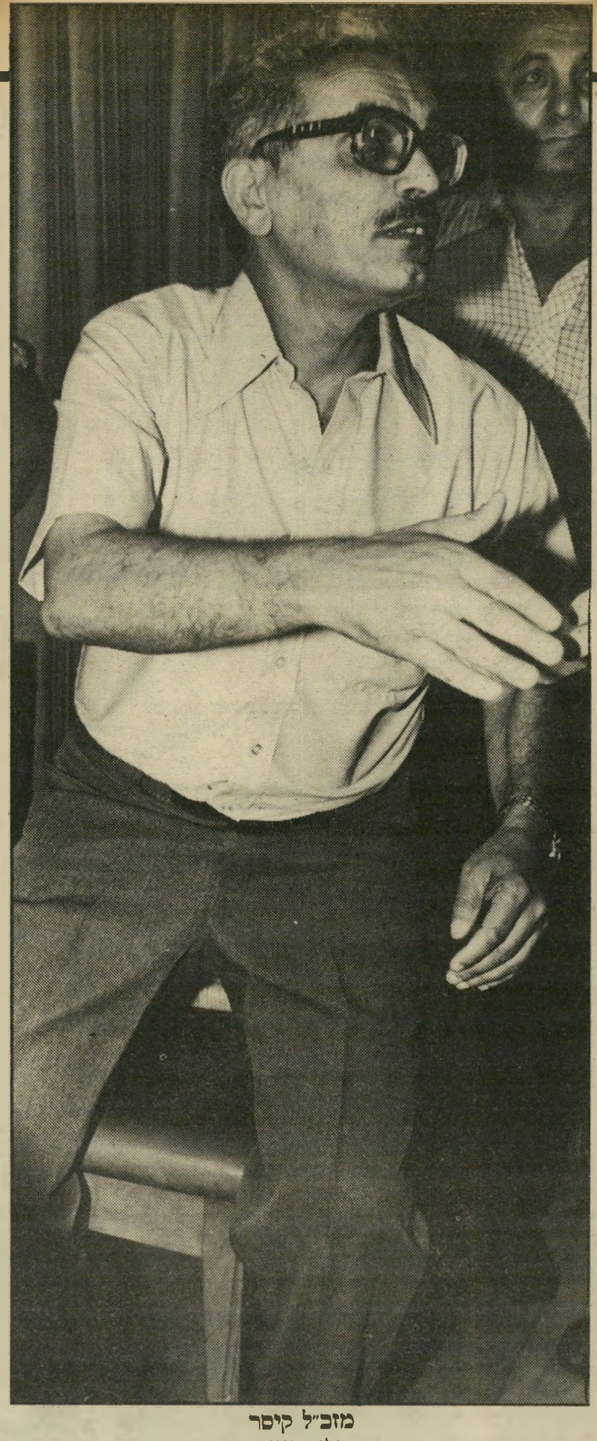
קיסר הסביר לשמאי, כי לא מקובל ולא רצוי שבן־מישפחה אחד יבקר את

מבוקר שלמה שטנגר
קיבוצניק משמאל

שושנה ארבלי, עומד גם הוא לפרוש בתום הקאדנציה מתפקידו.

לגיזבר הקשיש יש מערכת־יחסים מסועפת ומעניינת עם המבקר שטנגר, ובמיסדרונות הוועד הפועל לוחשים, שבעבר כבר נהג שטנגר באלמוזלינו קרובו, גם אם תהום אידיאולוגית מפרידה ביניהם.

מזכ"ל קיסר
בלי שיניים

לוינסון שני

כ אשר התפרסמה לבסוף רשימת חברי־הוועדה, שבה לא נכלל איש מאנשי הליכוד, התברר שגורלה של הוועדה החדשה נדון לקיפאון עוד בטרם ישבה בישיבה ראשונה.

מי הם חברי הוועדה?

● **נתן אלמוזלינו** — גיזבר ההסתדרות ויושב־ראש הוועדה. אל־מוזלינו, בעלה של ח"כית העבודה לוינסון, ובבוקר ההתאבדות הודיע לעיתונאים שצבאו על ביתו של המתאבד, כי על־פי החומר שהובא לפניו היה לוינסון חף מכל אשמה.

● **צבי נתנזון** — נציג מפ"ם בוועדה.

● **עודד קלמרו** — היועץ המישפטי של ההסתדרות, ותיק ומוכשר ביותר. הוא בודק עתה את הסתעפות פרשת בכר.

● **שימעון שיטרית** — פרו־פסור למישפטים, מרצה למישפט מינהלי באוניברסיטה העברית בירוש־לים, פעיל במיפלגת העבודה, מועמד מס' 56 ברשימת המערך לכנסת.

ועדה מסורבלת זו, שבה אין כל נציג לאופוזיציה, צריכה לדון בנושאים הבאים:

אלף: בשינויים המתחייבים בחוקת מבקר ההסתדרות וועדת הביקורת המרכזית:

בית: בשינויים אירגוניים ונוהליים במוסדות הביקורת, במגמה לשפר ולייעל את המערכת, לחזק את הליכי הביקורת על המוסדות המישקיים והאירגוניים ולחלק באופן ברור את הגבול בין פעולותיהם של ועדת־הביקורת המרכזית ומבקר־ההסתדרות:

גימל: לשקול הקמת נציבות קבילות הציבור בהסתדרות.

מאחורי הקלעים אומרים, שוועדה כזו צריכה למעשה למנוע אפשרות צמיחתו של לוינסון שני.

קיסר הוא מומחה לענייני ההסתדרות. הוא מכיר את כל מיסדרונות הוועד־הפועל וחברת־העובדים. אילו הוא רוצה לשנות את מיבנה מישרדי המבקר וועדת הביקורת המרכזית, הוא לא היה זקוק לוועדה, בוודאי לא של תישעה איש — ובעיקר לא לועדה שרוב חבריה אינם מבינים מאומה בנושאי הסתדרות.

בבניין הוועד הפועל נזכרים בוועדה שהקים בזמנו מזכ"ל הסתדרות לשעבר, יצחק בן־אהרון, ושעסקה בבחינת מיבנה ותיפקוד הוועד־הפועל. מסקנותיה לא הוגשמו מעולם, מפני שאילו רצה מישהו להגשים אותן היה עליו להרוס את הבניין שברחוב ארלוזורוב ולהקימו מחדש.

ועדת־אלמוזלינו, שתקיים את ישיבתה הראשונה בתחילת ספטמבר, אמורה לטפל בשאלות מעשיות ועקרוניות גם יחד. ההסתדרות היא גוף ענק, ומישרד מבקר חזק ובעל שיניים הוא חיוני לה. על אחת כמה וכמה שגופים אלה אינם כפופים לבג"ץ, אלא במיקרים חריגים של עוול הזועק לשמיים, בגלל פגיעה בכללי הצדק הטיבעי.

כבר עתה ברור שהוועדה, האמורה לטפל בנושא כה חשוב, לא תוכל לזוז כלל. מדוע אם כן הקים אותה קיסר? נראה שהוא באמת ובתמים רצה לבקר את המבקר. אבל במחשבה שניה הוא חושש מרעידת־אדמה. לכן הוקמה ועדה לא פונקציונלית, ולכן נמנע מאיש ליכוד עיקבי ורציני לכהן בה, לפנים משורת־הדין.

● **ישראל זברי** — מרכז הוועדה. הוא עורך־דין עובד הוועד־הפועל.

● **ניסים אליעד** — עורך־דין, חבר המיפלגה הליברלית העצמאית, ח"כ ל"ע בכנסת השמינית.

● **מרדכי ביבי** — עורך דין, ח"כ לשעבר בעבודה.

● **עידית וייסמן** — מישפט־נית המייצגת בוועדה את נעמת.

● **דויד ליבאי** — פרופסור למישפטים, עורך־דין ועתה גם ח"כ טרי מטעם העבודה. הוא גם משמש כנשיא לישכת עורכי־הדין, ובעבר היה יושב־ראש ועדת־החוקה של מיפלגת־העבודה. ליבאי היה פרקליטו של

דאת הפקרות!

סיגארים לאורחים

רוצים לעשות שמח לשר **דויד לוי**? לא צריך. שמח לו בלעדיכם. לא בעניני המרכבה, כמובן. שם, בירושלים, במלון המלך־דויד, העניינים צולעים, ואולי יצטרך להתרגל לספסלי האופוזיציה, משהו כמו סגן־ראש־האופוזיציה.

אך בבית, בבית־שאן, שאליו הוא נמלט מדי ערב, אחרי יגיעות היום, הכל ורוד יותר, והנחת שהוא שואב נשפכת בחביות.

ביום החמישי הוא משיא את בנו **שימעון** (22) לנערה שהכיר בבית־הספר המקיף בבית־שאן, **זהבה** (20), אחרי חברות של ארבע שנים.

600 אורחים הוזמנו לחתונה, והתנועה בכבישים צפונה מירושלים ותל־אביב תכבד באותו ערב. כל שרי־הממשלה וראשי־התנועה הוזמנו. כמובן, וכמוהם ידידים מכל מיגוון הקשת הפוליטית.

רחל לוי, אשת־החיל, רגילה להכין את מרבית הכיבוד לשמחות המישפחתיות במו ידיה, או בעזרת בנות־מישפחתה. גם הפעם, כמו בבר־מיצווה של בנה **אשבול**, או באירוסי בנה **ג'קי** עם בתו של פרופסור **ברוור**, היא מכינה סיגארים מארוקאיים ממולאים בבשר ומתובלים כיאות, ומשולשי־בצק ממולאים שוב בבשר אך בתוספת כבד.

לשר 12 צאצאים, כשהקטנה בת 4. אך עד כה לא היה לסבא. אולי בעיקבות החתונה הקרובה יוכל לטעון כל ערב, בצאתו צפונה, שהוא נוסע לראות את סבתא.

רחל ודויד לוי
חבר ילדות

שני ילדים בבת אחת

דליה מזור שולטת במסך הטלוויזיה הישראלית זה יותר מעשר שנים. בשנים אלה התרגלנו כולנו לראות אותה כמה פעמים בשבוע. כשהיא חייכנית וזוהרת.

דליה מזור
בשביעי

מה שאנחנו רואים זה את החצי העליון של גופה. לכן קשה לנו לתאר אותה עם בטן של אשה בהריון.

האמת היא שדליה מסיימת בימים אלה את החודש השביעי להריונה. מה שהציבור אינו יודע הוא שבנה של דליה מנשואיה הראשונים עומד לקבל בדיוק באותו זמן שני אחים או אחיות.

שלא תהיה לכם טעות. לדליה אין תאומים.

הסיפור הוא כזה: דליה היתה נשואה בעבר למהנדס אלקטרוני, **אריה לוין**, שממנו יש לה בן. היא נישאה מחדש לעורך הדין **יוסי שלוש**.

לפני שלוש שנים פגש אריה לוין בטיסה של אל על באחת הדיילות החמודות ביותר בחברה, **רגינה** („רגי"), בחורה הידועה בריעותיה העצמאיות, הדוברת כמה שפות. היא נאה מאוד.

רגינה ניהלה במשך שנים רומן עם קפטן נשוי באל־על וילדה לו בן. הקפטן התגרש מאוחר יותר מאשתו, ורצה לשאת את אם בנו לאשה. רגינה סירבה.

היא עבדה וגידלה את הבן. אחרי שהכירה את אריה לוין הם נישאו, והוא אימץ את בנה.

תמיד אמרתי שאהבה אמיתית עושה את מה שכל הדיבורים לא עושים. אריה עמד על־כך שהוא רוצה אשה בבית. רגינה ויתרה על העבודה, ובימים אלה היא נמצאת בחודש השביעי — בדיוק כמו דליה — ועומדת ללדת ילד שני.

רוזה, רוזה, רוזה,

מזה 16 שנה שרים בירושלים את השיר רוזה. מתוך המחזמר קזבלן. בדיוק בסוף חודש אוגוסט. לשיר מתלווה עוגת־ענק מקושטת בוורדים

רוזה רוזנבלט
בלי גיל

ורודים ממרציפן. כך חוגגים כמה ידידים את יום־הולדתה של **רוזה רוזנבלט**.

רוזה היא יהודיה אמריקאית. אלמנת מיליונר בעל מיספנות, המגיעה מדי שנה וחמישה חודשים לארץ ומתגוררת בהילטון־ירושלים.

ברגע שרוזה מגיעה למלון, הוא מתמלא בשימחת־חיים. כי רוזה אוהבת להיות מוקפת בשימחת־חיים של צעירים, שאיתם היא מרבה לבלות.

רק לפני שנה עוד נראה בחור שחרחר ונאה, כבן 30, מלווה אותה לכל מקום.

מי שהכיר את רוזה יודע שיש לה שתי חולשות:

אין היא חדלה מלהטיף לאנשים לקיים את עשרת הדיברות. היא שילמה סכומים נכבדים כדי להציב פירסומות מוארות בצמתי הדרכים של הערים תל־אביב וירושלים, ובהן כל הדיברות ושמה. חולשה אחרת היא שכל ידידיה חייבים להימנע מלהזכיר את גילה לעולם. גם לא לציין אותו על עוגת יום־ההולדת. כי רוזה היא בת 94.

הזמיר בכלוב ההרצליאני

השבוע ערכה **כרמלה זילברמן**, בעלת קלאב אי השרון, מסיבת־שיחרור לאחיה, שיצא ביום השני מהכלא. אחרי שהיה חשוד בהצתת המועדון. האח **משה ביטר** ישב בתא־מעצר במישטרת הרצליה במשך 40 יום.

דרינגדרנגתי אליו.

„משה, שמעתי שאתה נראה לא רע. אומנם הפסדת שיבעה קילו, אבל משום־מה אתה בסדר."

„אני לא מאחל לאף אחד לשבת יום בתא־

משה ביטר
השתלמות

מעצר בארץ. אבל יחסית זה היה לא נורא. ישבתי בתא־מעצר אחד עם הזמר **זוהר ארגוב**, והלכה שירה כל היום."

„מדוע? מצב־הרוח היה כל־כך מרומם?"

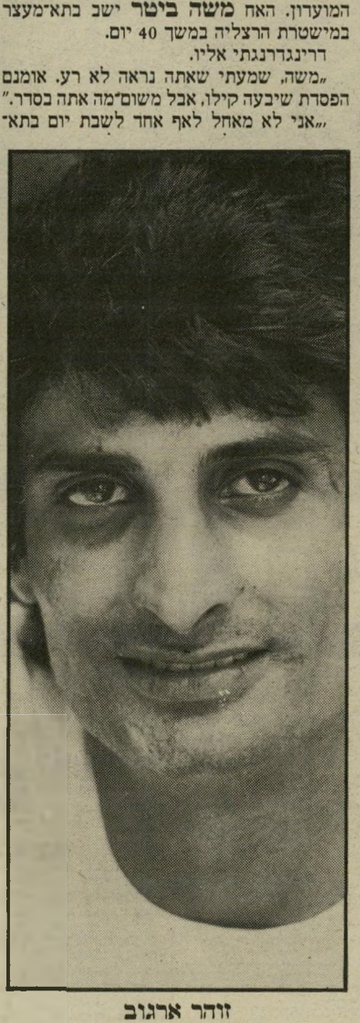
„לא, אך זוהר רגיל לשתות הרבה כוסות תה במשך היום. כדי לשמור על גרונו, ושם מגישים לעצורים תה רק פעם אחת במשך היום. כשביקש עוד תה, היתנו זאת השוטרים בכך שישיר להם. כל כוס תה שיר. והוא שר."

„סיפור מהסרטים!"

„הוא שר וקיבל תה, וגם אני. כמובן. קיבלתי. חוץ מזה לי לא הירשו לקבל כלום מהחוץ. אך לזוהר התירו. המעריצות שלו היו מקיפות כל יום את חצר בית־הסוהר, צועקות לו ומצהירות הצהרות־אהבה. הן הביאו לו כל יום מלאווח לתא, שהיינו אוכלים. ובשבתות היינו אוכלים ג'אחנון."

„הפכת לייאמני גיזעי תוך שבועיים?"

„אולי לא לגיזעי. אך אני מכיר את כל שיריו של ארגוב בעל־פה, וחוץ מזה זוהר הבטיח לכתוב עליי שיר."

זוהר ארגוב
לשיר למענו

„סבאבה!"

„רגע! עוד לא גמרתי! ואם ארצה פעם להתגרש, למדתי שיטות לסגור עניין בקלות, ואיך משיגים גט ללא בעיות."

„בחייך, יש דרכים לכך?"

„ישבנו, זוהר ואני, עם **יחיאל בן־ארי**, הבלש הפרטי לענייני־אישות, שנעצר על מעורבות בעיסקי סמים."

„והוא ספץ לנושא?"

„מה זה ספץ! הוא סיפר לנו איך שכל הנשים נבלות, ואיך עושים תרגילים כדי שלא לשלם להן מזונות. ובכלל. סיפורים על מעללים ואורגיות."

„משה, אם זה כל־כך משעשע, אנא סדר לי מעצר 60 יום עם שחקן ומנהל־בנק."

רחל מרחלת על כל העולם

קן נתניה תל־אביב

כל חובב־כדורגל בישראל יודע איזה קבוצה עולה העונה, ואיזו יורדת. איזה מאמן מצליח, ואיזה נכשל.

אפילו אני, שלא נחשבת כמבינה גדולה בכדורגל, יודעת שלמוטלה שפיגלר היו בעונה שעברה צרות עם מכבי־נתניה. ושהעונה הוא עבר לאמן את קבוצת הפועל־תל־אביב. זה מה שכולם

מוטלה שפיגלר
אהבת ילדות

יודעים. מה שאתם לא יודעים הוא שלמוטלה יש צרות אחרות.

מוטלה נמצא כיום במצב של פירוד מאשת נעוריו, **יודפת.**

מוטלה עלה לארץ מפולין, כבר אז נודע בפיו הגדול, והיה מה שנקרא חד־לשון.

בנתניה הוא הכיר את יודפת. זאת היתה אהבת נעורים. הזוג התחתן וגר בנתניה. יודפת, בחורה עדינה ונאה מאוד, לא מתה מעולם על כדורגל. למישחקים הגדולים היא לא היתה מגיעה, מקסימום לאירועים חברתיים. בשקט היא שמרה על הקן המישפחתי, ילדה שלושה ילדים, שהם כיום בן 15, בן 13, ובת 10. היא ניהלה חנות לאביזרי־ספורט בנתניה, ומאוחר יותר בתל־אביב.

במשך השנים, למרות כל הנסיעות המרובות של מוטלה, מעולם לא נקשר שמו בשום רומן צדדי. הוא היה ידוע כבעל מסור במיוחד למישפחה.

כל ידידי־המישפחה המרובים מקווים שכמו בכדורגל, גם זה רק משבר זמני.

חתונה אינטימית לגמרי

מיכל ויצחק מודעי
בסגול בהיר

„את מודעי בבקשה."

„מדבר."

„מזל טוב לחתונת הבן."

„תודה."

„הייתי רוצה לקבל פרטים על החתונה."

„הבן ביקש ממני בכל לשון של בקשה שהחתונה תהיה אינטימית ופרטית. הוא לא אשם שיש לו אבא מפורסם. לכן רק ידידים וקרובים הוזמנו לחתונה."

אני לא יודעת מיהם בדיוק ידידיו של **יצחק מודעי** אבל לחתונה של הבן, שנערכה בנווה־מונסון ביום השני בערב, הגיעו ונכנסו ביחד **יצחק שמיר ושימעון פרס. לאה רבין** הגיעה כרגיל, עם **יצחק רבין**, וכרגיל בשימלה אדומה. החתן **בועז**, בנם הבכור והמוזנח של **מיכל ויצחק**, היה לבוש במיכנסיים כהים ומיקטורן לבן. את החופה ערך הרב **ישראל לאו**, והכלה מיכל היתה יפה בשימלה לבנה, כשהובלה לחופה על־ידי מיכל מודעי, שלבשה שימלה בצבע סגול ונראתה יפה כתמיד.

עזר וייצמן הגיע כשהוא צועד לצד אשתו **ראומה** בשימלה אדומה של משכית. **אורה הרצוג** נראתה מסתודדת עם **אופירה נבון.** עשרות שוטרים כיוונו את מאות האורחים שהגיעו לחתונה האינטימית ומנעו מהצלם שלי להיכנס.

הכיבוד הוגש בחצר ביתה של הכלה, שם נערכה החתונה, שאליה צורפה חצר של בית סמוך. בתוך אוהלים קטנים הוגש אוכל סיני, לצד ואפלים אמריקאיים.

ציון וזיוה להט נכנסו בלוויית המחותן החדש שלהם מזה ארבעה ימים. **מיקי שטראוס.**

ראש בקיר

במישפחת **מזר**, הראש הוא החלק הקשה. נתחיל **בסינצ'** — המור הכי יפה בתל־אביב. חוץ **ממאי**, בת ארבעת החודשים. בראש שלה להיות דוגמנית־צמרת גם כשתהיה סבתא. וכשפינצ'י רוצה, פינצ'י עושה. גם כאם לשני בנים ובת היא מטפחת גיזרה וזוג רגליים, שכל בת 17 היתה מתה להשתוות אליהם.

ראיתי את פינצ'י כמה פעמים בהריונה האחרון עם מאי, ומי שלא ראה כמוני לא יאמין, שחתיכה רזה כזו עם בליטה קטנה באיזור הבטן, בחודשי ההריון האחרונים, היא אם לשני בנים גדולים, **דן** (10) **וטל** (8).

אך הראש של דן עוד יותר חזק מזה של פינצ'י. לקראת תצוגת־האופנה בשבוע־האופנה ערך **צדי צרפתי** חזרות במלון אסטוריה בתל־אביב. פינצ'י באה לחזרות עם שני בניה, ואחר־כך הצטרף גם **עמי** בעלה עם הדוגמנית הקטנה במישפחה. בעוד הוא יושב ומפטפט עם אנשים, ואשתו עסוקה בענייניה, ראה דן את הבריכה שבחוץ ופתח בריצה קלה לעברה. אלא שאת חלון־הזכוכית המצוחצח, שחצץ בינו לבין הבריכה, לא ראה, ובקול נפץ אדיר התמוטט כל הקיר (10 מטר גובה) והתרסק לרסיסים קטנים.

עמי מיהר עם התכשיט בידיו למכונית הקרובה וטס לבית־חולים. שם, אחרי עבודה של שעות, הצליחו הרופאים לאחות את כל הגידים שנקרעו ברגליו, ועטפו אותו בשכבות של גבס, עם צו אי־התנועה, שלא לתת לילד לזוז כמה שבועות.

זהו בערך הסיפור האחרון על מישפחת מור. הבא יהיה ודאי משעשע יותר, משהו על מאי והופעה בסרטים, או מחול אירובי ליונקות.

דן, סינצ'י וטל
חזרה כללית

מירי מלאכי
אישית

דויד היה כבר בבית־שאן כדי להזמין את **דויד לוי.** הוא היה בירושלים והזמין את **יגאל בהן־אורגד.** ואת מי לא?

אני חוששת שהבחור יתאכזב. מה יקרה אם עד ל־18 בחודש כבר יהיו כל שרי הממשלה באופוזיציה?

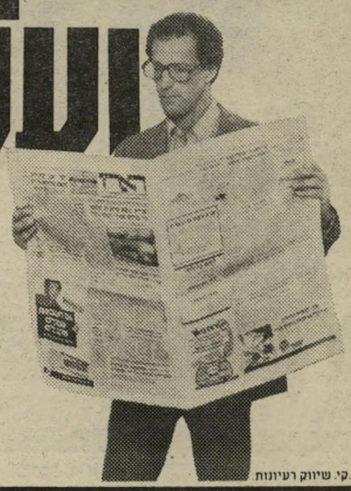
הפקה גדולה

כמה הזמנות לחתונה קיבלתם בחייכם? אני מבטיחה לכם שהזמנה כזאת עוד לא קיבלתם.

מזה חודש נוסעים החתן והכלה בכל רחבי הארץ, ומזמינים באופן אישי את המוזמנים הנכבדים לחתונתם.

החתן, **דויד שרגאי** (30), ערך במשך שלוש שנים ערבי־ראיונות, והוא החליט שההפקה הגדולה ביותר שלו תהיה החתונה שלו, שתיערך ב־18 בחודש בבית אסיה בתל־אביב. בחתונה הוא יישא לאשה את **מירי מלאכי** (25), אותה הכיר לפני שנתיים, כשנכנס לחנות לבגדי נשים ונגברים. מירי שירתה בזמנו ביחידת־הווי־וביזידור של צה"ל, והיתה אחראית ללהקות הצבאיות.

טלפן ל"הארץ" ועשה לך מנוי.

חייג 03-824261 (שלוחה 540) ואתה מנוי על "הארץ" למשך כל תקופה שתבקש במחיר **2,910** שקל לחודש, כלומר בהנחה של 50% ל-3 החודשים הראשונים של המנוי, ובהנחה של 30% ב-6 החודשים הבאים. טלפן למנוי על "הארץ", זה כדאי לך כל בוקר.

מח' קידום ופיתוח טל. 03-824261 שלוחה 540.

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

50% הנחה

או.קי. שיווק רעיונות

כמו ביפו

שימעלה גריל פחמים

חזרנו!!!

אנחנו נמצאים ב„קרון"

עם הבשרים המעולים והמיוחדים שלנו

- קבב רומני (למבינים)
- אנטריקוט אמיתי
- קוטלט כמו ביפו
- כבד אווז

לפי משקל

- כבש, צלעות, שיפודים
- מסבחה (אתה עוד לא יודע מה זה?)
- חמוצים תוצרת עצמית
- בירה מחבית

אווירה משגעת, חניה בשפע והמחירים נוחים

פתוח בצהריים גם בשבת

דרך שדה התעופה, הרצליה – ליד פסי הרכבת להתראות

כמו ביפו

כמו ביפו

כמו ביפו

כמו ביפו

טלפן ל"הארץ" ועשה לך מנוי.

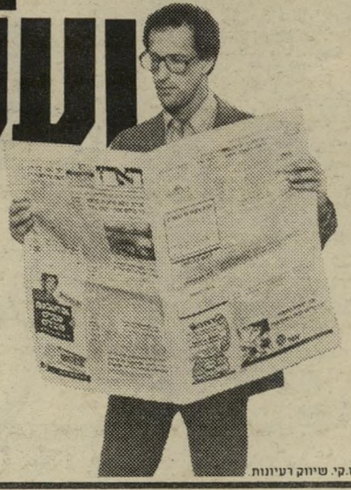
חייג 03-824261 (שלוחה 540) ואתה מנוי על "הארץ" למשך כל תקופה שתבקש במחיר **2,910** שקל לחודש, כלומר בהנחה של 50% ל-3 החודשים הראשונים של המנוי, ובהנחה של 30% ב-6 החודשים הבאים. טלפן למנוי על "הארץ", זה כדאי לך כל בוקר.

מח' קידום ופיתוח טל. 03-824261 שלוחה 540.

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

50% הנחה

או.קי. שיווק רעיונות

מנגנון
הבשורה של הבוס החדש

הממשלה הקימה את הרשות לשיקום האסיר — ובתוצאה מכך לא יזכו אסירים משוחררים בעזרה

„המתנדבים עשו את שלהם — הם יכולים ללכת: הביורוקרטיה גמרה אותם."

הדובר הטיח מילים קשות בממשלה, במישרד־העבודה־והרווחה וברשות ממלכתית. הסיגנון הזועם שבו השתמש לא היה יוצא־דופן. כל ישראלי המגיע לעימות עם המנגנון, ולוא גם בעניין פעוט, נוהג להשמיע מייד את הטונים הגבוהים ביותר שהוא מכיר.

המיוחד לא היה במילים, אלא באישיותו של הדובר: צבי ברנזון, שופט עליון בדימוס.

אם המתפרץ הוא שופט — אדם שמיקצועו דורש ממנו ישוב־דעת, ניסוחים שקולים וסיגנון מתון — סימן שהמדובר בשערוריה אמיתית.

תמיכה כספית מיזערית. ברנזון הוא יו"ר חבר האגודות לשיקום האסיר והעבריין. אלה הם גופים ציבוריים התנדבותיים. הכתובת היחידה בארץ שאסיר משוחרר יכול לפנות אליה בבקשת עזרה. הממשלה, שהסירה מעצמה את האחריות לטיפול בעניינים אלה, הסתפקה בתמיכה כספית באגודות.

התמיכה הממשלתית באגודות היתה תמיד מיזערית. במשך השנים היא גם הלכה ופחתה, בשל ההתייקרויות והגידול במיספרם של האסירים המשוחררים שנזקקו לשיקום.

אך בראשית שנת הכספים הגיעה הממשלה, סוף־סוף, למסקנה כי מדינה מתוקנת איננה יכולה להתנער מאחריות לתחום חברתי כה חשוב. החליטה להקים רשות ממלכתית לשיקום האסיר, במיסגרת מישרד־העבודה והרווחה. כיו"ר הרשות התמנה סגן שר העבודה־והרווחה, בן־ציון רובין ותפקיד הרשות הוגדר כך: לפקח על האגודות ההתנדבותיות, לתקצב אותן ולעזור להן בכלים ממלכתיים.

דוח בלי כסף. עברו כמה חודשים, והתברר כי עיקר פעולתה של הרשות החדשה מכוון למניעת שיקום מאסירים.

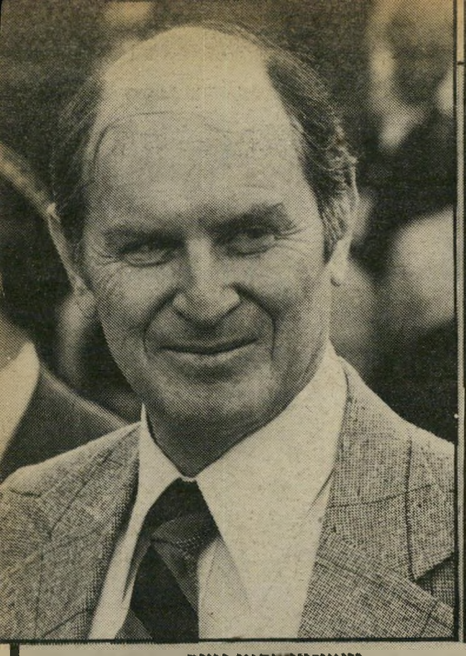
סיפר ברנזון: „כשהופעלה הרשות קיווינו, כי בעזרתה נוכל להרחיב ולשפר את השירות, וכי אותם המיכרים הקשים, שאין בכוחן של האגודות להתמודד איתם, יטופלו על־ידי הרשות הממלכתית.

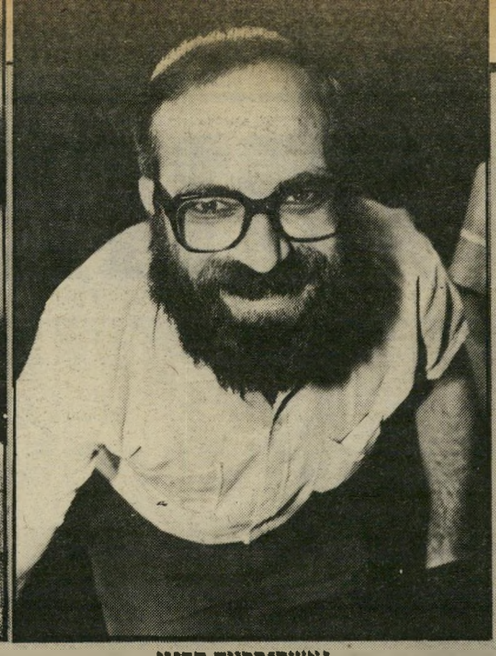
„לא זו בלבד שתיקוותנו לא נתממשה, אלא שבכלל לא קיבלנו כל עזרה מהרשות. על־פי דרישתה, הגשנו הצעת־תקציב לריבעון הראשון של השנה, בסך 5.4 מיליון שקל. אף־על־פי־כן, למרות פניותינו החוזרות ונשנות, לא הועברה אלינו אפילו אגורה אחת. בתירוץ שעלינו להגיש דוחות כספיים. על מה? על כספים שבכלל לא קיבלנו!"

לבסוף הודיעה הרשות שבכוונתה להיניק לאגודות שני מיליון שקל לשנה תמימה — פחות מעשירית ממה שביקשו האגודות. הגיב השופט העליון בדימוס: „זהו לעג לעניין, התעלמות משוועת מן הצורך הממשי לטיפול שיקומי במאות מיקרים בשנה."

באין מוצא אחר, התכנס הוועד הפועל של חבר האגודות לפני חודש, לישיבת חירום, לתכנן את צעדיו הבאים. מסקנת כל המשתתפים היתה, כי האגודות לא יוכלו להמשיך בפעולתן אם לא תשנה הרשות את עמדתה.

הנאשם נגד היועץ המישפטי

נאשם־ברצח הרנזי
„אני לא סומך על היועץ המישפטי"

יועץ־מישפטי זמיר

ב דרך־כלל היועץ המישפטי הוא המגיש את כתב־האישום. אבל יוסף הרנזי, הנאשם ברצח הילדה בשכם, מאשים את היועץ־המישפטי. בעת מסירת עדותו בבית־המישפט השבוע הסביר הנאשם בתשובה לשאלת סניגורו, עורך־הדין מיכה כספי, מדוע לא הסכים למסור את גירסתו למישטרה.

„כאשר השוטרים לקחו אותי במכונית לא כעסתי עליהם. אני גדלתי בבית מישטרתי ודעתי שהם עושים את עבודתם," העיד הרנזי.

לעומת ביטחונו בשוטרים היו לו חשדות רציניים בכוונותיו של היועץ המישפטי לממשלה, יצחק זמיר. „אנשים יודעים בישובים מי זה היועץ המישפטי. זה לא נולד לי ביום המיקרה. יש לי כאן חבילה של ציטוטים מביטאון הישובים נקודה ואני אשכנע את בית־המישפט בצידקת עמדתי."

משפט
עבירה בינלאומית
הפתעה למבריחים
חריג בחוק

לראשונה נעצרו בימים אלה שני ישראלים באשמת הברחות סמים בחוץ־לארץ. שני הישראלים, רפי אגאי ואליעזר קימחי, לא רצו להרעיל ישראלים והעריפו להבריח סמים לאירופה. הם מצאו שיטת הברחה של הרואין מתאיילנד לגרמניה, בתוך דפנות כפולות של ארגזי־בגדים. לכאורה ייבאו מתאיילנד בגדים זולים שנתפרו במיוחד לשוק האירופאי, אך בדפנות הארגזים החביאו שקיות ניילון מלאות הרואין.

מחירו של ההרואין בתאיילנד הוא 5 דולר לגרם. באירופה אפשר לקבל עבור גרם אחד כ־70 דולר ובישראל עד 140 דולר. אולם מתח־הרווחים בגרמניה הספיק לאנשי הרשת, שעסקו בהברחות של כמויות גדולות מאוד במשך תקופה ארוכה, והם לא הבריחו מעולם סמים לישראל.

בשלב מסוים, לפני שבועיים, הפך לפתע אחד מאנשי הרשת הזו לסוכן משטרתי בישראל. לא ברור לאיש מה הסיבה שגרמה לו להודות במשטרה ולספר את סיפור ההברחות באירופה, אך יעקב רודיטי, 60, שהיה שותף להברחות אלה מסר הודאה במשטרה ואף הקליט את חברו רפי אגאי עבור המשטרה.

תקציב האונייה. אנשי הרשת הופתעו מאוד כאשר משטרת־ישראל עצרה אותם על עבירות שלא בוצעו בארץ. הם אפילו דיברו בחופשיות במשטרה והודו במעשיהם אבל טענו, בתוקף, כי למדינת ישראל אין בכך כל עניין, מכיוון שהם לא עסקו בכך מעולם בישראל.

אולם הדבר שאותו לא ידעו החשודים הוא כי פקודת־סמים היא אחד החריגים להגבלה הטריטוריאלית על דיני־העונשין. סעיף 38 לפקודת הסמים נותן סמכות למדינת ישראל להעמיד לדין פלילי אזרחים או תושבים ישראליים שביצעו עבירות סמים גם במקומות אחרים בעולם.

היה זה נשיא בית־המשפט העליון, השופט מאיר שמגר, שכתב בפסק־דין לגבי אונייה שנתפסה בחופי הארץ ובה סמים, כי על מדינת ישראל לעזור למיגור רשתות הסמים בכל העולם. הוא קבע כי דרוש שיתוף פעולה בינלאומי נגד נגע הסמים ואין לאפשר לסוחרי־המוות להתחמק דרך פרצות לאומיות בחוקים הפליליים.

לשחק את אלוהים?
הפרקליט התלבט אם יהיה זה לטובת הכלה לשחרר את חתנה מהכלא

לפרקליט המחוז הוותיק יש בת בגיל העשרה, וברור כי דמותה עמדה מול עיניו כאשר עיין בבקשתו של עציר להשתחרר ליומיים מהכלא. כדי להתחתן עם בחירת לבו. „יש לו עבר פלילי עשיר, הוא עצור כרגע בגלל עבירת סמים. ברור לי שאם יורשע הוא ייכנס לכלא להרבה זמן, כי תלויים עליו כמה וכמה מאסרים על־תנאי. אני מתלבט מה יותר טוב לכלה המסכנה, שאשחרר אותו והם יתחתנו, או שאסרב לבקשתו והחתונה תידחה," מילמל לעצמו הפרקליט.

הוא פתח שוב את התיק שלפניו ועילעל בו, הציץ בהזמנה לחתונה שכבר נשלחה וחשב על הבושה והכאב שייגרמו לכלה אם חתנה לא ישוחרר לחופשה קצרה כדי לשאתה לאשה. כל השכונה תדבר על החתונה שנידחתה בגלל החתן הישוב בכלא, הוריה יבכו ויזכירו לה את כל חטאות נעוריה.

אבל מאידך גיסא, אם החתונה תידחה, אולי יש סיכוי שהיא תחשוב מחדש על כל העניין, ואולי תשתכנע לא להתחתן עם אדם שיש לו כבר בגיל צעיר עבר פלילי עשיר, ושהעתיד צופן לו עוד הרבה מעצרים ומאסרים.

אך התעודה הרפואית שצורפה לתיק קבעה כי הכלה עומדת להיות אם, אם תידחה החתונה, אולי תלד לפני הנישואין, אולי תפיל מרוב צער ובושה.

„אני מפסיק לשחק את אלוהים," הוא אמר, וחתם על אישור לחופשה בת 48 שעות לחתן.

5000 אלף קנס על מהירות מופרזת!

אם זוהי עבירה שהשוטר עוצר את המכונית ומזהה את הנהג, הכל מסתדר בלי בעיות. אולם בעבירות שבהן משתתפים רק עזרים טכניים. כמו מצלמה אלקטרונית או מד־מהירות סמוי. נרשם רק מיספרה של המכונית. את הנהג אין אפשרות לזהות. אלא אם כן החברה, בעלת המכונית, תסגיר את זהותו למישטרה.

מכיוון שעבירות של מהירות מופרזת וחציה באור־אדום גוררות בעיקבותיהן עונשי שלילת רישיון כמעט באופן אוטומטי. נוהגות חברות רבות להסתכן בעונש כספי כבד — ובלבד שלא להסגיר את הנהג העבריין.

אומנם. על־פי סעיף 69 ב (ב) לפקודת התעבורה רשאית התביעה במיקרה של עבירת תנועה של חברה בע"מ להעמיד לדין גם את מנהליה הפעילים של החברה. אך בפועל אין נוהגים כך. ולכן נשפטת החברה בע"מ, שהיא גוף ערטילאי, ונענשת אך ורק בקנס כספי. מכיוון שהדרך היחידה להעניש חברה היא „לתלות את החתומת שלה." כפי שאמר שופט אנגלי לפני שנים רבות.

„לא שמעתי"

ה שופט צבי נוטנבלאט שמע מישפט כזה בתחילת החודש. מצא כי התובע המישטרתי צודק כאשר הוא מבקש להחמיר בעונשה של החברה. במיקרה זה חברת־הביטוח הפניקס הישראלי בע"מ עסירבה להסגיר את נהגה. הוא הטיל על החברה את העונש המכסימלי המותר על־פי החוק וקנס אותה ב־500.000 שקל.

„אין לסבול מצב שבו בעל־הרכב איננו מגלה את שמו של הנהג," כתב השופט כנימוק להחמרה בעונש. הוא גם סירב לדחות את ביצוע העונש, למרות שסניגוריה של החברה הכטיח לערער מייד על זיכוי־הדין.

השבוע הוגש העיירור לבית־המישפט המחוזי בתל־אביב. עורך־הדין אברהם אלישיב טען, כי המהירות המופרזת היתה של 73 קמ"ש. בעוד שהמהירות המותרת באותו מקום היתה 50 קמ"ש בלבד. אולם מאז שונה המצב. וכיום מותר לנסוע באותו מקום במהירות של 70 קמ"ש.

„בלומר, שהנאשם עבר על המהירות רק בשלושה קמ"ש," ציין הסניגור.

הוא טען כי רמת הענישה במיקרים דומים היא קנס בגובה של 10.000 שקל בלבד. ולכן יש בכך משום הפליה כאשר גזר השופט קנס בה גבוה על חברת הפניקס הישראלי.

הסניגור אמנם לא טען זאת, אך לכל ברור כי גם עונש כספי כזה לא ישפיע על חברות לגלות מי ממנהליהן ביצע את העבירה ולחשוף אותו לסכנה של שלילת רישיון הנהיגה.

אמר יוסף חכמי, מנהל־החברה: „לא שמעתי בכלל על פסק־הדין הזה. ואינני יודע לאיזה מכונית הוא מתייחס. יש לנו מכוניות המשרתות 20 איש לפעמים. ואז קשה לברר מי נהג בהן בתאריך מסוים."

מנהל חכמי
„לתלות את החותמת?"

ך זהי בעיה שהחוק במדינה טרם התגבר עליה. מה ייעשה לחברה שמכוניותיה רשומות על שמה והן נתפסות בעבירות תנועה?

חתונת הגלידה

החתן דן להט רוקד עם חמותו, אלה שטראוס, שהירבתה לרקוד בחתונת בתה.

אבי הכלה, מיקי שטראוס, טוען מעוגת־הגלידה ששקלה 522 קילו, בחתונת בתו

דעות התרגשות ולגו מעיניו של שלמה (צ'יק) להט, ראש עיריית תל־אביב, כשהוביל ביום חמישי את דן, בנו בכורו, לחופה בנהריה.

טקס החופה היה מרהיב ביופיו. נכחו בו רק כמה עשרות אנשים. הוא נערך שעתיים לפני שהחלו זורמים מכל רחבי הארץ 1500 המוזמנים.

את הכלה היפהפיה עופרה שטראוס, בתו של מיקי שטראוס, הובילו שתי האמהות. עופרה היתה לבושה בשימלת שיפון לבנה נהדרת בעיצובו של גדעון אובריזון. מימינה צעדה זיוה להט, חיוורת מהתרגשות, לבושה שימלה כחולה של עודד פרוביזור. רק באותו בוקר היא קמה ממחלה, במשך שבוע ימים סבלה מחום גבוה ואף אושפזה בבית־חולים.

משמאלה של הכלה צעדה אמה, אלה, גרושתו של מיקי ואם שלושת ילדיו, באוברול כחול. מאות מכוניות הגיעו מתל־אביב. ביניהם אוטובוסים מיוחדים. אוטובוס כזה נשלח על־ידי מלון דן תל־אביב ובו 50 מלצרים שאירחו מאוחר יותר את האורחים. שתי משאיות התלוו לאוטובוס זה ובו 10 דגי לוקוס, כל אחד באורך מטר וחצי. 100 קילו דג סלמון מעושן וסלטים מתאימים.

כל הכיבוד שהוכן במלון נערך בגן ביתם הצנוע של השטראוסים בנהריה. לחצר הבית צורפו גנים של שני השכנים הסמוכים.

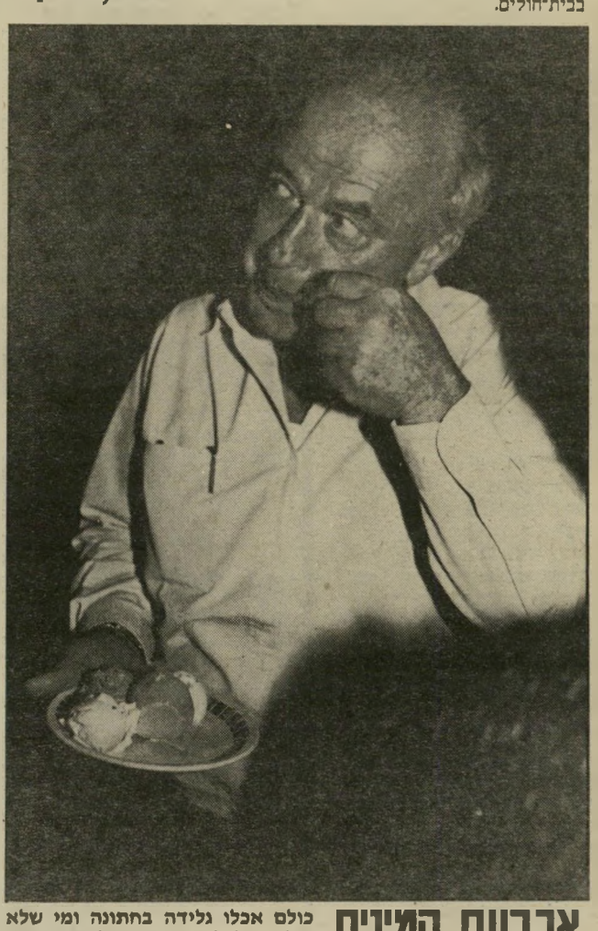
לכיבוד שהוכן בתל־אביב הגיעה תיגבורת מתאימה שכולה הוכנה בבית־החרושת המישפחתי בנהריה, ושכללה מגשי גבינות. כל החתונה עמדה בסימן הגלידה. בכניסה לגן הוכנו דוכנים מיוחדים עם מיבחר גלידות, קצפות ושוקולד חם.

ההפתעה הגיעה במכונית־קירור מתאימה של המיפעל. היתה זאת עוגה ענקית בגובה 1.80, שמישקלה 522 קילו, כולה עשויה מגושים ענקיים של גלידה צבעונית. בראש העוגה הוצבו שלושה קני זיקוקין שהודלקו על־ידי החתן.

האורח הבולט ביותר בחתונה היה כמובן שימעון פרס. היתה זאת הפעם הראשונה שבה הודה פרס שעומדת לקום ממשלת אחדות לאומית. פרס עמד במרכז החצר עם צלחת מלאה בגלידה, כשלידו עומד עזר וייצמן, שנראה קצת מאוכזב. ההודעה של פרס לא קילקלה את התיאבון לפסח גרופר, שזלל גבינות מצלחת עמוסה.

יצוג מלא היה למישפחת רבין, שהציג את אחד הזוגות המרובבים ביותר לאחרונה, ביתם דליה ואבי פילוסוף מבעלי עלית. חברת עלית הציגה גם את החתן והכלה הטריים

ארבעת המינים כולם אכלו גלידה בחתונה ומי שלא אכל, התלכלך בה. איש לא יצא נקי מהחתונה. כל אחד בחר בטעמים האהובים. רבין בחר בארבעה טעמים.

עופרה, כלתו של דן להט, בנו של צ"ץ, שולחת לשון ענוגה אל עוגת־הענק

והסנסציונים ביותר של השבוע. דוד מושביץ הגיע לחתונה, כשהוא מלווה על־ידי כלתו פרחי, בלונדינית יפה בחצאית שחורה וחולצה מתאימה. הזוג עומד להינשא השבוע בטקס קטן וצנוע בבית אמו.

שתי נשים יפהפיות נראו מלקקות גלידה, כשכל אחד מהקרואים מנסה לנחש מי משתיהן תהיה אשת שר־האוצר הבא. נלה יעקובי הסתודדה עם מיכל מודעי, אשתו של יצחק מודעי.

המערך היה מיוצג בצורה הולמת וכך גם הליברלים. הפליא דווקא הייצוג העלוב של הליכוד, חיים קאופמן שהיה אורחו של מיקי שטראוס.

שעה אחרי התחלת החתונה נאלצו הידידים הקרובים ביותר של זיוה ושלמה להט לעזוב את המקום, כי אוטובוס מיוחד הוזמן על־ידי המארחים כדי שיחזיר את המוזמנים לתל־אביב. האוטובוס מנה 20 איש, ביניהם האדריכל יונה פיטזון ואשתו דולי, שרן היה להם כבן שני; שולה ויוסף לפיד; יעל פתיר, אשתו של דן פתיר שנמצא בוושינגטון; דוש, שהגיע בלי טובה פרדו ששיחקה באותו ערב בהצגה בהבימה; הבימאי יואל זילברג ואיתו מרים ובנם דוד; יוכבת בוקסר. כל הכבודה האלגנטית הזאת מצאה את עצמה תוך שעה בשדה קוצים, כשה־אוטובוס נתקע בדרך.

עשרות האורחים שבאו מחו"ל, ביניהם אלכס גלעדי, שהגיע ליום אחד

צחוק נשיאותי הפרופסור מיכאל סלע הגיע לחתונה מרחובות בלוויית אשתו שרה, שהיתה לבושה בשימלה שחורה מפוארת. על אף הנסיעה הארוכה והחתונה שנערכה בגן, דאגו הנשים להתלבש בצורה מהודרת ומגונדרת.

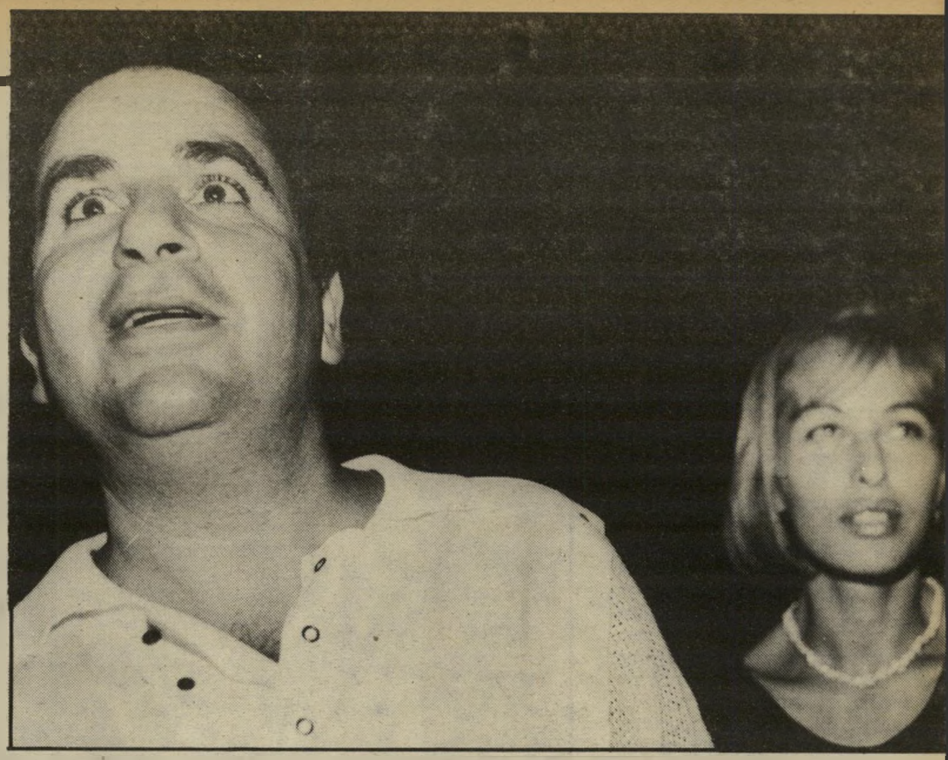
יד מישפטית עורך־הדין רמי כספי הגיע עם אשתו הג'ינג'ית אתי, שהופיעה בחליפת־מיכנסיים לבנה, כשעל צווארה תכשיט־יהלומים מפואר. לזוג יש בתל־אביב דירה, הנחשבת מהודרת ביותר. אתי היתה בעלת בוטיק.

אודם מישפחתי אירית, אחותה הצעירה של עופרה, הגיע לחתונה בכובע לבד אדום. על אף הרומן עם בנו של בעל רשת הסופר־פארם, היא באה לבד. "בימים אלה הוא בקנדה," הסבירה. מימין: עופרה עם אלכס גלעדי.

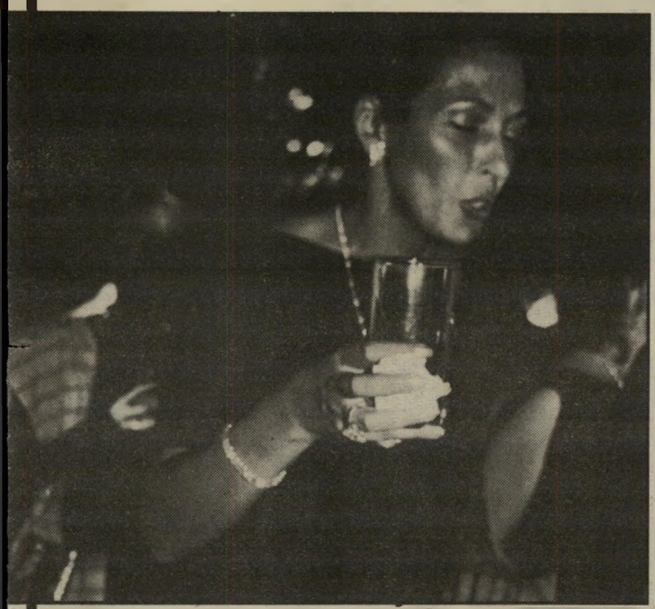
בחירה מיניסטריאלית נויכל מודעי, השומרת בדרך־כלל דיאטה קפדנית, לא ויתרה הפעם על מנת גלידה שהוגשה. משמאל: פנינה הוד, אשתו של מוטי הוד. הנשים לא פסקו מללקק גלידה.

כלת השוקולד בחתונה הופיע הזוג המדובר שעומד להת־ חתן השבוע, דוד מושביץ ופרחי שטיינמיץ (29). דוד הוא בנו של מארק מושביץ, ומבעלי ומנהלי עלית בזכות עצמו. פרחי הבלונדינית היפה לבשה חצאית שחורה וחולצה תואמת, שהלמו אותה להפליא.

סמי בורקס אלקולומברו הגיע לחתונה עם אשתו ליאת (למעלה) בחברתו של טוביה סער מנהל הט־ לוויזיה. סמי היה אורחו של מיקי, והרבה לשבח את מאכלי הבורקס.

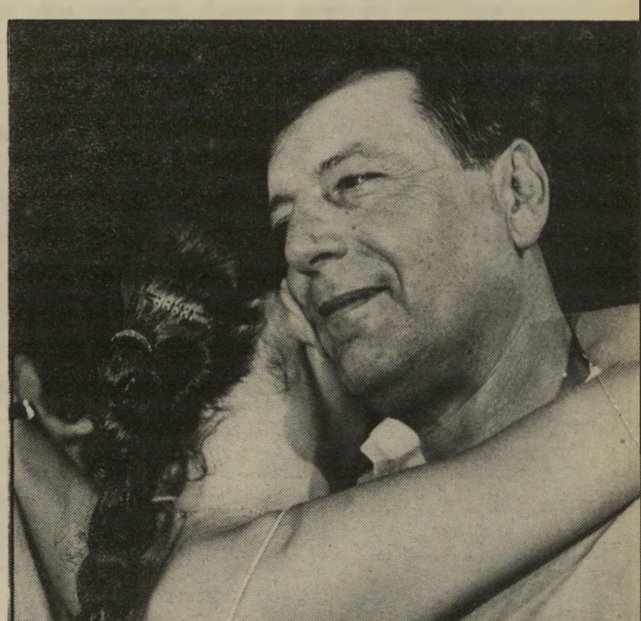
תערכת היהלומים גילה בוכמן היתה האשה בעלת אוסף היהלומים הגדול ביותר שהו־ צג בחתונה. היא ענדה לצווארה שרשרת ארוכה עשויה מיהלומים.

זוג פילוסופי רק לאחרונה עברה דליה רבין להתגורר עם אבי פילוסוף בביתו שבהרצליה, עם שני ילדיה. דליה עובדת כעורכת־דין, אחר שסיימה את לימודיה. אבי, מנכ"ל עלית, התפרסם בעיסוקי הספורט שלו, נתמנה החודש מנהל קבוצת בני־יהודה, של שכונת התיקווה.

שארית נוזלת שעתיים אחרי שעוגת־החתונה הובאה על־ידי עשרה גברתנים, היא סולקה על ידיהם מפני שליכלכה את רחבת הריקודים. העוגה הוכנסה למכונית.

תודה לאבא מיקי, הידוע כאבא מסור לילדיו, יצא מגדרו כדי לארח את מאות האורחים שהוזמנו על ידו. אמרה זיוה: „אני מתביישת לצאת לרחוב כי הזמנתי רק 200 זוגות!"

(המשך מעמוד 57)

מלונדון, נשארו ללון במלון קרלטון המקומי.

לזוג הצעיר חיכו חבילות רבות של מתנות. החתן דן התרגש במיוחד מסינור מיטבה שהוקדש לו באהבה.

ביומיים הראשונים אחרי החתונה היה הזוג הצעיר עסוק בפירוק המתנות שמילאו חדר שלם, בבית בנהריה. והרבה עשרות חבילות עוד חיכו להם בתל־אביב.

רק מעטים יודעים שכלת החתונה האמיתית היא זיוה להט. סיפרה עופרה שטראוס: „מי שבחרה בי ככלה היא זיוה. לפני שנה וחצי היא נתנה לדן את מיספר הטלפון שלי. אחרי שלחצה עליו הוא צילצל. שנינו לומדים מישפטים, הוא גמר שנה רביעית ואני ראשונה. לפני שבוע חגגנו את יום הולדתו והולדתי שחל באותו שבוע. אני לא ילדה של קצפת, אני באה ממישפחה ייקית. למדתי לעבוד ואני עוזרת במחלקת המכירות של המיפעל. גם דן עובד בשמירות בלילה, גם הוא ייקה. והייקים יודעים לעבוד. בינתיים שכרנו דירה ליד זיוה וצ'יץ'. מה שנצטרך עכשיו לעשות, זה לדאוג בעצמנו לחשבונות. עד עכשיו היה לנו קל. אבא שילם את הכול."

שולמית יריב ■

(המשך מעמוד 35)

שטימצ'. דוגמנית־הקבע שלהם, שלומית אמיר, שחזרה זה עתה מסיור־עבודה באירופה — ובחורש הבא היא שמה את פעמיה עם האוברזונים לפאריס ולגרמניה לתצוגות הפרט־אה־פורטה – הצטלמה בקולקציה המהממת והנועזת של ביגדי־הים שרובה עשויה תחרה שחורה. היא הכריזה: „בשביל אוברזון אני מוכנה להופיע גם חצי ערומה על המסלול. אני אוהבת אותו ומעריצה את הקולקציה שהוא מוציא מתחת ידיו. לדעתי הוא מלך ביגדי הים והחוף."

בחדר של חברת מואה דיגמנה נטע רמון, המושבניקית לשעבר, ביגדי־ים וחוף שכללו את המראה הרטוב בצבעי שחור, אדום וירוק ובגדי־ים בצבע כתום מזעזע. שרוכסן לבן ורחב מקשט ומדגיש את חזיתו, וגם נפתח בעת הצורך.

לחברת ריקמה, עיצבה תמרה ג'ונס ביגדי־ים מקבוצת הנוצצים, מבדי לייקרה שחורים, שעליהם כוכבים בצבע אפור וכסף, שהיו הצלחה גדולה,

בגדי־ים של „מואה"
גם בצבע כתום מזעזע

וכן מערכות לים ולחוף וביגדי־ים ביקיני מיזעריים וגם שלמים חושפ־ניים. חננאל, בעל ריקמה, היה מרוצה: מכרנו לרשתות באנגליה וגרמניה. עשינו עסקים טובים.

חברת מרילין, המשתתפת בקבי־עות בשבוע־האופנה הקיצי. מזה כמה עונות, אינה מוכרת לקהל הרחב מפני שאת רוב יצירותיה היא מייצאת לחו"ל. בעסק המישפחתי הזה משמשת האם, לילי משה. כמעצבת־האופנה והאב אהרון ובניו. נסי ומורים. אחראים לכל השאר.

לילי עיצבה ביגדי־ים בצבעים רועשים וזועקים של אדום, טורקיז, צהוב וירוק, מבדים חלקים, מודפסים ומקווקווים וגם תוך שילובם ביחד. כמעט לכל בגדי־ים היא עיצבה בגד־חוף תואם, מכותנה וואל.

אבל לא רק ביגדי־ים מינימאליים כיכבו בשבוע־האופנה. מי שלא ראה את ביגדי־העור שעוצבו לקיץ 85' לא ראה יצירות יפות בחייו. חמש חברות הציגו את מיבחר ביגדיהן: גי פולופ, בגד עור ג'ינג'ט ארו ותדמור. פולופ, לבוש במיכנסי־עור לבנים, ז'קט־עור בכחול מחשמל הצליח להדהים. גם הפעם, בדגמים יוצאי־דופן לערב: שמלות צמודות לגוף, מאוד סכסיות ובעלות שסעים ומחשופים בגב, המזכירים את שנות ה־50.

פולופ אינו מאמין בציבעי פסטל בעור, ואת השמלות הוא עיצב בצבעים חזקים ובולטים — בלבן, אדום, סגול, ירוק וכחול.

פולופ החזיק בסוויטה של שני חדרים: כך זה הרבה יותר נוח. בחדר אחד תלויים הבגדים, ובחדר השני יושבים בניחותא ועושים עסקות. אבל, לראבונו, אין הרבה קניינים לעור.

הוא גם היה מוכן לעשות את החשבון המיידי: להשתתף בשבוע־אופנה שכזה עולה הרבה כסף, הון־תועפות. הסוויטה בלבד, לשלושה ימים — 350 דולר. דוגמנית בחדר, עור כמה מאות דולארים, השתתפות בתצוגה של מכון־היצוא עוד אלף דולר, מלון לו ולחווה, אשתו היפה וההרה, המצפה ללידה ממש כל יום, עוד 300 דולר, מסעדות ותחבורה. בקיצור — תענוג יקר ביותר. כל הסיפור 3000 דולר.

אז מדוע הוא משתתף? זה חשוב להערכה העצמית. כדי להבדיל בינינו ובין תורכיה וקוריאה. לצערו עדיין יש קניינים המשווים אותנו אליהם. אבל אנחנו לא מתחרים ברמה הזאת. אנחנו מוכרים סופר־אופנה. לא עבודת חומר־גלם בלבד.

בת־יענה וחיות אחרות

ב חדר הסמוך ישבו מינה צאלים, בעלת ג'ינג'ט ומעצבת־האופנה שלה, חווה שלמן, שעסקה בתפירת כפתורים לכמה ז'קטים. גם צאלים לא היתה מרוצה מכך שקנייני־העור כמעט ולא הגיעו. אבל גם היא עדיין משתתפת מטעמי־יוקרה: חשוב להיות על המפה. את עסקיה האמיתיים היא עושה בתערוכות בחו"ל, וכבר מכרה לקיץ 85' ב־50 אלף דולר.

לבגד־עור עיצב אילן לוי קולקציה עשירה ומגוונת בעורות שונים, משונים וחדשים: עור מקומט; עור מושפרץ בשחור לבן; עור מודפס בסגנון בת־יענה וחיות אחרות וכל זה בשלל צבעים: שחור, לבן, אדום, כחול, בננה, מנטה, אפור וחומים למיניהם. מבחר הז'קטים כלל ז'קטים רחבים וארוכים, שחלקם משולבים עם בר פישתן או עור נפה ועור מקומט וחצאיות צרות, רחבות וארוכות ומיכנ־סיים תואמים, כשחולצות תואמות מעור משלימות את המערכות.

לוי גורס שעם עור אפשר ללכת לכל מקום, בכל שעה. הוא רק שכח לציין שבשביל ללבוש עור, צריך ממון.

עבור חברת תדמור. השוכנת בקיבוץ עין־צורים שבדרום הארץ, עיצבו ענת חפץ ואביטל גביש, בוגרות שנקר. קולקציה אופנתית ומיוחדת, שכללה הדפסי־עור בצבעים חומים, המזכירים גזע עץ חתור. כשביטנות הבגד עשויות בד־כותנה צבעוני. מאותו בד־כותנה הן עיצבו גם חצאיות ומכנסיים אופנתיות, כך שאשה תוכל, למשל, להתהדר בז'קט־עור, כשהחלק השני יהיה בד ואז מחיר החליפה יזול.

הן גם לא פסחו על המקומט בצבעי חום ושחור ועיצבו ממנו חצאיות, ז'קטים ושמלות כשנדיבות העור נראית לעין בשרוולים הנפוחים והגדר־לים, בחצאית הקלוש ובמיכנסיים הרחבים לערב. הן עיצבו חליפות בשחור. בתוכן משובצים פאיטים נוצצים וחגיגיים.

תמרה יובל עיצבה לארו שמלות יפהפיות מעור נפה, בצבע אדום, עם שרוולים עטלפיים, בהדסם קרוקודיל, או שימלה צרה־צרה בסגנון הצינור מעור נפה שחור עם שרוול קצר ומוכנס.

נוסטלגיה ומחירי־אפס

א כל שבוע־האופנה לא יכול להתקיים רק מפיסות לייקרה של ביקיני ומעור חייתי ואופנתי. בסופו של דבר, ליום־יום ולערב לובשים בגדים העשויים אריגים. כמו, למשל, הבגדים שמעצבים בראש אינדיאני ירדנה זיו, אילנה כרמלי וניסים מזרחי, בעל החברה. שהיה מאוד לא מרוצה משבוע־האופנה: אני מרגיש את עצמי הפראייר התורן של מכון־היצוא. הוא היה צריך לדאוג לבואם של הקניינים המתאימים והנכונים. לא הגיעו קניי־נים שכאלה לאופנה כמו שלי, שהיא סופר־אופנתית. הקניינים המגיעים לפה מחפשים אופנה בכמויות גדולות, לרשתות־שווק עממיות במחירי־אפס.

אברהם ברוך, בעל אופנת ניבה דווקא היה מרוצה: היו קניינים גרמניים ועשינו עסקות. אוסקר, מנהל השווק, טרח, הוציא והראה את הדגמים היפים והספורטיביים, שמלי בש ומירי אורן ריגמנו. הקולקציה כללה בגדים מכותנה לבנה ומבדי פיקה לבנים וגם שמלות מבד הוואל המפורסם שלהם.

ליד דלת החדר של אופנת פיצי שבעליה ומעצביה הם קטי זוזובסקי ואיציק ויטונסקי, כמעט הלכו מכות. הקניינים עמדו בתור כדי לעשות הזמנות לקטלוגים. וברגע שמזמינים רגם, חברה אחרת לא יכולה כבר להזמינו לקטלוג שלה. לכן הזדרזו הקניינים. כל אחד רצה להיות הראשון.

הקולקציה המוצלחת של פיצי כללה בדי־דמשק לבנים ובדי־מפות לבנים המעוררים נוסטלגיה לימים עברו. מבדים אלה עוצבו חצאיות גדולות ורחבות, מכנסים, אוברולים וז'קטים גדולים בצבעי לבן, אפרסק, קוראל וירוק.

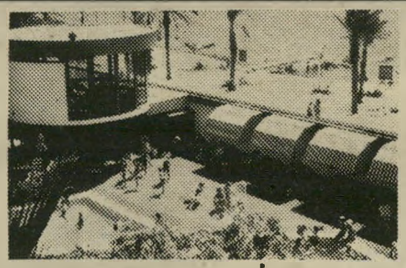
איציק ויטונסקי, שהיה כבר ביום הראשון שיכור מהצלחה, רצה להפסיק את שטף ההזמנות מפחד שמא לא יוכל לספק, במועד.

בכל קומה נמצאו הדוגמניות, שעבדו במאגר (בפול). והן שימשו את כל היצרנים. מיכל אדר, נינט אסור וביאטריס אמרו: עבדנו קשה, השנה, אבל זה יותר טוב מאשר לשבת באפס־מעשה. כך הזמן עובר מהר.

עבור העבודה המאומצת הן קיבלו שכר יפה — 200 דולר ליום ו־230 דולר לתצוגת־האופנה לקניינים ול־אורחים, שהתקיימה על הר־הצופים. אבל הן מהרות להזכיר, תוך חיוך מאופר ועייף: זה קורה רק פעמיים בשנה!

אורנה גלזן ■

היחיד והמיוחד
באילת
מלון הסלע האדום

• מיזוג אויר מלא
• ברכת שחיה
• ארוחות מהנות
• מועדון־לילה
• שרות ויחס אישי
• בידור בשפע
• ממש על חוף הים
• פעילות חברתית

$ 18
+ מע"מ לאדם בחדר זוגי, לינה וארוחות בוקר
הנחה לקבוצות מאורגנות

להתראות בסלע
הזמנות: 059-73171

לעופר פסנזון ודודי ליבנה
ולמועדון
שירוקו
תודה רבה
רימון בן־יקיר
יצחק גינצברג

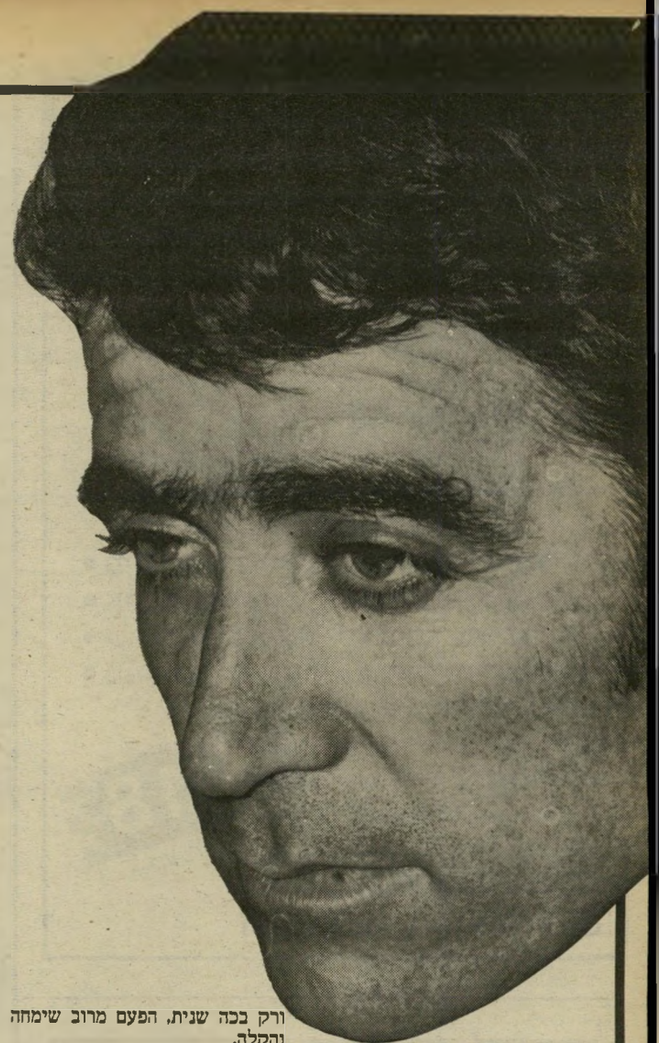
בעיות ולבטים בחיי המין
מאת
ד"ר מרדכי זידמן
הוצאת רשפים

שולה
ציפורניים מלאכותיות בשיטה אמריקאית חזקות באחריות וכן השתלת ריסים
תל־אביב, המלך ג'ורג' 89
טל. 284919, 295318

חן טרמפ לחייל

הבלש בעל אלף הפרצופים

משה טוב שהתפרסם כצ"ד הכ"סים, מגלה את סודות המיקצוע — עם פרישתו מן המישטרה ומעברו לחיים אזרחיים

מספרים כי הכ"סים במדינה ערכו מישתה שיבעת ימים כאשר התבשרו כי משה טוב, צ"ד־הכ"סים הנודע, פרש מהמישטרה.

אין כ"ס במדינה שלא שמע על משה טוב. גם לחו"ל הגיע שימעו, בגלל עיני הנץ שלו, הזיכרון הפנומנלי שלו לפרצופים. וכושרו המדהים להתחפש לדמויות שונות ולהתערב בהמון, וכך לתפוס את הכ"סים על חם.

„יש לי ספר כמעט כתוב על כל שיטות הכ"סות, התיחכומים במיקצוע ועל כל הטכניקות הנהוגות בארץ, אבל אני עדיין מהסס להוציא אותו. חושש כי אנשים רבים יכולים ללמוד מהספר שלי להיות כ"סים מוצלחים, ואת זה לא הייתי רוצה," הוא אומר בחיוך, במישרד החדש שבו הוא עובד כיום.

מאז שפרש מהמישטרה הגיש בקשה לקבל רשיון של חוקר־פרטי, ובינתיים הוא עובד כיועץ במישרד־החקירות העין־הפרטית, של ישה אלפנדרי.

הסנדוויץ' והעכוז

כאשר שואלים את טוב מהו הזיכרון הראשון שלו על כ"סות, הוא מגלה סוד כמוס.

מתברר, כי כאשר היה חייל צעיר בטירונות, נסע באוטובוס מאשקלון לתל־אביב. לפתע החלה האשה שישבה לידו לצעוק כי מישהו גנב צרור כסף שהיה בארנקה. היא הצביעה על טוב והצהירה כי היא בטוחה שהוא הגנב.

הנהג סגר את דלתות האוטובוס ונסע מייד למישטרה.

„איזה סמל גבוה נתן לי סטירת לחי, ואמר לי שאגלה מייד היכן הסתרתי את הכסף," מספר טוב ומגלה, כי היחס הזה העלה רמעות בעיניו.

קצין שהצטרף לחקירה הורה לסמל שלא להרבץ לחייל הצעיר וערך חיפוש בחפציו. מכיוון שלא נמצא כל כסף, ביקשו השוטרים מהאשה להציץ שוב בארנקה. היא עשתה חיפוש נוסף בארנק, ומצאה את צרור הכסף שהסתירה כל־כך טוב בקפל־הארנק, עד שהיא עצמה לא מצאה אותו קודם.

האשה הנבוכה ביקשה סליחה ורצתה לתת סכום כסף לפיצוי לחייל המיסכן, אבל הוא לא רצה לקבל כסף ורק בכה שנית, הפעם מרוב שימחה והקלה.

כאשר סיים טוב את שירותו הצבאי, עלו הוריו ארצה, ותחת לחזור לקיבוץ, כפי שתיכנן, נאלץ לחפש עבודה ולתמוך בהם.

בשנת 1956 התגייס טוב למישטרה. הוא החל את הקאריירה שלו כשוטר־מקוף בכיכר־דיזנגוף. הרבה צעירות נשאו עיניים מעריצות לעבר השוטר החסון, שתמיד היה לבוש בהידור וצער ברדיזנגוף בגאווה.

בשנת 1959 הוקמה היחידה המרכזית במישטרת תל־אביב, וטוב עבר אליה. בתחילה עבר בחוליה לאיתור פורצים. אבל כאשר הוקמה היחידה לביעור כ"סות, הצטרף אליה — וכך מצא את המיקצוע שבו התפרסם.

„בהתחלה, כמה מהיחידה הלכו ברחובות כמה ימים ולא תפסו אף אחד. אני חשבתי על זה ואמרתי לעצמי: מה, אני אחכה למשיח? הלכתי לאחד הבלשים הוותיקים ושוחחתי איתו. למדתי ממנו על שיטות של כ"סים ועל המקומות שבהם הם עובדים, ואז התחלתי לעבוד," מספר טוב.

הוא איננו מסכים לדעה הרווחת בין עבריינים, כי כ"סות זה מיקצוע נחות. „כ"סים הם גנבים אלגנטיים. הם מבקשים ממך גפרור, אומרים תודה, ועד שגמרו להצית סיגריה הסתלקו עם הארנק שלך. בלי אלימות ובלי צ'קות," הוא אומר.

מכיוון שכ"סים הם ערמומיים ונוקטים בשיטות שונות ונעזרים באביזרים שונים, צריך הבלש להיות מתוחכם וערמומי מהם, כדי לתפוס אותם.

טוב מספר, כי יש שיטות כ"סות שונות. יש כ"סים העובדים לבדם. הם נעזרים לפעמים בעיתון, מעיל מקופל על היד או בגד אחר, כדי לכסות את היד העובדת ואת השלל שהעלו. יש כאלה העובדים בזוגות או בשלשות. ויש כאלה העובדים כ„שיטת הסנדוויץ" ונעזרים באשה. על פי שיטה זו, נעמדת האשה לפני הקורבן באוטובוס, או בתור לרכבת, היא נצמדת אליו ומגרה אותו בעכוזה. כאשר הוא נרגש, מכ"ס אותו שותפה של האשה, העומד מאחוריו.

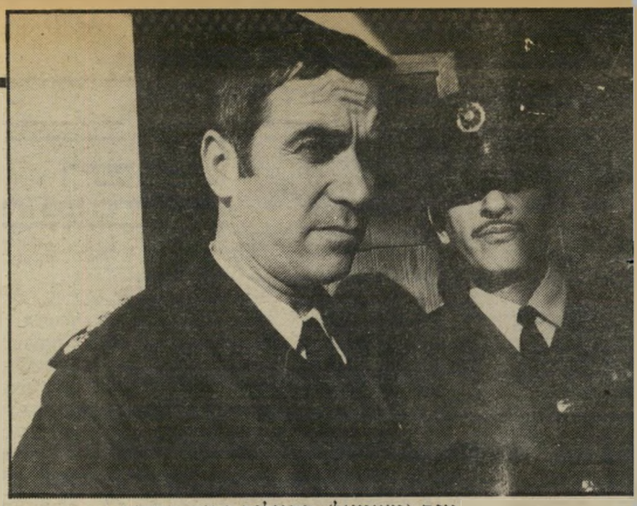
עוד בתחילת דרכו הבין טוב כי כדי לתפוס כ"סים עליו להשתדל להתשתלב בקהל ולא לבלוט. עוד בטרם התחיל את סידרת תחפושותיו המפורסמות, ועוד בטרם הכירו הכ"סים את פניו, נהג להתלבש בצורה שתגרום לו להיטמע בהמון.

„הפעם הראשונה שיצאתי לשטח זה היה לשוק־התיקווה, הראו לי תמונות של שני אנשים שהיו כ"סים ידועים, וחשדו כי הם עובדים בשוק. לבשתי ביגדי־עבודה של פועל, את המיכנסיים לא סגרתי בחגורה אלא בחבל, ונעלתי נעליים גסות מלאות סיד.

„עמדתי בתור לאוטובוס וראיתי פרצוף אחד שהכרתי מהתמונות באל־בום. כאשר ראיתי שמצטרף אליו גם האיש השני מאלבום־התמונות, ידעתי שעליתי על הווג הנכון.

בלש טוב (בעל המטאטא) כפועל בתחנה המרכזית
ארנק בבית־שימוש

טוב (משמאל) בתצלום נדיר במדים
שוק האתרוגים בסוכות

בעל עיני נץ, זיכרון מדהים, מחוכם וערמומי

„לפני שעלינו לאוטובוס, קניתי ארטיק ואכלתי אותו כמו טמבל, ככה שהוא נזל וליכלך אותי. הבחורה שהתיישבתי לידה זזה ממני ועשתה העוויה. אבל הכייסים לא שמו לב אליי, הם ראו בי רק פועל טמבל.

„באוטובוס ראיתי איך הם מנסים לכייס מישהו. אבל הם לא הצליחו וירדו בתחנה. ירדתי אחריהם וראיתי איך הם מסלקים ארנק מאדם שעלה לאוטובוס, והם מיהרו להסתלק. רצתי אחריהם כשיריי רועדות, הוצאתי את האקדח שהחבאתי בבגדיי ואמרתי להם: מישטרה! עיצרו!

„הם החלו להיאבק איתי ואני קראתי אנשים לעזרה. בסוף הצלחתי להשתלט עליהם. מכיוון שלמישטרה אז לא היה תקציב לאזיקים, נאלצתי לקשור אותם בחבל שהיה בכיסי, וכך הובלתי אותם בניידת למישטרה."

התיק הפלילי הושמד

הצלחותיו הרבות בתפיסת כייסים הפכו אותו למוכר וידוע לעבריינים. הם השתדלו לראות אותו ולזכור את פניו, כדי שיוכלו להיזהר ממנו. הוא החל הולך לעבודה באשר בעיקבותיו שוטר סמוי אחר מהמדור. האיש שהלך בעיקבותיו דיווח לו, כי כייסים מצביעים עליו בסתר ומזהים אותו. הם היו מחכים עד שהיה מסתלק מהמקום, ורק אז היו מתחילים לעבוד.

טוב ראה כי יהיה עליו להשתמש בתחפושות יסודיות יותר.

„עברנו במישטרה קורס איפור, חפיף כזה, אבל בעבודה הזאת אתה לא צריך איפור תיאטרלי, כי זה רק יבלוט בשטח. אתה צריך משהו חיוור ובלתי בולט. לכן הקציתי לי חדר מיוחד במישטרה, ושם אספתי לי אבזרי־תחפושות. היו לי שם מעילים וכובעים שונים, שפמים, זקנים ופיאות, וגם

בגדי נשים לעת הצורך," הוא מספר.

אחד המקומות המועדים לכייסות היה בזמנו הירידיה השנתי, הנערך לפני בית־הכנסת הגדול ערב חג־הסוכות, שם מוכרים לולבים ואתרוגים. טוב התחפש לאברך, לבש את הבגדים השחורים והיסווה את פניו בזקן ארוך, וכך עמד בירידי ומכר לולבים. לפתע ראה אדם לבוש בחליפה מהודרת, המנסה לכייס רב.

זיכרונו המדהים עמד לו והוא זיהה את האיש. היה זה אדם שהאינטרפול העביר לארץ את תמונתו משנת 1952, ואשר הוגדר על־ידם כנוכל בינלאומי.

טוב עזב את דוכן־הלולבים והחל עוקב אחרי האיש. הוא ראה אותו מתקרב לאדם בתחנת־אוטובוס. הנוכל היה כל־כך זריז, שטוב לא ראה כלל כיצד הוא גונב את הארנק מכיסו של הקורבן, הוא רק ראה את התנועה המהירה של היד.

הנוכל מיהר למיסדרון הקרוב ונכנס אליו. טוב רץ אחריו ולקח מידיו את הארנק.

כאשר הציג טוב את עצמו לפני הנוכל בקצין המישטרה משה טוב, זעק

טוב כאברך
חיסול כייסים במירון

טוב כסקן עירוני
כייסת בכותל המערבי

הנוכל: „זה אתה, משה טוב? אמרו לי בחו"ל להיזהר ממך!"

טוב חיפש בכיסיו של הנוכל ומצא 13 דרכונים בשמות שונים. כאשר הובא למישטרה התברר, כי האיש הוא נוכל ידוע, שהיה בארץ בתקופת המנדאט. הוא שיתף פעולה עם הבריטים והם גמלו לו בכך שהשמידו את התיק הפלילי שלו ועזרו לו לעזוב את הארץ. הוא חזר לישראל בהחבא, יחד עם נשיא חוף־השנהב פליקס הופואה־בואני, כנוסע סמוי, והתחזה לצלם. בית־המישפט שדן אותו אמר, כי הוא עשה בושות לעם־ישראל.

באחד המיקרים נאלץ טוב להתחפש לאשה. היה זה אחרי מילחמת ששת־הימים, כאשר הכותל המערבי היה רחוש במבקרים, וכייסים רבים עברו לעבוד שם. מישטרת ירושלים לא הצליחה להתגבר על הבעיה, בעיקר בעזרת־הנשים. טוב נחלץ לעזרה. הוא התחפש לאשה זקנה וצולעת.

„לבשתי מיכנסיים, כי לא רציתי לגלח את הרגליים שלי, ועל זה לבשתי שימלה. על הראש היתה לי פיאה אפורה וצלעתי קצת, כדי שאראה כמו זקנה מיסכנה. אף אחד לא חשד בי."

שלושה ימים הסתובב בתחפושת זו ליד הכותל, עד שתפס את הכייסת. כאשר הובאה הכייסת לתחנת־המישטרה התברר, כי האשה שהתפללה בראיקות וחבשה שביס, היא בעצם אשתו של כומר נוצרי מירושלים המיזרחית. בעלה לא האמין, עד הרגע האחרון כי אשתו אשמה, ורק אחרי שטוב סיפר לו באולם בית־המישפט על מעשיה, ציווה עליה בעלה להודות באשמה ולקבל את עונשה.

לפעמים היו לטוב תקלות באיפור. פעם, בשוק־הכרמל, כאשר היה מצוייד בשפם גדול, נמס הדבק בגלל החום הרב והזיעה, וחצי מהשפם נפל. טוב מיהר לבית־שימוש ציבורי ושם הוריד גם את החצי השני.

המקומות המועדים לפורענות של כייסים הם מקומות הומי־אדם, שוקים, תחנות־אוטובוס ורכבת, תורים לקול־נוע או למופעים אחרים. גם תהלוכות דתיות או כינוסי־בחירות ממקדים סביבם את הכייסים של המדינה.

הכייסים עובדים גם במוניות ובבנקים. יש כאלה המתלבשים יפה ומסתובבים בתוך סניפי־בנק, כדי לר־אות מי מוציא סכומי־כסף גדולים. הם עוקבים אחריו, נתקלים בו שלא בכוונה, כאילו, מתנצלים ונעלמים עם כספו.

הכי בטוח: בחזיה

טוב מספר, כי לכל עליה יש כייסים משלה, עם שיטות־מיו־חדות להם. הוא גם זוכר מיקרה שבו נתפס בארץ בית־ספר לכייסים. זה היה צריף בשכונת־הרכבת בתל־אביב, שם לימד כייס ותיק חבורה של צעירים כיצד לעבוד בזריזות־ידיים, „כמו פייגין באוליבר," מחייך טוב.

הכייסים המתחילים עובדים על דברים קלים. הם סוחבים ארנקים מתוך תיקים פתוחים או סלים. המתקדמים יותר כבר פותחים את התיקים ואת הכרוכסנים, כשהם מסתירים את ידיהם בעיתון או במעיל.

השלב המתקדם ביותר הוא זה של כייסים הגונבים מעל הגוף. אלה זקוקים למגע עדין במיוחד, כדי שלא לגרום גירוי לקרבן. הם נותנים לקורבן רחיפה קטנה בגב, למשל, בעליה לאוטובוס, וביד השניה שולפים בקלילות את ארנקו מכיסו. בבית־הספר לכייסים הם מתאמנים על מיטפחת דקיקה, שבשוליה קשור פעמון זעיר, מי שמצליח לסלק את המטפחת בלי להשמיע את קול הפעמון, יכול כבר לעבוד בעצמאי.

„יחידתו של טוב המילה חיתיתה על כל הכייסים בארץ. אחדים פרשו מהמיקצוע ואחרים היו כל־כך מבו־הלים, שהשתדלו למהר בעבודה ככל האפשר.

טוב ניזכר במיקרה של יהלומן, שנסע באוטובוס הביתה לארוחת־צהריים, וגילה כי ארנקו נגנב. בארנק היו 16 לירות ושתי „בריפקות" (מעטפות) של יהלומים, שמחירם היה כמה מיליוני לירות. מאחר שהיה מבוטח, לא האמינו לו במישטרה כי אומנם כייסו אותו, וחשדו בו כי ביים את המיקרה כדי להרוויח את רמי־הביטוח.

היהלומן היה אומלל. הוא הלך לבדיקה במכונת־אמת והיה במשא־ומתן עם חברת־הביטוח, כאשר פועל בתחנה־המרכזית הביא את ארנקו למישטרה. התברר כי הכייס ברק את הארנק בשיטחיות, גילה את 16 הלירות ולקח אותן. מחשש לעינם הפקוחה של אנשי יחידת טוב, זרק הכייס את הארנק מייד לתוך בית־שימוש בתחנה־המרכזית.

כאשר בדק טוב את הארנק שהובא אליו, גילה בתוכו את ה„בריפקות" שלמות ומלאות. הגנב לא מצאתן.

בין הכייסים שפגש טוב בימי חייו היו טיפוסים שונים. מה שמייחד אותם הוא שהם אינם אלימים, בדרך כלל. היו רבים שכאשר נעצרו על־ידו אמרו לו: „כל הכבוד שתפסת אותנו," והלכו בשקט למעצר. אם כי היו גם כאלה שהתנגדו ואף ניסו לנשוך, לשרוט ולבעוט.

בין הכייסים היו גם נשים רבות. הן עבדו בעיקר על ארנקי נשים אחרות. טוב זוכר מיקרה שקרה בשוק־הכרמל. התרבו שם מיקרי־הכייסות, ואחד הרוכלים סיפר למישטרה כי ראה אשה לבושה יפה, שעל ידיה טבעות־יהלומים. כאשר היא גונבת מתוך תיק. המישטרה הצמידה אל הרוכל שוטר לבוש אזרחית, שעמד לידו כמה ימים, כדי שהרוכל יזהה את האשה כאשר תחזור לשוק.

ואומנם. אחרי שלוש ימים, זיהה הרוכל את האשה. בתוך חצי שעה מרגע שזוהתה, הצליח השוטרים לתפוס אותה על חם, כשהיא גונבת מתוך תיק. בארנקה היה כבר תיק־כסף נוסף, שהצליחה לגנוב באותו בוקר.

הסתבר כי האשה היא קלפטומנית. בעלה, גבר אמיד והגון, לא ידע מאומה על עיסקי־אשתו. הוא היה המום כאשר גילתה המישטרה מיצבור של שפ־תונים, בשמים וארנקי־כסף בארון שליד המיטבח.

גם בחופש לא היה לטוב מנוח. כאשר היה בחופשה בפאריס, הבחינה עין הנץ שלו באשה הגונבת מתישעה בני־אדם בתוך חנות גאלרי־לא־פאייט. אולם בטרם הצליח להזעיק שוטר, נעלמה הכייסת בכניסה למטרו, וטוב חזר להיות סתם אזרח בחופשה.

העצה העיקרית שהוא נותן כדי להיזהר מכייסים היא לא להחזיק את הכסף על גופך. „הכסף מקומו בבנק."

„כייסים הם גנבים אלגנטיים, מבקשים גפרור, אומרים תודה ומסתלקים עם הארנק שלך!"

הוא מצהיר. „קח איתך רק את הסכום שאתה זקוק לו, ואל תישא סכומי־כסף גדולים.

„ואם אתה כבר מוכרח לקחת סכום גדול, אל תספור אותו בפומבי ואל תנפנף בו ברחוב," הוא אומר.

הוא איננו סומך על שום אמצעי־ביטחון, כמו חגורות לכסף הנלבשות על הגוף. לכייסים יש שכיני־גילוח, המיזעדים לשחרר אותך מחגורת־הביטחון שלך בקלות.

„המקום הכי בטוח זה המקום שהסבתא נהגה להחביא בו את כספה," הוא אומר בחיוך. „מי שמסתירה את הכסף בחזיה, תרגיש מייד כאשר ינסו לכייס אותה. ואת הכייס אפשר יהיה להעמיד לדין אחר־כך גם על גניבה וגם על מעשה מגונה."

אילנה אלון ■

הווי

עוד סיבה לירידה

תל־אביב גילה עורך־דין, כי עלות הביצוע של תיק גירושין ממוצע בארץ הוא 3,000 דולר, וזה בהשוואה ל־500 דולר לביצוע תיק כזה בארצות־הברית.

* * *

דייג במים עכורים

תל־אביב הסביר מדור־שירות בחינמון מקומי, בתשובה לשאלת קורא מאיפה משתין הדג, כי על סמך רעתו של מגדל דגי־נוי ירוע, הדג משתין מהראש, דרך זימיו, והביע, באותה הזדמנות, השערה שעובדה זאת היא גם ההסבר לכך, שהדג מסריח מהראש.

* * *

מזרחי, עירוני, עני ומבסוט עד האוזניים

לוד סיים השירות לשמירת איכות־הסביבה מחקר על השפעת רעש המטוסים הממריאים והנוחתים בנמל־התעופה בן־גוריון על תושבי האזור, גילה כי המודעות לרעש גדלה ככל שרמת ההשכלה וההכנסה של תושב האזור גבוהות יותר ובמיוחד. אם הוא יוצא אירופה או אמריקה וחבר קיבוץ.

* * *

הטנגו האחרון

חיפה סיפר, בבית־הדין הרבני, אדם שביקש לחזק את טיעוניו, בעת תביעת גט מאשתו, כי באחד הערבים היא הודיעה לו כי היא יוצאת לשיעור ריקוד, ובקשה ממנו להישאר בבית ולשמור על שני ילדיהם. היא הבחינה בכך שהוא עוקב אחריה. כאשר, עם תום שיעור־הריקוד יצאה במכונית עם ידיד לבילוי אינטימי על שפת־הים. שאותו קטע הבעל בנקישה על שימשת המכונית, כשהוא מאחל לאשתו: „ערב טוב, תבלי בנעימים."

* * *

אמת בפירסום

ירושלים דיווח אגף־הפיקוח במישרד־התיירות, כי שעה שתיי־רים צרפתים מרבים להתלונן על טיב המיטבח הישראלי ותיירים אמריקאים — על רמת השירותים והניקיון, הרי התיירים האנגליים מתלוננים בעיקר על כך שלעתים אין קשר בין תוכן חוברות הפירסום על ישראל למציאות.

* * *

הכל נשאר במישפחה

יפו ניאות שופט להעניק חופשה של 15 שעות לעציר, למרות התנגדות תובעת־המישטרה לכך. ש' הסבירה כי מאז נעצר, כבר שוחרר העציר לחופשה אחת, של שבוע, כדי לשאת אשה ולצאת עימה לשבוע־דבש; ולחופשה שניה, שוב של שבוע. כאשר אביו נפטר והוא ביקש לשבת עליו שבעה ולכן לא נראה לה מוצדק לשחרר אותו לחופשה שלישית, כדי שישתתף באזכרה לעמת אביו.

* * *

יותר אור, פחות מחזור

תל־אביב הסבו גורמי תיירות את תשומת ליבם של תיירים, המבקשים להחליף את כספם בשוק השחור, לכך כי מוטב להם לעשות את זה באור גלבד. מכיוון שלאחרונה רבו המקרים שבהם העריפו סוחרי המטבע לבצע את עיסקותיהם במסדרונות החשוכים של המלונות, מה שאיפשר להם למנות את השטרות בחבילת השטרות, המקופלת לשתיים. פעמיים. פעם מכל קצה של שטר. ולהעמיד פנים כאילו הם מוסרים לתייר כמות כפולה של שקלים מהכמות שאותה הם מוסרים לתייר באמת.

זה היה השולם הזה שהיה

לפני 25 שנה

גיליון "העולם הזה", שהוסיע השבוע לפני 25 שנה, גילה, תחת הכותרת "רוצח מצדה נתפס": את הסרט השמור ביותר של משטרת ישראל: בידיה היה אחד משני הגברים שרצחו חמישה חודשים קודם לכן שני מטיילים למצדה, את סגן הח"מ שוע אטינגר ואת חברה, יצחק ליפשיץ ● כתבה אחרת סיפרה על בראו לארץ של הבימאי הצרפתי בריסטיאן ז'אק ("אילו בולם היו במזהם") לשם הסרטת סרט על רקע ישראלי ("קילומטר 95"), שאת בשורתו הגדיר הבימאי כך: "השינאה אינה יוצרת שום דבר, מלבד שינאה". "העולם הזה" דיווח על הסרטה. בפשטות: "אהבה ותגמול — לאורך הגבול" ● כתבת־האמצע דיווחה על בחירתה של מלכת־המים 59', חיילת חיל־השריון זיווה בינדר. גרפיקאית בחייה האזרחיים. היא גם הוסיעה על שער הגיליון.

„העולם הזה" 1145
תאריך: 9.9.1959

הבן הקטון של הרב הגדול
★ הירכיים של הישראליות

מיפלגות

הפצצה הצעירה

"טוב לי פה ואני מבסוט!" אמר לפני שנה וחצי טירון בן 22, משופם ואתלטי, בשעה שעיתונאי הצליח לחדור אליו, למחנה צה"ל. לא היה זה טירון רגיל. גיוסו של הטוראי משה נסים היה אז סנסציה ארצית.

כי משה הצעיר, בנו השלישי של הרב הראשי הספרדי ("הראשון לציון"), יצחק רחמים נסים, (64), גוייס במפ־תיע, למרות שהיה בידו פינקס־התייצבות שנתן לו דחיה לחצי שנה, כבחור־ישיבה. סיבת הגיוס: ברוגז פוליטי בין שר־הביטחון לבין הראשון לציון. לפתע נזכר ביג'י בעובדה שאותה גילה העולם הזה לראשונה שנה וחצי לפני כן: שאיש מבין בניו ובנותיו של הרב לא מצא לנחוץ לשרת בצה"ל.

השבוע נסתבר כי החייל משה נסים לא יבלה את השנה הבאה בצבא. הוא עומד להיבחר לכנסת, להיות חברה הצעיר ביותר.

דרוש: ספרדי דתי. שורשי המהפך נעוצים עור בימי פרשת הגיוס. בין העיתונים שכתבו דברים בלתי־אוהדים על בן־הרב היה גם הבוקר. הראשון לציון הזמין אליו את ראשי הציונים הכלליים, פרץ ברנשטיין ויוסף ספיר, כדי לשכנעם לשנות את עמדת עיתונם. כך נוצר המגע הראשון שהבשיל את פירותיו השבוע.

כאשר החלו ראשי הציונים הכלליים להשתדל על הבחירות המתקרבות, פנו אל נסים. שאלו לעצתו על האפשרות להכניס רב לרשימתם. הם רצו לתפוש שתי ציפורים במכה אחת:

● לחזק את היסוד הספרדי ברשימתם. כדי להתחרות בכוח־המשיכה של חירות כלפי עדות המיזרח.

● לחזק את היסוד הדתי, כדי ללכוד בוחרים אזרחיים מן הרשימות הדתיות.

סנסציה לאומית. הרב נענה לבקשתם. הוא הבטיח להמליץ על אדם מתאים. המועמד שנראה אז סביר ביותר: איש בנק מרכנתיל שלמה מאיר נוח.

אולם ברגע האחרון היתה לרב הפתעה. „האיש המקובל עליי הוא בני," הודיע בנועם מיזרחי. הציונים הכלליים לא נבהלו. היה ברור להם כי הרב מתכוון לבנו הבכור, מזכירו המדעי של נשיא המדינה. מכיוון שהופעת בנו של הרב ברשימה היתה מתפרשת, בהכרה, כגיבוי בלתי־רשמי של הרב עצמו. הסכימו הציונים הכלליים ברצון.

אולם חיכתה להם הפתעה שניה. הרב החל מדבר על „בני הקטון". ראשי הציונים הכלליים נפגשו עם הבן, נתרשמו לטובה מפיקחותו ומ־רציונותו. הם הבינו מייד כי בעזרת בן־הרב יגרמו לסנסציה לאומית, ימשכו עניין ציבורי לרשימתם ואף יעוררו רושם חיובי בחוגים של רתיים ושל יוצאי עיראק — ארץ מוצאו של הרב.

לכן התחייבו להציב את משה נסים במקום השביעי ברשימתם. מקום הנראה בטוח גם לפסימיים.

■ ■ ■

משה בנימין נסים אכן נבחר לכנסת הרביעית. בגיל 24. אולם כנסת זאת כיהנה שנתיים בלבד. נסים לא נבחר לכנסת החמישית, השלים את לימודי המשפטים שלו והחל עוסק בפרקטיקה פרטית. רק כעבור שמונה שנים בשנת 1969, שב לכנסת. הפעם כאיש גח"ל (גוש חירות ליברלים קודמו של הליכוד). הוא היה שר בלי תיק בממשלת בגין הראשונה והיה לשר־המישפטים אחר פרישתו של איש ד"ש, שמואל תמיר, מהתפקיד.

לא נורא

אירח במדינה הבימאי הצרפתי כריסטיאן ז'אק נשאל במיסגרת הכתבה על הסרט שעמד להסריט בישראל מה דעתו על האשה הישראלית. על נשים צרפתי תמיד מוכן להרחיב את הדיבור וכך היתה השיחה עם ז'אק.

מה דעתו של הבימאי הישראלי הממוצע? חיובית. ועוד איך! הנה, ישר מפיו: „זה גוף יוצא מן הכלל. גוף אמיץ ויפה. הוא תמיד הרבה דברים לעולם." והחלק הנשי של הגוף? „אין מה להשוות. הן אולי היפות ביותר בעולם! הנה, השבוע, היתי בתחרות לבחירת מלכת־המים היו שם 18 בחורות. ובכן, 16 מהן היו בעלות פנים משגעות. תלבישו אותן בשמלה, והן היפות בעולם!"

למה שימלאו „הן קצת שמנות מדי בירכיים. המקום המקלקל תמיד לאשה. לא נורא, לא נורא. גם האשה הצרפתיה אין לה ירכיים יפות. רזות מדי. והאבינו לי. זה הרבה יותר טוב שזה קצת שמן. מאשר שזה ייו מקל עם קצת בשר בצדדים. על זה... ובכלל הישראליות יש עיניים משגעות..."

רגליים מלכותיות צילום מזווית אחרת של כמה מ־20 המועמדות הפוטנציות לתואר מלכת־המים 59'.

על מדרגות־האבן של האמפיתיאטרון ברמת־גן. שבו נערך טקס־הבחירה. בין המועמדות היו סטודנטית לרפואה, רקדנית אחת, וגם ארבע צעירות נשואות.

במדינה

דיפלומטים
לא כמו ברייקיאוויק

האיש שלהם מדמשק, בגדאד ותל־אביב

השגריר של סלבדור, הקולונל נפוליאון גוארה, לא־יהודי, בא להיפרד מהנשיא (של אז) יצחק נבון, לפני צאתו לחופשת־מולדת ממושכת. הנשיא, שידע, כמובן, על עברו של גוארה (ראש אגף המודיעין בצבא ארצו), הביע בפניו את דאגתו: „הידיעות מארצך מדאיגות. אם יש בעיות, אני מוכן לסייע לך להיות לעולה חדש אצלנו."

הקולונל דחה את ההצעה באדיבות, אם כי, אחרי הכל, הוא כבר הספיק ללמוד עברית, באולפן.

נחושת לאגורות. הרי־שיח הזה אולי לא היה כל־כך דיפלומאטי, אבל הוא היה, ללא כל ספק, מעניין. הרבה עוברות מעניינות על הדיפלומאטים הזרים המואמנים בארץ, אסף, במשך שנים, אלכסנדר קורן (40 פלוס), כתב קול קאהיר בישראל, והחודש פירסם אותם בספר אלבומי מהודר, גדוש תמונות, הדיפלומאטים בישראל (הוצאת קיריית ספר, 151 עמודים).

ספר המיזמי של קורן מקיף־כל, מתולדות חייו של זקן הסגל הדיפלומאטי, שגריר ארצות־הברית, סמואל לואיס, שהחל כבר את שנת שירותו השמינית בארץ, ועד ליהודי היחיד בסגל הדיפלומאטי, שגריר צ'ילה בן ה־53, סנטיאגו בנארבה קטן (לשעבר שגריר ארצו בוותיקאן, דווקא), הגאה על כך כי ארצו מייצאת לישראל את הנחושת שממנה מט־ביעים את מטבעות עשר האגורות.

קורן מגלה כי בין הדיפלומאטים בארץ רבים בעלי עבר נכבד או מעניין במיוחד, כשגריר בלגיה, אדוארד דקאסטיו, שהספיק להיות, טרם הגיעו ארצה, מיופה־הכוח הבלגי גם ברמשק וגם בבגדאד, והמנצל את התנאים ליוודים לאוסטרליה, מחפש שגריר בוליביה קונים לייצוא ארצו (לא רק ברזל וכסף, אלא גם 300 סוגי עץ שונים).

לשגריר דנמרק, סוון אוגה נילסן, יש בעיה של התאקלמות. לפני שנתמנה לשגריר בארץ היה שגריר ארצו ברייקיאוויק, בירת איסלנד: „שם היו לנו קשיים בגלל מזג־האוויר החורפי, וכאן יש לנו קשיים בגלל מזג־האוויר הקייצי."

מי שהתאקלם לגמרי הוא השגריר הגרמני, הד"ר (למישפטים, מאוניבר־סיטת ז'נבה) נילס הנסן. את בתו, אחת משלושת ילדיו, שלח ללמוד בגימנסיה העברית הרצליה בתל־אביב.

דרכי־אדם
הוא מצא את השלווה

המשפט והעונש שברו את המבריח

לפני כשנה הורשע אליהו גור־אריה בעבירה של הברחת הרואין לישראל במעטפת־דואר. בית־המישפט המחוזי דן אותו לשנתיים מאסר בפועל. גור־אריה היה בן 47, נשוי ואב לילדים, אדם מן היישוב שלא היה עבריין.

העונש הכבד עירער את האיזון הנפשי של האיש. בעבר כבר סבל לפעמים מחוסר יציבות נפשית וקיבל טיפול פסיכיאטרי, אבל הלחץ הכבד שהטילו עליו המישפט והעונש, הרסו אותו לחלוטין.

בית־המישפט דחה את תחילת ביצוע גזר־הדין לימים ספורים, כדי לאפשר לגור־אריה להתארגן לקראת השנתיים שעליו לבלות בכלא והוא ניצל את הזמן הזה כדי לנסות להתאבד. אשתו מצאה אותו שרוע על הארץ במצב קשה. בבית־החולים חזר להכרתו ואושפז בבית־חולים לחולי־נפש.

הלחץ והחרדה. כאשר הגיע המועד לרצות את עונשו בבית־כלא, היה נתון באישפוז בבית־חולים פרטי, ומצבו היה כה גרוע שלא ניתן היה לטלטל אותו ולהעבירו למקום אחר. נציבות שירות בתי־הסוהר לא ידעה מה לעשות באיש המסכן הזה, שאיים לפגוע בנפשו. מכיוון שאישפוז פרטי איננו נחשב מאסר, השתדל עורך־הדין משה מירון, שייצג את גור־אריה, להכניסו למחלקה הפסיכיאטרית של בית־הסוהר, כדי שלפחות ירצה את עונשו תוך כדי האישפוז. אולם מחשש פן יתאבד האיש בכלא, סירבו השלטונות לאפשר לו את הכניסה למחלקה הפסיכיאטרית.

כך נמשך הענין כמה חודשים, ובינתיים נשמע ערעורו של גור־אריה בבית־המישפט העליון. הוא דחה את ערעורו של גור־אריה על הרשעתו בדין, אבל נעתר לבקשת הסניגור לשקול מחדש את גזר־הדין בגלל מצבו הנפשי של הנאשם.

אולם הלחץ והחרדה מפני תוצאות המישפט היו קשות מדי לגור־אריה. עוד בטרם סיפרו לו כי ערעורו נדחה, ברח השבוע מבית־החולים בפתח־תקווה, שבו היה מאושפז, ותלה את עצמו על עץ בפרדס סמוך. בית־המישפט יהיה פטור מדיון בערעור על העונש וגור־אריה מצא את השלווה.

מחבר קורן (עם השחקן המצרי עומר שריף)
לזכור את יום־ההולדת. לשכוח את הגיל

הרגועים יותר של ישראל לטיול יומי של שמונה קילומטר במסלול הרצליה — כפר שמריהו — רשפון.

שגריר בוליביה, למשל, הגנרל אוגוסטו קלדרון מיראנדה, לא רק היה בעבר, לפני שמונה לתפקידו הנוכחי, מפקד הדיביזיה השניה (המוצבת בלה־פאז הבירה) אלא גם שר־העבודה.

פרוסטור במכון. הדיפלומאטים בארץ עוסקים לא רק בדיפלומאטיה (כהגדרתו של אלמוני: דיפלומאט הוא אדם הזוכר את יום־הולדתה של אשה, אבל שוכח את גילה), אלא גם בחיי יומיום של עצמם, ושל השגרירויות שעליהן הם ממונים.

● השגריר המכסיקאי, אלפונסו דה גארי, מבקר לעתים מזומנות במכון וייצמן. אחרי הכל הוא לא רק פרופסור לדרימביולוגיה, אלא בצעירותו גם השתלם במיקצועו, במכון ברחובות.

● השגריר הגרמני מנצל את שעות הפנאי לנגינה בחליל־צד והשגריר הדרום־אפריקאי — לעיסוק מעמיק באוספי המטבעות והבולים שלו.

תלמידה בגימנסיה. שעה ש־שגריר אוסטרליה, דויד גוס, מעניק מדי שנה 300־400 אשרות־מהגרים

KENT

מפעם לפעם מגיע לי...

מפעם לפעם אני מרשה לעצמי
משהו מיוחד. כמו קנט למשל.
אני מדליק לי קנט ונהנה מהשילוב
הנפלא של רעננות וטעם עדין, נקי ורך.

הטעם המיוחד של תערובת הטבק
האמריקאית ופילטר המיקרונייט
המפורסם. קנט.
מפעם לפעם מגיע לי.

KENT
שווה כל מחיר.

אזהרה: משרד הבריאות קובע
כי — העישון מזיק לבריאות

כשר בהאל&שוחי

מחיר: 500 שקלים (כולל מע"מ)

מיספר 2453

ח' אלול תשמ"ד, 5.9.1984

השלכה

מירה שחר

"אני קשוחה ורעה!"

המנהלת הישראלית של מועדון־לילה במינכן, שגורשה על־ידי המישטרה הגרמנית, מספרת על „חקרית האימים"